

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 04 20 11 004 3

بی اراکل
باب عالی چادوسنده
نومرو ۴۶

DR
414
R5
v.2

Rif'at, Ahmed
Lugāt-i tarihīye va
cugrāfiye

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Riḥ'at Ahm ed

کتابچی آراکل
باب عالی جاده سنده
نومرو ۴۶

Lugāt-i tarīḥiye wa sugrāfiye

اثر خاتمه احمد رفعت

—o—o—o—o—

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه

انفصال

باب عالی جوارنده ابوالسعود جاده سنده ۷۲ نومرولی

محمود بکک مطبعه سنده طبع اولتشد

۱۲۹۹

حرف با

DR
414
R5
V.2

﴿بئر اریس﴾ — مدینه منوره ده مشهور بر قویدر • (۶۵۰ م و ۳۰ هـ) تاریخنده حضرت عثمان رضی الله عنه مجدن کلورکن پرماغنده اولان مهر رسالت حضرت نبی اکرمی اشوقو یویه دوشوردی و کمال دقتله پک چوق ارشادیرلدیغی حالده بولتیق ممکن اوله مدی •

§

﴿بئر برهوت﴾ — جزیره العربده واقع (حضر موت) شهری جوارنده بر مشهور قویدر بونک قهری هنوز تعیین اولنه مدیغی روایت اولتمده در • بوکا بئر هاروت دخی دیرلر •

§

﴿بائده﴾ — اخیال و قبائل عرب درت طبقه ده منقسم اولوب برنجیسنه (عرب عاربیه) ایکنجیسنه (عرب مستعربه) اوچنجیسنه (العرب التابعة للعرب) دردنجیسنه (عرب مستعجمه) دیدیلر و مؤخرأ (عرب عاربیه) نك اصلاری اولان (جرهم اولی) و (حضورا) و (حضر موت) و (سلف) و شعبلی اولان (عاد) و (ثمود) و (طسم) و (جدیس) و (امیم) و (عبیل) و (عبد صحم) قبیللرندن وجه ارضده بر فرد قالدیغی جهتله هالکده معناسنه اوله رق جهله سنه (بائده) تسمیه ایلدیلر • ارفخشذ بن یقطین بن عابر بن شالح سلاله سندن اولان مذکور اصلاردن جرهم یعنی و حضورا رسن نام محلی دیکرلری بونلره جوار یرلری انتخاب

و توطن ایدوب دهاسکره بونردن انقسام ایدن شعبلر جزیره العربک محال
مختلفه سنده اتخاذ وطن و مأوی ایلدیلر و برمدت دخی جزره ده بدویت
اوزره یشادیلر ایسه ده بابلده کی اولاد حامدن کورد کلری مظالم و تعدیاته
طیانه میوب جزیره العربه هجرته مجبور اولدیلر. عرب و عاد و جرهم
کله رینه دخی مراجعت بیور یله.

§

﴿پایا﴾ — روما کلیسا سنک رئیس روحانیسیدر. عموم
قتولکر پایای حضرت (عیسی علیه السلام و کیلی و حواریونک برنجیسی
اولان (سن پتروس) ک خلیفه سی طانورلر. پایالرتون قتولک آیینی
و کلیسا نک رسومی محافظه ایله برابر عفو عمومی و آفروزه مقتدر اولدق رینی
و بو اقتداره سن پتروس طرفندن مالک بولندق رینی معلن اولمق اوزره بری
التون و دیکری کموش ایکی عدد اختاری حامل اولورلر.
پایالریوک (غراغوار) دن صکره خیلی زمان کندولرینی (عبدالعباد)
عنوانیله ذکر ایتدیرمشلر ایدی. برنجی عصر میلادی نبرو پایالریالکز
بر اقتدار روحانی یی حائر و امپراطورلر طرفندن منصوب ایکن امپراطور
قسطنطین طرفندن تخصیصات و اعتبارلری تزید و (۷۷۵ م و ۱۵۹ ه)
تاریخنده امپراطور (شارلمان) طرفندن بعضی ممالک تملیک و احسان
اولندیغندن و (۱۰۷۷ م و ۴۷۰ ه) تاریخنده (سن پتروس) ک میراثی
تعبیر یله بیوک فوته سی ماتیلدک اراضیسی کلیسایه وقف ایلدیکندن بیوک
اقتداره یعنی حکومت روحانیه دن بشقه برده حکومت جسمانیه مالک
اولدیلر. کیده رک نفوذلری دائره حکومتلرینی تجاوز و بتون اوروپا
دولتلی ممالکنه تأثیر ایدوب نهایت حکمدارلرک عزل و نصبنده و بالجمله
مصالح دولیه ده کندولرینی مرجع طانتدیرمغه قدر ایلرو کتدیلر و بعضلری
حکمدارلره ایاقلرینی بیله او پدیردیلر. بو حال برمدت بو صورتله دوام
ایدوب اون برنجی (غراغوار) ک وفاتندن یعنی (۱۳۷۷ م و ۷۷۹ ه) تاریخنندن
صکره ظهور ایدن اختلاف پایا مسندینک ایکی به انقسامنه سببیت و یردی
و پایانک بری روماده اوتوروب دیکری (اویدون) شهرنده جالس صندالی
حکومت اولدی. بو حال دخی یتش بر سنه دوام ایدوب بو مدت ایچنده

ایکی پاپا بر بری علیهنده تحریکاتدن ویکدیگر ینک یاپدیغی ایشی ردوتکذیدن خالی اولدی بو مناسبتله (غرا غوار) زمانده کی ودها اولکی نفوذ و اقتدارلری کرکی کبی تنزل ایدوب پاپا انتخابی مقدما روما هیئت رهبانیه سی معرقیله اجرا اولنور و هیچ بر حکمدار طرفندن قاریشلز ایکن صکره لری ایتالیا پر نسلری طرفندن تصدیق اصولی میدانه چیقدی ده صکره پاپارک حکومت جسمانیه سی یالکز روما شهر و بر قاج پارچه ملحقانه منحصر قالب (۱۸۷۱ م و ۱۲۸۸ هـ) تاریخنده ایتالیا دولتی پای تختی روما یه نقل ایتدی .

پاپار نصب اولندقدن صکره اسمرینی دکشیدیرمک عادات قدیمه لرندندر و (۳۴ م) تاریخندن شمعی یه قدر روماده پاپا مسندینه جالس اولان ذواتک عددی ۲۹۶ یه بالغ اولمشدر .

§

﴿ بابا اسحق ﴾ — قرمانلی بر ملحددر . بوخیث قونیه و جواری اهل یسنه کندوسنی فوق الغایه عابد و زاهد کوستره رک کرکی کبی حسن ظن قزاندقدن صکره (۱۲۳۹ م و ۶۳۷ هـ) تاریخنده پیغمبرک دعواسیله میدانه چیقوب و باشنه بر چوق مذهبسز حشراتی طوپلایوب اماسیه و توقاد حوالیسنی اوردی وایتدیکی غدارلغه و یغما کرلکسه بناء اناطولی ایچنی خیلی تلاشه دوشوردی و حقیقت حالی تدقیق و موازنه یه مقتدر اولیان بر چوق ساده دل کسه لر خبیثک کلمات مفسدتکارانه سنی طوغری سوز ظنیله تصدیق و انتسابه باشلادی و آخر کار سلچوقیه رومدن قونیه امیری (کیخسرو) طرفندن مستوفی عسکر ارسالیله جمعیتی طاغیدیلوب کندوسی بعض عونایتیله اخذ و اعدام اولندی . امیر مومی الیهک اول وقت (فرائق) دولتی طرفندن استمداد ایلدیکی دخی مرویدر .

§

﴿ بابا رتن هندی ﴾ — کنیه سی ابو الرضا — بونک حضرت (عیسی) علیه السلام زمانده بر حیات ایدوکی وزمان سعادتیه قدر یشایوب زمرة اصحاب کرامه دخی داخل اولدیغی و هجرت جناب پیغمبردن صکره بشیوز بوقدر سنه دهامعمر اوله رق رسول اکرم افندمزک کندوسنه امانه اعطا

بیوردیغی (مشط) سعادتق امرلری وجهله شیخ (رضی الدین علی لالا) حضرتلرینه تسلیم ایلدیکی کتب توارینخده محرر ایسهده بونک صحتنی تصدیق ایچون دوشینوب یورلقدن تکذیب ایدوب قورتلق دها خیرلودر بابای مرقومک بر یالانجی حریف ایدوکنی قاموس صاحبی پک کوزل تحقیق و تفصیل ایتشدرد.

ارتحال جناب نبویدن خیلی زمان صکره دعوای صحبت ایدن یالکز بودکل ایدی (۵۸۹ هـ) تاریخنده (ربیع بن محمود) ماردینی ویدیوز تاریخلرنده (معمرب) دخی بودعواده بولنوب اهل حدیث و سیر طرفلرندن اکثریسی تکذیب اولندیلر.

§

بابا نعمة الله — خواجکان طریقت نقشبندیه دن بر ذات مستجمع الکمالاندر. بو ذات کافه حقابق ودقابق شامل برتفسیر عربی و تصوفه دائر عربی و فارسی برچوق رسائل و (کلشن راز) ه بر شرح یازمشدر. تفسیر شریفنی مطالعه بیوران ذوات سائر تفاسیره مراجعت کلقنندن قورتیلور. تاریخ وفاتی معلوم دکل ایسهده تر به سی قرمان آقشهرنده اولدیغی تحقیق اولمشدر.

§

﴿بابا یوسف﴾ — مظنه کرامندنر و اصلی سفربیحصارلی اولوب وفاتی (۱۵۱۲ م و ۹۱۸ هـ) تاریخنده در. سلطان (بایزید) حضرتلرینک بو ذات عالیقدره فوق الفایه اخلاص و اعتقادی وار ایدی ایضای فریضه حج ضمنده حجازه کتدیکی زمان ظهور ایدن امر معنوی موجبجه عصای جناب پیغمبری بی روضه مطهره دن آلوب و اوچ حصه ایدوب بر حصه سنی بروسهده دفین خاك عطرتاك اولان (امیر سلطان) حضرتلرینک تر به عالیرینه و بر حصه سنی انقرهده غنوده پستر غفران اولان (حاجی بیرام ولی) حضرتلرینک تر به عالیرینه و اوچنجیسی دخی مأمور اولدیعی دیگر بر محله کوتوروب تسلیم ایلدیکی کتب توارینخده مقیددر.

§

﴿بابایی﴾ — بابا الیاس نامنده بر عجم امامیهده شیخلکه باشلا یوب

خیلی مرید تدارك ایتش و سلطان (اورخان) حضرتلر یله کرکی کبی
مناسبت پیدا ایش ایدی صکره خروچندن احتراز اولندیغیچون کندوسی
و مریدلری ممالک عثمانیه دن طرد اولندی اشته بابایی نامی او شیخ
مریدلرینه و یرلش بر نامدر .

§

﴿باب الابواب﴾ — ققاسیه قطعه سنک جهت شرقیسنده و شیروان
قربنده بر شهردر بوشهر (نوشیروان) کلمه سنده محرر اولدیغی اوزره
اوراده انشا اولنان سد عظیم قپولندن برینک موقعنده بولندیغی ایچون
بونامی آلمشیدی بوراسی (۸۶۸ م و ۲۵۵ هـ) تاریخنده طوائف ملوکدن بنو
هاشم حکومتک پای تختی اولمش و هجرتک اونجی عصرنده فاتح مشهور (اوز
تیور) زاره عثمان پاشا معرفتیه فتح و ممالک دولت علیه یه الحاق اولمشدر.
بورایه تیور قپو دخی دیرلر .

§

﴿باب السعید﴾ — مصرک بحریه دنیلان قسمنده و بحر سفید ایله
التصاقی اولان (انزلی) کولی اوزرنده تخمیناً سکنز بیک نفوسی جامع بر
قصبه در . بوقصبه سویش قنالک بحر سفید جهتی اغزنده اولدیغی وجوارینه
برکوچک لیمان یاپلیدیغی جهته قنالک کشادنن صکره کسب اهمیت و معموریت
ایتدی . و تنظیم و توسیعی و لیمانک حفری (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ) تاریخنده
سعید پاشا زماننده وقوع بولدیغی ایچون باب السعید نامی ویرلدی . زبازدی
(پورت سعید) در .

§

﴿باب فرغانی﴾ — آدی عمردر کرامات ظاهره صاحبی بر ذات
ایدی . محکیدرکه موسی ایله برکون او طه سنده اوتورکن ایچروییه برکیمه
کیرهک (سرکب) نام امیرک فرغانه یی ضبط ایچون کلمکده اولدیغنی بیاندن
صکره دفع بلاسی یولنده دعاسنی رجا ایلدکده شیخ اوکنده بولنان ابریه
ایاغیله اورمسيله (سرکب) شهر قپوسنده آتدن باشی اشاغی دوشهرک بونی
قیرلدی . بردفعه دخی خلقک یاغور حتنده کذلک وقوع بولان مراجعتلرینه
مبنی دعاسيله علی الدوام برهفته باران نزول ایدرک بوکرده هرکس کثرت

باراندن اولری ویران اولمقده ایدوکنی معرض استعداده درمیان ایللری اوزرینه تکرار دهنکشیای دعا اولمغله یاغمور کسیدلدی . اولوقت فرغانه جهتلرنده بیوک شیخلره (باب) تعمیر ایدرلر ایدی .

§

﴿باب المندب﴾ — افریقای شرقیده و بحر محیط هندی ایله بحر قزقم اره سنده و بحر احمرک قاپوسی مثابه سنده بر بوغازدر بو بوغازک الک طار محلتک ساحل شمالی سنده (منهله) و ساحل جنوبی سنده بلاد (عدل) اراضیسی واورته سنده (پریم) نامنده بر کوچک اطه سی واردر . اشوپریم اطه سی مقدهما دوات علیه یه تابع بر شیخلک مقری ایکن بوندن سکرز اون سنه مقدم انکایر لکوب ضبط و درونده استحکامات متینه انشاسیله ایکنجی (جبل الطارق) = (جبرالتا) هیئته قویدیلر .

§

﴿بابر﴾ — آفریقا و ترکستان و هندستان اراضی سنده بولنور برنوع تکیر توکلی قیلانک اسمیدر علم حیوانات کتابلرنده بو حیوانک اسمی (یر) وجهه سی ارسلان و قیلانک جته سندن کوچک و سبیت و یرلده که انسانه تعرض آتمز دیو محردر . — بعض ترک پادشاهلری و قتیله بونای کندولرینه لقب اتخاذا ایدرلر ایدی .

§

﴿بابر شاه﴾ — ترکستان غرییده حکومت ایدن (فرغانه) پادشاهلرنندر بونلرک اصلاری سلاله تیموریه دن ایدی . بو ذات (۱۴۹۲ م و ۹۰۰ هـ) تاریخنده فرغانه ده تختیه جلوس ایتدکن و سمرقندی تحت اطاعته الدقدن صکره هندستان فتوحاته باشلایوب (۱۵۲۵ م و ۹۳۲ هـ) تاریخنده (آغره) یعنی (اکبره) و (دهلی) و (قندهار) و (کابل) و (بدخشان) و (لاهور) ولایاتی آلدی و ایکنجی هجومده سند نهرینی کچوب اکثر ممالک هندیه یی بالاستیلا هندستان مغول پادشاهلغنی اعلان ایلدی و (۱۵۳۰ م و ۹۳۷ هـ) تاریخنده غایت سوکیلی براوغلتک دوچار اولدیغی خسته لکدن خلاصی امیدینی کسدکده «یار بی اگر اوغلتک وفاتی مقرر ایه نلک یرینه بنم روحی قبض ایله» دیو دعا و استرحام ایتسیله بحکمة الله تعالی اوغلی صحت بولوب

کندوسی اکابدل اولوق اوزره آخريته کتدی . بونک سلاله سی هندستانده برعصردن زیاده سلطنت سورمشدر . مشار الیهک زمانی وقوعاتنی مبین قلمه آلدیردیغی تاریخ مؤخرأ انکلینجه یه دخی ترجمه اولمشدر . اصل اسمی محمددر .

§

﴿ بابکیه ﴾ — خوارجدن (بابک) نامنده برزندیقک (۸۳۰ م و ۲۱۵ هـ) تاریخنده ابداع ایلدیکی مذهب باطلک اسمیدر . بومذهبی قبول ایدنلر کندو مذهبیلرینک خارجنده اولنلرک قتلنی وزنایی و بالمله محرمات و محارمی مباح اعتقاد ایتدکلریچون (بابکیه حرمیه) نامیله شهرت بولمشلر و کندو بیلنلنده دینلرینه (دین الفرج) تسمیه ایشلراییدی فقط بومذهب اولوقت یکی برشئی اولیبوب اندن اول (مژدک) نامنده برزندیق دخی بویله برمذهب اختراع ایتش و (نوشیروان) کهمتیله محو و منقرض اولمش ایدی خلفای عباسیه دن (معتمد بالله) دخی مرقوم بابکی طوتوب معتقدلرینک وجودینی قالدیرمق اوزر (۸۳۳ م و ۲۱۸ هـ) تاریخنده آذر بائجانه کلیتو عسکر کوندروب درت سنه امتداد ایدن محاربده برچوغنی قیردی و دردنچی سنه بابکی طوتوب بغدادده اعدام ایلدی و مقدا اسیر دوشنیدی بیک الی یوز مسلمان اسارتدن قورتلدی .

بوخیینک یوزندن برقاچ سنه ظرفنده ایکیز الی اوچبیک نفوس اسلامیه نک شهید اولدیغی توارینخده مقیددر .

§

﴿ بابل ﴾ — بغدادک طقسان اوچ کیلومترو اشاغیسنده وجهت جنو ییسنده وقتیه دنیانک المشهور شهرلندن بریدر . بو شهرک بولندیغی موقعده شمدی (حله) شهری موجود ایسه ده حله بابلک برحله سی قدر بیله دکلدیر . بابلک اولوقتکی جسامتی لوندره نک شمیدیکی جسامتندن زیاده ایدی .

شهر مزبوری برنجی حکومت بابلیه نی تأسیس ایدن (نمرود بن کوش) یاپدیروب مقر حکومت اتخاذایتدی و صکره کلان پادشاهلر تدریجاً توسیع و تزین ایلدی . بابلک نفط ایله ممزوج طوغله دن یاپیش بربری

ایچنده وایکوز الی قدم ارتفاعنده والی قدم سمکنده ایکی سوری و بو سورلک درت طرفنده توجدن معمول یوز عدد قپوسی و فرات نهرندن صو اخذ و املا اولمش جسم حندقلری و اطرافنده ایکیوز الی عدد قلهسی و مملکتی و اطرافنده اولان باغ و بوستانلری اروا ایچون متعدد قتاللری وار ایدی . بابلک درونده سوری ارتفاعنه مساوی بر بری اوزرینه کرلرله یاپلش واک اوستنه قالین طپراق فرشيله جسم اغاجلر دیکلمش و درلو درلو طرحلرله تزین اولمش اولان بیجهسی عجایب سبعة عالمندر بوندن بشقه یاپیلان سرایلر ایله حکمدار مشهور (بلوس) نامنه انشا اولنان معبد قدیم شایان تماشا ابنیه جسمه دن ایدیه ده شمدی هیچ برینک اثری قالیب یالکز نمرود قلهسی دنیلان خرابه مشاهده اولمقده در . بابل شهری اسکندر رومینک زمان استیلاسنه قدر موجود اولوب اندن صکره خرابه یوز طودی و اهالیسنک کافهسی صابئی المذهب ایدوکی عند المورخین تحقیق ایتدی . اسکی زمانده مصرده دخی (بابل) نامنده بر مملکت وار ایدی دیرلرو شمدیکی قاهره نك اولدیغی رده تخمین ایدرلر .

§

﴿پاپروس﴾ — مصرده چیقار بر نوع نبات پیراغیدر که ازمئه قدیمده کاغذیرینه استعمال اولنور ایدی عربلر مصر الکاسنی استیلا ایتد کدن صکره اورو پالورلک اورا اهالیسیله اساس مناسباتی منقطع و بو جهته پاپروس ادخالته سکنه عارض اولدیغندن اوزمان اوروپا اهالیسی ایچنده بولندقلری فرط نادانی وجهالتدن ناشی یازی یازه جق برشی بوله میوب ترشه اوزرینه تحریره و ترشه نك دخی ندرتی مناسبتیه بر یازدقلری ترشینی بوزوب بردها یازمغه مجبور اولمشلر ایدی اشته بونجه آثار عتیقه نك صفحه شهوده چیقماسنه بر سبب مستقل دخی بودر .

§

﴿پاتاز﴾ یاخود (پاته تیس) — بر نوع یر الماسیدر بونک کشفی زنکین بر آلتون و یا کوش معدنک کشفندن دهامقبول و معتبر اولدی زیرا (پاتاز) غایت مغدی اولدیغی حالده هر نه در او اراضیده اکسه بتر و چوق محصول ویرمکه خلقی قحط بلیه سندن قورترار پاتاز امریقاده

نشو و نما بولمده اولدیغی حالده میلادک (۱۵۸۶ م و ۹۹۵ هـ) تاریخنده (الترال بغ) نامنده بر انکیرلی انکلتزه قراچیجیسی (ویرژینی الیزابت) تخمینی کوندردکن صکره شهرت بولدی اولوقندنبرو انکلتزه ده و بوندن یوز سنه اول دخی فرانسه ده و شمایلده همان هر یرده زرع اولقمده در.

صورت زرعه کلنجه اول بهارده هر قنخی بر اراضیده صبان ایله بینلری یدیشر عشر زراع اولقی اوزره خندقلر آچیلوب پاتاتیرک اوفقلری یاخود اوزرنده کوزلری اولان یوجک پارچه لری هر برینک آرمی ایکشیر عشر زراع اولقی اوزره دیزیلوب اوزرلری اورتلک وفلیرنمکه باشلادیغی زمان ضعیفجه لری، قویاریلوب قوتیلیری براغلق و بوغازلری طولدرلیق لازمدر کوز موسمده یعنی فلیرلرینک صاپلری قورومغه باشلادیغی زمانده دیلری چاپه ایله قازیلهرق پاتاتیرلر چیقاریلوب صغوقدن طومایه جق و سیچاقدن فلیرنمیه جک بر محله حفظ اولملیدر.

پاتاتیرک صاپلری یاقلدیغی حالده کولندن بر نوع سوده حاصل اولور ورنده لشم پاتاتیردن اعلا نشاسته چیقاریلور و نشاسته نك سوزلمسندن حاصل اولان پوصه دخی سمرتیجی اولقی حسیله حیوانانه یدیریلور.

§

﴿پاتنا﴾ — هندستانده بنکاله ایالتی داخلنده و (غانج) نهرینک جهت غریبسنده بر شهر شهردر و بولندیغی موقع غایت مستحکم اولوب اهالیسی ایکیوز سکسان بیک راده سنده در. بوشهر (۱۳۰۰ م و ۵۷۰۰ هـ) تاریخنده ید اسلامیانه کچوب مجوسیلر طرفندن استرداد اولندی و مؤخرأ ینه اسلام استیلا ایدوب (۱۶۶۳ م و ۱۱۷۷ هـ) تاریخنده انکیرلر طرفندن ضبط اولندی.

پاتناده اعلا کهرچله و پاموق و پرنج و افیون چیقار هواسی معتدلدر. بو شهر مقدما (ماغادا) حکومتنک مقر اداره سی اولدیغی حالده نامی (بهار) ایدی و بو مناسبتله حکومت مذکوره یه دخی (بهار) حکومتی دیرلر ایدی.

§

﴿باتوخان﴾ — جنکیز احفادندن و (قاپچاق) بمالکی خانلردن

بر مشهور ذاتدر . بودات (۱۲۳۶ م و ۶۳۴ هـ) تاریخنده الی یوز بیک مغول ایله (وولغا) نهرینی آشهرق جنوبی روسیه وبلغار بمالکنه کلوب توطن ایلدی واولجه طوائف ملوک هیئتنه کیرمش اولان روسیه پرنسزینی کاه تهدید وکاه یکدیگری علیهنده استخدام ایدرک جله سنی تحت حایه سنه آلدی و (۱۲۴۱ م و ۶۳۹ هـ) تاریخنده لهستان و سلیسیایی و بر سنه صکره مولداوا و مجارستانی آلوب (دالماسیا) یی تخریب ایلدی . وفاتی (۱۲۵۶ م و ۶۵۴ هـ) تاریخنده در روسیه لیلرک مغولره اسارتی تاریخ مذکور دن اعتباراً ایکیوز یکرمی یدی سنه دوام ایتدی .

§

﴿ پاتیزیت ﴾ — ملوک کیانیه دن فرس ملکی (لهراسب) مصر سفرینه کیتدیکی زمان یرینه وکیل براقدیغی وزیرک اسیدر . لهراسبک مصر دن عودتی اوزادیغی و فوق الغایه شدته بناء خلعتی استیانلر چوغالدیغی جهتنله مرقوم (پاتیزیت) فرصت بولوب ابتدا لهراسبک وفاتی اعلان ومتعاقباً کندو قرنداشی (سمیردیس) ی لهراسبک محبوس اولان قرنداشیدر دیهرک تخته اجلاس ایلدی و لهراسب مصرده کیفیتی خبر الوب کمال خشم و غضبه کلورکن یولده آتدن دوشوب وفات ایلدیکنه بناء پاتیزیتک یاپدیغی حیلله یانه قالدیسه ده یدی سکز آیدن زیاده سورمدی یعنی لهراسبک قرنداشی دهها مصره کیدرکن خفياً اعدام ایتدیردیکی و تخت فرسه جلوس ایدن سمیردیس لهراسبک قرنداشی اولمیسوب وزیر مرقومک قرنداشی ایدوکی تحقق ایلدیکندن (۵۰۷۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک بشیوز یکرمی ایکی سنه مقدمنده اکابر دولت طوپلانوب درحال پاتیزیتی و تخته چیقان قرنداشیلله سائر متعلقات و منسوباتی و بونلرک سایه سنده خدمات دولته صوقلش اولان بالجمله (مغان) لری کاملاً قتل و طرد و تخت فرسه وزرادن (دارا) ی اولی بالانتخاب اجلاس ایلدیلر .

§

﴿ باجه بوجه ﴾ — هندستانده واقع (مولتان) الکاسنک بونامده بر (راجه) سی اولسدیغی (۱۱۲۰ م و ۵۱۴ هـ) تاریخنده برو طرفلرده

خبر آندیسسه ده احوال و آثارندن معلومات النهمدی والکای مز بورک بر
آرهلق (پکرات) راجه سی بدینه بکدیکی ومؤخرأً بجاجک عراق والیلکی
آوانده ید اسلامیانه انتقال ایلدیکی دخی بعض توار یخده کورلدی .

§

﴿ باچیناق ﴾ — ترکستانک جهت غربیسندن چیقوب (یاییق)

و (وولغا) نهرلری جوارینه هجرت واورالرده وحز و لایتنده اقامت ایدن
ترک قبیله جسمه سنک اسمیدر . بونلر (۸۸۴ م و ۲۷۱ ه) تار یخنده
(اوز) و (حز) ترکاری طرفندن طرد اولندقلرینه بناء (وولغا)
نهرینی نکوب سکر طقوز سنه ظرفنده (دون) نهری ساحلندن (ودینه پر)
نهری ساحلنه قدر اراضیده سکر فرقهیه منقسمأً ساکن اولدیلر و بر
حکومت تشکیل ایتدیلر شمیدیکی افلاق و بغداد و (ترانسیلوانیا)
و (بسارایا) و (کیرسون) و (بولساوه) ممالکی اولوقت حکومت
مذکوره داخلنده بولنور و متصرف اولدیغی ممالک صربستان و بلغارستان
و مجارستان و لهستان و حز ممالکیله تحدید اولنور ایدی

اشبو (پاچیناق) ل روسلر و مجارلر و یونایلر ایله محار بهدن خالی
اولمدقلرینه و (۱۰۱۸ م و ۴۰۹ ه) تار یخندن صکره یعنی ایکنجی بلغار
قرالیتک انقراضی عقبنده وقوعبولان شدتلی محار بهلر پکوردکلرینه بناء
علی التدریج ضعفه دوچار اولهرق (۱۱۲۰ م و ۵۱۴ ه) تار یخنده
ایکنجی (ژان قومن) ک غلبه سی مناسبتیه بتون بتون طاغلدیلر .

§

﴿ باحاما اطه لری ﴾ — امریقای شمالیده (فلورید) شبه جزیره سنک

جانب شرقیسندن بدأ ایله حایتی جزیره سنه طوغری تمتد و بر صره ده واقع
اولان جزایر مجتمعه در بونلره (لوقای) اطه لری دخی دیرلر کافه سی
انکلتره دولتی ضبطنده واهالیسی اوتوز طقوز یک تخمین اولتمده در
بو اطه لده اعلا تون و قهوه حاصل اولور مرکز اداره سی (ناسو)
شهر یدر .

§

﴿ باد ﴾ — یاخود (بادن) -- المانیای جنوبیده و المانیا اتفاق

داخلنده بر يوڤ دوقه لقدر ومقر اداره سى اوتوز بيك نفوسى جامع اولان (قارلسروخ) شهرى اولوب عموم باد دوقه لغنك نفوسى بر مليون بشيوز يتش بيك راده سنده در .

طونه نهري اشبو دوقه لى اراضيسنك جهت شرقيسنده واقع قره اورماندن نبعان ايلر و (بادن بادن) شهرينك ايليجه لى وقار خانه لى غايت منتظم وسربست اولديغندن اهالي سى كيدن خسته لرك وميراث يديلرك سايه سنده پك كوزل كچينور .

اشبو دوقه لغنك اقتداريچون (حكومت) كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿بادوقاله﴾ — بحر شمال ايله مانش دكرى اراسنده بولنان بوغازك

اسميدر بونام فرانسه نك قاله نام موقع مستحكمه نسبتله ويرلشيدى . انكلتره يه كچه جك اولان اورو پاشمندوفر قطارى اشبو قاله موقعندن طاقيله واپور مخصوصنه آلنوب قاله مقابلنده بولنان (دوور) ه و (دوور) دن دخی ديكر قطار آلنوب قاله موقعنه نقل اولنور

§

﴿بادية الشام﴾ — جزيرة العربك شمال جهتهنده وسوريه ايله

عراق بيننده واسع برچولدر وجانب شرقيسى حاد وجانب غريبسى شراران وجانب جنوبيسى شمار اراضى وچوللرى اولوب جنوب جهتهنده (جوف) نامنده برقصه سى واردر .

§

﴿پاراتونز﴾ — كره ارض ايله بلوطلرده موجود اولان مختلف

الاجناس الكتر يقرلرك اتحادينه سهولت ويرر برآلتدر كه لسائمه ترجه اولنديغى حالده (وقايه رعد) ياخود (صاعقه سپرى) ديمك لازم كلور . پاراتونز (دكنك) و (مجرا) نامريله ايكى قسمه منقسمدر و دكنك قسمى حديدن مصنوع ۶ : ۹ متر و طولنده و طرف فوقاني سى غايت سيورى وقاعده سى ۵ ويا ۶ سانتيمتر و مربعنده برقالين تلدن عبارتدر و بوتلك محافظه اولنه جق اينيه نك وخصوصيله جبه خانه لرك يوكسك برمحله ياخود يقينه ديكلمش براخشاب ديرك اوجنه مربوط بولمى لازمدر و مجرا

قسمی دخی حدید یا خود باقردن شریک شکرندہ مصنوع برتلدن عبارتدر
و بوتلک دخی براوجی ذکر اولسان دکنکہ مربوط اولسی و دیگر اوجی بش
ویا التی متروعمقندہ برقویوبہ صالیورلمسی و جریان الکتریقہ سہولت و یرمک
ایچون قویوتک ایچنہ کور توزی طولدیرلمسی اقتضا ایدر.

(پاراتونز) ارتقاعنک ایکی مثلی قطر ایله رسم اولسان دائرہنک داخلنی
صاعقہ نزولندن محافظہ ایدر لکن حفظ ایدیلان اینہنک خارجندہ معدنی
برشی بولناملیدر واکر ضروری بولنمسی لازم کلورایسہ آیری تلارایله
مجراتلنہ ربط ایدلملیدر.

(پاراتونز) ۱۷۵۵ م و ۱۱۶۹ هـ) تاریخندہ امریقہالی حکیم مشہور
(فرانکلن) معرفتیلہ ایجاد اولندی.

§

﴿پاراتیہ﴾ — فرانسیلی برچوبانک اوغلیدر. بوجوجق
(۱۷۲۱ م و ۱۱۳۴ هـ) تاریخندہ دنیاہ کاوب درت یاشنہ بالغ اولدقده
فرانسزجهیی و المانجهیی و بش یاشندہ لاتینجہیی ویدی یاشندہ لسان یونانیہ
و عبرانیہیی تحصیل ایله برابر کتابلرینی مطالعہ و استخراجہ باشلادی
واون یاشندہ ایکن خرستیان و یهود کتابلرنده کوردیکی بعض مسائلی تدقیق
ایدرک برقاج جلد کتاب یازوب اندن صکرہ علوم ریاضیہ و فلکیہیہ حصر
اوقات ایلدی و علوم مذکورہ ده برچوق مسائل مشکلهنک حلنہ موفق
اولدی و دکرلرک طولنی تعیین ایچون برقاعده بولدی و علم حقوق
وادیانده اولان کمالنی دخی تحریراً عرض ایدہ چکی اثناده خستہ لنوب
اون طقوز یاشندہ وفات ایلدی. شوراسی غریبدرکہ برچوجق جاهل
بریدرندن بشقہ هیچ برخواجہ اوکنہ اوتورمامشدر.

§

﴿پارہ غوای﴾ — امریقایی جنوبیدہ برہزیلیا اراضیسی جوارندہ
برملیون نفوسی جامع برجهوریتدر و مرکز ادارہسی (اسومپسیون)
شهریدر اراضیسنی پارہ غوای و پارانا نهرلی اسقا ایدر و پرنج
و قوقوروز و عموق و اعلا دخان و چای یتیشورایسہ ده بطاقلقروی و اورمانلری
واوق ییلانی و سیاه ایوکی مضر حیواناتی چوقدر بوراسی (۱۵۲۵ م

و ۹۳۲ هـ) تاريخنده (سباسيته غابو) معرفتيله كشف واسپانيولر طرفندن ضبط اولدى استقلاللىرى (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۶ هـ) تاريخنده در .
پاره غوايك ياننده (آره غواي) نامنده بر جمهوريت دها واردر .
بونلرك اقتدارلر چچون حكومت كله سنه نظر بيوريله

§

﴿بارب﴾ — بعلبك ازميد اهاليسندن بكر برقزك اسميدر . بوقز (۳۰۶ م) تاريخنده پت پرست پدريك دينى ترك ايدك دين عيسى عليه السلامي قبول ايلديكندن پدري حضورينه چاغوروب برچوق نصيحتدن صكره شدتله ضرب وتكدير وبرقلعه يه حبس وتضييق ايلديسه ده قزونلرك چله سنه تحمل ايدرك دينندن دونمديكي اچچون باباسي قلعه يه كيكدوب قيامدين بيجاره نك باشنى كسدى .
بوقزمؤخرأ اعزه زمهره سنه ادخال اولمش وبهرسنه كانون اول اچچنده يورطيسي طوقلمقه بولنمشدر .

§

﴿بارباد﴾ — امر يقاده اتيل اطه لرندن برينك اسميدر . بواطه طولاً اوتوز ايكي وعرضاً اون سكز كيلومترو وسعتنده ويوز يكرمي اوچ بيك نفوسي جامع اولوب مقدمما پورتكيزلر ينده ايكن (۱۶۲۵ م و ۱۰۳۵ هـ) تاريخنده انكليزله انتقال ايتدى مقر اداره سسى (بريچتون) شهر يدر بوراده اعلا شكر قامشي چيقار وهر درلو محصول اولور .

§

﴿بارباروس﴾ — قرمزي صقال معناسنه اوله رق اوروپا ليلرك جزايرلى غازى قيودان (خيرالدين) پاشايه طاقش اولدقلى لقبدر وبولقب هيچ برسبببىز اوليوب (بابا اوروج) ك غلطى اولديغنده شبهه يوقدر چونكه قيودان مشاراليه مدلولده پاپوشجى يعقوب نامنده بر كسه نك اوغلى ويشه حرب و ضربك اژدر هفت سري مشهور (اوروج غازى) نك كوچك برادري ايدى اشبو اوروج غازى دائماً كيلر طونادوب قورصانلقه چيغمغى اعتياد ايتمش وراست كلديكي فرنك كيلرينه رامپه ايدرك آق دكر ك قسم غريليسنى قوروشمش وجزاير حواليسنده قليخيله برچوق يرلر ققم ايدرك اداره سنى درعهده ايش برذات اولوب وفاتندن صكره خيرالدين پاشا دخی

برمدت قائم مقام لغنی ایتدیکنه بناء اورو پالیر بیوک برادرینه طاقدقیری بابا اوروج غلطی (بارباروس) لقبی بوکا دخی ویرمشلرایدی صکره اولکینک نامنی اونودوب لقب مزبوری بونک اوزرنده براقیدیلر .
فرنگستان ممالک ساحلیه سی قادیلری چوجقلرینی (بارباروس) دیوقورقودیرلر ایمش . خیرالدین پاشانک احوال سائرہ سیچون (خیرالدین) کله سنه دخی نظر بیوریلہ .

§

﴿پارت﴾ — عجمستانک شرق وشرق شمالی جهتلریله (طبرستان) و (خراسان) و بعض ممالک ایرانیه یه و قتیله مستولی اولان اهلینک نام عومیسیدر . بونلرک ساکن اولدقیری ممالکه (پارتیا) دیدکاری کبی توارینخده ملوک (کیانیه) و (اشکانیه) و (ساسانیه) ناملرینی آلان حکمدارلرینه دخی برزمانه قدر پارتیا حکمدارلری دیرلرایدی . بونلرک مملکتلری پک چوق انقلابه اوغرا دی و سلسو سیدلرک و سامانیلرک تحت تصرفنده ایکن بخارا و آسیای صغرا و ترکستان کبیره قدر وسعت بولدی . پارتلرک دین مجوس و مذهب زردشتی اوزره اولدیغی ومن جهة (هون) طائفه سنه منسوب بولندیغی دخی بعض توارینخده مذکوردر .

§

﴿پارتلمی﴾ یاخود (وارتلومیئوس) — حواریوندنر (حواریون) کله سنه نظر بیوریلہ .

§

﴿پارتلمی دیاز﴾ — پورتکیز دولتی مشاهیر بحر یونندن بر ذاتدر بوذات (۱۴۸۶ م ۸۹۲ هـ) تاریخنده افریقانک منتهای جنوبیسنده کی امید بروننی کشف ایدوب فورطنه برونی تسمیه ایلش ومؤخرأ بورادن هندستانه کیدیله ییله جکی جزم اولمغله امید برونی دینلشدر فقط اوروپا دونناسی مزبور برونن اوتیه ۱۴۹۷ ده (واسقو دومانغا) نام قپودان قومانداسیله بکجه ییشیدی .

§

﴿پارتی دو بل﴾ — فن دفترینک اصول مضاعفه دنیلان نوعیدر . بویولده معامله ایده جک بر تاجر یومیه دفتری نامیله بردفتر طوتوب حسابہ

متعلق کافه معاملات یومیه سنی کونی کوننه صره وتار یخلیله قید ایدر
و بوندن بشقه برده دفتر کبیر طوته رق دروننده نقود ایچون (قاصه)
امتعه ایچون (مغازه) دینه دائر و یردیکی سندات ایچون (دین سنداتی)
مطلوب باتنی مین آلدیعی سندات ایچون (مطلوب سنداتی) کاروزیان
ایچون (کاروزیان) نامرلیله وایحانه کوره دها سائر نامرله حسابلر
آچوب مغازه یه داخل اولان هر بر معاملاتده اشبو حسابلری بورجلی
ومغازه دن چیقسان معاملاتده الاجقلی ایدر زیرابونده دائماً بری و یریعی
دیگری آلیعی ایکی شخص فرض و ویرن آلاجقیلی و آلان و یره جکلی
عد اولنور . مثلاً تاجر بدلنی پشین و یره رک برمال آلمش اولسه بدل
مذکور قاصه دن چیقمش و آلدیعی مال مغازه یه کیرمش اولدیغندن بدل
میبعی درحال مغازه حسابنه ایراد و قاصه حسابنه مصرف قید ایتک و وعده
معینه ایله برینه مال صاتوب برسند آلسه مغازه دن مال چیقمش و بدلی هنوز
آلنامش اولدیغندن مال مزبورک بدلی دفترده کی (مطلوب سنداتی) حسابنه
ایراد و مغازه حسابنه مصرف قید ایدک لازم کلور و آچلمش اولان حسابلرک
هر بری صاغ صحیفه ایراده وصول صحیفه مصرفه مخصوص اولق اوزره
قارشولقلی طوتیلور و هر معامله یومیه دفترینه یازلدیعی انده بودفته دخی
تاریخ و نمروسیله پکور یلور شویله که مثلاً یومیه دفترنده مغازه حسابنه ایراد
و حسین افندی یه مصرف یازیلی اولان درت بیک بشیوز غروشی دفتر
کبیره نقل ایدرکن مغازه حسابنک ایراد جهتنه درت بیک بشیوز و حسن
افندی حسابنک مصرف جهتنه ینه درت بشیوز غروش یازیلوب کیفیت
و تاریخ و نمروسی خداسنه اشارت ایدیلور و هر آی نهایترنده یومیه دفترنده
محرر مبالغی و دفتر کبیرده آچیلان حسابلرک ایرادلرینی بشقه و مصرفلرینی
بشقه یکون ایدرک برموازنه یاپیلوب اشبو اوچ یکون بر برینه موافق کلور
ایسه حسابنک طوغری و کلدیکی حالده یاکش اولدیعی اکلاشیلور و تحیح
ایچون حک و یایکونلری تغییر لازم کلیوب سهو اولان مقداری حین موازنه ده
آیرلق اوزره آچیله جق حساب مخصوصنه قید ایدیلور و کاروزیانی
اکلامق ایچون دخی سنه ده یا خود التی آیده ردفعه حسابلرک کافه سی
قبادیله رق بر اجمال تنظیم قنلور .

﴿ بارده او ﴾ — هند حکمدار لرندن بر مشهور ذاتدر . بو ذات
(هندو) نهرينك شمال جهتنده موفق اولديغي مظفریت عقينده (قانوج)
شهر جسيمی دخی آلوب پای تخت اتخاذ ایلدی و کیده رك سائر ممالک هندییه
دخی نفوذینی تأثیر ایتدیره رك (مهر اجه) یعنی ملك الملوك عنوانی آلدی .
بونك اخلاق (۴۰ م) تاریخنه قدر عنوان مذکورى بحق محافظه
ایده یلديسه ده تاریخ مذکور دن صکره کلنر یوز الی سنه دوام ایدن
اختلالات مناسبتیه اولکی شوکت و اقتدار دن دوشدیلر و کیده رك
استقلالرینی غیب ایدوب محو و منقرض اولدیلر .

§

﴿ پارسا ﴾ — کبار مشایخ نقشینده دندر و مسقط رأسی (بخارا)
اسمی (محمد بن محمد بن محمود) در . بو ذات عالیقدر خواجه (محمد
بهاء الدین) نقشبند حضرتلرینك اخص اصحاب کرامندن ایدی .

خواجه مشار الیه حضرتلری آخر عمر شریفلرینه امانت ارشادی بونلره
تقویض ایدوب بزم ظهور یمزدن مقصود خواجه محمد پارسا حضرتلرینك
وجودیدر بیور مشلدر و بر محله (برخ) صفتی موهبت نظر یله بونلره
کرامت ایشلدر . قصه برخ قوت القلوب نام کتابده محرر اولدیغندن
اورایه مراجعت بیور یله . حضرت پارسا حج شریفه کیدوب مدینه
منوره ده (۱۴۱۹ م و ۸۲۲ هـ) تاریخنده وفات ایلدی و بعده وفاته ثمره
شجره ولایتلری و مخدوم عالیلری (ابونصر پارسا) حضرتلری مقام خلافت
پکیدی .

منقولدرکه محمد پارسا حضرتلری خواجه بهاء الدین حضرتلرینك آستانه سنه
کلوب قپودن طیشاروده اشارته منتظر طور مقده ایکن خواجه حضرتلری
طیشاروده طوران کیدر دیو بر قیز چوجغنه سؤال بیوروب قز جغز دخی
بر جوان پارسا جوانی و یرمش اولدیغندن مشار الیه تبرکاً پارسا نامی
و یردیلر .

§

﴿ پارس ﴾ — فرانسه دولتنك پای تختی و سن ایالتنك مرکزیدر

(سن) نهری بوشهر جسیک اورتہ سندن بکر وتشکیل ایتدیکی (لوتس) و (سن لوی) نام اطاردن لوتس اطہسی اوزریدہ اولان (سپتہ) موقع مشہور و معموری شہری آشوری تزیین ایلر و درونندہ برملیون الٹی یوز بیک نفوس توطن ایدر وسکنز قول شمندوفر ایشلر . پارسک (تویلیری) و (الیزہ) و (لوور) و (پالہ روایال) سرایلری وشہر امانتی و بلدی دائرہلری و (لوقسانبورغ) سرای و بقیچہسی ومحلات بقیچہلری وقشلہلری پک منتظم ومزیندر و (قولون توزیہ) طاق ظفری وبرنجی ناپولیونک (واندوم) میدانہ رکز اولنان عمود عظیمی اوزرنندہکی توجدن معمول ہیکیلکی و (نوتردام وسن ژرمن) معبدلری و (سن ژاق) قلہسی عجایباتنددر و ہر نوع علوم تحصیلچون دوائر متعددہ ومکتبلر ومدرسہلر واصلاحخانہلر موجود اولدیغندن طلبہ علوم ایچون پک چوق قولایقصر حاصل اولمش وجسیم ومنتظم کتبخانہلر عموم ایچون ہرکون احیق بولمشدر حتی کنج وتوانا اعمال ودلسز وصاغرلر ایچون بیلہ مکتبلر و غربا ایچون خستہ خانہلر واردر وعموم پارس شہری یکریمی دائرہیہ منقسم اولوب ہر دائرہ درت محلہدن عبارتدر . پارسدہ ہرکون اوچیوزدن زیادہ غرتہ چیقار .

(پارس) شہری رومالولرک ید ضبطنہ یکمزدن اول (لوتہ سیا) نامیلہ یاد اولتور ایدی مؤخرأ (قونستانس قیلور) شہر مزبورہ الیوم خرابہسی (تہرم) نامیلہ مشہور ومشہود اولان قصری یاپد بردی وایمپراطور (ژولیہن) ۳۶۰ م تاریخنہ قدر پارسدہ توطن وایمپراطور لغی اورادہ اعلان ایلدی و (شارلمان) زمانندہ برقوتلق مقری اولدی .

اورو پادہ برنجی دفعہ یکریمی بیک شاکردی جامع اولہرق یاپیلان مکتب پارس مکتبیدر وپارلنتو (فلیب لوبل) زمانندہ پارسہ نقل اولمشدر .

پارس برمدت منبع اختلالات اولدقدن صکرہ (۱۴۲۰ م و ۸۲۳ھ) تاریخندہ انکلیزلرک یدینہ کچوب اون الٹی سنہ صکرہ ینہ استرداد اولندی ودردنجی ہانزی واون دردنچی لویی زمانلرنندہ ظہور ایدن اختلالات ومقاتلات اوزرینہ (۱۷۸۹ م و ۱۲۰۴) تاریخندہ سرای ومركز حکومت ورسایاہ قالدیرلدی واون بشنجی لویی زمانندہ پارسدہ مکتب حر یہ وطبیہ وحقوق

ومعادن و ضربخانه تأسیس اولندی و ظهور ایدن یوک اختلال خیلی زمان
سوردکدن وقونسلر اداره سنه پچدکدن صکره (۱۸۱۵ م و ۱۲۳۱ ه)
تاریخنده ناپلیون پارسه داخل اولدی و برقاچ سنه جمهوریت اختلااتی
دخی دوام ایدوب المملک اردوسی یوز اوتوز برکون محاصره ایتدی
و (۱۸۷۱ م و ۱۲۸۸ ه) تاریخنده قومونست اختلالی چیقوب نهایتده
حکومت عوام ظهوره کلدی .

§

﴿پارص﴾ — آسیا و امریکا قطعهلرنده بولنور پوستی بئکلی
بر حیواندر و بو حیوانک طبیعتی قیلاندن زیاده شدیدوغایت خونریز
ایدوکی علم حیوانات کتابلرنده محرردر .

§

﴿بارطین﴾ — قسطنیونینک اوتوز التی ساعت غرب شمالیسنده
وبولینک کذلک اوتوز التی ساعت شرق شمالیسنده اون بش ییک نفوسی
جامع بر قضا مرکزی اسکله درکه کراسسته تجارتیه مشهوردر اوکندن
(بارطین صوبی) نامیله بر صو جریان ایدوب اشو صوبی سنجاغنه تابع
(افلانی) قصبه سی و (صباخیلر) قریه سی میانندن نبعان ایدن (اوه)
چایله برلشهرک کسب جسامت ایتدکدن صکره قره دکزه منصب اولور
بارطین قصبه سنه (اون ایکی دیوان) دخی دیرلر .

§

﴿پارغه﴾ — یانیه ولایتی داخلنده و یانیه شهرینک جنوب غربیسنده
وسکسان کیلومتر و بعدنده پروزه سنجاغنه ملحق بر قضا مرکزیدرکه قورفو
اطه سی پارغه ساحلنک قارشو سنه دوشر پارغنک ایچ قلعه سی بر قیا
اوزرینه مبنی اولدیغندن غایت مستحکم و بئجه لر منتظمدر و اهالیسی
درتیکدن زیاده جه دره اشو اهالی بر مدت سربست اوله رق یشایوب
(۱۸۱۴ م و ۱۲۳۰ ه) تاریخنده تپه دلنلی علی پاشا محاصره ایدرکن
انکیر ز اهالی به اغانه ایدرک کلوب علی پاشایی دفع ایلدیرسه ده کندولری
ایچندن چیققی استه مدیر لکن علی پاشانک درلو درلو دسایس و دوستلق

یوزندن تضییقاته تحمل ایده میوب بش سنه صکره بر مقدار بدل ایله صاته رق
چقیدیلر کتدیلر .

پارغه نك هواسی غایت لطیفدر و بوراده حاصل اولان و کتره دنیلان برنوع
اغاج قاووننی یهودیلر حسب الدیانة بیراملرنده بولندیرمغه مجبور اولدقلرندن
اهالی بوندن پك چوق استفاده ایتکده در .

§

﴿ بارقه ﴾ یا خود (برقه) — افریقانك جهت شمالیسنده بر مملکتدر
(برقه) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ بارنا به ﴾ — اصحاب یسوعدن بر محترم ذاتدر . حضرت عیسی
علیه السلامدن صکره (بلوس) ك درس شاگردی اولدیغی حالده دین عیسی
علیه السلامی قبول ومومی ایله سیاحت و برنجیل تحریر ایدوب (۶۳ م)
تاریخنده قبریسنده وفات ایلدی . بونك یازدیغی انجیل اگرچه اناجیل
اربعة موجوده دن دكل ایسنده مندرجاتی قرآن قریمك مزایای منیفه سنه
مطابقدر ودها بر چوق رساله لری وارددر ومومی ایله خرسیتیانلر بیننده
ایتالیاده کائن (میلان) کایسانك رسولی طائفده و بهر سنه حزرانك اون برنجی
کونی یورطیسی طوئفده در انجیلک زیلنده رسوللرك اعمالی صره سنده
اون اوچنجی بابده مومی الهك احوالنه ذاربعض معلومات کورلدی لکن
اوراده (بارنا باس) دیو محرردر .

§

﴿ باروت ﴾ — کهرچله و کوکرت و کورایله اعمال اولنور و قرمزی
درجه ده تسخین اولنان و یانمقده بولنان جسملرك تماسیله و شراره الکتریق ایله
وسرت بر جسمك ضربه سیله آتش آلور بر ماده در . باروت یانیدیغی کبی
(آزوت) و (حامض قاربون) ی چیقوب (کبریتیت پوتاس) و (قاربونیت
پوتاس) ایله (کبریت پوستایوم) دن عبارت طورطیسی قالور . باروت
قیالی برقاب دروننده احراق اولندیغی حالده زیاده غاز و شدید حرارت
حصوله کتوردیکندن و حرارت ایسه غازك انبساطنی تزید ایلدیکندن
خروج ایده جك بر منفذ بوله مدیغی صورته قاپی پاتلادیر .

طوپ باروتنك تركيب ونسبتى — يوز قسمده

	كوكرت	كور	كهرچله
ممالك دولت عليه ده	۱۰	۱۵	۷۵
فرانسه ده	۱۲,۵	۱۲,۵	۷۵
پروسياده	۱۲,۵	۱۲,۵	۷۵
انكلتره ده	۹	۱۶	۷۵
آوسترياده	۱۰	۱۴	۷۶
طاش باروتى	۹,۶	۱۳,۵	۷۶,۹
آوباروتى	۲۰	۱۸	۶۲

بردرهم اعشارى باروت احراقندن (۶۸۰) معشار درهم صلب جسملر ايله (۳۱۴) معشار درهم يعنى (۱۹۳,۱۰) عشير ذراع مكعبى غاز حاصل اولور . باروت اعمالنده استعمال اولنان كهرچله (۰,۰۲) الى (۰,۰۳) قدر انجق مواد اجنييه يى حاوى يعنى اولقدر خالص اولور وباروتخانهء عامرده وانكلتره ده اريمش كهرچله قوللانيلور وكمورى سكود و آق قواق و آق ديكن و اخلامور كى يومشاق اغاجلردن ياپيلور زيرا بواغاجلرك كمورى هم مسامانلى وهم كولسزدر باروت اعمالنده اولاً اجزاي ثلثه مذكوره بشقه بشقه غبار حالته كتوريلور ثانياً بربرلرله قارشديريلور ثالثاً صو ايله يوغريلور رابعاً صيقشديريلور خامساً طارى كى دانه حالته قونيلور سادساً پرداخت ايله جلا ورييلور سابعاً قوروديلور ثامناً توزى آلنوب استعمال ايديلور . باروت دانه لرينك بيوكلكنه نظراً انواع مختلفه تفريق اولنوب (آوباروتى) (تفنك باروتى) (ششخانه باروتى) (طوپ باروتى) (آرمسترونغ باروتى) (چاقل باروتى) (پزير ماتيق باروتى) اسملرله ياد اولنورلر . بونلردن پزير ماتيق باروتى اليوك طوپلرده استعمال اولنهرق دانه لرى منشور مسدس شكلنده وهر دانه نك وزنى ۱,۵ : ۳۸,۱ گرام ثقلتهنده در باروتك تاريخ كشف و ايجادى و موجدنيك نام و شهرتى لايقيه معلوم اوليوب مورخيندن بعضلى ميلاد عيسى عليه السلامك اون دردنجهى عصرى اوائلنده الماننده (برتولدشوارچ) نام راهبك ايجاد كرده سى اولديغنى وديكرلرى تاريخ مزبورك ارن اوچنجهى عصرى بدايتنده انكلتره لى (روزربقنى) اسمنده بركىا كرك اثر كك شف و اختراعى بولنديغنى بسط

وبیان ایشلردر واقعا باروتک آوروپاده استعمالی (۱۳۰۸ م و ۷۰۸ هـ) تاریخنده اسپانیالورک جبل طارق محاصره ایتدکاری ائنده کورلمش ایسهده مؤخرأ اولنان تحقیقاته نظراً باروتک ممالک شرقیده مشهود اولدیغی وحتی (۸۰ م) تاریخنده چینلورک معلومی بولندیغی تین ایش وبعده چینندن هندستانه واورادن مرور زمان ایله ممالک ایران و عربستانه انتقال و سرایت ایشدر قوه دافعه سنه کسب اطلاع ایله اسلحه ناریهده استعمالی هنرمندان عربدن بر ذاتک بولدیغی مأمول و (۱۲۲۰ م و ۶۱۷ هـ) تاریخنده بین العرب معدنن دوکه آلات ناریه قوللانیدیغی توارینخده مقید و مسطوردر (۱۸۴۹ م و ۱۲۶۶ هـ) تاریخنده (ژداندنر) نام کیمیا کرک ایجاد ایلدیکی بیاض باروت دخی (حدید کیانوس پوتاسیوم) ایله (قلوریت پوتاس) وقامش شکرندن عبارتدر بوباروت دلک و ضرب ایله آتش آلدیغی کبی تأثیر هوا ایلهده بوزلمز و آزمدنده اعمال اولنور وقوه دافعه سی سیاه باروتدن زیاده اولور لکن تیوری پاصلاندیرر و بهالی چیقار.

بیاض باروتک ترکیب و نسبتی

قلوریت پوتاس	۴۹
حدید کیانوس	۲۸
قامش شکر	۲۳
	۱۰۰

یقین وقتنده (نیتروغلیسرین) و (دینامید) و (دوالید) ناملریله دخی مخرب باروتلر ایجاد اولمشدر.

§

﴿روح﴾ — یهود فیلسوفلرنندر و مسقط رأسی فلنکده (امستردام) ولقی (اسپینوسه) در. بوآدم حکمای سالفه نیک یازدقلمی علوم فلسفه یی کاملاً رد ایدوب بر فلسفه جدیده اختراع ایلدی و حکمته دائر لاتین لسانی اوزره بر چوق کتابلر یازدی. بونک اعتقادینه کوره دنیا صرف طبیعتدن عبارت و خالق او طبیعتک نامی ایش.

§

﴿باروده﴾ — هندستان شرقیده (وربداق) نهری اغزند

وانکتره دولتی جایه سنده بر کوچک حکومتک مرکز اداره سی اولان شهر دخی بونامله مشهور در . بوندن بر قاچ سنه مقدم انکیرلر حکومت مزبور ننگ راجه سنی سن بزم علیه زده عسکر تنظیمه اوغراشیورسک دیه رک اتهام ایدوب ملک ننگ انکتره بمالکندن معدود اولدیغنی اعلان ایلدیلر . فرانسزلرک (۱۸۸۱ م و ۱۲۹۸ هـ) تاریخنده تونس والیسی ایله معاهده یابدقلى شهرک اسمی دخی (باروده) در .

§

﴿ پاروله ﴾ — سرلیل دیمکدر سفر بر اردونک خارج و داخلنه نصب و تعیین اولنان قولر و قراغولر و استکشافاته مأمور ضابطلر و ایلر و قراغولر و قطعه مفروزلر بر برلرینی طایوب دشمنک کیجه باصقینسندن امین اولمق ایچون اشبو پاروله بی استعمال ایدرلر پاروله هرکون تبدیل و بر بشقه سی استعمال اولنور و ایکی درلو اولوب برینه (کلام آمر) دیگرینه (کلام اجتماع) دنیلور (کلام آمر) بر یسوک ذاتک و یا بر مشهور قوماندانک و یا خود شان غذا اغورینه جان و یرن بر شهیدک و یا بر قهرمانک اسمی اولمق اوزره انتخاب اولنور (کلام اجتماع) دخی اکثری بر جنک محلنک و یا بر مشهور شهرک اسمندن عبارت اولور .

اردونک قوماندانی مراد ایدر ایسه حکمی بر قاچ کون دوام ایتک اوزره دخی پاروله تعیین ایدر . عموم ارکان حرب رئیس بولنان ذات اشبو کلاملری مهوور ورقه ایله جناحله و مرکز و احتیاط قوماندانلرینه و صنوف سائر عسکریه آمرلرینه ییلدیرر انلر دخی معیتلرنده اولان امرایه و یررلر و اخشام اولمزدن اول بالجمله قرارگاهله یتشدرلر اردوگاهدن اوزاق اولان مفروزه و قلعه قوماندانلری دخی بشقه بشقه برر پاروله اتخاذ ایده یلور .

اشبو پاروله قید اولنان دفتر و یا ورقه از قضا دوشر و یا دشمنک الله کچر ایسه باش قوماندانک امریله درحال پاروله دکشدیر یلوب بر یکیمسی چیقار یلور .

عليه الصلاة والسلام افندمز دخی غزواته ایکی طلیعه اسلامیه بر برینه تصادفده و شبنونده یکدیگرینی طایبق ایچون بو کیجه شعار یکر شواولسون

دیو بر کله فرمان بیوررلر ایدی حتی غزوۀ مرسیسده (یامنصور)
وغزوۀ احدده (امت امت) وغزوۀ احزابده (هم لاینصرون) امر
بیورمشرلر ایدی.

§

بارومترو — کره ارضی محیط اولان هوانک تضییقی اراه ایدر
برآلتدر لسانمه ترجمه اولندیغی حالده (میزان الهوا) دیمک لازم کلور
بارومترو (تورچیللی) نام حکیمک بعض تجاریب ائساننده استعمال ایلدیکی
شیشه بوری دروننده کی جیوه نك ارتفاعی اساسی اوزرینه مبنی ایسه ده
شیشه بورینک شکلی تبدل ایتسیله بارومترونک نوعی دخی تعدد ایتشد
انواع مذکورده دن بری (چناقلی) ودیکری (سیفونلی) واوربری
(قادرانلی) در . چناقلیسی عادیسی اولوب بوده سکسان بش سانتیمترو
طولنده برشیشه انوبه ایچی جیوه ایله طولی اولدیغی حالده (چناق)
دنیلان وآنک ده ایچی جیوه ایله طولی اولان برقابه باتیریلر رق ایکلیسی
برلکده اخشابدن برلوحهیه ربط اولنور و تقسیماتک صفر نقطه سی قابده
واقع جیوه نك سطحندن اعتباراً شیشه انوبه نك رأسنه طوغری میلیمترو
تقسیماتلی بر مقیاس علاوه قنور و بوتقسیماتدن تضییق هوانک قاچ درجه
اولدیغی یلنور لکن بونوعنک استعمالی محذوردن سالم اولدیغیچون اصلاح
اولمش اولان دیکر نوعلرندن تدارک اولمیلیدر.

تعرفه فرانسه بارومتروسنک تعرفه سی

۱ ابره یتشیدی یه کاور ایسه — دائمی صورته کوزل هوا وفرشقه
روزکار

۲ ابره یتش الی یه کاور ایسه — یازوقیش آز وچوق یاغور

۳ ابره نك سرعتله صعود و نزولی — بوزوق وفورته یه اشارت

۴ آز و قتده چوق کره اشاغی و یوقاری حرکتی — برقاق کره هوانک
تبدلنه علامت

۵ ابره هوانک غفونتی ائساده زیاده تنزل ایدر ایسه — یاغور ایله
روزکارک برابر ظهورینه علامت

۶ بارومترونک نزولیه برابر یاغور دخی ظهور ایدر ایسه — یاغورک
چوق سورمه جکسه اشارت

۷ فورته اثناسنده جیوه یوقاری چیقوب برقچ کون اوحداده طورر
وهوا ساکن اولماز ایسه — بعده هواده حاصل اوله جق کوزلکک
خیلی مدت دوامنه اشارت

۸ بارومترونک صعودیه برابر هوا کوزلشور ایسه — اوکوزلکک آز
سوره جکنه اشارت

۹ یازین فورته ویانغور اثناسنده جیوه آهسته صعود ایدر ایسه — هوا
کوزل اوله جق

۱۰ جیوه نزول ایدوب براز مدت اوحداده طوردقندن صکره بردن بره
صعود ایدر ایسه — قریب اولان قطب جهندن شدید فورته کلور

۱۱ جیوه نزول ایتدیکی حداده برمدت قراردن صکره صعود ایتیوب
تکرار براز دهها نزول ایدر ایسه — روزکار خفیف اولدیغی حالده
شماله دونه جک و براز یاغور یاغنه جق

۱۲ کوزل هواده بارومترو ایکی اعشار قدر تنزل ایدر ایسه — آزاجق
یاغور

اشبو بارو مترو عرضلک اقتضای حکمی اوزره تخلف ایدر ایسه ده
بودخی مضبوطدر .

§

﴿بارون﴾ — یاخود (فارون) — نجابت معناسنه اوله رق

اوروپا قرال وایمپراطورلی طرفندن بعض معتبرانه و یریلور برعواندر .
بونک المانجه سربست کله سندن یاخود لاتینجه ارکک کله سندن مشتق
اولدیغی روایت اولنور ظهوری التجی عصردن صکره اولوب اولوقندنبرو
استقفلردن وقونت ودوقلردن حقوق مالکانه لری کاهو حقها ایفا ایدلره
و یریلور ایدی .

بوعنوان اون برنجی واون ایکنجی واون اوچنجی عصرلرده پک زیاده رونق
بولوب قرال زادهلرک سائر عنوانلرینه ترجیح اولنور رادهیه واردی .

(بارونه) عنوانی انکلتربه ده (۱۶۱۱ م و ۱۰۲۰ ه) تاریخنده برنجی
(ژاق) طرفندن ایجاد و بعض معتبران وزادکانه اعطا اولندی فقط بونلر
کله مذکوره نک اوکنه بر (سیر) لفظی دخی علاوه ایتدیلر وابتدا آلنور
صاتیلور ایکن صکره بجاناً و یرمکه باشلادیلر

ممالک شرقیه ده بولنان معتبر ارمنیلر دخی بینلرنده (بارون) عنوانی استعمال ایتکده درلر

§

﴿پاریاس﴾ — مخالفت دینه لرینه بناء هندلولر طرفندن مطرود طوتیلان کسه لک اسمیدر.

اشبو (پاریاس) لروقیله چوغالوب هندستان خارجنده بر قبیله جسیه هیئنه کیردیلر ایسه ده ممالک هندیه دخیل و بر بیوک تجارتیه سلوک و (غایج) نهرینک مقدس صویله غسل ممنوعیتلرندن قورتیله مدیلر . هندلولر بونلرله اختلاطی کلبلر ایله اختلاطدن ده اشاغی طوتارلر ایدی . مؤخرأ ممالک غربیه هجرت ایدن بوهمیالورله قبطیلرک اشبو (پاریاس) قبیله سندن اولسی مأمولدر .

§

﴿پاریس﴾ — جاهیر یونانیه دن حالا اسکی استانبول دنیلان (ترووا) حکمداری (پریام) ک مخدوم وولی عهدیدر . پدیری بونی بر مصلحت ضمنده جاهیر مذکوره دن (اسپارت) حکمداری (منه لاس) ه کوندرمش و (منه لاس) دخی نزدنده توقیف ایدوب اولادی کبی حرمت و رعایت ایتیش و اوزاق بر محله کیدرکن قائم مقام کبی بر ایش ایدی . بونازنین حرمت مذکوره به مقابل صداقت ایتک لازم کلورایکن مرقوم منه لاسک زوجه سی (الی) بی اغفال ایدرک ترووا یه قاچیردی بیچاره منه لاس عودتنده کیفیتی خبر الدیغی کبی عقلی باشندن کیدوب وقوع حالی جاهیر یونانیه نك کافه سنه ییلدیردی . جاهیر مذکوره حکمدارلری بو کیفیتدن زیاده سیله غضبلنوب همان ترووا حکمداری علیه نه اتفاق ایتدیلر و (۴۳۱۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک اکیوز سکسان سنه مقدمده متفقاً محاربه یه باشلاوب تمام اون سنه ده تکمیل ترووا حکومتی مضمحل و ملکنی خا کله یکسان ایلدیلر . اشبو (ترووا) محاربه سی تواریخجه پک مشهور اولوب ایکی طرفدن بر چوق انسان تلف اولمش و تسالیا قرالی (آشیل) و محاربه یه سبب اولان مرقوم پاریس و (منه لاس) آخرته کتمش و قورتیلوب عودت ایدن حکمدارلرک و رؤساک هر بری بر فلا کته اوغرایوب لساند مظفریت

برونلندن کلمشدر . (ایدومنه) و (اولیس) کله لرینه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿پازارجق﴾ — روم ایلی شرقیده و فلبه یه الی ساعت مسافده اون بیکدن متجاوز نفوسی شامل بر قضا مرکزیدر .
(پازارجق) بروسه نك اون الی ساعت بعد جنوبیسنده یکیشهر قضا سنه تابع بر ناحیه مرکزینك دخی اسمی اولوب بوراسی یسك ایکی یوز نفوس مسله بی جامع بر محلدردر .

§

﴿بازاشهب﴾ — (ابن الشریح) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿بازان﴾ — عصر جناب پیغمبریده ایران شاهی بولنان (خسرو پرویز) طرفندن یمن والیسی ایکن مرقوم خسروك قتلچون اوغلی (شیره) طرفندن ترتیب اولنان اختلاک ظهورینه و خسروك قتل اولدیغنی علیه الصلاة والسلام افندمز اوکون خبر ویرمک کبی بر معجزه باهره بی کوردیکنه بناء شرف اسلامه مشرف اولمش و جانب سنی الجوانب پیغمبریدن ینه یمن والیسیکنده ابقا بیورلمش بر ذات عالیقدردر . مومی الیه یمنده پک کوزل خدمت ایتدی . و اوراره مستولی اولان حبشیلری طرد و دفعه موفق اولدی . وفاتندن صکره مخدومی (شهر) دخی صنعا والیسی تعیین بیورلدیسه ده معهود (اسود) ک یدیله شهید اولدیغندن علیه الصلاة والسلام افندمز دخی اسودك اخذ و قتلچون فرمان کوندردی . (اسود) کله سنه دخی مراجعت بیوریه .

اصحاب کرامدن (فیروز الدیلی) حضرتلری مومی الیه (بازان) ک برادرزاده سی ایدی .

§

﴿پازواند اوغلی﴾ — روم ایلی دره بکرنلندر و مسقط رأسی (ودین) اسمی عثماندر . دولت علیه و دین و حوالیسنك اعدادن محافظه سنی کندوسندن مأمول ایدرکن مرقوم سایه شاهانه ده مالک اولدیغنی نفوذ و اقتداری سوء استعمال و عصیان ایدرک اوحوالی بی کاملا ید ضبطنه الدی

و (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ هـ) تاریخنده بلغراددن وارنه یه ونیشن صوفیه یه قدر بتون ممالك اهالیسنی استراسته مز کندوسنه طرفدار ایتدی . و دولت علیه غوائل اجنبیه ایله مشغول اولدیغی برزمانده مرقومک اوزرینه دخی برقاچ دفعه اردولر کوندرمکه مجبور اولدیسده غلبه ممکن اوله مدیغندن ینه عفو وابقا ایلدی . اشبو پازواند اوغلی بوندن اول و صکره برقاچ دفعه ده اعصیان ایتش و کیمی نصیحتله برطرف اولوب کیمی محاربه یی نتیجه ویرمش اولدیغندن یوزندن برقاچ یوز بیک اهل اسلام تلف اولمشدر . پازواند اوغلنک پدری پازواند عمر اغا زنکین و معتبر برآدم اولدیغنه بناء بر صدر اعظم مالنه طمعاً اعدام ایلدیکی صره ده اوغلی مرقومک طاغله فرار ایلدیکی و باشنه عسکر طو پلایوب اوزرینه کلنری مدافعه ایتدیکی و تاریخ وفاتی اولان (۱۸۰۷ م و ۱۲۲۲ هـ) و دین و حوالیسنی نیم استقلال ایله اداره ایلدیکی بعضی تواریخنده کورلمشدر .

§

﴿بازیاش﴾ — اوستریا و مجارستان دولتنک طونه نه ری اوزرنده و بلغراد محاذیسنده مشهور بر قصبه سیدر . اوروپا شتمندو فرینه بورادن بیللور .

§

﴿بازیل﴾ — روم کلیسایی پاپاسلرندن بر مشهور ذاتدر . بو آدم قیادوقیاده واقع قیصریه شهرنده دنیایه کلوب استانبول واطنه ده تحصیل کمال ایدرک پطریق (غراغوار دونازیاز) و پرنس (ژولین) ک حسن توجهنی قزاندی و قیصریه ده بر مدت تدریس و تعلیم و وعظ و نصیحت ایله اشتغال ایلدیکنندن کرکی کبی شهرت بولدی و اندن صکره یشیل نهر اوزرنده واقع خلوتخانه سنده انزوایه قالشدیسه ده قیصریه پسقپوسلغی توجیه اولندیغندن ینه تعلیم و تدریسه و ظهور ایدن روافضی مدافعه یه همت ایلدی . امپراطور (والانس) اولسوقت ظهور ایدن (آریوس) مذهبنی قبول ایچون موئی الهیه جبر ایتک استدیسه ده پک چوق ایلرویه کیده مدی . نفینه قرار ویرمش ایکن تأخیر ایلدی . وفاتی (۳۷۹ م) تاریخنده در مذهب خرسینیانه یه پک چوق خدمتی سبقت ایلدیکیچون هر سنه حزرانک اون دردنجی کونی یورطیمی طوتیلور .

مومی اليهك عقائد خريستيانيه ووعظ ونصيحتيه وروافضي رده دائر خيلي
تأليفاتي ومكتوبلري ودينانك التي كونده خلق اولنديغنه دائر بركتابي
واردرو. دينه متعلق اوليان بعض كيتابلري فرانسزجديه ترجمه اولمشدر.

§

﴿ باسط كروي ﴾ — دائروي برمحروط قائمك سطح مستديري
كندوسنه مماس بر سطح استقامتجه بسط اولندقه هر قنعي بر نقطه سنك
رسم ايلديكي خط منحنيه دنيلور اثنای بسطده سطح مستديرك تصور
اولنان نقطه سنك رأس محروطدن بعدی ثابت قاله جغندن نقطه مزبور دنك
رسم ايلديكي منحنی بر کره اوزرنده رسم اولمش کبی واقع اولمغه (باسط كروي)
دينلشدر بومنحنی دخی بعض تعديلات ايله ديشلی چرخلرده ديشلرك
شکلرینی ترسيمده استعمال اولنور.

(باسط دائره) دخی بردائره صارلمش اولان اپيلك دائما کرکی اولق اوزره
آچيلور ايکن مذکور اپيلكک اوجنه ربط اولنان بر قوشون قلنك اوجنك رسم
ايله جکی خط منحنیه اطلاق اولنور بونوع منحنيلر هر قنعي بر نقطه لردن رسم
اولنان خط ناظمك محيط دائره اوزرنده نقطه مزبور دنك متناظری اولان
نقطه دن مرور اتمك خاصه سنه مالک درلر و ديشلی چرخلرك ترسيماتده
مستعملدرلر ديشلی چرخلر ايسه بر محورك حرکتی دیگر بر محوره
نقل ايدرلر.

§

﴿ باسق ﴾ — اسکی جرمانلردن ایرلمش بر طائفه دنك اسميدر.
التنجی عصرده فرانسه ممالککنده توطن ایدن (واسقون) لرك واليوم
(پیره نه) طاغلری اقسامنه منتشر اولان طائفه دنك لسان اعتباريله اشبو باسق
ساله سنه منسوب اولمسی ظن اولمقده وشمديکی مقدارلری التي يوزاللی يك
تخمین ايدلکده در. بونلره (اسکو غالدونك) دخی ديرلر. اسپانياده
بيسقای دکزی ساحلنده بر مشهور اياتلک اسمی دخی (باسق) در وکرسيی
يکرمی بشيک نفوسی حاوی (بيلباؤ) شهر مستحکميدر.

§

﴿ پاسقالیه ﴾ — خريستيانلرك اعتقادنجه پاسقالیه حضرت

(عیسی) علیه السلامك صلب ودفندن صكره قبردن قیای كونی تخطر ایچون وضع اولنش بر بیرامدر پاسقالیه نامی عبرانیجه مرور معناسنه اولان (پاسقا) دن مأخوذ اولوب بودخی یهودیلرك مصردن خروج و بحر احردن مرورایتدكرینه تشكراً یابدقلى بیرام مناسبتیه قبول اولمشدر. پاسقالیه نك كونی تعیین ایچون مقدما پك چوق اختلاف وقوعبولوب نهایت (۳۲۵ م) تاریخنده ازینقه تشكلی ایدن مجلس رهاینده الیوم اجرا اولنان كونده یاپلسنه قرار ویرلدی شویله كه یهودیلرك خیرسز یعنی خروج بیرامك اجرا اولندیغی شهرده قرك بدردن صكره كلان بازار كوی پاسقالیه اعتبار اولنور. پاسقالیه كونی دیگر صورتده دخی بولمق ممكن اولور یعنی هرسنه مارت ایچنده واقع شهرقرینك اون بشنجی كوندن صكره كلان صالینك التجی بازار كونی پاسقالیه در دنیلور ایسه ده بعض سنه لرده اورتودقسر ایله لاتینلرك بیننده بر اختلاف وقوعبولور لاتینلر بدر جمعه ایرتسی اخشای اولور ایسه ایرتسی بازار كونی پاسقالیه بی پیارلر و اورتودقسر برهقه صكره کی بازاره راغورلر.

حضرت (عیسی) علیه السلامه مخصوص و پاسقالیه حسابنه تابع اولان یورطیلر ایچون یورطی كلمه سنه مراجعت یوریهله .

§

﴿پاسقال﴾ — فرانسه مهندس و مؤلفلرندیر. بونك پدری کمال محبتدن ناشی مرقومی علم هندسه تحصیلندن منع ایتدیکی حالده مرقوم بشقه فنه رغبت ایتیب اون ایکی یاشنده استادسز و کتابسز اوله برق فن هندسه ده اوکلیدن اوتوز ایکی قضیه سنك براهین و دلائلی بولدی و اون الی یاشنده قطوع مخروطیاته دائر بر کتاب یازدی و اون سکز یاشنده حسابات مشککه بی حل ایدر بر قاعده حسابیه یاپدی و (۱۶۵۴ م و ۱۰۶۵ هـ) تاریخنده مثلثات قواعدینی بولدی و درت سنه صكره خط متماثل التدویرك نظریاتی ایجاد ایلدی و میران الهوا حقنده تجربه لر ایدرك اصلاح و اكالمه موفق اولدی و هوانك ثقلنی پارسده (سن ژان) قله سنده تجربه و اثبات ایتدی (بو تجربه یه پوی دودوم تجربه سی دیرلر) نقل میاه و جراثقال فلرینه و مسائل دینییه دائر تألیفاتی دخی واردر و ادبیاتده دخی اقرانه تفوق ایتمشدر. اوتوز طقوز

یاشنده اولدیغی حالدده وفاتی (۱۶۶۲ م و ۱۰۷۳ هـ) تاریخنده وقوعبولمشدر.

§

﴿پاشاقوویج﴾ یاخود (پاسکوویچ) — روسیه جنراللرندندر. بوذات (۱۸۲۷ م و ۱۳۴۳ هـ) تاریخنده روان و بعض اذر بايجان ممالکني ايران دولتندن حرباً ضبط ایلدیکچون (روانسکی) عنواننی الدی وایکی سنه صکره دولت علیه دن (اخلکک) و (قارص) و (ارضروم) سنجاقلرینی دخی استیلا ایدرک دولته ادرنه معاهده سنی قزانديروب (فلدمارشال) رتبه وعصاسنی ایلندی و (۱۸۳۱ م و ۱۳۴۷ هـ) تاریخنده (پولونیا) اختلالنی تسکینه موفق اولدی و (۱۸۵۴ م و ۱۲۷۱ هـ) تاریخنده دولت علیه ایله محاربه ایدرکن سلسترده یاره لنه رق کیر و چکلده کدن ایکی سنه صکره وفات ایلدی.

§

﴿باسوتولاند﴾ — انکلتره دولتنک افریقا مستملکتندن بریدر و بورانک ۲۱۸۰۰ کیلومتر و مساحت سطحیه سی و یوزیکرمی سکزیک نفوسی واردر.

§

﴿پاسیدوس﴾ — روما ایمپراطورلرندن مقتول (قراقلا) نك نکاحسر قاریسندن متولد اوغلی و خلفیدر. بو کنج ایمپراطور غایت پارلاق بر محبوب دل آرا اولدیغنه و دائماً والده سنک یانده وزنان ایچنده بیودیکنه بناء قادین اثوابله کز مسنی و کندوسسنه سوس ویر مسنی زیاده سیله سور ایدی حتی (۲۱۷ م) تاریخنده تخته چیتقدقن صکره دخی قادین البسه سیله کزوب بو یینده التون قلاده و قوللرینه التون بلایک طاققندن کندوسنی الهیدی و دائماً سراینک ایچنه التون توزی و اوزرینه کل صووی سریلسنی عادت ایتدی الک صکره اهالی والده سیله برابر اعدام ایدوب حکومتی اسرافاتندن قور تاردی.

§

﴿پاشا﴾ — اسکی ترک لساننده بیوک اولاده پاشا اطلاق اولندیغی جهتله سردفتر سلاطین عثمانیان سلطان عثمان غازی خان حضرتلری دخی بیوک اوغلی (علاء الدین) حضرتلرینه (پاشا) دیو خطاب و امور

دولته استخدام بیوررایدی صکره بونام امور دولته استخدام اولسان
اخلافه دخی عنوان اولدی.

بعضیلری (پاشا) لفظنک پای ایله شاهدن مرکب یعنی (پای شاه) دن
محفف اولدیغنی دخی بیان ایدرلز.

§

﴿پاشایکیت﴾ — عساکر عثمانیه ادرلرندن بر مشهور ذاتدر.
مومی الیه خدواندکار غازی زمان سلطنتنده وقوعبولان محاربات وغزواتک
اکثر یسند پشدار فرقه سنده و بعضاً بفرقه نك قوماندانلغنده بولنه رق اظهار
مآثر مردانگی وجلادت ایش و زمان سلطنت یلدرم باز یدخان خاریده دخی
برفرقه عسکرایله بوسنه ایچرولرینه آقین ایدوب کالیه ارئه صولت ودهشت
و مغتماً عودت و مواصلت ایشلدر.

§

﴿پاشت﴾ — اسکی مصر لیلرک معبود اتخاذا ایتدکاری اشخاص
موهومه دن بریدر. بونک شکلی کلب باشلی و صند الیه اوزرنده اوتورر
صورته دیارلرایدی برقاچ دانه سی مصر دن لوندره موزه خانه سنه نقل
اولمشدر برده (باخوس) اسمنده بر باغ معبودلری واریاش.

§

﴿باطنیه﴾ — بر مذهب باطلدر. (حسن الصباح) کلمه سنه
و (اعتقاد) کلمه سنده اوتوز طقوزنجی فرقه یه نظر بیوریه

§

﴿باغوباب﴾ — کره ارض اوزرنده نشو و نما بولان اغاجلرک
الجمی واک چوق یشایاندر. بواغاج افریقا قطع سنک بعض نواحیسنده
و خصوصیه (سنغال) ده نشو و نما بولغله اهالیسی مقدس عدا ایدرک
طاینور کبی حرمت ایدرلر. شجر مز بورك پراقلری قلب شککنده
و چیچکلرینک رنکی ارغوانی و رایحه سی غایت لطیفدر و کوده سنک محیطی
یتش سکسان قدمدر بیوک دالرینک التنده سبت کبی آصیلو برچوق قوش
یوالری بولنور و دوه قوشی جسماتنده اولان قوشلر اشبو یوالده
یاورولار.

نباتوںکے خبر و پردکارینہ کورہ شجر مزبورکے بیوک دالری اور پاقطعہ سندھ بولنان کے بیوک اغاجلرہ معادل اولوب مذکور دالریک مجموعی بریرہ دیکلمش اولسہ عادتاً براورمان تشکیل ایدہ بیلور وسکز یوز یاشنہ قدر بیویوب اندن صکرہ بیومکدن قالور ومیون اتمکی ذیلان میوہ سی جنسنہ کورہ یایسی ویاخود یوارلاق وابدان و صاریجہ وسونکر کبی اولور سنغال اہالیسی قابوغنی سحق ایدرک سائر بہار کبی یمکرینک اوزرینہ اکرلر وشدت حرارتدن حاصل اولان ترلرینی منع ایتک ایچون اشبو قابوغک مسخوقیلہ وجودلرینی اوغارلر وآر یلر کوکلرینی قوغان اتخاذا ایتلریلہ غایت لذیذ بال حاصل ایدرلر وکوکلرک اراسندہ ایکیموز کشی آلہ بیلہ جک قدر کھلر اولدیغندن اہالی بورالی ہوالزہ اشبو کھلرہ صوقیلورلر وبعضاً مشورت ایچون اجتماع واکثریا مزارلق اتخاذا ایدرلر .

(پرولہ) نام حکیم اشبو اغاجلرک ایچندہ الی یک سنہ لکہ قدر اغاج بولندیغنی فنا اثبات ایتشدلر .

§

﴿باغچہ سرای﴾ — قریم شہ جزیرہ سندھ وسیواستپول ساحلنک تقریباً یکرمی بش میل ایچروسندہ اون بیک نفوسی جامع برشہر در .
 بوشہر وقیلہ قریم خانلرینک مقر ادارہ سی ایدی حتی سرائیلری شہرک وسطندہ اولوب اتصلاندہ ایکی منارہلی برجامع شریف موجود در وبوندن بشقہ او توزدن زیادہ جوامع ومساجدی وخانان زمانندہ یاہلش بہری اوچر دردر یوز طلبہ آلور اوچ عدد مدرسہ سی وارد در وبومدرسہ لردہ الیوم قیش کونلری بشیوزدن متجاوز طلبہ درس اوقومقدہ در شہرک شرق طرفندہ ہرسندہ اغستوسک اون بشندہ (حضرت مریم) نامنہ برجعیٹ یاپیلور وبوجعیٹہ ایچرولردن خیلی زوار کاور . باغچہ سرایک اوسترہ سی وقیلہ بک مشہور ایدی

§

﴿باغرمی﴾ — سودان شمالیدہ واقع (شاد) یاخود (شط) کولی حوالیہ سندہ کائن برزنجی حکومت مستقلہ سیدلر . بو حکومتک اراضیسی درونندن شاری نہر صغیری جریان ایتکدہ اولدیغنی ومقر ادارہ سی

(مسنه) شهرى ايدوكى معلوم ايسه ده احوال سائرهمى معلوم دكدر.

§

﴿پافلاغونيا﴾ — قسطنونى ولايتى وحوالىسندن عبارت اولان بر حكمدارلغك اسمى ز . اماصرى زكنغرى رسينوب سنجاقلىرى حكمدارلىق مذكورك باشليجه ممالكسندن ايدى . بوراسى بر مدت فرس وروما دولترى زير حايه سنه بولنوب (۵۵۱۲ خ) تاريخنده يعنى ميلادك سكرسان برسنه مقدمه طوغرىدن طوغرى يه روما دولتى اداره سنه كچمش وينه ايرائيل آلوب صكره سلچوقيله انتقال ايتش و بلك اوله رق مدت مديده اداره اولنشدر . قسطنونى بكي طوپال بايزيدك (۱۳۹۲م و ۷۹۵هـ) تاريخنده مجار قرالى (سپرشموند) وافلاق ويوده سى (پتروميه چه) ايله دولت عليه عليهنه اتفاق ايتديكى وناطوليدن وروم ايليدن همان محاربه يه باشلايوب دولت عليه يي محوه قرار و يردكارى يلدېرم (سلطان بايزيد) حضرتلرينك مسموعى اولسديغى كېي نيكبوليدن همان حركتله كيدوب ابتدا افلاقلىرى تاديپ و وركورلىنى تزييد ايلدكدن صكره اناطولى يه دخى كچوب اياغى توزيله طوپال بايزيدى برباد وملكى ممالك دولت عليه يه الحاق ايلدى (قسطنونى) كله سنه دخى نظر بيوريله

§

﴿باقى﴾ — اسكى يونانيلرك اعتقادنجه چو بانلرك آلهى وقوالك موجودى اولان شخص موهومك اسميدر حريف موركورك پىلوي نام قاديندن اوله اوغلى ايمش بونى عجيب برصورتده يعنى باشنده بونوزلى وياقلىرنده كچى كېي طرناقلى اوله رق رسم ايدرلر واثناى حربده بعض دفعه برطرفى زياته خوف و حباته دوشورمك خصائصندندر ديرلر ايدى

§

﴿باقترىان﴾ ياخود (باقر) ياخود (باخترىان) — بلخ شهر وولايتنك نام عتيقيدر . بلخ كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿باقر﴾ — محمد الباقر حضرتلى كه امام (زين العابدين) حضرتلرينك اوغلى وائمه اثنى عشر ك بشنچيسيدر . مشار اليه حضرتلى اعلم علمادن فضل وكرامات صاحبي برنادر الوجود ايدى (نزالدر) نام

کتابده نقل اولدیغنه کوره برکون مشارالیه دن اوروج نیچون فرض اولندی دیو سوال ایتدکلرنده آچلق محنتی چکوب آجلره مرحت ایتک ایچون بیورمشدر (سلاح اللئام قبیح الکلام) سوزی و (کذاب) و (احق) و (بخیل) و (بدخلق) و (فاسق) کسه لردن احتراز هرکس ایچون لازمدر کلامی دخی حضرت مشارالیهک زبان حقیقتبیانلرندن صادر اولمش کلام کباردنر .

اصحاب کرامدن (جابر بن عبدالله) حضرتلری غایت اختیار وعلیل اولدیغی حالده مدینه منوره ده امام مشارالیه حضرتلرینه تصادف ایدوب کندولرنده امانت اولان سلام رسول اللهی تبلیغ بیوردی .

امام باقر حضرتلری منصور خلیفه طرفندن زندانه قوندیغی ائشاده صالحات نسواندن بریسی ارپه اونندن ایکی چورک اکک یانوب حضور مشارالیه هدیه ایتک اوزره کتوردیسه ده زندانبجیل دخوله مانع اولدیغندن خاتون اکککری زندانبجینک بریله کوندردی ووجه حلالدن یاپدیغی سو یلدی زندانبجی دخی کوتوروب تسلیم و خاتونک تنبیهی اوزره حلالدن ایدوکنی بیان ایلدکه مشارالیه وار اوقادینه سویله اکککک وجه حلالدن اولدیغی ییلورم لکن حرام طباغه قوندیغندن یعنی زندانبجی الی طوقندیغندن یمک استه مام دیمش و اکککری اعاده بیورمشدر .
وفاتی (۷۳۳ م و ۱۱۵ هـ) تاریخنده در .

§

﴿باقر﴾ — عناصر بسیطه معدنیه دن مبذول برمعندنر . باقر قدیمدنبرو معلوم اولوب خلیطه لری هوا و صوده متغیر اولدیغندن ازمئه قدیمده بعضاً تیموره ترجیع اولمشیدی بونک معادن سائر ایله اولان خلیطه لری مشهور و معنا اولوب (پرنج) (طومباق) دیلان خلیطه لر باقر و توتیادن و (توج) باقر ایله قلایدن عبارتدر . باقر و قلاک ایکیمی دخی یومشاق شیرلر اولدیغی حالده خلیطه لرینک فوق الغایه سرتلک پیدا ایدیشی شایان استغرابدر .

§

﴿باقر﴾ — مشاهیر اغبیاء عربدنر . برکون النده طوتمقه

اولدیغی غزالی قاجه آلدک دیه سؤال ایتدکرنده اون بره دیه جک یرده
الترینک اون پرماغنی آچه رق و برده دیلنی چیقارارق اشارت ایتسیله
غزال النندن قوریتلوب قالجش و بووقعه عربلرک (باقل الغبی) ضرب
مثلنه سبب اولشددر .

§

﴿باقولانی﴾ — ابو بکر الباقلانی حضرتلری کبار متکلمیندندر
و مسقط رأسی (بصره) اسمی (محمد بن طیب) در بوذات دائماً بغدادده
ساکن اولور و مذهب اشعریه یه سالک اولدیغندن اومذهبی تأیید بوررایدی .
قاضیلکی دخی واردر و متکلمینک یوزینی بوذات آغرتمشدر زیرا قرق سنه
منظره ایله اشتغال ایتش ایدی .

علم کلام و غیریده پک چوق تصنیفات ی واردر و (اعجاز القرآن)
(و الانتصار) و (کشف اسراراً لباطنیة) و (الملل والنحل) و (هدایة
المسترشدين) نام کتابلر دخی جلهء تصنیفاتندندر مشار ایله (عضدالدوله)
طرفندن ایلمچیلک ایله دیار رومه کوندریله جکی زمان فضل و کالی دیار رومه
خبر آلتدیغندن اگر بوذات کاور ایسه حضور امپراطوری یه کیررکن او طه
قپوسنده اکیلک عادتیزی اجرا ایتز و جبر ایتکده ایشیزه الویرمز باری
اوطه نك قپوسنی کوچلته لمده اکیلکه مجبور ایدلم دیو قپوینی آلجانیلر
مشار ایله کلوب حضور امپراطوری یه کیره جکی زمان قپونک مخالف
قاعده آلچاقلغنی کوردیکی کبی کندوسنک اکیلمسی ایچون مخصوصاً یاپلدیغنی
درحال حس ایدرک آرقه آرقه کیروب امپراطور وقرناسنی حیرتده قور .
وفاتی (۱۰۱۲ م و ۲۰۳ هـ) تاریخنده و قبری بغدادده در .

§

﴿باقو﴾ یاخود (باکو) — بحر حزرک ساحل غریبسنده و شیروان
ایالتی داخلنده و برکوچک یارم اطه اوزرنده روسیه نك تجارتکاه برشهریدر .
شمعی نفوس موجوده سی بش التی یک راده سنده ایسه ده لیمانی بحر حزر
لیمانلرینک برنجیمی اولدیغندن معتبر دروشاه عباسک و قتيله بوراده بنایتیدیکی
سرای الیوم موجود آثار عتیقه دندر و اهالیسنک اکثریسی مسلمان و سنیدر .
باقو وحوالیسنده پک چوق نقط یاغی و بطاقللرندن غاز چیقار و بوغازلر هوا یه

تماس ایتسیله کچه لری برضیا حاصل اولور بناء علیه وقتیه آتش پرستل بوراسنی پک مقدس طوتارلر ایدی:

باقو (۱۵۷۹ م و ۹۸۷ هـ) تاریخنده دولت علیه یه کچوب مؤخرأ عجمل طرفندن استرداد اولندی و (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ هـ) تاریخنده سائر ممالک متجاوزه ایله روسیه یه انتقال ایتدی.

§

﴿باقون﴾ — انکلیز راهبرندن معارفند برذاتک اسمیدر. بو آدم زماننده موجود اولان علومک کافه سنی و باخصوص علم حکمتی کاملاً تحصیل ایدوب اقرانه فائق اولدی لکن اخلاق سیئه لرینی یوزلرینه اوردیغی آدملر و علم و فضلنه حسد ایدن حاسدلر اتفاق و سحر بازدر دیو اتمام ایدوب حبسه قویدر دیلر بیچاره عمرینک قسم اعظمی حبسخانه ده کچوردکنصکره (قله مان) نام پاپانک زماننده یقایی قورتاردیسه ده آرهدن چوق کچمکسزین ینه اعداسنک شرینه اوغرایوب اون سنه ده ا حبس اولندی.

مومی الیهک ضیا و علایم السما و طوپ باروتی و پرتوریز و دوربین و هوا طلموبه سی حقنده خیلی مطالعات و اخبارات و اختراعاتی وارد و بعض فزنده نظریاتی تطبیقات و تجاریب ایله اثباته مقتدر اولمش و تقویمی اصلاح ایتشدر آخر عمرنده علم کیمیا و نجومه دخی هوس ایتدیسه ده (۱۲۵۰ م و ۶۳۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدیکندن اکلانه موفق اوله مامشدر.

§

﴿باقی﴾ — (مداح اوله لی چشم غزالانسه باقی)

(اوکرندی غزل طرزینی رومک شعراسی)

(بودور ایچنده بنم پادشاه ملک سخن)

(بکاصونلندی قصیده بکا ویرلدی غزل)

بیتلریله صدر آرای دیوان فضل و عرفان اولان ملک شعرای روم باقی افندی مرحوم که (۱۲۵۶ م و ۹۳۳ هـ) تاریخنده فاتح جامع شریف مؤذنلرندن برذاتک کهواره صلبندن سر نهاده عالم وجود اولدی. کنجکلکنده سراج شاکردلکنه ویرلدیسه ده مفضول اولدیغی علو طبع و درایت کندوسنی طریق تحصیل دعوت ایلدیکندن برزمان او یولده قطع مسافه ایدرک قرمانی وقاضی زاده لر

کې فضلاى عصرک همتيله (۱۵۵۵ م و ۹۶۳ ه) تاريخنده حلب قاضيسى وطقوز سنه صکره سلور بده پيرى پاشا مدرسه سنه ومؤخرأ پایه اربعيندن انفصال ودور ايدرك سليمانيه مدرسه سنه مدرس اولدى و برآرهلقي سلطان سليم ثاينك باده نوشلغنى ذم تهمتيله نفى اولنوب مؤخرأ ينه مظهر عفو اوله رق بالتدريج مکه واسستانبول قضا وانا طولى وروم ايلي قاضيعسكر لکريه بکام يورلدیغى حالدہ (۱۵۹۹ م و ۱۰۸۰ ه) تاريخنده وفات ايلدى . فاضل موخى اليه مواهب لدنيه يى ترجمه ايله (معالم اليقين) تسميه ايلديكى كې قطب مكينك (الاعلام فى احوال بلدة الله الحرام) نام كتابنى دخى ترجمه يه ترجمه ايتمش وحضرت خالددن مروى اولوب الان تربه شريفه مشار اليه ده رحله آراى تعظيم اولان احاديث نبويه يى جمع ايتلشدر .

§

﴿باکواس﴾ ياخود (باغوساس) — ملوک کيانیه دن فرس ملکی اوچنجی (اردشير) ل وکلای بنامندن مصرلى برخادم اغاسيدر . بوخائن ابتدا هرقتدر مصرک فتحى ايچون اردشيره معاونت ايتدى و اوسايه ده يرانه کلوب مساند عالیه يه نائل اولديسه ده مصر ليلرک پرستش ايتدکلى اوکوزى اردشير ذبح ايلديکنه قلباً کوچنديكى جهته اردشيرک مترصد فرصتى اولمشيدى آره دن برمدت مرورنده فرصت بولوب مشار اليه تسميم ويرينه اوغلى (ارسات) ياخود (اوخوس) ي اجلاس ايلد کدنصکره ارساتک قرنداى و ايکي سنه صکره ارساتى دخى اعدام ايتديروب يرينه ايکنجى (دارا) يى چيقارتدى و براز صکره بونى دخى بچرمک اوزره ايکن (دارا) ده ا اول طاورانوب خائک باشى خايه لرينه دوندردى .

§

﴿بال﴾ — اسوپچره نك شمال غربي سنده و المانيا ايله فرانسه ممالكى حدودنده اسوپچره جهاير متفقہ سندن برينك مركز اداره سى اولوب بوشهره المانلر (بازل) و ايتاليانلر (بازيلو) ديرلر شهر مذکور (رين) نهرى اوزرنده واقع اولوب اشبو نهر ايله (بيولك بال) و (كوچك بال) اسملرله ايکي يه تقسيم اولنور درون شهرده (غوتيق) اصولى اوزره ميزين برکليسا و مکمل بردار القنون موجوددر و سکنه سى قرق بيک نفوسدن عبارت

اولوب علوم و معارفه خیلی ترقی ایتشدر در مشاهیر مهندسیندن (اولر)
و (برنویل) بوشهرده تولد ایلدیلر .

§

﴿پالاس﴾ — (سیارات دورینی) دنیلان و شمعی یه دکین بریوزاللی
قدری کشف ایدیلان صغیر الحظ اجرامک درت بیوجکلرندن برینک اسمیدر .
بونى (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ هـ) تاریخنده المانیاده (پرم) شهرنده (اولر) نام
اخترشناس کشف ایلدی قطع ناقص شکلنده برمحرك اوزرنده شمس غایت یقین
اوله رق دور ایتکده در و کشف تاریخچه مذکور سیاراتک ایکنجیلریدر
(سرس) و (ژنون) و (وستا) نام سیاره لر دخی ذکر اولنان بیوجکلرینک
دیکرلریدر سرس ۱۸۰۱ ده (پیازی) معرفتیه و ژنون ۱۸۰۴ ده (هادیغ)
معرفتیه و وستا ۱۸۰۷ ده ینه مرقوم (اولر) معرفتیه کشف اولتمشدر .

§

﴿بالخاش﴾ — آسیاده ایکنجی درجه ده جسیم برکولک اسمیدر .
بوکول سبریانک جنوب غریبسنده اولوب (چونغاریا) طاعلرینک صولری
بوکوله جریان ایدر ایسه ده کندیسنک هیچ برنهر و بجره جریان ایدن ایاغی
یوقدر .

§

﴿پالرمو﴾ — سچلیا اطه سنک ساحل شمالیسنده و اتالیا دولتی زیر
اداره سنده برکوزل مملکتدر . و سچلیانک مرکز اداره سیدر و نفوس
موجوده سی ایکویز یکرمی بیک تخمین اولتمده در .
مملکتک اطرافنده سکز کیلومتر و دورنده برحصاری و عرفن ایچون مکتبلی
و برکوزل ایمانی واردر . پالرمونی میلاددن تخمیناً بیک سنه مقدم فیکه
مهاجرلری تأسیس ایدوب (پانورمس) تسمیه ایتشدر ایدی .
عربلر (۲۱۳) تاریخنده سچلیانک (ساراخوز) شهرینی و (۲۴۸) ده مسینا
شهرینی و (۸۵۸ م و ۲۴۴ هـ) تاریخنده دخی (قسترو) قلعه سنی ودها برقاچ
مملکتلرینی آلوب ایکویز قرق سنه قدر حکومت سوردیلر .
بوراسی برآردلق فرانسرلک ید ضبطنه دخی یکمیشیدی صکره یعنی (۱۲۸۲ م
و ۶۸۱ هـ) تاریخنده اهالی براتفاق خفی عقد و کیچه لری شوراده بوراده
راست کارلری فرانسرلری قتل ایدرک کافه سنی مملکتدن قاچردیلر .

سچیلیاتین قرالی زیر حایه سنده بولندیغی ناپولی دولته بعض الفات ایله عصیان ایدرک (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ) تاریخنده مرکز اداره سی اولان (پالمو) شهرینی غاریبالدی به آچسوله غاریبالدی ابتدا سچیلیایی و متعاقباً ناپولی بی غایت قولای بر صورتده آلوب ایتالیا به الحاق ایلدی .

§

﴿ بانفروش ﴾ — عجمستانک مازندران ولایتی داخلنده وساری ایله آمل شهرلی بیننده و بحر حرز ساحلی اوزرنده مشهور برشهردر .

§

﴿ بالقان ﴾ (قوجه بالقان) — صماقو جوارنده سطح بحردن اعتباراً ۳۰۰۰ المان قدیمی ارتفاعنده بولنان (ریلو) طاغرندن آریله رق قره دکزده امنه بروننه قدر اوزامش اولان سئسله جبالک اسمیدر . بوطاغ ۹۰۰ الی ۳۰۰ مئرو ارتفاعنده قپولی دربندوبانه در بندی و ۹۷۵ مئرو ارتفاعنده تیور قپو یکیدی و ۶۰۰۰ مئرو ارتفاعنده نادر در بندی و دو برول یکیدی و امنه یکیدی نامر یله معروف در بند و یکیدلری و غیر مضبوط برچوق بوغازلری حاویدر

بالقان مزبورک طولی ۳۰۰ و عرض غربده ۶۰ الی ۸۰ و شرقده ۳۰ الی ۴۰ کیلو مئرو در و مشهور تپه لری دخی رازلوق قصبه سنک شمال طرفنده و ۷۷۰۰ المان قدیمی ارتفاعنده اولان شاطر تپه سی ایله ۹۰۰ قدم ارتفاعنده اولان بالا بانجه یایلاسی و سلاتینا موقعنک طرف جنوبیسنده و ۵۰۰۰ قدم ارتفاعنده اولان اورته طاغی و قبله ایله قزانلق اره سنده و ۳۰۰۰ قدم ارتفاعنده اولان قره جه طاغیدر

§

﴿ باقلاوه ﴾ — قریم شبه جزیره سنده واقع سیواستپول لیماننک جنوب شرقیسنده یوز خانلی برروم قریه سنک و حوالیسی یوک طاغلرله محاط و محفوظ اولان لیمانک اسمیدر . بو لیمانک آخری غایت طار اولوب ایام شتاده شدتلی هوالده دروننه کیرن کینلو بالقر قولایلقه یعنی آغز طرفی آغلرله سدایله اولاندیغندن بونامی آلمشدر درلر . لیمان مذکورده یوز سفینه بارینه بیلور .

§

﴿ بالون ﴾ — واسطه سیله هوایه چیقیلور برآلتدر . خفیف و مجوف و غیر قابل نفوذ و ارمودی الشکل طلوم کبی اعمال اولنور و ایچنه (مولدالماء) یاخود (سیحاق هوا) طولدیر یلوب هوایه اصعداد ایدیلور . بونی (۱۷۸۳ م و ۱۱۹۸ ه) تاریخنده (آنونی) ایالتنده کاغد فابریقه جیسی (ایان) و (ژوزف) نام ایکی برادرلر بولوب ۳۶ متر و جرمنده و ۲۵۰ کیلوگرام وزننده و اوزری اینجه کاغد قابلی بزدن اعمال و آغزینک التنده کاغد پارچه لری و صمان احراقیله درونه سیحاق هوا املا و تجربه ایتدیلر و صکره مخصوصاً نسج و اعمال اولمش ایپک قاشدن یاسیله رق و اوزرینه لاستیقدن روغن طلا ایدیلرک و اوستنه دخی قوی آغ پکوریله رک اصلاح ایدیلر . ده ایلر و دلمک ایچون حالا اوغراشلقده در .

§

﴿ باله آر ﴾ — بحر سفیدده اسپانیا دولتنک برایتل بحریه سنی تشکیل ایدن جزائر مجتعه مشهوره در و مرکز اداره سی مایورقه جزیره جسیه سی اوزرنده کائن (پالما) نام شهردر

§

﴿ پالهس ﴾ — اسکی ایالیانلرک مغبوده سیدر . اشبو پالهس قیون و صغر سوریلرینه و چوبانلره قاریشور ایش انک ایچون هر سنه نیسانک برنجی کونی یورطیسی طوتارلر و اوکون آخورلری و آغیلری سپوروب تمیرلر و هیکلنک اطرافنده سوریلرینی طولاشدیرلر ایدی .

§

﴿ بالی ﴾ افندی — رجال خلوتیه دن بریوک ذاتدر . بو ذات عالیقدرک علوم ظاهرده اولان فضل و اقتداری علوم باطنده اولان کالندن اشاغی دکل ایدی . مشارالیه کال پاشازاده نک رساله سنده محرر اولان ردودی رد و (کنت کنزاً مخفیاً) حدیث قدسیسنده اولان رموزی اظهار ایش و قضا و قدره دائر بر مکمل رساله قلمه آلمش و (محیی الدین العربی) حضرتلرینک فصوصنه امر معنوی ایله برشرح یازمشدر .

مسقط رأسی (استرومجه) قصبه سی اولوب (۱۵۵۲ م و ۹۶۰ ه) تاریخنده صوفیه وفات ایدیکندن نعش شمرینی صوفیه نک بر ساعت خارچنده

صالحیه دیدکاری محله دفن و اوزرینه غایت منظم بر قبه بنا و یاننه مکمل مسجد و زاویه انشا اولندی حالا زیارتگاه خواص و عوامدر.

§

﴿بالیابادره﴾ — یاخود (بادره) — موره شبه جزیره سنده مستحکم برشهردر. والیوم (آخایا) سنجاغنگ مرکز اداره سی ارلوب اوتوز بش بیک نفوسی جامعدر و کوزل و مستحکم بر لیائی واردر. بونام یونانستانده بر کور فزه دخی و یرلدی. شهر مزبوره یونانیر (پاتراس) و (پالیا پاترا) دخی دیرلر. تخمیناً بیک تاریخلرنده بالیا بادره دن صاحب زمان بر مبارک ذاتک ظهور ایلدیکی مرویدر.

§

﴿بالی پاشا﴾ — سلطان بایزید و زراسندندر. اصلی انطالیه لیدر. بو ذات سلطان مشار الیه حضر تئرینه داماد اولدقدنصرکه درسعادته خبر و پاشا جوارنده بر جامع شریف بناسنه مباشرت ایلدیه سده اکالنه موفق اوله میوب وفات ایلدیکندن جامع شریف مذکور زوجه سی (هما) سلطان معرفتیه اکال و (۱۰۵۴ م و ۹۱۰ هـ) تاریخنده رسم کشادی اجرا اولندی.

§

﴿بائی بک﴾ — سلطان بایزید ثانی امرامندن ماقوچ اوغلی دیمکله شهرو بر قهرماندر. له قرانک ممالک شهابیه غارت ضمننده جمع و بیدان طریقله سوق ایتدیکی عساکرک الی بیک آشیندن عبارت اولان طایفه سنی سرحد نفرا تندن الی یوزنفر عساکر شاهانه ایلده بغدادنه پوصویه چکوب کاملاً محو ویکرمی بیک عربیه اشیارینی اغتنام ایتشیدی متعاقباً دلیر مشار الیه لهستانک تأدینه دخی تعیین بیورلدیغندن قرق بیک عسکرا یله کیدوب غارت نصل اولدیغنی اکلاتدی و برچوق غنائم و اسرا یله سلستره یه عودت ایدوب مظهر آفرین اولدی (۱۲۹۳ م و ۸۹۹ هـ) مشار الیهک بوکبی دها بک چوق محارباتده شجاعت و اهلیتی کورلمشدر.

§

﴿بالی خانیفه﴾ — مظنه کرامدن سرخوش بالی دیمکله مشهور بر ذات ستوده سماندر. مشار الیه شهزاده سلطان احمدک خواجه زاده سی و اوتوز اچده وظیفه ایله کپنکچی مدرسه سنک مدرسی ایلدی برکون رؤیاسنده

فقراسیله ذکر ایدر بر شیخ کبیر کورر وسن نیچون حلقه ذکره
کیر میورسک دیو خطاب ایتسیله اویانوب فرداسی کونی تصادفی اوله رق
شیخ رمضان افندی حضرتلرینک مجلسنه وارر وره رمضان افندی رؤیاسنده
کور دیکی شیخ اولدیغنی آکلادیغنی کپی همان خاکپاینه قیانوب داخل دائره
فیض باهره سی اولور کیده رک باده عشق آلهی ایله سرخوش ور حقیق
جذبات سبحانیه ایله مست ومدهوش اولدیغنی جهتهله (سرخوش بالی)
لقبیه شهرت بولور مؤخرأ (پیروزه علی) نامنده بر جوانک شیفته حسن
وآنی اولغله (جوهری) مخلصیه دخی تخلص ایلشدر .

کرامات علیه سندن اولق اوزره تلقین ویردیکی بر میتک صداسی ایشیدلش
ومعاصری اولان شیخ نورالدین زاده تلقینی انکار ایتدیکیچون
جهان خلقی شود کلو منکر اولشدر کراماته
ندر بو فعل منکر دیر اگر موتایی سویلتسک
یتنی تعریض کونه انشاد ایلشدر . وفاتی (۱۵۷۲ م و ۹۸۰ ه) تاریخنده در .

§

﴿بالیکسری﴾ — قره سی ولایتک مرکز اداره سیدر و بروسه نك
غرب جنوبیسنده و طقسان التی کیلومتر و بعدنده اولوب اون درت بیك
نفوسی جامعدر (۱۳۳۶ م و ۷۳۷ ه) تاریخنده سلطان اورخان
حضرتلری (عجلان) زاده نك موافقتیه صلحاً الوب ممالک عثمانیه الحاق
ایلدی . بالیکسری بر طباغ اتکننده بولندیغندن درون قصبه یه غایت
لطیف برصو جریان ایدر واعلا عبا طوقینور و ییلده بر کره پنایر قوریلور .
شیخ (لطف الله) بیرامی حضرتلرینک درون قصبه ده بر زاویه سی و جامع
وسائر بعض خیراتی واردر وتر به سی زیارتگاه خواص وعوامدر .

§

﴿بالینه﴾ — یاخود (قدرغه) — قطب شمالی دکزلرنده بولنور
بر بیوک بالغک اسمیدر . بوبالق ممالی حیوانات بیچی جنسنندر
دائماً نك کزر الک یوکی اوتوز درت مترو طولنده در آبی بالغنه
مشابه ایسه ده قویروق طرفی اینجه و باشی طولنک ثلثی نسبتده بیوکر
واغزنده دیش یرینه بونیوز جنسنندن بربری آردنده متعدد صفیحه ل واردرکه

بوندن شمسیه چووغی و باستون کبی شیلر اعمال ایدرلر قویروغی غایت قوتلیدر بوغازینک طارلغی مناسبتیه بیوجک بالقری بلع ایده مدیکندن دائماً کوچک بالقری صید و بلعه مجبور اولور و اشبو کوچک بالقری اوقوجه آغزینه صوایله برابر الوب صکره صوی دماغنده اولان ایکی دلیکدن هوایه طوغری فسقیه کبی پوسکورر بونک صیدی قطب دکزلرینک بوز طوتمدیغی زمانه یعنی مایسندن اغستوسه قدر موسم صیفه منحصر اولدیغندن اولوقت صیادلر کیلرله چیقارلر و بالغی صویک اوزرنده کوردکری کبی صندالرله یاقلاشوب یای ایله ز بیقین آتهرق اورلر بالق ز بیقینک آجیسيله قعر دریاه طوغری قاپار ایکن ز بیقینک اوجنه باغلی اولان ایپی سرعتله صالیورلر نفس المق ایچون تکرار صویک یوزینه چیقدقه بر ز بیقین دها آتوب بوصورتله تلف ایدرک کینک یانه یاخود ساحله ناشیدرلر و پارچه پارچه کسه رک یاغنی و دیشلری مقامنده اولان لوحه لری آلورلر بر بالقدن یکرهی بیک فرانق قیتمنده التمش فوچیدن زیاده یاغ حاصل اوله بیلور

§

﴿بامباره﴾ — سودان شمالینک جهت شمالیسنده واقع (ماندنغو) نام زنجی ممالک وسیعه سنک بر مشهور قسمی واک معموریدر بودخی ایکی به منقسم اولوب برینه یوقاری بامباره و دیگرینه اشاغی بامباره دینلکده در . یوقاری بامباره نک مرکزی (نجر) نهر جسیی اوزرنده تخمیناً یکرهی بیک نفوسی حاوی اولان (سغو) و اشاغی بامباره نک مرکزی دخی (نجر) نهرینک احداث ایتدیکی بر جزیره صغیره اوزرنده یکرهی بیک نفوسی جامع (جنت) شهریدر ولایت مز بوره اهالیسی کاملاً مسلمان اولوب شریف عنواننده بر امیرک تحت اطاعتنده یشامقده در .

§

﴿پامپلیه﴾ — قوالیرلرک نام دیگر . (شوالیر) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿پامپلیا﴾ — الیوم اطنه ولایتی ملحقاندن بولنان ایچ ایل سنجاغنک حاوی اولدیغی بلادک نام عتیقیدر . بوراسی مقدا بر مدت (پیسیدی)

ایله برابر بر ایالت اوله رق مستقلاً اداره اولمش و مؤخرأ روما دولته انتقال اتمشدر . اولوقت (انطالیه) و (اولی) و (اسکی انطالیه) شهرلی دخی تمالک مشهوره سندن ایدی . (پیسیدی) کله سنه دخی نظر بیور یله .

§

﴿ بامیه و حنه اوجاغی ﴾ — دولت علیه عثمانیه نك بانئ ثانیدی چلبی سلططان محمد خان حضرتلر نك تأسیس ایش و دشمنلری علیه نه استعمال ایدرك تمامیه غلبه ایش اولدق لری تعلیمو ایکی سواری فرقه سید (بامیه اوجاغی) امامیه شعبان اهلایسندن ر (حنه اوجاغی) دخی مرزیفون ولایتی دلاوران اهلایسنندن تشکیل ایدیلوب هر ایکلینه امامیه ایله مرزیفون بینده کاش ویران اووده اصول حربیه تطبیقاً جندیك اوکرد. ش و امامیه اراضیسی آوز بامیه و مرزیفون اعلا حنه انبات ایتکله مذکور فرقه لر دن برینه بامیه اوجاغی نامی و دیگرینه دخی حنه اوجاغی نامی ویراش ایدی صکره اشبو اوجاقلرک انتظام احوال و تعلیم و تعلیمینه فاتح حضرتلری طرفلرندن دخی اعتنا بیور لمغله و عاداتا مذکور اوجاقلرک سواریلکده و اور یجیلق و کسجیلکده مهارتلی زمانیزک اک معلم سواری فرقه لری درجه سنه و ار مغله یوزلرندن نیجه غلبات و فتوحات میسر اولمشدر .

§

﴿ بان ﴾ — اسقلاوون و بوشناق لساننده حاکم وافندی دیمکدر لهلولر دخی افندییه (بان) دیرلر و ایوم اوستریانک اسقلاوونیا ممالکنده قلعه محافظلرینه (بان) تعبیر ایدرلر اشبو بان کله سی بر زمان بلغار و افلاق و صرپ بک لرینه دخی عنوان اولمشیدی . فارسیده (مرزبان) کله سنک سرحد محافظلی و سنور بکی و بالتوسع بر قوم و جاعتک رئیس و حاکی معناسنه اولسنه و برده عربلر طرفندن اسکی رؤسای فرسه زانک ضمیمه (مرزبان) وجعنده (مرزبانه) دیو تعریف و استعمال اولسنه باقیلورسه (بان) ک لفظ مشترک اولدیغی اکلاشیلور . (پانونی) یا خود (پانونیا) دخی بر حکومت مستقله در (پانونی کله سنه نظر بیور یله) (باک اوتی) . نیکلک اوتی دخی (بان اوتی) نامیه شهرت بولمشدر اشبو بان اوتی رایحه سی

کریه و طعمی خریف و لونی طونوق یشیل بر اوتدر عربجه سی (بج) در اکثر یا زراعت اولنیان پرلرده حاصل اولور و اوراقی و جذری طبعه استعمال اولور خاصه سی کوزل عورت اوتنک خاصه سنه مشابه ایسه ده نبضک عدد ضرباتی تقلیل ایتک باک اوتنه مخصوص بر خاصه در.

§

﴿ پانا روما ﴾ — غالیله نك دورینی یا خود منظر تماشا دنیلان آلتیدر بو آلت متقارب الشعاعات بر عدسه شخصیه ایله متباعد الشعاعات بر عدسه عینه دن عبارت ایکی جامدن مرتبدر بناء علیه ایچنده کورینان خیال مبسوطاً متشکل اولور و عدسلری بیننده اولان مسافه اصغر اولدیغیچون جسم مضی بی حجم اصلیسینده رؤیت ایتدیرر آلت مزبور ی غالیله نام حکیم کواکبک معاینه سیله اشتغال ایتدیکی صرده ده ایجاد ایتشیدی .

§

﴿ پانا مائه ﴾ — امریقای شمالی بی امریقای جنوبی یه ربط ایدن برزخک اسمیدر اگرچه اشبو برزخک اوزرینه عرضاً یا پیلان برقیصه شمنسودفر بحر محیط غربی بی بحر محیط شرقی یه وصل ایتمش عد اولنه بیلور ایسه ده شمیدیلرده بر قنال حفریله جدیدنه دخی قرار ویرمکده درلر .

§

﴿ بانبوك ﴾ — سودان شمالینك جهت غریبسینده واقع (ماندنغو) نام زنجی امالك وسیعه سنك بر مشهور قسمی اولوب کرسیسی (فاربانه) شهریدر .

§

﴿ باندرمه ﴾ — قره سی ولایتده بر قضا مرکزیدر ایدنچک و کونان و مانپاس و پاشا لیمانی و قپو طاغی و مرمره جزیره سی و میر علی ناحیه لرندن ماعدا نفوس ذکوری اون اوچبیک بشیوز راده سینده در باندرمه دن بروسه یه اون بش ساعتده واریلور .

§

﴿ باندو ﴾ — اشبو باندونك پك اسکی زمانده هندستانده ابنای قردن اولان (شاندر) سلاله سنه منسوب بر سلسله حکمرانی اولدیغی و بونلرک حکومت ایتدکلی بر زمانده اهلینك بر محاربه بی قزاندقنصکره (همجنسمزی نیچون بویه پریشان ایتدك عالمه بر طرفك حاصل ایتدیکی لذت ظفر اکثریادیکر

طرفك مظلوميت و مغدور يتيه وجوده كله يور ارتق بزم ايچون بوندن
صكره بو بچاره لك كوزلري اوكنده حاكيت و عظمت صاتمق عيبدر
ديهرك (همالايه) طاغلر نه چكلكلري و بو وقعه دن صكره دخي هندستانده
سلاله مذكوره دن التمش درت نفر حكمدار كلوب (دهلي) شهريني مقر
سلطنت اتخاذايتدكلى اسكى هند تاريخلر نده محرر در.

تواريخ مزبور، (موريا) نام سلاله حكمراني بي دخي ابناي شمس دن اولمق
اوزره بيان ا ر.

هندستان رو، زينه الك قديم و معمور بر قطعه جسمه سى اولديغي حالده
وقايع عتيقه سنى متضمن الده شايان اعتماد بر تاريخى بولنه ماسى باعث
تأسفدر.

§

﴿پانزهر﴾ صحیحی (بادزهر) — بين الناس قاطع تأثير سم اعتقاد
اولنان و حيوانات ثديه نك اكثريا انبوب هضميندن چيقاريلان بر علاجدر.
الك معروفى اولان (بادزهر حضرى) يعنى يشيل رنكلىسى پكى شردانندن
وبقوله صاريسى رنكنده اولان بر نوعى اوقلى كرپينك قارنندن و ديكر نوعى
ميموندى چيقاريلور بونلر اكر چه مقدما پك مقبول و معتبر ايديسه ده
شمى هر سمك نوع و طبيعته كوره ادويه مخصوصه موجود اولديغندن
پانزهره احتياج و صحتنه اعتماد قالماشدر.

امريقاده (لاما) دنيلان بيوك حيواندن و قره جه دن دخي پانزهر چيقاريلوب
كتورلمكده و بو پانزهر بر درجه يه قدر قبول اولمقده در.

§

﴿پانسيلوانيا﴾ — امريقاى شمالى حكومات مجتمعه سندن رى اولوب
شمالاً (نيورق) جنوباً (ورژينى) ايله (ماريلان) غرباً (اوهيو) شرقاً
(نيورزى) حكومتريه محدوددر. شرق دن غربه طولاً ۴۴۸ و عرضاً
۲۴۰ كيلومتر و وسعتى اولوب اوچ مليونه قريب اهالىسى واردر مقر
اداره سى (هاريسبورغ) ايسه ده (فيلادلفى) ايله (پتسبورغ) شهرلر نك
اهميتى ده ازياده در متعدد نهرلر و هر طرفنده برچوق شندو فرلر واردر
هواسى معتدل و اراضى منبت اولوب هر نوع حبوبات و توتون و آصمه و توت

افاجلری امریقای مجتمعه نك هر بر محلندن زیاده بوراده حاصل اولور
وکنیش اورمانلری وکوزل مرعاری واردرکه اورالده کلیلی مواشی
بسئور. بز صابون کاغد جام چوملك خلاطجیلق صنایعی پك رواجلیدر
معدن کوری و تیمور قورشون باقر معادن اولدیغی کبی زمرد معدنی دخی
واردر.

آوروپالیلر پانسیلوانی یه کیرمزدن اول بوراسی (لنپ) جنسندن برطاقم
قبائل ایله مسکون ایدی.

اشبو مملکت (والترالبع) نام انکلیر طرفندن کشف اولنیدی برنجی
(ژاق) زماننده بومملکته برطاقم کوچلر اسکان ایلدی و (۱۶۸۱ م
و ۱۰۹۳ ه) تاریخنده (که کروپون) نام ذانك فامیلیاسی دولتدن لاجغه
مقابل اشبو مملکتی اخذ ایدرک توطن ایلدی حکومت مذکور دنك
خصوصی بر قانون اساسیسی واردر.

(پن سیلوا) لاتین لساننده (پن) اورمانی دیمکدر.

§

﴿پانطوغراف﴾ — هر نوع رسم وخریطة لری مراد اولن ان نسبتده
بیولده رك یاخود کوچلده رك عینله وغایت صحیح صورتده قوپه ایتمکه
مخصوص بر آلتدر. اشبو آلت درت محور واسطه سیله وبومحورلر
اوزرنده حرکت ایدر طرزده ومتوازی الاضلاع شکلده یرلشمش درت
عدد جدول تخته لرندن عبارت اولوب ترتیب مخصوصی ایجابنجه مذکور
جدول تخته لرندن برینه استقامتنجه ربط اولشمش بر قلم بر رسم ویا خریطه نك
خطوطی اوزرنده قوری قوری یه کزدیرلدیکی ائشاده دیگر جدولك استقامتنه
مربوط بر قورشون قلی دخی کندوسسنه ویریلان وضعیته کوره خطوط
مذکوره یی بر نسبتده بیوک یا کوچك اوله رق رسم ایدر.

بو آلت اون النجی عصر میلادیده ایجاد اولشمش و (۱۶۱۵ م و ۱۰۲۴ ه)
تاریخنده فرانسه یه واون بش سنه صکره ایتالیا یه ادخال ایدلشدر. بونك
جسماته مخصوص نوعیده واردر. ترکیه سی (پرکار میونی) در.

§

﴿باق﴾ — آوروپاده پولیچه اصولنك ایجاد اولنمسیله اون ایکنجی

عصر میلادیه تشکیل ایتمش صراف شرکتلرینک اسمیدر بانقه لرك اولوقت ایشلری مسکو کاتک قلمتدن ناشی چکیلان مضایقه نك دفعنه مدار اولق اوزره بر مقدار ربح ایله سندات اسقونطو ایتمکدن و پولیچه طریقیله بر محلدن محل آخره نقد ارسالنی تسهیل اتمکدن عبارت ایکن مؤخرأ صنایع و تجارتک ترقیسی و امور مالییه نك محور لایقنده دورانی مقصدیله ارباب صنایع و تجارتیه و حکومتلره ایچه اقراض ایتک و ایستیانلرك ایچه لرینی ایشلمک اوزره اخذی کبی خصوصات ایله توسیع دائره معاملات ایشلدر الیوم هر ملکده اولدیغی کبی فرانسه ده دخی بعض خصوصی بانقه لر دن بشقه دولتک جایه سی تحتنده (بانق دو فرانس) و (بانق دیسقونت) ناملر نه جسیم صراف شرکتلری موجود اولوب (بانق دو فرانس) تجار دن اوچ معتبر ذاتک امضالرینی حاوی سنداتی مختلف المقادیر اسقونطولرله ایچه یه تحویل ایدر و فرانسه مالییه و شمندوفر سنداتی و کولچه التون واجنبی مسکو کاتی مقابلنه ایچه اقراض ایلر و قیمت تخمینه لر دن بهر الی ماهده یوزده سکر فائضله هر نوع سندات و مجوهراتک محافظه سنی و بانقه یه جیرو ایدیلان سندات بدلرینک تحصیلی خصوصلرینی تعهد و حساب جاری اصولی اوزره ایچه قبول ایدر و ابراز اولندیغی انده بدلی تسویه اولنور صورته اوراق تقدیه نشر ایلر . (۱۸۶۳ م و ۱۲۸۰ هـ) تاریخنده در سعادته دخی ایکی ملیون یدی یوز بیک انکلیر لیراسی سرمایه و اوتوز سنه امتیاز ایله بر بانقه کشاد اولنوب مؤخرأ مدت امتیازیه و سرمایه سی توسیع اولندی . (بانق) ایتالیا نجه (پیش تخته) معناسنه اولان (بانقو) دن مأخوذدر .

§

﴿ بانقو ﴾ — آسیاده و هند چینینک و سطنده کائن سیام حکومتک (مه نام) نه ری فی اوزرنده الی بیک نفوسی جامع بر شهر شهر در که حکومت مذکور ه نك مرکزیدر .

§

﴿ پانونی ﴾ — یاخود (پانونیا) اوستریا و اسقلاوونیا و خرواستانک جهت شرقیسیله مجارستانک جهت غربیسنندن و بوسنه دن عبارت بر قطعه یاخود حکومتک نام عتیقیدر . بو قطعه ده بولنان اهالی قدیمة (سلت)

طائفه سینه منسوب اولوب خیلی زمان مستقل اوله رق حکومت سور مشل
و مؤخرأ ما کیدو نیا قرالی فلیب و اوغلی اسکندر انقیاده مجبور اولمشل
ایدی . بورالری صکره روما دولتی اداره سینه کچوب بعد انقراضه پک
چوق انقلابه اوغرامش وعاقبت اوستریا دولته انتقال ایلشد .

§

﴿پاولو﴾ — روسیه ایمراطور یحیه سی معهود ایکنجی (قترینه) نک
اوغلیدر . بونک باباسی (پترو) زوجه سی موخی الیهان یقایی صیروب
دیگر برقادین ایله عقد ازدواج ایتک ایچون پاولو بنم اوغلم دکدر دیمسی
اوزرینه (قترینه) زوجندن انتقام آلمغی و آنی ازاله ایله تخت ایمراطوری به
اوتورمغی قوروب خفی جلی الفتی اولان امرای عسکره نک قوجاغنه
دوشدی و بالاخره انلرک تدبیر یله بیچاره پتروی ازاله ایدوب اوغلی مرقوم
(پاولو) یی دخیلروده رقیب سلطنتی اوله مالمق ایچون کندو هواسنه بر اقدی
یعنی اوقویوب یازمغه و برهنر تحصیلنه سوق ایتدی بناء علیه چوجوق غایه
الغایه جاهل و هر درلو ذوق و سفاهته مائل اوله رق بیویوب اودون کبی بر
آدم اولدی اکرچه والده سنک وفاتندن صکره بر آرهل ق تخت ایمراطوری به
اوتوردیسه ده پک چوق امتداد ایتوب فرانسزلرک اوروپای صارصدیغی
زمانده یعنی (۱۸۰۱ م و ۱۲۱۶ هـ) تاریخنده روسیه زادکاننک غدر یله یاخود
انکلیزلرک اچقه سیله اعدام اوله رق برینه اوغلی (علکساندری) پکدی .

§

﴿پاولوس﴾ — طرسوسلی بریهودینک اوغلیدر و حواریون
درجه سنده دین (عیسی) علیه السلامه خدمت ایدلر دندر . بو ذات
ابتدا یعنی قبل الرفع دین عیسایی انکارده بولنوب صحبت عالیلر یله مشرف
اوله مدیغندن زمره حواریونه داخل اوله مدی لکن بعد الرفع شام
شریفده خرسیتیانلغی قبول ایدلری منع و تأدیه مأمور اوله رق کیدرکن
یولده کوردیکی بررؤ یا مناسبتیله یهودیلکدن و از کچوب دین عیسایی
قبول و تسلیم و بر از صکره یونانستان و قبریس و سلانیک و قورینت شهر
وقصبه لرینی طولاشوب خرسیتیانلغی نشر و تعمیم ایلدی مؤخرأ بر دعوا
ضمنده رومایه جلب اولنوب اوراده دخی تلقین دینه قیام و روما ایمراطوری

غدار (نرون) ك حـضـورنـده سـر بـسـتـانـه اـيـرـاد كـلام اـيـلـدـيـكـنـدن (۶۶ م)
تـار يـخـنـده پـتـرـوس اـيـلـه اـعـدام اـولـنـدى .
اـون دـرت عـدد رـسـالـه سـى وـارـد ر .

§

﴿ باونديه ﴾ — طبرستانده يعنى مازندران ولايتنده اجراى حكومت
ايدن پادشاهلره مخصوص بر عنواندر . بونلر ك برنجى سلاله سى
هجرنك قرق بشنجى سنه سنده باوند بن شاپور معرفيله تشكىل ايدوب
(۱۰۲۸ م و ۴۱۹ هـ) تار يخنده منقرض اولدى و ملكرى ملوك ديالنه
پكدى ايسده قرق يدى سنه مرورنده بر كوشده متقاعد واجدادينك
سلطنتنى احيايه مترصد اولان (حسام الدوله شيريار) حكومت
مذكوره نك بدرجه يه قدر ضعفتدن استفاده ايدرك حرباً طبرستانه مالك
اولدى اشبو ايكنجى باونديه سلاله حكمرانىسى (۱۲۰۹ م و ۶۰۶ هـ)
تار يخنه قدر دوام ايلدى . و (حسام الدوله اردشير) ك همتيله (۱۲۳۷ م
و ۶۳۵ هـ) تار يخنده تشكىل ايدوب (آمل) شيرينى پايخت اخذايدن
اوچنجى سلاله ايسه يوز اون بش سنه دوام ايدوب اندن صكره بتون بتون
منقرض اولدى . مؤخرأ ظهور و طقسان طقوز سنه حكومت ايدن
جلالير دخى اشبو باونديه فروغنددر . بونلره ابتدارى ملوك الجبال
ديرلرايدى .

§

﴿ باويرا ﴾ — المانيا اتفاقنه داخل بر حكومت مشروطه و مستقلا در
اشبو حكومتك مقر اداره سى يوز يمش بشبىك نفوس جامع اولان مشهور
(مونخ) شهرى اولوب عموم باويرا اداره سنده اكثريسى قتولك اولوق
اوزره بش مليون ايكيوز يمش بىك نفوس تخمين اولمقده در . باويرا
قطعه سنك حدودى جنوب غريده قونستانس كولنه قدر ممتد اولور
وهواسى و اراضيسنك قوه انباتيه سى ايكنجى درجه ده لطيف معتدل
صايلور و ككيش و اوتلاق اولان اووه لرنده پك چوق حيوان يتيشدير يلور
واورمانلردن خيلى استفاده اولنور . باويرا حكومتى (۱۷۴۵ م
و ۱۱۵۸ هـ) تار يخنده (توش) مصالحه سى سايه سنده اقتدارينى اعاده يه

و (۱۸۰۶ م و ۱۲۲۱ هـ) تاریخنده فرانسه ایمپراطوری ناپلیونک همیله توسیع ممالک ایتدکدن صکره برده قرالیت عنوانه نائل اولدی . اورو پالیر باویرایه (بایرن) و مونیخ شهرینه دخی (مونیخ) دیرلر . مقرر حکومت اولان اشبو (مونیخ) شهرنده سکر یوز بیک کتابی جامع و غایت مکمل و منتظم برقرال کتبخانه سی وارددر . (حکومت) کله سنه دخی نظر بیوریه

§

﴿ باهان ﴾ — یرموک محاربهء مشهوره سنده روم پادشاهی (هرقل) که الی یوز بیک و دیگر بر روایت کوره یدییوز بیک کشیدن عبارت اردوسنه قوماندا ایند برارمنی سردارک اسمیدر (خالد بن ولید) رضی الله عنه حضرتلری قرق بیک کشیلک براسلام اردوسیه بوکا غلبه و یالین ایاق فراره مجبور ایتدی

§

﴿ یازید بسطامی ﴾ — (ابوزید بسطامی) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ یازید خازاول ﴾ یدلیرم — دولت علیه عثمانیه ده دردنجی پادشاه اولوب خداوندکار سلطان مراد حضرتلرینک اوغلی و چلبی سلطان محمد حضرتلرینک پدریدر ولادت (۱۳۵۹ م و ۷۶۱ هـ) جلوسی (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ) وفاتی (۱۴۰۲ م و ۸۰۵ هـ) تاریخنده در . مشارالیه پدری خداوندکارک قوصوده شهادتدن صکره میدان محاربه ده بیعت و ینه محاربه ده مدوام اولنوب صرب ولایتی تحت انقیاده آلدی و صرب بکی استغان قزقنداشنی سلطان مشارالیه و ردی و استانبول ایمپراطورینک اوغلی خفیه التماس ایلدیکنه بناء ایمپراطورلق اکا توجیه اولنوب باباسی عزل و بودخی ویرکو اعطاسنی تعهد ایتکله تکرار ابقاو اوغلنه سلوری وارکلی و سلاطینک شهرلری توجیه اولندی و روملرده اولان الاشهر سنجاغی ایمپراطورک عسکریه فتح ایلدی و ایاسلوغ و صاروخان و منتشا و نیکده و اقسرای و (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ هـ) تاریخنده قیصریه و سیواس و اماسیه امیر برهان الدین یدندن و قسطنونی طوپال یازید یدندن الندی و قرمان اوغلی آق چای محاربه سنده اخذ و اعدام ایلدی و (۱۳۹۵ م و ۷۹۸ هـ)

تاریخنده استانبول امپراطورینک و بحار و مملکتین بکرینک فریاد واستمدادی اوزرینه فرانسه و المانیان کلیتلو عسکر کلوب نیکبولیده بر بیوک محاربه اولدی و عثمانلور غلبه ایدوب فرانسزلرک سرد اریله ایله پک چوق ضابطانی طوتلدی و استانبول امپراطورینک اوغلی اولوب عهده سنه سلوری وارکلی و سلانیک ولایاتی توجیه اولتمش اولان (اندرونیقوس) ک نشانلیسنی کتوریورم دیهرک ایجروییه صوقلمق استیان برسفینه (عزب) پاشا معرفتیه طوتیلوب ایچسندن چیقاریلان قز حرمسرای پادشاهی یه آلدی (۱۳۹۶ م و ۷۹۹ هـ) تاریخنده موره نک اطراف و تر حاله و متعاقباً اته و ملاطیه و کانغری و کاخ و سلستره دن و دینه قدر طونه سواحلی و افلاق و صرپ ایالتلری استیلا اولندی لکن استانبول یدی سنه نیم تضییق التنده اولدیغی حالده ضبط اولنه مدی و (۱۴۰۱ م و ۸۰۴ هـ) تاریخنده ملتجی قره یوسف و سلطان احمد جلایرینک سلطان بایزیدی و اوچله مملکتلری الیرندن النان اناطولی بکرینک تیمورلنکی تشویق ایتملری اوزرینه تیمورلنک ایله سلطان مشارالیه ک اره سنه برودت کیروب پک صغوق صورتده مخابرات اجرا اولندقدن صکره سلطان بایزید تیمورلنکک اوزرینه سفر اچدیسه ده انقره ده نوز یلوب اسیر اولدیغندن شهزادکندن سلیمان چلبی ادر نه ده و عیسی چلبی برو سه ده تخت عثمانی یه جلوس ایدوب دیکر شهزاده چلبی سلطان محمد ولایتی اولان اما سیه یه چکلدی سلطان مشارالیه سکر آق قدر اسارت و زجت چکد کدن صکره علی روایه نزول اصابتیه وفات ایدوب نعشی برو سه یه کتورلدی و شهزاده لر اون بر سنه بر بر یله اوغراشوب سلطنت هیج برینک عهده سنه تقرر ایده مدیکی حالده نهایت (۱۲۱۳ م و ۸۱۶ هـ یا خود ۸۱۸ هـ) تاریخنده چلبی سلطان محمد حضرتلری جله سنه غلبه ایدوب ادر نه ده تخت جلوس ایلدی .

§

﴿ بایزید ثانی ﴾ — ملوک عثمانیه دن سکرنجی پادشاهدر و فاتح سلطان محمد ثانی حضرتلرینک اوغلی و سلطان سلیم اول حضرتلرینک پدر یدر ولادت (۱۴۴۷ م و ۸۵۱ هـ) جلوسی (۱۴۸۱ م و ۸۸۶ هـ) وفاتی (۱۵۱۲ م و ۹۱۸ هـ) تاریخنده در . مشارالیه ک جلوسی سنه سنه

برادری سلطان جم قرمان امیرینک اغفال و اعانتیله بروسه اوزرینه کلوب
یکیشهرده مغلوب و مصره قدر فراره مجبور اولدی حجاج شریفدن
عودتده برکره دهها طالعی دنه مک استه یوب ینه سلطان بایزیدک عسکرینه
مغلوب اولدیغندن ردوس قوالیرلرینه دوشدی و اورادن سلطان
مشار الیهک التماسیه فرانسهیه کوندرلدی . (۱۴۸۶ م و ۸۹۱ هـ)
تاریخنده رمضان اوغلی ممالکنه تجاوز ایدن مصرلولری دفع ایچون
کوندریلان اوچ قول اردو مرعش حاکی ذوالقدر زاده نک وفلسزلی
وبعض امرانک احتیاطسزلی و اتفاقسزلی سببیه منهزم اولوب سردار
هرسک زاده احمد بک اسیر دوشدی و محارمخارباتندن صکره اشقودره اردوسی
دالمایایی و دیگر اردولهلولری تربیه ایدوب استانبول اسیرایله تولدی
(۱۴۹۹ م و ۹۰۵ هـ) تاریخنده وندیک محاربه سی تجدد ایتدی و کفالونیا
ومتون و قورون و ناوارین ضبط اولندیغندن وندیک جمهوری اوروبالوردن
استمداد اتمسیه پایاواسپانیا و فرانسه و محار حکومتلی اتفاق ایدرک آق دکره
دونما کوندردیلمر لکن کمال رئیسک صولتندن و فورتنه لردن خیلی تلفات
و یره رک ینه عودته مجبور اولدیلمر و ایرانیلر طرفندن اهالی بی اضلال ایچون
صوفی نامیله کوندریلان منافقملرک افسادیه اناطولیده اولان اهالی عثمانیه نک بر
طاقی عجمستان طرفلرینه چکلمکه باشلادیغندن چاره سی لدی التامل ایچلرندن
اویوله میل ایدنلری بالتحقیق موره ممالک مفتوحه سنه نقل ایدلدی و برقاج یوز
کارکیر کوپریر و بنالر یاپلدی و (۱۵۰۸ م و ۹۱۴ هـ) تاریخنده شاه اسماعیل
خر بروت و مرعشی اوروب ینه کیر و چکلدی و بر بیوک زلزله اولوب قرق
بش کون امتداد ایتدی و روم ایلنده ادرنهیه و اناطولیده چورومه قدر شدتی
حس اولوب چورومه ایکی محله منخسف اولدی و استانبولده یوزطقوز مسجد
ویک یتش خانه خراب و بشیک ذکور و اناش و صبیان تلف اولدی و استانبول
سورینک ۴۰۳۰۰ ذراع محلی ییقلدی حاصلی استانبول ویرانهیه دوندیکنندن
زلزله مذ کوره یه قیامت صغری نامی ویرلندی و درحال اناطولیدن اوتوزیدی
بیک و روم ایلندن یکریمی طقوز بیک عمله و اوچ بیک طاشجی دیوار جی کتوردیلوب
و عسکریدن دخی اوچ بیک مسلم و سکر بیک یا یا آریلوب التمش درت کونده
مذ کور سوروقیر قله سی و سلوری و چکمهجه کپریری انشا و اکال ایدلدی .

و (۱۵۰۹ م و ۹۱۵ هـ) تاریخنده سلطان (بایزیدك) اختیارلق مناسبتیه ادارهٔ سلطنتدن عجزی تحقیق ایلدیکندن شهزادكانك جله سی سلطنت ارزوسنه دوشوب برقاچ سنه دخی بوغائله ايله ذهنلر مضطرب اولدی وهر کس برطرفه مائل بولندیغی کبی یکچیریلر دخی (سلطان سلیمی) استدکارندن سلطان بایزید ملترمی اولان شهزاده بی براغوب ناچار سلطان سلیمی جلب و سلطنتی اکاتفویض ایدرك کندوسی باقی عمرینی چکورمك اوزره اغلیه اغلیه دیمتوقه یه کیدرکن حوصده وفات ایلدی (سلیم اول) ه دخی نظر بیوریه .

§

﴿بایسنقر﴾ — هندستانده حکومت ایدن بار یلردن اولوب مشهور (جلال الدین اکبر) شاهك حفیدیر . بو ذات تخت هندده فرمانفرما ایکن تغلب اوزره اولان وزیر اعظمی آصف خانك تدبیر و تشویقیله دامادی (خرم) خانك کلوب کندوسی خلع و تخته جلوس ایده جکنی خبر آلدیغی کبی تبدیل قیافتله جانب سحازه فرار و اورادن سلطان (مراد) رابع حضرترلی درگاهنه التجا ایدوب مظهر احترام اولدی لکن تختك استرادی ایچون واقع اولان استرحامی بعض عوایق حیلولتیه ممکن اوله مدیغندن ینه هندستانه کیتدی و (۱۶۳۳ م و ۱۰۴۳ هـ) تاریخنده مقتولاً وفات ایلدی .

§

﴿بایقال﴾ — سیریا قطعه سسنده بر بیوک کولدر بونام ایلروده کی بایقال طاغرندن کلان صودن حاصل اولدیغیچون ویرلمشدر بو کولک طولی الی یوز التمش و عرضی قرقدن یوزه قدر کیلو مترو وسعتنده در صوبی طاتلی ودرین ایسه ده سواحلنده سیر سفاین مخاطره لیدر صویك فضله سی (آغارا) دنیلان آباق ايله (لنا) نهر جسمینه التحاق ایتکده در .

§

﴿بایقرا﴾ یاخود (بیقرا) — ملوک ایرانیه و مصریه دن بعضیلرینك لقبی ایسه ده بوندن نه معنا مراد اولندیغی معلوم دکدر مع مافیه اولوقتکی بیوک ذاتلرک ارسلان و قپلان کی شجیع و قوتلی حیوانات اسملریله تلقب ایدیشلرینه و (بایقرا) دخی کرکنس توعندن بر بیوک قوشك اسمی بولندیغنه

باقیلور ایسه مراد صاحب اقتدار و شجاعت ایدوکی اکلاشیلور (قره بک) دن محرف اولوق احتمالیده واردر .

§

﴿بایقرا﴾ — خراسان حکمدارلرندن برذاتک لقبیدر که اصل اسمی (حسین) در . بوذات برآره لق ملکئی ایرانلوره قاپدیردی ایسه ده صکره سلطان (محمد بایسنقر) ک سفاهت و غفلتندن استفاده ایله ملکئی ینه استرداده موفق اولدی و (۱۴۴۲ م و ۸۴۶ هـ) تاریخنده هراتده تخته جلوس ایدوب مدت سلطنتی اولان اوتوز سکر سنه ظرفنده اعمار ملک و تکثیر معارفه فوق الغایه خدمت ایتدی . زماننده اطرافندن خراسانه بک چوق علما و صلحا و ارباب فنون و معارف کلش و خراسانده انشاسنه موفق اولدیغی مدرسه رفیعه ده اون بک قدر مدرس و طلبه علوم ساکن اوله رق جله سی خزینه دولتدن انفاق و اماشه ایدلمشدر . اشبو (حسین بایقرا) نك مجلس عیش و صفاسی دخی عدالت و همتی کبی شهرت بولدیغندن چوق زمان ضرب مثل اوله رق سولنور ایدی .

§

﴿بایندریه﴾ — ایرانده قبائل ترکمانیه دن (آق قیونلی) دیدکلیری قبيله جسمیه نك رئیس بولنان (قره عثمان) ک (۱۴۰۶ م و ۸۰۹ هـ) تاریخنده قره قیونلی و قره تاتار و قاضی برهان الدین کبی مخالفلرینی محو ایدرک آذر بایجانده تشکیل ایلدیکی حکومتک اسمیدر . حکومت مذکوره یوز اون سنه قدر دوام ایدوب بومدته دیار بکره دخی مالک اولدی مؤخرأ منقرض اوله رق ملکلیری ملوک صفویه یه انتقال ایلدی .

اشبو بایندر یلرک ایچنده اک پارلاخی فاتح سلطان محمد خان حضرتلریله ترخان صحراسنده حرب ایدن و صلح رجاسیله والده سنی طریزونه فاتح مشارالیه حضرتلری نزدینه کوندرن (اوزون حسن) نام حکمداردر و (مرقوم عثمانک لقبی (بهاء الدین) در .

بونلر بیراقلرینه عشیرتلرینک علامتی اولوق اوزره بیاض قیون شکلی یپارلر ایدی

﴿پتاغونیا﴾ یا خود (پاتاگونیا) — امریکای جنوبی نیک منتهای جنوبی سنده والی بشیک ساعت مر بعدله قلیل السکنه بر ارض جسیدر اهلایی کره ارض اوزرنده بولنان انسانلک الک جسیم وقوتلیسی ایسهده حال بدو یتده و دایما صید وشکار ایله تعیش اتمکده اولوب کیدکلی اثواب کاملاً حیوانات در یسندن عبارتدر.

پتاغونیا حوالی سنده بیوک و کوچک بر چوق اطهر وار ایسهده صغوق پک شدید اولدیغندن هنوز معمور اوله مامشدر بو اطهر لدن (تردوفو) نامنده برینک اوزرنده بیوک ومهیّب بر (وولقان) واردر

§

﴿بتانی﴾ — علمای اسلامیه نیک دردنجی عصر هجری مشاهیر ننددر. بو ذات (رقه) شهری رصد خانه سنده هیئت ونجومه دائر تجارب و کشفیات ایله اشتغال وعصرینه قدر ظهور ایدن بالجمله علمای اسلامیه نیک معلومات و کشفیاتنی جمع ایدرک اخلافنه خیلی اثار بر اقصشدر. اوروپالیر مومی الیهه (آلبانی) دیرلر و علمای اسلامیه (بیضی محرک طولانی ارض) کبی کشفیاتنی بوکا اسناد ایلرلر.

§

﴿پترسبورغ﴾ — روسیه دولتنک پای تختی و بو نامده اولان سنجاغک مرکزیدر. اشوشهر (فینلاند) کورفزینک ایچروسنده و (نوا) نهرینک ایکی جانبنده و بر چوق اطهر ل اوزرنده واقع اولوب یدی بوزیک نفوسی جامعدر بونی روسیه ایمراطوری بیوک پترو (۱۷۰۳ م و ۱۱۱۵ هـ) تار یخنده اسوچلیلردن ضبط ایتدیکی اراضی اوزرینه بناء ایلدی پترسبورغ بولندیغی اراضی یه مقدما (انغری) دیرلر ایدی اطرافنده اولان سور بش کیلومتر اولوب ابنیه سی اکثر یا اخشابدر و میدانلری وسوقاقلری و چارشولری منتظمدر وجسیم برغرانیّت طاشی اوزرنده بیوک پترونک سواری اوله رق طونجندن معمول رسم مجسمی شایان تماشادر و (ارمباح) و (توریت) سرایلری و (پولقووا) رصد خانه سی مشهوردر و دهها مکلف سرایلر وقصرلر ومعبدلر و منتظم صورتده آچلش جدولر اوزرنده مزین یالیلر موجوددر لکن ارضی براز نمناک اولدیغندن هواسی وخیمجه در

نوا نهری آغزنده بولنان قرونشاد اطه سنده کی زرهلو قلعهلر شهر مز بوره
بحراً اوله جق هجومی منع ایچون تأسیس اولمش اولدیغسندن غایت متین
و مستحکمدر

§

﴿پترو﴾ یوک پترو — روسیه ایمپراطورلرندندر . یوکا یوکلیکی
ایجابندن اولان افعال موانع بر اندازانه و حرکات عادت شکنانه سندن ناشی
(دلی پترو) دخی دیرلر . بو ذات روسیه باش و کیلی (غالچین) ک و همشیره
و وصیه سی و شریک سلطنتی (سوفیه) نک و یوک قرنداشی وینه شریک
سلطنتی مجذوب (یوان) ک معاملات مستبدانه لرندن ناشی (ترینه) مناسرتینه
چکلمش ایدی . مرقومه سوفیه نک استرلیج عسکرینی تحریک ایله استقلال
افکارینه صاپیمی اوزرینه سرآمدان دولت اشبو پترونی جلب و جایه
و اختلالی تسکین ایلدک رینه و استرلیج ضابطانندن بعضلری دخی کندویه
طرفدار بولندیغسه بناء (پترو) اون بش یاشینده و (۱۶۸۹ م و ۱۱۰۱ ه)
تاریخنده استقلانی اعلان ایلدی و (ایوان) استغفاسنی و یروب (سوفیه)
محبسسه القا اولندی سکر سنه صکره اصول اداره دولتی و فنون لازمه یی
تحصیل ایچون تبدیل نام ایدرک فلنکه کیدوب بر مدت اوراده عادی عمله کبی
چالشه رق مرانغوزلق و کی اعمالی صنعتی اوکرنیدی و انکلتره و اوستریا
مکتبلرنده ایچه فنون تحصیل ایتدی بر سنه صکره موسقوده کی محبوس
سوفیه نک تشویقیله استرلیج عسکرینک ینه بر اختلال چیقارمق اوزره
ایدوکنی استخبار ایلسی اوزرینه درحال عودت ایدوب استرلیج اوچاغنی الغا
و استرلیج عسکرلرندن درت بیک قدرینی اعدام و نظام جدیدی وضع ایلدی
(۱۷۰۰ م و ۱۱۱۲ ه) تاریخنده له و دانیمارقه ایله اسوج دولتی علمینه
اتفاق ایدوب اسوج قرالی تیمور باش دیمکه معروف اون ایکنجی (قارلو)
طرفندن نارواده مغلوب و طقوز سنه صکره (پولتاوا) ده غالب اولدی
و قارلو دولت علیه له التجا ایلدیکندن پترو سلاحنی دولت علیه له چویردی
و (۱۷۱۱ م و ۱۱۲۳ ه) تاریخنده پروت نهری اوزرنده دولت علیه اردوسنه
اردوسیه اسیر دوشوب زوجیه سی قترینه نک تدبیریه بالطه جی محمد پاشانک
ارتکابی سایه سنده یقایی قور تاردی و امور داخلیه یی تنظیم و تعدیل ایدوب

برمجموعه قانونیه یازدی و نظارتی کندوسنه عاقد اولوق ورئیس روحانی طائقی اوزره برسنود یعنی جمعیت رهبانیه تشکل ایتدیردی وافخار نشانلری احداث ایلدی و (۱۷۲۳ م و ۱۱۳۶ هـ) تاریخنده طاغستان و شیروان و مازندران و دربند و استرآباد و لایانی ایرانلو ردن آلدی و (۱۷۲۵ م و ۱۱۳۸ هـ) تاریخنده وفات ایدوب یرینه زوجه سی برنجی (قترینه) یکدی.

اشبو پترونک اقدام و غیرتنه دیه جک اولمدیغی کبی حداث و غدارلغنه دخی نهایت یوغیدی امرینه قارشو حرکتده بولنان بر اوغلنی بالذات قتل ایتشد. ابتدا غایت خفی طوتیلوب صکره اوروپالیرک الله یکمیش و هرلسانه ترجمه اولنش اولان (وصیتنامه) سی کندوسندن صکره دولجه طوتلق لازم کلان مسالک و تدابیری مبین بررساله مهمه در.

§

﴿پتروس﴾ — حواریونک برنجیسیدر. بوکالاتیلر (سن پتروس) عبرانیلر (سه فاس) فرنکالر (سن پیر) دیرلر تواریخ اسلامیده ایسه (سیمون) و (شمعون الصفا) ناملریله مقیددر. عن اصل صیدا اهالیسندن اولوب بالتجلیق ایله تعیش ایتکده ایکن برادری اندریاسک تشویقیله حضرت (عیسی) علیه السلامه ملاق و شرف صحبتلریله مشرف اولدی و زیتونلک ایچنده حضرت عیسی ایله صحبت ایدرکن یهودیلرک اخباریله حکومتدن اوزرلرینه عسکر کادکده پتروس انلری دفع ایتدیکنه بناء حضرت عیسی سن قیاسک کلیسای سنک اوزرینه بنا ایده حکم یوردی. (پتره) روجه و (سه فاس) عبرانیجه (قیا) معناسنه در.

مومی ایله حکومتک سن دخی حضرت عیسانک شاگردلرندنیمسک دیو اوچ کره سؤالنه دکلیم جوانی و بر دیسه ده عقیمنده فوق الغایه ندامتله توبه ایلدیکندن مظهر عفو اولدی و رفع جناب عیسادن صکره قدس شریفده براز وقت وعظ و نصیحت و مؤخرأ انطاکیه یه و (۴۲ م) تاریخنده رومایه عزیمت و یته عودتله آسیای صغرا ده خلیجه سیاحت ایدوب (۵۲ م) تاریخنده قدس جمعیتی ریاستنده بولندی و یته رومایه کتدیکنده امپراطور خائن (نرون) ک حضورینه چیقوب انی دخی دین عیسایه دعوت ایلدیکنه بناء سکرآی حبس

اولنوب (۶۶ م) تاريخنده طرسوسلى (پاولوس) ايله برابر باشى اشاغى
خاچلنهرق اعدام ايدلدى . سكرىبى شامل ايكي رسالهسى واردر
هرسنه حزرانك ۲۹ نجى كوفى يورطيسى طوتيلور .
خرستيانلر روماده بولنان پاپارى بونك خليفهسى طانورلر .

§

﴿ بتان قابور ﴾ -- مقدما دولت عليه حايه سنده اولان وحالاناريخلرده
اردل ديوياد اولنان (ترانسليوانيا) ولايتك ويوده سيدر .

ولايت مذكوره نك اولكى ويودهسى اولان (آئين بوچقاسى) ك (۱۶۱۳ م
و ۱۰۲۲ هـ) تاريخنده وفات ايلسى اوزرينه مجارلر ايكي طرف اولوب بر طرفى
دولت عليه حايه سنده قالمسى وديكر طرفى اوسترياه پكمسنى آرزو ايدرك
اختلال چيقاردقلىندن دولت عليه دخى اختلال مذكورى باصديرمق
و اوستريا طرفليلىرى دوشورمك ايجون اشبو بتان قابورى اسكندر پاشا
معيتنده مستوفى عسكر ايله مجارستانه ارسال واقعا و بعض امتيازات اعطا
ايلديكىندن اهالى دخى ممنون و اوستريا طرفليلىرى سكهوته مجبور اولدى
مومى اليه (۱۶۱۸ م و ۱۰۲۸ هـ) تاريخنده اوستريا قرالنى مجار قرالغندن
كف يده مجبور ايدوب كندوسى عموم مجار قرالغنى اعلان ايلدى
و (۱۶۲۴ م و ۱۰۳۴ هـ) تاريخنده وايكى نه صكره بوهيماولورله اتفاق
ايدرك اوستريالورلى دولت عليه نامنه فناحاله پريشان ايلدى بو مظفريت
اوزرينه مجار قرالغنى كندوسندنصكره زوجه سنه انتقالنى استرحام ايلديكىندن
دولت عليه دخى احسان بيوردى . مومى اليه برقيقير آدمك اوغلى ايكن
درايت وشجاعى سايه سنده مراتب مذكوره يه نائل اولمش و (۱۶۲۹ م
و ۱۰۳۹ هـ) تاريخنده وفات ايلشدر .

§

﴿ پتوله مه ﴾ — مصرده (لاژيت) دولتى تشكيل ايدن سوتورى
لاكوسك لقبيدر . اشبولقب مؤخرأ تعريب اولنه رق (بطليوس)
دنيلىدىكى كې دولت مشار اليها دخى ملوك بطالسه ناميله شهرت بولدى .
مومى اليه اسكندر رومينك برنجى جنراللردن ايكن مشار اليهك وفاتيله مالكى
جنراللرى ييننده تقسيم اولنديغى صرهده بونك حصه سنه دخى مصر قطعهسى

اصابت ایتش و حصه سینه آسیای صغرا اصابت ایدن (انقی غون) که حقنه راضی اولماسندن ناشی ظهور ایدن محاربه بی قزاق مرقومک اوغلنی پریشان ایتد کدنصکره سوریه بی و فلسطینک جهت جنوبیسی آلوب (۵۲۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچوز الی سنه مقدمده حکمدار عنواننی احراز و بش سنه صکره مرقوم انقی غونی بتون بتون محو ایدرک سیره نابق ولی و قبریس و سایر ممالکی دخی استیلا ایشیدی . اسکندریه شهرینی معمور و عجایب سبعة عالمدن اولان اسکندریه قنار قله سنی انشا ویدیوز یک کتابی جامع اولان مشهور (سرایون) کتبخانه سنی احیا ایدن و معبود اعتقاد ایتدیکی (سراییس) نام شخص موهومه عبادتی مصره ادخال ایلان بودر بعض اسبابه مبنی (۵۳۰۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکوز سکسان بش سنه مقدمده سلطنتنی اوغلی (فیلالنی) یه ترک ایدوب ایکی سنه صکره وفات ایشدر . اشبو پتولهده لقبی اخلافنه دخی عنوان اولدی و ملوک بطالسه (۶۷۱) سنه دوام ایتدی .

§

﴿ بتلیس ﴾ — یاخود (بدلیس) — کردستانده برولایت مرکزیدر . بوراسی مقدما ارضروم ولایتنه تابع موش سنجاغی قضالرندن ایکنی (۱۸۸۰ م و ۱۲۹۷ هـ) تاریخندن اعتباراً ولایت مرکزی اولش و ولایت دخی بتلیس نامی ویرلشدر . بتلیس وان شهرینک جهت غربیسنده و یوز اوتوز کیلومتر و بعدنده بر مستحکم محله واقع اولوب ثلثانی کرد اسلام و ثلثی ارمنی اولق اوزره نفوس موجوده سی اون ایکی یک راده سننده در ارمنیلر بوشهرک اسکندر رومی زماننده یاپلدی یعنی ووقیله برخانلغ مقری ایدوکنی سوبلر لایسه ده صحتنی مؤید بر اثر کوریه میور عجملرک (۱۵۵۴ م و ۹۶۲ هـ) تاریخنده بتلیسده ترکره برخلبه سی واردر . (هشت بهشت) نام فارسی تاریخ عثمانی صاحبی مولانا ادریس جنابلی اشبو مملکتده نشو و نما بولشدر .

§

﴿ پتولومه فیلالنی ﴾ — لازیت دولتشک یعنی ملوک بطالسه مصریه نک ایکنجی پادشاهیدر . بوذات (۵۳۰۹ خ) تاریخنده یعنی

میلادك ايكیوز سكسان بش سنه مقدمه پدری سوتیرنك فراغیله تخته جلوس و كندوسنه رقیب اولان قرنداشلرینی اخذ و قتل و ممالكده چیقار دقلری اختلالری تسكین ایلدكدن صكره همشیره سیله ازدواج ایدوب ترقی معارف ایچون صرف افكاره باشلادی و پدرینك احیا ایلدیگی كتبخانه بی یولندی و قدسدن یتش نفر عالم یهودی كتوردوب تور اتی و سائر كتب مقدسه بی لسان یونانی به ترجمه ایتدیردی و علم نجوم و علم سفر دریا تحصیل ایچون مکتبر آچدی و سویش قنالی تعمیر و برچوق لیمانلر حفر و نیلك یوقارولرینی تحری ایدرك اورالده و سائر ممالك مصریه ده خیلی شهرلر بنا ایتدیردی و فاتح (۵۳۴۷ خ) تاریخنده یعنی میلادك ايكیوز قرق یدی سنه مقدمه در . مرقوم ملوك بظالمه نك اك پارلاق حكمداری صایلور ایسه ده (ورژت) . یعنی ولی نعمت عنوانی قزاقش اولان اوغلی و خلیف دخی پدرندن اشاغی دكل ایدی زیرا مرقوم (ورژت) مدت سلطنتی اولان یكرمی بش سنه ظرفنده سوریه بی ضبط و فرات نهرینك و بابل و فارسستان قطعه سنی مرور ایدرك بلخ دیارینه قدر كندی و عجملك برطاقم الهلرینی مصره كتوردوب حریفلی الهمز براقدی .

§

﴿یتولومه قلود﴾ — قدمای ریاضیوندندر . بوكا تواریخ اسلامیه ده بطلمیوس دیرلر . اصلی یونانی اولوب مولدی دكل ایسه ده اسکندریه ده اشتهاری (۱۲۶ م) تاریخنده در اسکندریه ده قرق سنه علوم ریاضیه تحصیل و تدریس و تألیفیه مشغول اولوب پك چوق شاگرد یتشدیردی و اسلافنك کتابلرینی تدقیق و كندو ذهابی اوزره تصحیح ایلدی . و مشهور (ماژستوس) یعنی (مجمسطی) كتابی یازدی . بونك ذهابجه ارض ثابت و شمس و سیارات متحر كدر . فن رسم بسیطه و فن مناظره و جغرافیه و اصواته دائر كتابلری و بر زابر چه سی و حساب و تاریخه و فلسفه یه و عناصره و مسافات و جراتقاله دائر رساله لری وارد .

§

﴿یتولمیا﴾ — عكانك نام یونانیسیدر . بوكا مقدا (عقرا)

و (عاکیر) و (ژان داقرا) و (آککو) دخی دیرلر ایدی. (عکا)
کله سنه نظر بیور یله.

§

﴿بتینا﴾ — یاخود (پتینی) — شمذیکی خداوندکار ولایتیله
ازمید سنجاغندن وقره دکز ارکایسنه وارنجه یه قدر بعض ممالکدن عبارت
برکوچک حکمدارلنک اسمیدر. بو حکمدارلق کاه مستقل اداره اولنور
و کاه بیوک دولتلرک زیر جایه سنده بولنور ایدی (۵۵۱۹ خ) تاریخنده
یعنی میلادک یتش بش سنه مقدمده روما دولتی جایه و اداره سنده و اوچنچی
عصر میلادیده پوتوسلرک و مؤخرأ عجملرک زیر جایه سنده بولنوب صکره
منقرض اولدی.

§

﴿بجایه﴾ — جزایرده قسطنطین ایالتنده لیمانی مشهور برملکتدر
وتونس حدودینه یقیندر و قتیله بارباروس خیرالدین پاشا حقصیوندن
بولیمانی خمس غنائم و یرمک شرطیله الوب دونماسنه بارینه جق برحاله
کتورمش و بر آرهلق اسپانیا سواحلندن خیلی اسلام کتوروب اسکان
واستظهار ایلش ایدی.

§

﴿بختری﴾ — مشاهیر شعرای عربدنر مسقط رأسی (کوفه)
واسمی (ولیدبن عبدالله الطائی) کنیه سی (ابوعباده) در . مومی
الیهک کتب ادبیه ده اولان اشعاری جودت قریحه سنه شاهد عدلدر شعر
سایه سنده خیلی ثروته مالک اولمش و (۸۶۶ م و ۲۵۲ ه) تاریخنده بغدادده
وفات ایلشدر . مرتب بردیوانی واردر . (بختری) بانک ضمیله .

§

﴿بحرالاسانید﴾ — (۱۰۹۷ م و ۴۹۱ ه) تاریخنده وفات ایدن
حسن بن احمد سمرقندینک یوز بیک احادیث نبویه بی جامع اثر
برکزیده سیدر .
(بحرالمعارف) — (۱۵۰۳ م و ۹۰۹ ه) تاریخنده ترک حیات مستعار
وسروری مخلصیه اشتهار ایدن مصطفی بن شعبانک قواعد شعر و عروض
وقفیه دأر اثریدر .

(بحر الجاری فی الفتاوی) — (١٣٩٦ م و ٧٩٩ هـ) تاریخندہ وفات ایدن
 تاج الدین عبداللہ بن علی البخارینک مذاہب اربعہ مسائلندن باعث اثریدر .
 (بحر الانساب) — امام فخرالدین رازی حضر تترینک اثریدر .

§

﴿ بحر ﴾ — کلام موزونی تقدیر ایچون علم عروضده مستعمل اوزانک
 اسمیدر و اوزان مزبورہ (ہزج . رجز . رمل . کامل . وافر .
 متقارب . متدارک . طویل . مدید . بسیط . منسرح . مقتضب .
 مضارع . مجتث . سریع . خفیف . قریب . جدید . مشاکل)
 نامرلیہ اون طقوز بخردن عبارتدر و مذکور بخردن ہر بری شو (فعولن .
 فاعلن . فاعلان مستعمل . مفاعیلن . متفاعلن . مفاعلتن . مفعولاتن)
 اجزا وارکانسک ترکبسدن متحصلدن و اجزاء مزبورہ دخی (سبب .
 وتد . فاصلہ) دن مترکبدر سبب خفیف و ثقیل نامیلہ و وتد دخی مجموع
 و مفروق نامرلیہ و فاصلہ ایسہ صغری و کبری نامرلیہ ایکیشر قسمہ منقسمددر .
 (طویل . بسیط . کامل . وافر) بحرلی اشعار عربده و (جدید .
 قریب . مشاکل) بحرلی اشعار عجمده و سائرلی ایسہ مشترکا استعمال
 اولنورلر .

§

﴿ بحر احمر ﴾ یاخود (قلزم عرب) — جزیرۃ العرب ایلہ مصر و حبش
 اراضیمی اراسندہ اوزون بردکزددر و سوش و عقبہ کورفزلینی حاویدر
 و سواحلندہ نباتات بحریہ دن شاپہ مشابہ یک چوق دوکنتی اولدیغندن
 (شاب دکزی) دخی دینلکده در .

§

﴿ بحر اصفر ﴾ — آسیادہ (قورہ) شبہ جزیرہ سنک سواحل غریہ
 و جنوبیہ سیلہ چین سواحلی بینندہ بردکزددر . بوکا (قورہ) دکزی دخی
 دیرلر .

چین خاقانک پای تختی اولان (پکین) شہری اشبو دکزک احداث ایلدیکی
 (پچیلی) کورفزی ساحلندن خیلی ایچرودہ در .

§

﴿ بحر اوقچما ﴾ — آسیاده واقع (چامچاته) شبه جزیره سنک
سواحل جنوبیه سیله (مانجوری) سواحلی و (سخالتین) و (قوریل)
اطه‌لی آره سنده واقع بردکدر

§

﴿ بحر ایض ﴾ — بحر منجمد شمالیدن متشعب بردکدر شمالی روسیه
نمانکی داخلنه طوغری کیر و (مزن) و (دونای شمالی) و (اونه‌خا)
نهرلی کبی بیوک نهرلر بودکره انصباب ایدر والتی آیدن زیاده حال انجماده
بولمغله بومدده سیر سفاین معطل اولور .

§

﴿ بحر آازاق ﴾ - قره‌دکرده قریم شبه جزیره سنک جهت شرقیسنده
کیرویه طوغری بیوک وصیغ برکورفدر وقره‌دن اشبو کورفره کیریلجک
اولان یکی قلعه بوغازینک اغزنده تامان نامرله ایکی قلعه متینه موجوددر
وکرچ قلعه‌سی دخی یکی قلعه‌نک یقیننده در کورفک طولی اوچبوز
یکرمی و عرضی اکیبوز قرق کیلو مترو اولوب جهت شرقیسنی تشکیل
ایدن محل بطاقلق اولدیغندن هواسی غایت وخیم و متعفندر . (دون)
و (قوبان) نهرلی بورایه اقرار و صید اولنان بالقردن پک چوق تجارت
خاصل اولور .

§

﴿ بحر بالطق ﴾ — بحر محیط شمالیدن اوروپا ایچنه طوغری کیرمش
بر بیوک کورفدر بوکا (سارماریا) اوقیانوسی دخی دیرلر . (سوند)
بوغاردن اشبو کورفره کیرلدیکی کبی غرب جهتنده دانمارقه واسوج
وجنوب جهتنده پروسیا وشرق جهتنده روسیه ممالکی و شمال جهتنده
(پوتنی) کورفری و فنلاندیا اراضیسی کوریلور و بحر مذکورک جانب
شرقیسندن (فنلاند) کورفرینه کیریلرک روسیه‌نک پای تختی اولان
(پترسبورغ) شهرینه واریلور .

اشبو بحر بالطق قره‌دکردن براز بیوجک ایسه‌ده بطاقلقری و صغوق یرلی
چوقدر لکن جنوب جهتی پک مهم و غلبه‌لکدر و ایچننده اولان
بیوک کوچک اطه‌لی غایت معمور و معتبردر . شمال طرفی قیشین طوکغله

پوتنی و فیلاند کورفرلنده بولنان سفاین درت آی قدر حرکت ایده میوب
پرلنده قالورلر.

§

﴿بحر بیرنک﴾ — آمریکا قطعه سنک جهت شمالی غربی سیله
آسیاده واقع (چامچاقه) سواحلی بیننده بردکزدرد.

§

﴿بحر تیره نین﴾ — بحر سفیددن متشعب وایتالیا شبه جزیره سیله
قورسیقا و ساردنیا و سبجلیا اطله لری بیننده کائن بردکزدرد و شمال طرفنده آلب
اطه سی و جنوب طرفنده لیاری و وولقانی حاوی اولان استرومبولی اطله سی
واقعدر

§

﴿بحر چین﴾ — چین و هند چینی قطعه لرینک سواحل غربی سیله
(قورموز) و (لوسون) و (بورنه) اطله لری و مالقه یارم اطله سی بیننده
بردکزدرد.

§

﴿بحر حرز﴾ — یاخود (بحر حزر) — آسیانک ایکی بیوک کولندن
برنجیسی اولوب دروننده آجی دریانامنده برکورفر واردرد و بحر سیاهدن اوتوز
زراع اعشاری منقطدر. بحر حرز ایله بحر ازاقل آره سی کاملاً ریکستان
اولدیغنه نظراً اشبو ایکی بحرک ازمئه تاریخیه دن مقدم یکدیگرندن ایرلدیغنی
بعض ار باب فن ادما ایده یور.

وقتیله بحر حرز سواحلنده (غز) قبیله سی ساکن اولورلر ایدی (حرز)
نامنک اول زماندنبرو ظهورینه باقیلور ایسه بحر مزبوره ابتدا (بحر غز)
دنیلوب صکره تحریف و (بحر حرز) ه تحویل اولنش اولسی لازم کلور.
شمی ساهل شرقیسنده اولان ترکمانلر (قوزغون) دکری واورو پالیر
(مرقاسپی بن) دیرلر.

§

﴿بحر ژاپونیا﴾ — آسیاده (مانجوری) و (قوره) سواحللیله
(نیپون) اطله سی بیننده بردکزدرد.

§

﴿بحر سفید﴾ — اروپا و آسیا و آفریقا قطعه‌های بیننده شرقند
غربه طوغری اوزامش بردکذر و برچوق کوچک دکزلی و کورفزلی
واطه‌لی وارد و ۱۴۰۰ مترویه قدر درینلکی اسقاندیل ایدلشدر
§

﴿بحر سیاه﴾ — اناتولی و قریم و قافقاسیا ایله روم ایلی بیننده
واقع اولوب نام اصلیمی (پون توکزن) در .
§

﴿بحر شمال﴾ — بریتانیا و المانیا و دانیمارقه و نوروج ممالکی بیننده
واقع اولان دکذر بودکز شدلی هبوب ایدن شمال روزکارلی مناسبله
بعضاً شیشرو و شیشدیکی زمان المانیا و فلنک و بلجیقا سواحلی صوباصار
و چوق یرلی خراب ایدر بناء علیه سواحل مزبوره ده و خصوصیه فلنک
ساحلنده اشبوصو باصحق تهلکه‌سنه قارشو مکلف و متین سدلر انشا اولنشدر
§

﴿بحر عمان﴾ — هندستان شبه جزیره‌سی و سند و بلوچستان
سواحلیله مسقط و عمان سواحلی بیننده بردکذر .
§

﴿بحر لوط﴾ — ارض فلسطینه بگردن درتیوز آرشون منخط
برکولدر . بوکا (اولی دکزی) دخی دیرلر طبریه کولنک ایاغی اولوب
(اردن) و یا (یوردان) دنیلان (وادی الشریعه) نه‌ری بحر مذکوره
جریان ایتکده در و صوینک لونی قبیح و طعمی غایت طوزلی و کریهدر
§

﴿بحر مالش﴾ — انکلتره ایله فرانسه اراسنده اولان دکز
اسمیدر بودکز ایکی قطعه‌نک آره‌سنده بربرزخ اولدیغندن بحار سائریه
نسبتله فورطنه‌سی غایت شدیددر ظهور ایدن شدید بورالده پک‌چوق
سفائ قضا زده اولور .
§

﴿بحر محیط کبیر﴾ — امریقا و آسیا و اوسترالیا قطعه‌های بیننده
واقع اولان دکز اسمیدر بوکا بحر محیط شرقی و بحر محیط معتدل دخی دیرلر
اوزرنده بولنان جزائرک حد و نهایتی یوقدر .
§

﴿بحر محیط اطلاسی﴾ — اروپا و آفریقا و امریکا قطعہ لری بینندہ واقع دکرک اسمیدر . بو دکر سائر دکرلرک کافہ سندن دریندر ہوکا بحر محیط غربی دخی دیرلر .

§

﴿بحر منجمد شمالی﴾ — بودکر اروپا و آسیا و امریکا قطعہ لرینک شمال طرفلرینی احاطہ ایتشددر کرک بوزطو تدیغندہ و کرک بوزلر چوزولدیکندہ سیر سفائن متعذر وجوار قطبہ غیر قابل اولور .

§

﴿بحر منجمد جنوبی﴾ — اروپا و آسیا و امریکا و اوسترالیا قطعہ لرینک جنوب طرفلرینی و افریقادہ (عدل) دنیلان اراضی جنوبی بی احاطہ ایتشددر .

§

﴿بحرین﴾ - - جزیرہ العربک جهت شرقیسنده یعنی بصرہ کورفرینک جهت جنوبیسنده و (رأس الانف) جوارندہ برشبہ جزیرہ نک اسمیدر (لحسا) یاخود (احسا) و (جبرین) مملکتلری نواحی مشهورہ و متجاورہ سندندر لحسا جوارندہ واقع جزایر مجتمعه یه دخی بحرین دیرلر بواسطہ لرک ایچندہ (سمک اطہسی) یوک براطہ در . بحرین اہالیسنک اکثریسی سواحلدہ اولان کوچک اطہلرک قیسلرندن اینجو صیدیلہ و بالاق و طبور صید و اکیلیہ تمتع و تعیش ایدرلر . بحرین قطعہ سنک برجهتی مسقط امامنہ تابعدر .

§

﴿بحر زحار﴾ — یمن اہالیسندن بعضیلرینک معتقد اولدقلری مذہب (زیدیه) احکامنی جامع برکتابددر . بونی یمن اماملرندن یعنی حکمدارلرندن مہدی نامندہ بری تألیف ایتدی . اشبو مہدی (۱۵۳۳ م و ۹۱۰ هـ) تارینخنندہ یمن امامی اولان (شرف الدین یحیی) نک پدریدر . (زیدیه) کلہ سنہ دخی نظر بیوریلہ .

§

﴿بحیرہ﴾ — مصرده دکرچک تعبیر اولنور برچوق برکلرددر

بونلرک بعضیسی طوغریدن طوغرییه و بر طاقی قنالر واسطه سیله
بحر سفید و بحر احمره التصاق ایدرلر از جمله دمیاط خلقتک ولی نعمتی اولان
پرنج پلوس خرابه لرندن دمیاطه قدر اولان (منزله) کولی سایه سنده حصوله
کلور قدمای مصریونک کاغد مقامنده استعمال ایلدکاری (پاپیروس)
نباتی دخی بو کولده حاصل اولور (برلس) (ماریوط) (بحیرء انکوه)
(مهدیه) (برکة البلیخ) (سخته شور) (تمساح کولی) (نطرون کولی)
(موریس کولی) بونلر دخی مصرده مشهور کوللردن اولوب اهالی طوز
و بالقلرندن خیلی استفاده ایدرلر.

مذکور موریس کولی (قارون کولی) نامیله ده یاد اولنور بونی (موریس)
نام فرعون مصر وسطی بتاقلقلرینی قورومتق ایچون احداث و اطرافنه بر خیلی
اینیه انشا الیشیدی.

§

بخار — مایعاتک تبخیر ایله هواییت حالنه کیرنلرینه دینور وقوه
الاستیقیه سی حسیله ماکنه لرک قوه محرکه لری مقامنده دخی استعمال اولنور
مایعاتک اکثریسی هر بدرجه حرارته تبخیر ایلده ییلوب سرعت تبخیر دخی
بعض اسباب خارجیه نک تأثیریه تقلیل و تزید اولنه ییلور.
صو بر آچیق قاب دروننده یوز درجه یه قدر تسخین اولندقه غلیانه باشلار
و نهایت درجه ده بخار اعطا ایدر و اندن زیاده تسخین و تبخیر اولنه مز
و تبخیر ایدن مایعی محاط اولان هواده صو بخاری آز اولدیغی حالده تبخیری
سریع و چوق اولدیغی حالده بطئی اولور و کذا تبخیر ایدن مایعک
سطحنک امتدادی زیاده اولور ایسه سرعت تبخیر دخی زیاده و امتدادی آز
اولور ایسه سرعت تبخیر آز اولور هینه تبخیر ایدن مایعی محیط اولان
هوا تجدد ایدر سه تبخیر سریع و اتمزه بطئی اولور و بخار بر قاب دروننده
مسدود اولدیغی تقدیرده غاز کبی بولندیغی قابک سطحلرینه درجه حرارته
کوره اجرای تضییق ایدر.

بالجمله بخارک درجه حرارته کوره ثابت اولان حجم الاستیقیلرینه (غایت
الاستیقیت) دیرلر.

یاز کونلری بر محل صولاندیغی حالده حس اولنسان سرینلک اول صویک

اثنای تبخیرنده کرک هوادن و کرک سرپیلان یردن حرارت اخذ ایتسیله
هوانک و برک درجه حرارتلرینک تناقص ایتسندن نشئت ایدر.

(شربه) دیلان مساماتلی طپراق صو قابلی دروننده صولرک صغومسی
دخی بو حکیمته میندر چونکه صو مذکور قابلرک مساماتندن صیرهرق
قابک طیش طرفنی اینجه بر صو طبقه سی احاطه ایدر و بودخی سطحنک
امتدادی مناسبتیله سریعاً تبخیر ایدرکن قابک دروننده کی صودن بر مقدار
حرارت اخذ ایتکله صویک حرارتی آز الور یعنی صغور.

صو بخاری تیور بوریلرله صغوق صودن امرار اولندقدن تکاثف ایدرک
ینه صو استحصال اولنور و تکاثف ایدن بخارک ترک ایتدیکی حرارت
احاطه سیله سرای وقشله کبی یوک بنار ایصیدیلور.

صو بخارینک صفر درجه دن اشاغی اولان قوه الاستیقیه سنی (کیلوساق)
نام حکیم و یوز درجه یه قدرینی (دالتون) نام حکیم و یوز درجه دن
یوقاروسنی (دولونگ) و (آراغو) نام حکیم آلات مخصوصه ایله تعیین
ایتش و بخارلر ایله غازلرک اختلاطی کیفیاتی دخی (پرتولو) نام حکیم
کشف ایلشدر.

هوای نسیمده اولان رطوبتک و مختلف درجات حرارته کوره برمترو مکعبی
هواده اولان بخارک مقداری (هیغرومترو) دیلان آلت ایله تعیین اولنور
هوای نسیمده اولان صو بخاری دائماً مشاهده اولنان (چیک) و (قراغی)
(و) (سیس) و (بلوط) و (یغمور) و (قار) و (طولو) کبی برچوق آثار
و علایمک منشأ و منبعی اولشدر.

سطح ارضک رطوبتلی اولدیغی زمان درجه حرارتی هوانک درجه حرارتدن
دون اولور ایسه حاصل اولان بخار اول هوایی اشباع ایده جک مرتبه ده
زیاده اوله رق تکاثف ایتکله بیاض دومان حصوله کلورکه (سیس) و یا
(پوس) دیلان شیء بوندن عبارتدر و بو (سیس) دیلان صو بخاری
سطح ارضده ایصنوب خفت کسب ایتسیله یوقاری صعود ایدوب
جو هواده وقیشین (۱۵۰۰ : ۲۰۰۰ و یازین (۴۰۰۰ : ۵۰۰۰) زراع
اعشاری ارتفاعنده طولاشورکه (بلوط) دیلان شیء دخی بوندن عبارتدر.
بلوطلرک درت نوعندن برنجیسی (طحاف) دیلان و آتلمش پموق هیئنده

بولنان اینجه بلوطلردرکه بونلرک ظهوری هوانک تحولنه دلالت ایدر
ایکنجیمی (دجنه) دنیلان و بربری اوزرینه بیغیش ومدور طاغرل شکنه
کیرمش اولان بلوطلردرکه بونلریاز موسمنده قیش موسمندن زیاده کورینور.
واکثریا صباحلین ظهور ایدوب اخشامه قدر محو اولور اکر محو
اولیوبده زیاده لشور واوزرنده دخی طحاف حاصل اولور ایسه یغمور
وبوره وقوعبوله جغنه دلالت ایدر اوچنجی (عارض) دنیلان و اکثریا
کوز موسملرنده بهار موسملرندن زیاده اولان بلوطلردرکه اکثریا غروب زمانی
افقه یقین طولانی طبقه ل شکنده کورینور وطلوع شمسی متعاقب محو اولور
دردنجیمی (بعاق) دنیلان اصل یغمور بلوطیدر.

اشبو بلوطل برسیبله صغویوب حاوی اولدیغی صغیر بخار حبه لرینک
برلشمسبله یوجک حبه لر حاصل اولور وبوحبه لر ثقلتلری حسیبله هواده
طوره میوب هب سوط ایلر یعنی یغمور یغار ویغان یغمورک برمدت معینه ده
مقدارینی بیلک ایچون (پلو و یومترو) دنیلان آلت استعمال اولنور
حتی برسنه ظرفنده پارسده (۵۶۴۰) وبوردو شهرنده (۶۵۰۰) ومادرا
اطه سنده (۷۶۷۰) وجوانا طرفلرنده (۳۲، ۲) مترو ارتفاعنده یغمور
یاغدیغی الت مزبورک استعمالیله تحقیق ایتشدور.

بلوطلرده صو حالته کیرن حبه لر بلوطلرک دها زیاده صغومسیبله برحال
انجماده کله رک تصلب ایتدکرنده دخی (قار) دنیلان شیء حصوله کلور
اول امرده اینجه وصغیر ایکنه لر شکنده قرستالانوب و صکره بوایکنه لر
بربرلیله صورت منتظمه ده برلشوب اندن صکره اوچوشه رق هبوط ایدر
وروزکار سبیلله انتظامی بوزلیه رق هبوط ایدن قار دانه لرینه خرده بین ایله
باقلسه برقاچ یوز نوع شکلر کور یلور. قار یغمورک عکسی اوله رق ممالک
بارده ده ممالک حاره دن ویوکسک محللرده ایلحق محللردن زیاده یاغار مع مافیله ممالک
حاره ده بولنان جبالک زروه سنده کی قارک ارتفاعی ممالک بارده ده بولنان
جبالک زروه سنده کی دائمی قارک ارتفاعندن دون اولور.

قار دانه لری قرستالانه مز ایسه (خشیف) یعنی بلغور حصوله کلور
وینه قار دانه لری کبی تصلب ایتش اولان یغمور دانه لری تأثیر الکتریک
ایله (طولو) دنیلان صورتی بولوب اکثری بهار و یاز موسملرنده وکونک

السیحاق زماننده فورتنه ورعد و برق و بعضاً صاعقه ایله یاغمغه باشلار و دأما طولو یاغمزدن اول بلوطلرده خفیف برکوردلی ایشیدیلور و طولودن صکرده روزکاری کلور.

کیجه طولو یاغدیغی پک نادر در.

§

﴿بخارای کبیر﴾ — آسیای وسطی خانلقلرندن الیزنکین و کثیر النفوس برخانلقدر مساحتی سطحیه سی ایکیموز اوتوز طقوز پک کیلو مترومر بنده واهالیسی ایکی ملیون یوزیک راده سنده در و قواعدماوراءالنهر دن بری صاییلان نفس بخاراده یوز پک نفوس تخمین اولتمقده در و چله سی اهل اسلامدر. بخارا شهرینک برکوزل سوری و اوچیوز التمش عدد جوامع شریفه سی تحصیل علوم ایچون التمش عدد مدرسه سی وارد در.

بخارا حوالیسيله برابر هجرتک (۵۶) سنه سنده سعید بن عثمان ودها صکره قتیه بن مسلم یدیه فتح اولنوب (۱۰۳۷ م و ۴۲۹ هـ) تاریخنده سلجوقیلرک و (۱۲۱۳ م و ۶۱۰ هـ) تاریخنده مغوللرک یدینه کچدی و (۱۳۸۳ م و ۷۸۵ هـ) تاریخنده تیمورلنک و (۱۷۸۶ م و ۱۲۰۱ هـ) تاریخنده ایکنجی دفعه اوله رق اوزبکلر ضبط و پای تحت اتخاذ ایلدی. بخاراده و قتیه درتیک فقها موجود اولدیغی حالده مغوللرک هجومی مناسبتیه چله سی طاغلمش و مملکت اولکی معموریتنه نسبتله شمعی خرابه زار حکمنده بولنشدر. بش اون سنه دنبرو بخاراوتیمورلنکک پای تختی اولان سمرقند و طاشکند بعض ملحقاتیه برابر نوعماروسیه نظارت و جایه سی التنده در مع مافیه بخارا خانلغی اوتوز پک قدر سواری عسکری چیقاره یلور. بخارا خانلغی (توارن) دنیلان اراضینک و سطنده در (بسف) و (کش) و (فاراب) و (شاش) و (تکت) و (شهر سبر) ممالک مشهوره سندن در.

§

﴿بخارای صغیر﴾ — نام دیگر (ترکستان چینی) — آسیانک اورته سنده و تبت ولایتینک و جبل الزرقا دنیلان (چونغلین) طاغلرینک جهت شمالیسنده برقطة جسمه در کاشغر و (یارکند) و (طورقان) ممالک معموره سندن در. بوراسی (۱۷۶۰ م و ۱۱۴۷ هـ) تاریخنده

قدر مستقلاً اداره اولنور ایکن تاریخ مذکورده چینلیلرک زیر جایه سنه
پکدی حالا چینیه بر مقدار ویرکو ویرمکده در .
روسیه لیلر بوقطعه یه (طورفان) تعبیرایدلر . (کاشغر) و (ختن) کله لرینه
دخی نظر بیوریه .

§

﴿ بخت جان ﴾ — ایرانده فارسستان ایله کرمانستان بیننده جسیم
برکولدر (بندامیر) دنیلان نهر کبیر بوکوله جریان ایدر .

§

﴿ بختکرای ﴾ -- قریم خانلرنندر ایکیموز اوچ تاریخننده طرف
دولت علیه دن خاتلق مقامنه اوطوردیلوب اوچ سنه صکره استانبوله جلب
وکرید و ساقز جزیره لرنده واندن صکره تکفور طاغنده چفتلیکی اولان پاشا
قریه سننده اوتوردی مؤخرأ مدالویه کوندنملکله اوراده فوت اولوب
شرفای مکده دن شریف نعام مزار شریفی قبرنه دفن ایلدی . تاریخ عالم
واحوال امم مومی الیهک کاملاً مضبوطی ایدی .

§

﴿ بخت نصر ﴾ اول — ایکنجی آثور دولتی حکمدارلرنندر .
(۴۹۱۷ خ) تاریخنده یعنی میلادک الی یوز قرق یدی سنه مقدمنده تخته
جلوس و بابلی استرداد ایتدکدنصکره بلاد آثوریه یه تسلط ایدن ماد
حکمداری (فراغورت) ی حرباً اخذ و قتل و ممالکنی تخریب ایلدی وزیر
جایه سننده اولان ممالک یهودیه یی تفتیش و اطاعت سزلرینی تربیه ایچون
کوندردیکی عسکرک قوماندانی اولان (حلوفرن) (یودیت) نامنده برکوزل
وفدای یهودی قزینک دسیسه سیله قتل و عسکری تارمار اولدیغندن (بخت
نصر) اورالجه برایش بجره مدی و (۴۹۶۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک
الی یوز یکرمی بش سنه مقدمنده دخی بابل والیسی ماد حکمدار یله اتفاق
و نینویه هجوم ایدرک بخت نصری مغلوب و پریشان ایلدیکندن مومی
الیهک اقبالی ادباره منقلب اولدی .

بوکا (کینالادن) و (آثور دانیل) دخی دیرلر . مشهور اولان بخت نصر
ایکنجی بخت نصر در (یودیت) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿ بخت نصر ﴾ ثانی - ایکنجی آثور دولتی جایه سنده اولان بابل حکمداریا خودوالسی (نابوپولاصر) ک اوغلیدر . مرقوم نابوپولاصر (مدیا) حکمداریله متفقاً ولی نعمتی اولان آثور حکمداری اوزرینه عسکر چکدیکي زمان اشبو بخت نصری قوماندان تعیین ایتشیدی بخت نصر عساکر متفقه ایله کیدوب نینوهی خراب و دولت آثوریه یی برباد و ممالکنی ضبط ایلدی ایکی سنه صکره پدینک فراغیله بابل حکومتنه بالاستقلال حکمدار اولوب قرق اوچ سنه سلطنت سوردی (۶۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک التی یوزالتی سنه مقدمنده بلاد یهودیه یی و حامیلری اولان مصر لولری آوردی و برحق یهودی یی بابله نفی و تغریب ایتدی براز مدت صکره عدم اطاعتلرینه بناء ممالک یهودیه یی اوچ دفعه و مصری بردفعه ده اوروب اهالی یی فوق الغایه خساره اوغراتدی و اون اوچ سنه محاصره ایله (صور) شهرینی آلدی .

یهودی لر شریعت موسوویه و اون التی نفر انبیای ذیشانه ایتدکاری حرمتسزلیک و ارتکاب ایتدکاری پت پرستلیک جزاسنی کوردیلر سه ده بخت نصرک ایتدیکي خسارات دخی یانه قالدی یعنی آخر عمرنده علت جنونه مبتلا اوله رق طاغله دوشوب نیجه بخت و مشقتله جان و یردی .

یهودی لرک بابل و سایر ممالک عراقیده یتش سنه اسارتی بخت نصرک برنجی استیلاسی تاریخنی اولان (۶۸۸ خ) سنه سندن یعنی میلادک التی یوزالتی سنه مقدمندن اعتبار اولنور .

§

﴿ بدخشان ﴾ - آسیای وسطاده بلخ خانلغک شرق شمالیسنده و بخارای کبیر اراضیسی اتصالده برخانلقدر . بدخشان اراضیسنی (بلور) سلسله جبالی ترکستان چینیدن تقریق ایدر اشبو خانلغک مرکز ادارهسی اولان کهنه زردن محرف (قوندوز) شهری جیحون نهری اوزرنده غایت حصین و مفرح برملکتدر . چینه کیدن کار بانلر بوشهره اوغراغه مجبوردرلر . بوراده برنوع قرمزی یاقوت معدنی موجود و (لعل بدخشان) دیو مشهوردر و بوشهرتی شرانک لب محبوبه تشبیهلرندن ناشی آغزندن آغزه یانلسیلهدر .

§

﴿ بدر ﴾ — مدینه منوره ایله مکّه مکرمه آرہ سندہ بر موقعک اسمیدر .

بدر کبری یا خود بدر ثانی غزاسی موقع مزبورک (صفوان) دیدکری
جهتہندہ وقوعبولدی بوغزادہ علیہ الصلاۃ والسلام افندمز التمش درت
نقری مهاجرین و باقیسی انصاردن اولہ رق اوچیوزبش نفر اصحاب
کرام ایله برابر بولندی مشار الیہمک اوچ نفری آتلو و یتش سکز نفری
دوہلو والتی نفری زرہلو و قالانی یا و انواع اسلحہ ایله مسلح ایدی اعدا
بیک بوقدر کسہ اولدیغی حالده یتش بوقدر تلفات ویرہ رک فرار و اسلامدن
اون درت نفر کیمسہ دار خلد بریندہ قرار ایلدی .

ید اسلامہ یکن اسیرلک ایچندہ بولنان عم جناب رسول اللہ (عباس)
و (عقیل) حضراتی اسلام ازلیرینی اظہار ایدوب (ابولہب) قہرندن
مکہدہ وفات ایلدی رئیس الاعدا (ابوجہل) ایسہ مقتولرک ایچندہ بولندی
(۶۲۳ م و ۲ ھ) .

بدر اول دنیلان برنجی غزا دخی مکہ لیلرک مدینہ منوره جوارندہ آلوب
قآچردقلى حیواناتی استرداد ایچون کیدن فرقہ جزویئہ اسلامیہنک بدرنام
محله قدر کیدوب بلا محاربہ عودتلرندن عبارتدر .

§

﴿ بدر ﴾ — ماہ عربینک اون دردنجی کیمسہ شمسک غروییلہ برابر
قرص قرک تکمیل دائرہ شکلندہ رؤیت اولمسنہ دینورکہ بوچیندہ شمس ایله
قرک طولری بینندہ (۱۸۰)° فضل بولنور و ارضہ نظراً شمس ایله قر
متقابل واقع اولدقنلرندن اوتوری بوزمانہ قرک استقبال زمانی دخی دنیلور
بدر حالندہ قر غایت پارلاق کورندیکی کبی اوزرنده کی لکهلر دخی کرکی کبی
سچیلور و بو حالده قرک ضیاسیلہ شمسک ضیاسی مقایسہ اولنور ایسہ ضیاء
شمسک ضیاء قردن (۸۰۰۰۰۰) دفعہ شدید ایدوکی و قرک ارضہ وارد
اولان ضیاسیندن ارضدن قرہ واصل اولان شعاعک (۱۳) دفعہ شدید
بولندیغی اکلاشیشدر .

§

﴿ بدرالجمال ﴾ — مصر ملکی مستنصر علوی وزیراسندن مستقیم
و مدبر برذات خجستہ صفاتدر . ملک مشارالیه زمانندہ ارتکاب اولنان

مکاره و معاصینک مجازاتی اولق اوزره یدی سنه امتداد ایدن قحطدن بریدیم
قوری اتمک الی التونه چقیمغله اهالیء مصرک حالری دکر کون اولمش
وناصر الدوله نك وقائد ترکینک تغلبیری و سلجوقیملرک سوریه نی استیلاری
جهتیه امور دولت متشنت برحاله کیرمش اولدیغندن عکا والیسی اولوب
سلجوقیلره قارشو طوران عساکر مصریه نك امیری اشبودر الجمال مقام وزارت
کتورلدی مشار الیه کافه مشکلاتی برطرف ایدرک ومتغلبه نك حقلمندن
کله رک اسایشی اعاده ایلدی و (۱۰۹۴ م و ۴۸۷ هـ) تاریخسنده وفات
ایتمکله رتبه وزارتق اوغلی افضله توجیه اولندی .

§

بدرالدین محمود — سلطان علاءالدین سلجوقینک برادرینک
حفیدیر وزماننده (ابن القاضی) یاخود (قاضی سماونه) دیمکله شهرت
بولمش برفاضل ذیشاندر . پدرینک سلطان اورخان زماننده فتح ایتدیکی
سماونه نام قصبه ده هم والی وهم قاضی ایدی صکره دیار مصره کیدوب سید
شریف الیه شریک اوله رق مبارک شاهدن وشیح اکل حضر ترلندن ومکه مکرمه ده
شیخ (زیلعی) حضر ترلندن تحصیل نسخ و کالات ایدرک سلطان مصر
(فرج بن برقوق) ه معلم اولدی و بر آره لق جذبیه رحانی استیلا ایتمکله شیخ
حسین اخلاطی حضر ترلینک استانه سنه التجا ایتدی مؤخرأ تبریزه واروب
تیمورلنکک حضورنده بین العلماء تحدث ایدن برمنازعه علیه نك فصلنه حکم
تعیین اولندی ده صکره دیار رومه کلوب شهزاده موسی چلبینک
قاضی عسکرلکی خدمتنه کیردی چلبی سلطان محمد حضر تری برادری
شهزاده موسی الیه غلبه وادرنه ده تختیه جلوس ایتدکده شیخ بدر الدینی
ازنبق قصبه سنه نفی ایلدی شیخ بدرالدین دخی ازینقه ارشاد و تألیفاتله
امرار وقت ایتدکده ایکن کتخداسی یورکلوجه مصطفی نام کسه افندیسنک
نامنه ایدین ولایتندن بش اون بیک کشی طویلا یوب چلبی سلطان محمد
حضر ترلینک علیهنه قیام وروم ایلی طرفنه عزیمت ایتسیله و بدرالدین دخی
علی روایة مصطفانک اشبو حرکتنی صکره دن خبر آله رق کویاسرپندیسی
کندوسنه طوقنماق ایچون اسفندیار بک نزدینه واروب اودخی پادشاهدن
قورقدیغیچون زغره طرفنه کتمسنی اخطار ایلسیله بدرالدین افلاقه واورادن

روم ایلی یقه سنه کچوب ودلی اورمانده کتخداسی مرقوم مصطفی وعسکر
ایله برلشوب یاخود عسکر بونی استر استه مز اوکنه قاتوب ادرنه اوزرینه
یوریدی لکن قارشوسنه چیقان عسا کرسلطانیه یه مقاومت ایده مدیکندن یقایی
اله ویروب (۱۴۲۰ م و ۸۲۳ هـ) تاریخنده برهان الدین حیدر هروی
فتواسیله سیروزده صلباً اعدام اولندی

ققهدن (لطائف الاشارات) و (تسهیل) و (جامع الفصولین) وتصوفدن
(مسرة القلوب) و (و واردات کبری) نام کتابلر جلهء تألیفاتندئر .
منقولدرکه مومی ایله صلب اولغزدن اول ایکی رکعت نماز قیلوب دست
دعایی درکه باری یه باز ایتدیکی صرهدده مشایخ کرام حضراتنک عادتلرندن
اولدیغی وجهله بدنندن منسلخ اولوب جسدی قوری قالب کبی یره دوشمش
وامر شرع شریف یرینی بولسون ایچون جسد بیروچی صلب اولمشدر .

§

﴿ بدوان ﴾ — جزایرک (تومان) طائفه سندن قاله برطاقم طاغلو
بدوی اهللسیدر . بونلر فتوحات اسلامیهدن صکره اسلام اولمشلرایسهده
حالا شرائط اسلامیهی اوکرنمک ایسته مزلر . وآبدست الدقلری زمان
ایاقلرینی ییقامغی ونکاحله قاری المنغی بیلزلر لکن جهادی سورلر وکوزل
سلاح پیارلر ولایقیله استعمال ایدرلر . تعیشلری طاغلردهکی زیتون واوزوم
وانجیرکبی محصولات طبیعیهی طوپلایوب صائمغه منحصرکبیدر .

§

﴿ بدوح ﴾ — سفرآدم وصحف ادریس علیهما السلامدن مستخرج
وجناب (علی المرتضی) یه موصول علومدن اولدیغی جعفرصادق وامام
غزالی رضی الله عنهما حضراتی طرفلرندن خبر ویرلیدیکی روایت اولنسان
وفقی مثلث زخاک حروف مزوجه سیدر .

وفقی مزبورک طقوز عدددن عبارت اولان (اب ج ده و ز ح ط)
حرفلرینک (ا ج ه ز ط) بش عدد مفرداتی دفع اعداوتحقیر اشرا ایچون
واشبو (ب د و ح) درت عدد مزوجاتی جلب وسرور ومحبت ایچون
قوللانیلور . وبودرت حروف عطارد وزهره یلدیزلرینه وشمش وقره منسوب
طوتیلور وکونلری بازار ایرتسی وچهارشنبه وجعه وپازار اعتبارایدیلور .

بدوح کله سنی یا خود عدد حروفنی متین عدد ایدرک مهرله حک و مکتوبله
تحریر و ترقیم ایدرلر.

صورت ترقیمی

۸۶۴۲

ب د و ح

۲۰

§

﴿ بدون ﴾ — اوستریا و مجارستان ممالکندن پشته شهری مقابلنده
وطنه نهری اوزرنده قلعه سی مشهور بر شهر در . بوراسی مقدمادولت علیه نك
برایالتی مرکزی ایدی (۱۶۸۱ م و ۱۹۶ ه) تاریخنده روسیه و المانیا وله
وونديك دولترى بالاتفاق دولت علیه نك اوزرينه هجوم و پشته و (آق کلیسا)
و (آج) قلعه لرینی استیلا ایتدکدن صکره بدون قلعه سنی دخی درت آی
محاصره ایتدیلر و بودرت آی ظرفنده یوز پیک کشیدن زیاده تلفات
ویردکری حالده ضبطنه موفق اوله مدیلر . اوروپالیلر (بود) دیمکده درلر
ایکیسی بر شهر اعتبار اولندیغی حالده (بوداشت) دیرلر .

§

﴿ بدوی ﴾ — (اجد) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ بدویه ﴾ — مصدره حکومت ایدن ملوک فاطمیه دن آمر باحکام
اللهک محبوبه منکوحه سیدر صعید ایچندن بر کویلی قزی اولدیغی حالده
کوزلکده مشهور افاق ایدی آمر بونک ایچون نیل کنارنده (هودج)
نامنده بر قصر دلارا یاپیدردی و بر زمان قصر مذکور حوالیسی زهتگاه
مرغوب اولدی لکن قزک کوزی کندوسنک عوجه اوغلرندن (ابن
میاح) نامنده بر کنبجه اولدیغندن آمرک یونجه نعمت و محبتی انی دوشمنکدن
کندوسنی بر آن فارغ ایده مزدی (یا ابن میاح الیک المشتکی . مالک من
بعدکم قدملکا . کنت فی حبی طلیقاً آمرا . نائلا ماشئت منکم مدرکا)
بیلتری مرقومه نك ابن میاحه کوندردیکی ایاتنددر .

مرقومه ایله ابن میاحک احوالی اولوقت ناس اکثر واعظام ایدوب
درلو درلو حکایه لر داستانلر دوزمشلر ایدی .

§

کوشک و سرائیل و یولک فردریک (سان سوسی) دنیلان مشهور کوشکی
وارد در و پای تخت قرالیت اولان (برلین) شهری ایله مشهور (فرانقفورت)
شهری بو ولایتک بلاد مشهوره سندندر. مقدمایا پروسیا قرالترینه اشبو
ولایته نسبتله (براند بورخ) دوقه سی دیرلر ایدی

§

﴿پراوا﴾ — آفریقانک جهت شرقیسنده واقع سومال قطعه سنک
(الحسن) دن غلط اولان عجمان ساحلی اوزرنده مرکز مشیخت برشهردر
اهالیسی اقشقه نفیسه نسج و اعمال ایتکده درلر انکلیزلر بوراسنی برارلق
یداستلارینه پچوردیلر سده اهالیسی قیام ایدوب ینه استرداده موفق اولدیلر.

§

﴿براهما﴾ — اسکی هند مجوسلرینک مربی اول یاخود
(رب الارباب) اعتقاد ایتدکلری شخص موهومک اسمیدر. بوشخص
انلرک زعمنجه ابتدا (سراسواتی) یعنی (سرسوتی) نهریله (دریسهادواتی)
نهری آره سنده واقع اراضی بی مسکن اتخاذا ایدوب (جامما) و (غانج)
نهرلرینک شمال طرفی نوع بنی آدم ایله کسب معموریت ایتدکدنصکره اورایه
نقل مکان ایلش ایمش.

اسکی مجوسلرک دخی تعدد آلهه ذاهب اولدقلری اشبو براهمانک رب الارباب
اعتقادلریله دخی استدلال اولنور.

الیوم هندستانده موجود اولان مجوسیلر (براهما) بی خالق اعتقاد ایدوب
بوندن (ویشنو) نامیله ظهور ایدن برنجی آلهه محافظ و (سیوه) نامیله
ظهور ایدن ایکنجی آلهه مخرب عنوانی ویرلر.

(براهما پوتره) هندستانده برنهر آدیدر بونهر مجوسیلرجه براهمانک اوغلی در
دیومشهور ایدی.

§

﴿براهمیا﴾ — چینده یولک برقطعه نلک اسمیدر. بوقطعه ده
میلادک دردنجی عصرنده بش حکومت موجود اولوب بونلرک برنجیسی
(مالابار) دن بحر محیط هندی یه تمتد اولان اراضیده ایکنجیسی شمالده
هندستان ایله تبت آره سنده اوچنجیسی شرقاً بحر محیط ایله محدود اولق
اوزره (قورومانل) جهتنده دردنجیسی هندوس نهری طرفده بشنجیسی

حکومات مذکوره نك اورتہ سندنہ وجہ سہی ترکستان غربی حکومتی
جایہ سندنہ ایدی .

§

﴿بربر﴾ — اولاد کنعان دن تشعب ایش بر بیوک عرب قبیلہ سنك
اسمیدر . بونلرک و قتیلہ یمن یا خود فلسطین دیار دن مغرب زمینہ
و (سنگامیا) حدودینہ قدر ایچرورلہ طوغری یایلدقتری بعض توار یخده
مقید ایسده زمانلری و سبب انتشارلری معلوم دکادر . اشبو بر بر یلر
(کتامہ) و (صنہاجہ) و (تواریک) و امثالی قبائل متعددیہ منقسم
اولوب الک جعیلی محلالری یعنی ممالک بر بر یہ طرابلس و تونس و جزایر
وفاس و جنوبی مغرب اقصادہ اولان سید هاشم و لایاتی و ملحقان دن عبارتدر .
و قتیلہ بونلر (سجلماسہ) و (بنو ادیس) و (مرابطین) و (بنی مدرار)
و (بنی اغلب) و (بنی بادیس) و (ملثین) و (موحدین) و (حفصیون)
و (بنی مزین) و (بنی عمار) و (بسکرہ) و (بنی وطاس) و (بنی رستم)
و (فاطمیہ) ناملریلہ فاس و تونسده و بعض دیار مغربده حکومت سور مشلر
ایدی .

§

﴿بربرہ﴾ — آفریقای شرقیدہ عدن مقابلندہ (سومال) اراضیسنك
مرکزی اولان شہرک اسمیدر . اسکلہ سی مشہور اولدیغندن
اوائلدہ کایتلو اسیر تجارتی اولور و پنایری قور یلور ایدی مؤخرأ عدل
اراضیسنك مرکزی اولان زیلع شہریلہ برابر طرف دولت علیہ دن ادارہ
مصر یہ ترک اولنش و بو مناسبتلہ حوارندہ اولان حرار حکومتی دخی
طوعأ ادارہ مذکورہ جایہ سنی قبول ایشدر . آفریقاده شمالی نوبہده
ونیلک ساحل غربیسنده واقع (وادی الخلفا) و (بطن هاجر) اراضیسنك
برر قسمی حاوی اولہرق شمالدن جنوبہ طوغری تمتد اولان اراضی منبتہ یہ
دخی (بربرا) دیرلر اشبو اراضیدہ پک چوق قرای معمورہ واردر

§

﴿پرتو پاشا﴾ — (۱۵۷۱ م و ۹۷۹ ه) تار یخندہ وزیر ثانی ایکن
سلطان سلیم خان ثانی حضرتلری طرفدن دونئای ہمایونہ سردار و مؤذن
زادہ دیمکلہ معروف علی پاشا دخی مذکور دونئایہ قپودان نصب و تعیین

اولندی و مشهور اولوج علی پاشاده کندی دوتماسیله قپودان مشار الیهک رفاقتنه مأمور اولدی سنه مزبوره صفرینک غره سنه تصادف ایدن روز نوروزده که جمعه ایدی بونلر اوچیوزدن زیاده کی ایلک قبریسه طوغری حرکت و اوراده حرب ایتمکده اولان اردوی همایونه کرکی کبی معاونت ایتدکدنصکره دونوب دشمن دوتماسنه سدره اولق اوزره جزایر یونانیه طرفرینه کیتدیلر و بعض اطه لرده و خصوصیه کرید و کفالونیه اطه لرنده دشمنه کلی خسار ایتدکدنصکره اینه بختی لیمانه کیروب (اناطولیکوز) دنیلان بریوک کوبک اوکنده و بر صیغ یرده تیمورلدیلر و دشمن دوتماسی بغته کلوب چاغله طرفین حرب طوتشدی و دشمن دوتماسی بیایغی انهمزه یوز طوتدیسده متهورانه حرکت ایدن قپودان علی پاشا شهید و اولادی اسیر اوله رق دوتما قوماندانسر قالدیغندن سردار مشار الیه دخی ناچار قالان عسکر ایلک قرهیه و اولوج علی پاشا مهارتی سایه سنده دوتماسیله ساحل سلامته چیقدی و خیلی دشمن کیسی حرق و غرق و اخذ ایلدیکیچون اولوج عنوانی قلیجه تبدیل اولندی. و بوزمانه قدر اسلام درنماسنده بودرلو انهمز و قوعبولدیغندن (صنغون) دوتما دیونام و یرلدی زیرا دشمن یاقوب باتریدیغندن بشقه یکریمی بیکدن زیاده جنگجی و کوربکیسیله برابر یوزطقسان یاره اسلام کیسنی یدکلیوب کوتورمش ایدی پاشای مومی الیهک ازمیدده مکمل و محتشم برجامع شریفی واردر.

§

﴿ پرتو پاشا ﴾ — خیلی زمان دولت علییه نك برنجی و کلاسی صره سنده بولنش و نفوذینی بالجمله و کلایه تأثیر ایتدیرمش برفاضل ذیشاندر. فی الاصل طاریجه لی اولدیغی حالده باب عالی افلامنه دوام ایدرک آمدی خلفاسی سلکنه کچوب اورادن صدارت عظمای کتخدالغی مسند جلیله و اندن رتبه سامیه وزارتله ملکیه نظارتنه نائل اولدی. و (۱۸۳۷ م و ۱۲۵۳ ه) تاریخنده بعض یولسر اوضاع و حرکاته مبنی غضب شاهانه یه اوغرایه رق ادرنه یه نفی اولنوب برازمدت صکره ادرنه والیسی امین پاشانک تدبیریه اخناق ایدلدی. خیلی اشعاری و بر دیوانچه سی واردر.

§

﴿ پرتو پاشا ﴾ — داماد خلیل رفعت پاشا دیوان کاتبی تیمور افندینک مخدومیدر و کندیدخی پاشای مشارالیهک حجر تریه سنده نشو و نما بولشدر کافه علوم و فنون و بر قاج ده لسانه آشنا اولدیغندن متعدد تألیفات و آثار مترجه یادکار بر اقصدر. مؤلفاتندن بری اسلامک تعدد زوجاتی علیهنده بولنان افکار سخیفه اصحابنی ردأ یازدیغنی (اطلاق الافکار فی عقد الابکار) نام کتابدر و بری دخی (فرمسون) دنیلان فرقه نک ذهابنی رد مقصدیه قلمه الدیغنی (خوابنامه) نام رساله در قوه قلبیه سی متین و اشعاری پک رنگین ایدی . (۱۸۷۱ م و ۱۲۸۸ ه) تاریخنده قسطنطنیه خناقندن وفات ایلدی .

§

﴿ پرتو ﴾ — موقت زاده دیمکه معروف وقعه نویس محمد پرتو افندی که اناتولی محاسبه قلندن یتشه رک وقعه نویس دولت و آمدی دیوان همایون اولشدر (۱۸۰۷ م و ۱۲۲۲ ه) تاریخنده اردوی همان ایله ادرنده بولندیغنی اثناده وفات ایتمکه (شاعرانک شمع امیدنده پرتو قالمدی) مصراعنی منقوط اوله رق تاریخ دوشور دیلر مومی الیهک بر قطعه مطبوع دیوان بلاغت عنوانی واردر .

§

﴿ برج ﴾ — نجومک اسامی و درجات و سمتنی قولایلقله بیلوب خاطرده طوتمق ایچون اهل هیئت جو سماده اولان یلدرز ییغئرینک هر برینی بر حیوان و سائریه بکزدهرک فلان و فلان برجی دیمشدر و بوبکزدیشی بر ییغئرک شامل اولدیغنی ایریلی اوقاقلی یلدرز لک بیلرینی خطوط مستقیمه ایله وصل ایدرک حاصل ایتدیکی شکله کوره یامشدر و متقدمینک قرق سکره قدر چیقاره یلدرکری بروجی متأخرین یوز اون سکره ابلاغ ایشلدردر . (منطقه البروج) ایچون منطقه کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ برد ﴾ — ادریس علیه السلامک پدری و (مهلائیل) ک او غلیدر . وفات ایدن احباسنی اونو تمامق ایچون صورتلرینی یاپوب عبادتخانه لره آصمق اصولی بونک زماننده ظهور ایتدیکنی و بعد زمان اصول مذکوره پت پرستلکی نتیجه ویردیکنی بعض تواریح یازیور .

§

﴿ برده ﴾ نهري — شام شريفك يدي ساعت بعد غريبيسـنده
 (زیدانی) نام قريه جوارنده کائن برمنبعدن ظهور ايله (سوق وادی برده)
 ناميله شهر تشعار ولطافت موقعيه ووضعيـت طبيعیه سی حـیر تقزای عقول
 ذوی الابصار بر موقع دلکشادن مرورايدرك تقريباً اوچ ساعت مقداری یول
 کسـد کدن صـکره (عين الفیحه) نام قريه يه واوراده عين الفیحه ناميله بنام
 پیکاردن بنعان ایلان وکندوسنک همان ايکی اوچ مثلی جسامتده بولنان برصو
 ايله برلشـه رک (بسیمه) (جدیده) (الهامه) قريه لرندن (دمر) قريه سننه
 واصل اولور . نهر مذکور کرچه قريه مزبوردهن صکره شهرک متعدد
 باغ وباغچه لرینی صولایه رق نفس شام شريفه داخل اولور ایسه ده انجق
 دخولندن بر ساعت اولجه يك ديکـرینه برر چاريک بعد ومسافه ده وبرطاقم
 مواقع مختلفه ده مهره مهندسین کار آفرینی اعجاب ايدر صورتده التي قوله
 تقسیم اولتمشـدر انلردن برنجیسی (زید صوی) درکه مجراسنی دمر
 قريه سی اوکندن آلهرق (صالحیه فوقانی) یه و (حارة الاکراد) درونندن
 بعد المرور (قابون) قريه سی جوارنده اناصوی اولان برده نهرینه منصب
 اولور ايکنجیسی (تورا) شعبه سیدرکه دمردن برچاريک مسافه ده واقع
 (مصول) نام اخشاب کوپری اوکندن آریله رق شام شريفک (سوق
 ساروجه) ثمنيله دهـا بعض مواقع ومحلاتی اسقا ايدر اوچنجیسی (قنوان)
 صوی اولوب بوده جسر مذکوردن برچاريک مسافه ده واقع برمخلدن بعد
 الانقراز قنوان ثمنيله میدان تحتانی بی وشاغور ثمنيله خـرستیان محله سنی اسقا
 ایلر دردننجیسی (دیرانی) صویدرکه دمر قريه سیله (ربوه) بوغازی نام موقع
 لطیف اره سنده ایرلدقـدن صکره شامک جهت جنوبیسنده کائن (قدم شريف)
 نام محله داخل اولوب بوراده ايکی قسمه آریله رق بريله میدان فوقانی بی ودیکریله
 (داریه) قريه سنی اروا ايدر بشنجیسی باناس (بنی الیاس) صویدر بوده
 شامه برچاريک مسافه ده بولنان مار الذکر ربوه بوغازنده آریله رق شام شريف
 مکتب اعدادیسی داخلندن بالمرور شامک محال ومواقع عدیده سنی اسقا ایلر
 التنجیسی (عقربه) صوی اولوب بوده (مرجه) یعنی (کول میدان) نام
 موقع مفرح جوارنده وپوسته خانه دأره سی پیشکاھنده آریلورکه بوکاشامک
 میاه مستعمله سی دوکلدیکی جهته صوی باغچه صولامقدن بشقه ایشه یرامن

بعده مذکور صورلك چله سی شامك جهت شرقیسنده كائن باب الاسلام نام
محلہ نك همان یارم ساعت ایلروسنده بر محلده برلشهرلك (هیچانه) بحیره سنه
دو کیلور.

§

﴿ بردی ﴾ یاخود بانك كسریله (برس) — بر نوع ساز یعنی حصیر
اوتی که اسکی زمانده ایچ قابوغندن کاغذیرینه مستعمل بر متاع اتخاذا اولنور
ایدی بو کایونانیلر (پاپیروس) دیرلر یاپیرس کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ برزخ ﴾ — جغرافیون عنندنه ایکی قطعۀ اراضی بی بر برینه وصل
ایدن طارجه قره یه دنیلور که ترکیه ده دیل تعبیر اولنور . آوروپا
قطعہ سنده اوچ عدد برزخ اولوب بری اسوچ ونور وچ شبه جزیره سنی روسیه
ممالکیله برلشدیرن (لاپونیا) برزخی وبری موره شبه جزیره سنی روم ایلی
قطعہ سنه وصل ایدن (قورینت) برزخی وبری دخی قریم شبه جزیره سنی روسیه
ممالکنه وصل ایدن (پره قوب) نام دیگر (اور قپو) برزخیدر قنالك آفریقا
قطعہ سنی آسیا قطعہ سنه وصل ایدن سویس برزخی دخی وار ایسه ده کشادیله
فسخ اولنش و امریقای شمالی ایله جنوبی بیننده اولان (پاناما) برزخی دخی
قنال کشادیله فسخ اولنق اوزره بولتمشدر . لسان شرعشریفده موت ایله
حشر آراسنده کی زمانه دخی برزخ دیرلر .

§

﴿ پرزین ﴾ — روم ایلنده مناستر ولایتنه ملحق بر سنجاق مرکزیدر .
بو شهر اشقودرده بحره منصب اولان (آق دیرن) نهرینك جهت شرقیسنده
و بر بچق ساعت بعدنده واقع اولوب بنالری طبقه طبقه انشا اولندیغندن
منظره سی غایت کوزلدلر و اهاالیسی اون بش یکر می بیک راده سنده وجوامع
و مساجد و مدارس و مکاتبی منتظم صورتده در . مؤلف تر به سی دیملکه
مشهور اولان محل و اوستنده مؤلف موی الیهك و طاز یسنك ایاغی ایزی
کوریلان بر یوک طاش زیارتگاهدر و بوندن بشقه شهرک بر ساعت خارجنده
(زوک) قریه سی قریبده موجود اولان و اون بش کشتی قوجاقلیه مدیغی
جهتله دنیاده اغاجلرلك ک یسوی اعتقاد اولنان و اوزرندن بر نوع صو

آقئده بولنان چنار اغاجی شایان تماشادر بو اغاج خرستیانلر نزدنده غایت مقدس طوتیلوب دائماً زیارت اولئقده و آقان صویندن النوب ایچلمکده در .
 پرزرین قصبه سی خارچنده قز قله سی نامیله متعارف اولان کوچک بر قلعه خرابه سی وجوارینده کوریلان ابنیه عتیقه انقاضی و قتیله شهرک اوراده اولدیغنی ظن ایتدیرر .

پرزرینی مقدا برآره لق اوستریالیر ضبط ایتدیسه ده کو پرلی زاده مصطفی پاشا (۱۶۸۹ م و ۱۱۰۱ هـ) تاریخنده پرشته وشهر کویی ونیش وسمندره قلعه لرله برابرینه استرداده موفق اولدی . بوراده تیمورجیلک خیلی ایلرو کتمش واعلا اسلحه اعمال اولئقده بولئمشدر .

§

﴿ برسبای ﴾ — ملوک چرا کسه مصریه طرفندن یمن سرداری بولنان ذاتک اسمیدر (۱۵۱۷ م و ۹۲۳ هـ) تاریخنده مصر سلطان سلیم خان اول حضرتلری طرفندن ضبط اولئدقده سردار مومی الیه درحال پادشاه مشارالیه عرض اقیاد و اطاعت ایتدیکنه بناء وفاتنه قدر مأوریتنده ابقا ایدلمش و وفاتی عقیبنده طرف دولت علیه دن ایلک مأور اولوق اوزره یمن والیکنه (المحضرم) دیو تلقیم اولنان (امیر اسکندر) کوندریلوب نام نامی سلیم خانی خطبه ده قرائت ایتدیرلمش ایدی .

§

﴿ پرسپیدی ﴾ — فارسستان دیمکدر .

§

﴿ پرسبورغ ﴾ — مجارستانک بلاد مشهوره سئندندر . بوراسی اسکی مجار قرالغئک پای تختی ایدی طونه اوزرنده و اوستریا ارشیدوقلغی حدودی قربنده و (بودین) قلعه سنک یوز طقسان بش وویانه نک التمش التی کیلومتر و بعدنده در و نفوس موجوده سی قرق بشیک راده سئنده در .

§

﴿ برسلو ﴾ — پروسیا دولتی ممالکی داخئنده انواع معادن و اورمانلر ایله مشهور (سیزیا) ولایتنک کرسییی و دولت مشارالیه انک اوچنجی

درجه ده پایتختی در ونفوسی ایکموز سکز بیک راده سنده وانبیه سنک
زینتی درجه فوق العایه ددر .

§

﴿ برسه ﴾ — جاهیونانیهدن (ارغولیس) قرالی (اقریسیوس) لك
اوغلیدر . بونك حین ولادتند باباسنك قاتلی اوله جغنی کویا هاتف غیب
خبر و یردیکندن باباسی بیچاره بی برصندق دروننه وضعله دکره براغور
وصندق صویك یوزنده کزرایکن بریسی بولوب دروننده کی چوجغنی باغرینه
باصدق بیودور بر کون چوجق باباسنك پای تختنه کیدوب اثنای مبارزه
ومسابقه ده بیلهره باباسنی اولدورر وبو پهلوانلغی سایه سنده قرالغه انتخاب
اولنور . (بسوز هاتف غیب دیدکری وهم وخیاله براهمیت ویرمك ایچون
اولوقتنك پاپاسلری طرفندن اویدورلش برشی * اولدیغنه نه) شبهه .
(میسنی) شهرينك اشبو برسه زمانده یاناش ایدوکی توارینخده مقیددر .

§

﴿ پرسیا ﴾ — ایتالیا ده لومباردیا ایالتنده متعدد اسلحه فابریقه لرینی
واوتوز طقوز بیک نفوسی حاوی واستحکامات جسمیه فوق العاده ایله مستحکم
برشهردر .

§

﴿ برش ﴾ — کتان پیراغندن معمول برنوع کینف معجوننی یاخود
کیف ایچون استعمال اولنور افیونلی شروب . بو معجون مقدما اکثری
قهوه دکانلرنده اوجاغك یانی باشنده طورر وقهوه جی الشمس اولان مشتریلرینه
برمابلاق ووروب آرقه سی صره قهوه بی یتشدیرر ایدی .

§

﴿ پرشته ﴾ — روم ایلنده قوصوه ولایتك مرکزی اولان شهردر .
بو شهر سلطان مراد اول و ثانی حضراتنك (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ)
و (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ هـ) تاریخلرنده محاربه ایتدکری مشهور قوصوه صحرای
وسیع سنك جهت شمالیسنده بریماجده واقع اولدیغندن منظردسی غایت
لطیفدر اهلایسی اون ایکبیک راده سنده در سلطان مراد اول شهید
حضرتلرنك وسنجقداری غازی مستان اغانك خارج شهرده وقصبه نك یارم
وبر ساعت بعدلرنده اولان تره لری زیارتگاه خواص وعوامدر ودرون

قصیده اون اوچ جامع و بر مدرسه و متعدد مکاتب موجود اولوب بو
جامعردن ایکیمی سلطان مشارالیه ایلله سلطان محمد ثانی حضرتلرینکدر
وعصر اخیرده صریلولری تربیه مأمور اولان پرشتمنلی مشهور (مالک
پاشا) نک تربیه سی دخی قصیده دروننده در . نیش خارجنده اولان
(کله قله) سنی پاشای موخی الیه یاپدیرمش ایدی . (سلطان مراد اول
و ثانی) کله لرینه دخی مراجعت بیوربله .

§

﴿برغمان﴾ — اوروپا کیمیا ککرلرندن بر مشهور ذاتدر اصلی
اسوجلی اولوب (۱۷۸۴ م و ۱۱۹۹ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر . اجسام
معدینه نک ترکیبات کیمویه سنی تدقیقه دائر بعض اساس وضع ایدن ومایعات
قرستالترینک اشکال هندسیه متنوعه سنی ابتدا نظر دفته آلان و (مولدالماء
کهریتی) و (خاص فخمی) یی کشف ایدن وتشدید حرارت نار ایچون
فرانسزجه (شالیو) وفارسیجه (دهندم) دیدکری اینجه بوری ایلله اوفله مک
اصولنی بولان بودر تیورک تحلیلی وارضک احوال طبیعه سی ومعادنک
بعض کیفیاتی حقنده دخی کتابلری وارددر .

§

﴿برغمه﴾ — ایدین ولایتی داخلنده مغنیسا سنجاغنه ملحق بر قضا
مرکزیدر . بوراسی (۵۳۱۱ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکوز سکسان
اوچ سنه مقدمنده (پرغام) حکمدارلرندن طواشی (فیله تر) نام کسه معرفتیه
انشا اولنوب بر چوق زمان حکمداران موخی الیهک مقر اداره سی اولدی
وصکره ملکری روما دولته انتقال ایتدی . بورازی ده اول عجملرده
ویونانیلرده ایش .

§

﴿برغوس﴾ — لسان یونانیده قله معناسنه در وزیرزدی (بورغاز) در .
چتالجه سنجاغنده واقع صویولی ناحیه سنک مرکزینه (صو برغوسی)
وچکمهجه تابع برقریه (قوم برغوسی) ومودانیسه تابع برناحیه
(طاش برغوسی) وتکفور طاغنه مربوط برناحیه (لوله برغوسی)

و دیمتوقه تابه برق بهیه (قله لی برغوس) واسلیه تابه برقضا مرکزینه
(اخیولی برغوسی) دیرلر .

§

﴿برق﴾ — سیال الکتریکی ایله محمول بلوطردن حاصل اولان شراره الکتریقیه نك كوزلری قاشدیررجه سنه کوریلان پارلیدیسیدر شراره مزبور ارضه یقین هوا طبقه لرنده بیاض وغایت ارتفاعده هوای نسیمی رقیق اولدیغندن موره قریب کوریلور ولمعان برق خط منکسر شکنده وقوعبولدیغنده غایت مضی مشاهده اولنور و بر جسم مشتملک دفعه پارلامسی کبی سریع وقوعبولدیغنده فوق الافق هر طرف پرضیا وارضه ایتمکسزین داخل سخابده محو اولور و (برق حار) دنیلان برنوع برق دخی اکثر یا یاز کیمه لری هوا آچیق ایکن وقوعبولور که هیچ برغمه و کورلتی ایشیدلمکسزین تحت الافق واقع اولان لمعان برق عکسی اولق اوزره کورینور و بعضاً کروی شکل برنوع برق دخی اولور که بو برق سطح ارضه نزول ایتدیکی اثناده ضیاسی اون ثانیه قدر سورر . اشبو برقلردن اوچ اولکیلرک مدت دواملری همان بر ثانیه نك برملیون قسمندن بر قسیمی اولق اوزره ارباب فن طرفلرندن کشف و تخمین اولتمشد

§

﴿برق ق﴾ — ملوک چرا کسه مصریه نك برنجیسی اولان سلطان ملک الظاهرک لقبیدر . فی الاصل غلامان چرا کسه دن اولدیغی حالده اثبات لیاقت وشجاعتله قطع مراتب وتحصیل نفوذ ایدرک ملوک اتراک مصریه دن صغیر (صالح) ک اتابکی اولمش ایدی (۱۳۸۳ م و ۷۸۵ هـ) تاریخنده ظهور ایدن اختلال صغیر مومی الیهک خلغیله ملوک اتراک انقراضنی نتیجه و بردکده مومی الیه مجلوبی اولان اکثر امرای مصریه نك انتخابیله تخت مصره اوتوردی و پک کوزل اداره ایدوب مصرده خیلی آثار وجوده کتوردی ودولت علیه ایله غایت خوش چکندی واسکندریه ده فرنکارله ایتدیکی محاربه بی قزاقوب ۱۶ قطعه حرب سفینه لرینی ضبط ایلدی وتیورلنک ایله ایتدیکی محاربه ده مغلوب اولوب فقط تیورک شامده اولان عسکرینی دفعه موفق اولدی و (۱۳۹۸ م و ۸۰۱ هـ) تاریخنده زیاده جه بال

یدیکندن آغز ینک طادی قاچوب یعنی خسته لنوب وفات ایلدی .
اشبو ملوک چرا کسه تاریخ مز بوردن اعتباراً یوز اوتوز سکنز سنه دوام
ایتمش و سلطان سلیم حضرتلری مصری بولردن آکشدیر .

§

﴿ برقه ﴾ یاخود (بارقه) — افریقای شمالیده و بنغازی ولایتی
داخلنده و ساحل بحرده بر کوچک قصبه در بونام اورا سواحل
واراضیسنه و شهر مز بورك بولندیغی کورفزه دخی ویرلمشدر . برقه
و بنغازی و حوالیسنی (۶۱۲ م و ۲۲ هـ) تاریخنده (عمرو بن العاص)
فتح ایتدی لکن اهالیسی دنیلان خیمه نشین بر بریرک حال بدویتدن
قورتیله مامسی و اورالده برقاچ کره بیوک مقاتلات وقوعه کلسی و موخرأ
دخی نظر اعتنایه الله مامسی اومنت اووه لری غیر مزروع برچول حالنه
کتوردی . بولایتک اراضیسی اولدرجه محصولدار درکه حبوبات
زرعیچون اوزون اوزادی چفت سورمکه حاجت کورلمز و موجود اولان
خدایی نابت زیتون اشجارینک مقداری تخمین قبول اتمز . و برملیون اهالی
اسکان ایدلمش اولسه هیچ بری ضرورت چکمز .

§

﴿ پیکارالنسبه ﴾ — پنج و یا فیل دیشندن معمول و ساقینی حاوی
بر آلت اولوب ایکی طرفنده مرسوم خطوط و تقسیمات واسطه سیله بر خط
مستقیم مراد اولنان اقسام متساویه سندن بر قسمک اخذی و خطوط معلومه
مفروضه ایله متناسب اقسامه تقسیمی و هر قنغی بر شکله مشابه شکل آخر
رسمی و نصف قطری معلوم اولان بردائرة داخلنه مرسوم اشکال منتظمه دن
هر قنغی بر شکک ضلع واحدینی بولمق و بر جسم منتظمک اصناف و اجزاسنه
مساوی جسم آخر رسم ایتک مثللو خطوط و سطوح و اجسامه دائر خیلی
مسائل بالسوهله حل ایدلدیکنندن آلت مذکوره دن هر بر اوستونج طاقنده
بر عددی بولنور .

§

﴿ برکه الست ﴾ مصر حکمداران اسلامیه سندن سلطان ملک
اشرفک والده سیدر . (ام السلطان) عنوانیه و غایت احتشام و تجملات

ایله شهرت بولمش بر خاتون ایدی حتی (۱۳۶۸ م و ۷۷۰ هـ) تاریخنده
 حج شریفه کیدرکن پک بیوک کافتلر اختیار ایدوب هر درلو نفائس
 ماکولاتدن فضله اکل معناد اولان اطعمه حضرویه نك تازه دن تازه یه
 پیشوریلوب قونارلسیچون لایعد دوه لر اوزرنده سبره لر اکیلی طپراق
 ساقسیلر وتخته صندوقر وسودی آلتق ویغوردی یاییلق ایچون بر چوق
 اینکلر وقیونلر کوتورمش وبعد الحج ینه بوصورته عوت ایلشدر . مشار
 الیها خیرات وحسناتی سور بر خاتون اولغله پک چوق آثار خیریه بنا ایلدی
 و جندن عودتنک یدنجی سنه سنده وفات ایدوب بنا ایلدیکی (مدرسه ام
 السلطان) ه دفن اولندی .

§

﴿ برکه ﴾ — دشت قچاق ده حکمران اولان بر پادشاهک اسمیدر
 بومناستله دشت مزبوره دشت برکه دخی دیرلر ایدی وقیله پادشاه مشار الیه
 ایله زیر دستانی کاملاً بپرست ایکن توفیق سبحانی ایله جله اسلامی قبول
 ایتمش ومشار الیه اطراف ممالکده اولان مشاهیر علماء اسلامییه یی وولغا نهری
 شعباتندن (سنکلا) نام ایرمق اوزرنده تأسیس ایتدیکی (سرای) نام پایتختنه
 دعوت ایدوب علوم نافعه دینه یی نشر ایتدیرمش وکنندیه کال عدالتله اجرای
 حکومت ایلش اولدیغندن دشت مزبور قرا وقصبات معموره ایله طولدی
 وپایتخت مذکور دخی (قطب الدین) علامه رازی و (سعد الدین) تفتازانی
 وسید (جلال الدین) و (حافظ الدین) غبرازی و (احمد) جندی کبی علماء
 عظامک شرفقدوملریله رشک آور ممالک اسلام اولدی ایسه ده حیفه که آلتمش
 اوچ سنه صکره تیمور مقهورک اوراره دخی پای انداز تعدی اولمسیله بالکلیه
 خراب وزیران واهالیسی پراکنده وپریشان قالمش وشمیدیکی حالده (اژدرهان)
 شهرندن بشعه بر اثر عمارت کورلماکنده بولنمشدر .

§

﴿ برکی ﴾ — ایدین ولایتنه تابع از میر سنجاغی داخلنده وتیره اووه سنک
 جهت غریبسنده بر ناحیه مرکزیدر . بوشهر سیل آغزنده دره لی تپه لی وغیر
 منظم بر محله ایسه ده اراضیسی غایت منبت ومحصولداردر و (طریقه
 محمدیه) و (معدل الصلاة) و (نور الاحیاء) صاحبی محمد افندی بور الیدر

وقبری شهرک خارچنده برتیه اوستنده در . مومی الیه (۱۵۱۳ م و ۹۸۱ هـ)
تاریخنده وفات ایلدی .

§

﴿برکیاروق﴾ — ملکشاہ سلچوقینک اوغلیدر و مخلصی رکن
الدوله در . پدری (۱۰۹۲ م و ۴۸۵ هـ) تاریخنده وفات ایلدکده دیگر
اوغلی صبی (ناصرالدین) تختہ چیقارلدیسه ده اصفهانده بولنان امرا اشبو
(برکیاروق) ه بیعت ایتدکرندن امرا واهالی بیننه تفرقه دوشدی و برآرهلوق
ناصرک والدہ سنک تأثیر نفوذیلہ برکیاروق خلغ و حبس اولندیسه ده مؤخرأ
ینہ اجلاس اولندی و بوتفرقه واختلال تمام برسنه دن زیاده سوردی .

متوفی ملکشاہ وفاتندن برهفته اول بغداد خلیفه سی (مقتدی بالله) ه بغداددن
چکلسون کتسون آرتق کلوب بن او توره جم دیو خبر کوندرمش و بیچاره
مقتدی ذاتاً دخی برنفوذی اولدیغندن تختنی ترکه موافقت ایدوب برهفته
مساعده المش و حاضرلتمده بولمش ایدی خلیفه مشار الیهک بغداددن
چیقه جفنه برکون قله ملکشاہک وفاتی خبری کلدیکی کبی ینہ تختہ مالک
اولدی وهرکس بوتصادفی مقتدینک کرامتنه و یردی . برکیاروق زمان
سلطنتنده ماوراءالنهرده ظهور ایدن ظالم مشهور آرغونی اخذ و قتل ایدوب
عبادالهی شهرندن خلاص ایلدی و اردوسنده و مالک محروسه سنده اولان
باطنیکرک کافه سنی قلیچدن پکوردی و عاقبت (۱۱۰۴ م و ۴۹۸ هـ) تاریخنده
مسئولا وفات ایدوب باطنده سلطنت ظاهریه نک ده حکمی اولدیغنی اکلادی .

§

﴿پرلوغاندا﴾ — قونیه ولایتی داخلنده واقع (خادم) قصبه سنک
نام دیگریدر . یاخود بوزقیر قضاسی داخلنده برقصبه در .

§

﴿برلین﴾ — پروسیا دولتنک پای تختیدر . بو شهر پارسک شمال
شرقیسنده و سکرپوز طقسان کیلومتر و بعدنده و (سپره) ایرمانی کنارنده
و قوملق برصحرا اوزرنده واقع و براندبورغ ایالتنک مرکزی اوله رق برملیون
طقسان بیک نفوسی جامعدر و دروننده او توزدرت جسر و اون طقوز خسته خانه
وبریسی قتولک اولوق اوزره یکریمی برکلیسا و ایکنجی (فره دریق) ایله

ایله (شیلەر) لک هیكلری و قرال سرائ و قصرلری و متعدد مکتبلر و تعلیمخانهلر و موزه و رصد خانهلر و هردرلو علوم و صنایع ایچون جمعیتلر واردر و چوقه و پورسلان و تننه و سیم و زر شریذ و اقصیه حریری و قطینه و ساعت و سائرہ اعمال اولمقدهدر .

(برلن) شهری (۱۱۴۲ م و ۵۳۷) تاریخنده هامبرغ مارغریدی اورسی (آلبر) معرفتیه تأسیس اولنوب (۱۴۹۵ م و ۹۰۱ ه) تاریخندبرو مارغراولر اقامت ایتمش و اولوقت اهالیسی اون بیک نفوسدن عبارت اولدیغی حالده صکره یعنی (۱۶۵۰ م و ۱۰۶۱ ه) تاریخنده بیوک هر سک (فره دریق) کیلوم زمانده کسب اهمیت ایلشدر .

(برلن) شهرینی (۱۷۵۷ م و ۱۱۷۱ ه) تاریخنده اوستریالولر و اوچ سنه صکره روسیه لولر و قرق التی سنه صکره فرانسزلر استیلا ایدوب ینه استرداد اولندی .

§

﴿پرم﴾ — روسیه ایالات شرقیه سندن بریدر و مرکز اداره سی ایالتک نامنه منسوب اولان (پرم) شهریدر . شهر مز بور مقدهما برقریه جک ایکن (۱۷۲۳ م و ۱۱۳۶ ه) تاریخنده جوارنده غایت زنکین برباقرمعدنی کشف اولندیغی جهتله فوق العاده برسرعتله کسب جسامت ایدوب ولایت مرکزی اتخاذا اولندی .

§

﴿برم﴾ یاخود (برهمن) — متفقہ المانیایه داخل برجهه ووریتک اسمیدر و مرکز اداره سی اولان وینه بونامله معروف بولنان شهر (وه زر) نهری اوزرنده سکسان بیک نفوسی جامع و تجارتکاه بر شهر شهیر اولوب توتون و سیغاره سی مشهوردر و تجارتی سربستدر . هیئت علماسندن (اولبرس) بوراده دنیایه کلدی .

§

﴿برمان﴾ — هندچینی یاخود هندشرقی نیمجزیره سنده برحکومتدر برلو اهالیسی طرفندن (برما) دنیلور و حدودی شمالا تبت و شرقاً چین و غرباً (ارافن) و جنوباً بشکاله کورفزیدر و وسعتی طولاً ایکبیک و عرضاً بشیوز کیلومترودر و عموماً نفوسی سکز ملیون تخمین اولمقدهدر و مقر

اداره سی ایراودی نهری اوزرنده مینی (مانداله) شهری اولوب (آمارا پورا) و (عاوه) شهرلری دخی ممالک مشهوره سندن در و شهر مزبور اهل بسنک ثلثی اسلام اولوب التمش عدد جوامع شریفه لری وارد ر خطبه نام خلافت مقدسیه اوقونور و مسلمانله (زیر پادی) دنیلور . برمان حکومتی (۱۷۵۳ م و ۱۱۶۷ هـ) تاریخنده انکیزلره قارشو استقلالنی اعاده یه موفق اولدیسده (۱۸۲۶ و ۱۸۵۳ م) تاریخلرنده وقوعبولان محاربات نتیجه سنده بر مقدار اراضی اعطاسنه مجبور اولدیلر و انکیزلر بو آلدق لری اراضی یه (انکیلر برمانی) تسمیه ایلدیلر حالا ایکیده برده اوغرا شقمده دیرلر . برمانده اولان (قیوم) نام معبد قدیم شایان تماشا بر اثر عجیبدر .

§

﴿برمکی﴾ — ابتدای دولت عباسیه ده متابعاً رتبهٔ صدارتی احراز ایدوب فوق الفایه نفوزه مالک اولان وانلره متعلق بولسان ذوانک شهرتیدر و برنجیلری خراسان ولایتی اشرافندن (برمک) نامنده برکسه نک اوغلی (خالد) در . اشبو خالد دولت عباسیه یی تشکیل اوغورنده پک چوق خدمتی سبقت ایلدیکنه بناء دولت مشار الیهانک برنجی خلیفه سی (ابو العباس السفاح) موئی الیهی کندوسنه صدر اعظم ایتدی و خلفی (ابو جعفر المنصور) ایقا واستخدام ایلدی مؤخرأً (هارون الرشید) دخی موئی الیهک اوغلی اولان و حال صباوتنده کندرسنک خواجه سی بولنان (یحیی) برمکی یی و بر مدت صکره یحیانک اوغلی (فضل) یی و متعاقباً دیگر اوغلی مشهور (جعفر برمکی) یی مقام صدارته کتوردی لکن بونلرک کیدرک بین العوام و الخواص شرف و شهرت لری تزیاد و نفوذ لری حد اعتدالی تجاوز ایلدیکندن هارون الرشید) بعض او هاهمه تابع اوله رق حجبندن عودتنده جعفر برمکی یی انبار قصبه سنده و بر حیاة اولان پدری یحیایی و جعفرک قرنداشی فضلی (رقه) زنداننده اعدام ایتدیروب مراقدن قورتلدی .

بو وقوعات (۸۰۲ م و ۱۸۷ یا خود ۱۸۹ هـ) تاریخنده اولمش و مأمورین دولت ایچنده موئی الیهه متعلق نقدر آدم وار ایسه جله سی طرد و خانه لری هدم و مال لری مصادره اولمش و ناملرینک قاله النمس ی قطعاً

ایلمشدر • برمکیلرک جد اعلاسی اولان مرقوم (برمک) ک بلخ دیارندن اولدیغی و مجوسی الاصل اولوب و قتیله بر آتشکده خدمتده بولندیغی و اوغلی صکره دن اسلامه کلدیکی دخی بعضی تواریخده محرردر •

§

﴿ برمنغام ﴾ — انکله تره نک بریتانیا اطه سی اوزرنده ولیدس قوتلغی داخلنده اوچیوز قرق ییک نفوسی حاوی غایت معهور و جسم بر شهردر واسلحه و سائر معمولات حدیده سی پک مقبول و مشهوردر •

§

﴿ برن ﴾ — هلو تیک هیئت اتحادیه سی دیلان اسویچره جمهوریتک مرکز اداره سیدر شهر مذکور پارسک (۴۲۵) کیلومتر و شرق جنو بیسنده و جنوه شهرینک (۱۲۵) کیلومتر و شرق شمالیسنده واقع و (آر) نهری اوزرنده کائن و منتظم و معهور بر محلدر و سکنه سی اوتوز التی ییک نفوسدن عبارت اولوب دروننده برخیلی ساعت فابریقه لری وارد طیب مشهور (هار) بورادن نشأت ایلدی •

§

﴿ برن ﴾ — اوستریا دولتی ممالکندن (موراویا) مارغراولغنک مرکز اداره سیدر نفوس موجوده سی التمش بیک راده سنده در و چوقه منسوجاتی غایت مقبولدر و (اولوچ) و (اغلو) قلعه لری مواقع مشهوره سنددر •

§

﴿ پرو ﴾ — آمریقای جنوبینک جهت غربیسنده بر جمهوریتدر • بوجهوریتک متصرف اولدیغی ممالک (۱۵۳۱ م و ۹۳۸ ه) تاریخنده اسپانیالی جنرال (یزاز) معرفتیله ضبط اولنوب (۱۸۲۰ م و ۱۲۳۶ ه) تاریخنه قدر اسپانیولرک تحت اداره سنده قالدی و اندن صکره اهلینک اقدام و غیرتیله ینه استقلالنی اعاده ایلدی • پرو جمهوریتک مرکز اداره سی یوز التمش بیک نفوسی جامع اولان (لیما) شهریدر و عموم نفوسی اوچ ملیون الی بیک راده سنده در • بوقطعه ده پک چوق حرکت ارض اولور بوکاسبب دخی (آند) سلسله

جنوبیہ سی اوزرنده واقع اولان (آراکیپا) و (پیشنشا) ینار طاغلرینک
اره صره شدله فورانه باشلاملر یدر (حکومت) کله سنه دخی مراجعت
یورله •

was

﴿پروپوس﴾ — روما امپراطورلرندن بر مشهور ذاتدر. بونك روما دولتنه پك چوق خدمتى سبقت ايتدى واوروپايه هججوم ايدن (غول) وجرمان طائفه و حشيه سنى طونهك يوقارولرنده و مصره مستولى اولان حبشيلرى مصر علياده و (سارمات) لرك يوز يك نفوسنى روما جوارنده و (فرائق) لرى بحر سياه ساحلنده مضمحمل ايلدى و (۲۸۲ م) تاريخنده ظهور ايدن بر اختلالده قتل اولنوب شماتت دنياډن قورتلدى.

32

پروٽسٽانٽ — اوروپا حڪماءَ سندن مشهور (لوٽر) لڳ قتلڪلرله قارشو (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ هـ) تاريخنده احوال ايلديكى مذهبك اسميدر . بو مذهبك اصحابى ابتدا (لوٽريه) ناميله شهرت بولوب (۱۵۲۹ م و ۹۳۷ هـ) تاريخنده المانيه تشكىل ايدن ايكنجى (اسپير) جمعيتك كندو اعتقادلرى عليهنده كى قرارينى پروٽسٽو ايتد كلر يچون پروٽسٽان نامى المشرك و كيدرك اعتقاد كلمه سنده محرر اولديغى اوزره اون بش شعبه يه منقسم اولمشلردى . لكن اشبو پروٽسٽانلق مذهب رسمى حڪمنه كيرنجيه قدر قتلڪلرله پك چوق رقابت ومقاتله لرى وقوعبولدى و بر مدت پروٽسٽانلر قتلڪلرك مغلوبى اولوب بر مدت دخى پروٽسٽانلر قتلڪلرله اوغراشديغندن ايكى طرفدن مليونرله نفوس آخرته كتدى وبواختلاف وادعائك انجامى امور جسمانيه جه دخى بيوك نتيجه لركوستره جكنى ملاحظه ايدن اوروپا حڪمدارلرى خيلى زمان خلجانه دوشوب دفعى اسبابنه تشبث ايتدى و (۱۵۷۲ م و ۹۸۰ هـ) تاريخنده فرانسه قرالى ايكنجى صبى (فرانسوه) نك وصيمى (قترين دمديس) پاپاسلردن الديغى نصيحت اوزرينه بر كچه التمش بيك پروٽسٽاننى بقتة ديار عدمه كوندردى لكن بوتديرلر وتهديدلره انقراضلرى ممكن اوله ميوب ازوقت ايچنده پروٽسٽانلق اوروپانك اكثر ممالكنه منتشر اولدى .

son

﴿ پروتوس ﴾ — (۵۰۸۵ خ) تاریخ‌نمده یعنی میلادك بشیور
 طقوز سنده مقدمنده روما قرالیتی محو و جمهوریتسه تحویل ایدن ذاتك
 اسمیدر . بو ذات ابتدا ارباب اختلالده اولك ایاق اوله رق قالقوب برچوق
 قان دوكدكن و قرال طرفدارلرینی مغلوب و پریشان ایتدكن صكره
 جمهوریتی اعلان و (قوللاتین) ایله مشترکاً قونسوللق مقامنه قعود
 ایلدی و مدت اداره‌سند حکم قانونی اجرادن سرمو انحراف و كسه‌یی
 استثا ایتیوب حتی مرتكب جنایت اولان اوغلرینی بیله اعدامدن قورتارمق
 استه‌مدی و فی‌الحقیقه زماننده روما ممالکی پك كوزل نظام بولدی .

§

﴿ برودی ﴾ — اوستریانك غالیچیا ایالتی داخلنده كافه‌سی
 یهودی اولق اوزره یكرمی بشیك نفوسی جامع و فوق‌الغایه تجارتگاه بر
 شهردر ایالت مزبوره داخلنده اولان (بلچیقا) شهری دخی دنیاده برنجی
 درجه‌ده زنکین برقیاطوزی معدنی حاویدر .

§

﴿ بروز ﴾ — بلچیقانك فلاندر غربی ایالتنك مرکزی و الی‌یک
 نفوسی حاوی بر شهریدر میلادك اون بشنجی عصرنده (وان ایلك)
 نام‌ذات رسم‌اچون قوللانیلان یاغلی بویایی بوراده ایجاد ایلدی شهرمذ كورك
 بیوك كلیساسیله طبیعیون قله‌سی شایان تماشا آثار دندر .

§

﴿ بروسه ﴾ — اناتولیده خداوندکار ولایتنك مرکزی اولان
 شهر شهیدر نفوسی الی‌ایکی راده‌سند اولوب جوامع و مساجد
 و تکایا و مکاتب و عماراتی و حوالی‌سند (چکرکه) و (اسکی قابلیجه)
 و (یکی قابلیجه) و (بیوك كوكردلی) و (كوچك كوكردلی) و (قینارجه)
 و (قره‌مصطفی) نام‌لریله معروف اولان قابلیجه‌لری و آثار عتیقه‌سی پك
 مشهوردر . دولت عثمانیه‌نك پای‌تخت قدیمی اولدیغندن سلاطین عظام
 حضراتنك یاپی‌دردق‌لری جوامع و مدارس و تکایا حالا معمور و زینت‌دار
 و مراقد منوره‌لری زیارتگاه صغار و کباردر درون قضیه‌ده هر خانه‌دن
 ماء‌لذیذ جریان‌اتمکده و اراضی‌سند هر درلو محصول یتشدیرلمکدهدر

بروسه یی (پتنیا) حکمداری تأسیس و پای تخت اتحاد ایوب بر س روم
دولتی و ایران جایه سنه یکدی و سلطان عثمان غازی زمانده یعنی
(۱۳۲۵ م و ۷۲۶ ه) تاریخنده طقوز سنه محاصره دن صکره تکفوری
مصارف سفریه اوله رق او توزیک التون و یروب چقمغله النوب ایکی سنه صکره
سلطان اورخان حضرتلری پای تختی اورایه نقل ایلدی . و ققنه (آلدی
بروسه اولدی دار ایمان) تاریخ دوشورلدی و (۱۴۰۱ م و ۸۰۴ ه)
تاریخنده سلطان بازید اول حضرتلرینک هزیمت و اسارتدن صکره تیمورلنک
برچوق حشرات کوندروب یغما و تخریب ایتدیردی هر نقدر مؤخرأ تعمیر
اولندیسه ده سلطان بازید شهزاده لرندن عیسی چلبینک و مؤخرأ قرنلادی
سلیمان چلبینک هجو ملرنده ینه محترق و (۱۸۵۵ م و ۱۲۷۲ ه) تاریخنده
و قوعبولان حرکت ارض مناسبتیه پک چوق یرلری منهدم اولدی .
بروسه ده پک چوق بیوک ذوات مدفون اولوب الک مشهوری امیر سلطان
حضرتلیر .

§

﴿ پروسیا ﴾ — المانیا حکومات متفقه سندن بری واک جسیمیدر
ممالکی شرقاً روسیه و غرباً فلنک و بلجیقا و لوقسانبورخ اراضیسیه
و شمالاً بالطق و شمال دکرلریله و جنوباً دخی اوستریا و باویرا و هس
ممالکیله محاط و محدوددر
عرض وسطیمی (۵۲ -) درجه اولدیغی کبی شمال شرقیدن جنوب
غربی یه قدر اولان طولی (۱۲۰۰) کیلومترو و شمال شرقیدن جنوب
غربی یه قدر اولان عرضی (۸۰۰) کیلومترودر مساحت سطحیه سی
(الساس) و (لورن) ایالتلری دخی داخل اولدیغی حالده (۳۶۲۷۰۰)
کیلومترو مر بعیدر و اهالیسی یکریمی سکز میلیون سکز یوز بیک نفوسدن
عبارتدر . المانیا ایمپراطوری یکریمی درت عدددن عبارت اولان حکومات
متفقه مذکوره نک حاکمیدر بجه سنه هیئت متحده اطلاق اولنور
(یشتاغ) یعنی شواری امت ایچون هراالی بیک کشی برآدم انتخاب ایدر .
پروسیاده تحصیل مجبوریدر .

(حکومت) کله سنده المانیایه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿ پرہ سکی ﴾ — آسیای وسطادہ سیحون نہری ساحلندہ برقصہ در چاموردن یاہلش بر قاج یوز خانہ سی و روسیہ متاعیلہ طولی بر قاج دکاندن عبارت چارشوسی واردر بو قصبہ ذاتاً خو قنند حکمدار لغی ممالکندن معدود و (آق مسجد) دیمکله معروف ایکن روسیہ لیلر استیلا و تحکیم واسمینی تبدیل ایتمش و حاکم سابق یعقوب خان اہالیسنک اکثر سیملہ و کندو عونہ سیلہ ترکستان چینی دنیلان بخارای صغیرہ کیدوب کاشغر حکومتی تأسیس ایلشیدی .

§

﴿ پروقروست ﴾ — یونانستاندہ واقع (آتیک) طاعغرندہ و قتیلہ شہرت بولمش بر حیدودک اسمیدر . بو حیدود الہ پکن آدمملری تیموردن معمول بریتاق اوزرینہ یاتیروب بیچارہ لک ایاقلری یتاقدن اوزون کلور ایسہ قطع ایدر و قیصہ کلدیکی حالده ایپ طاقوب چکر و بوصورتلہ ازعاج ایدرک تلف ایلر ایش نہایت (تزه) نام حکمدار خبیث مرقومی طوتوب خلقہ ایتدیکی اذا وجفا ایلہ اعدام ایلدی .

§

﴿ پروقلوس ﴾ — اسکی کیمیا کرلردن بر ذاتدر . (۵۱۵ م) تاریخنده (ویتالیدن) نام قپودان (تروا) دنیلان اسکی استانبولی محاصره ایدر ایکن بو ذات مقدما یونانستاندہ ایجاد اولنش و ترکیبی ہنسوز معلوم اولہ مادش اولان نقطہ مشابہ بر نوع اجزا ایجاد ایدرک اوقلرک اوچنہ سوروب محاصر اولان دونمایی احراق ایلدیکندن ملتی بینندہ پک بیوک نام قزامشدرد . (۴۴۵ م) تاریخنده استانبولده فم الذهب نامیلہ شہرت بولان متوفی یوحنانک کولنی نقل ایدن و بہر سنہ تشرین اولک یکرمی دردنجی کونی یورطیسی طوتیلان استانبول پطریقنک اسمی دخی (پروقلوس) در .

§

﴿ بروکسل ﴾ — بلجیقا دولتک (سن) صوی اوزرندہ و پارسک ایکیوز التمش بش کیلو مترو شمال شرقیسندہ ایکیوز بیک نفوسی جامع پای تختیدر و برابان شمالی ایالتنک مرکزی اولدیغندن ملحقاتیلہ برابر

نفوسی او چوز التمش بشبك راده سنده در سیره لری و نباتات بچله لری
وشكر فابریقه لری مشهور در شهر امانتی دائره سنك رسم (غوتيك)
اوزره یاپیش اولان قله سی و اوزرنده اولان (سن میشل) هیکلی و (سن
کودل) معبدی ایسه بشقه جه شایان تماشا در .

§

﴿ بروم ﴾ — بر طاقم حکمی و کیمیوی خاصه لره مالک بر جسم
بسیط در جسم مزبوری (۱۸۲۷ م و ۱۲۴۳ ه) تاریخنده فرانسه لی
کیما کر (بالار) نام ذات طوز کوللر ينك اناصولرنده بولندیغی کشف
و خاصه لری اعلان ایتدی مؤخرأ دکر صولر ينك ترکیبنده دخی
(بروم ماغنزیوم) حالنده و بعض اراضیده (بروم فضه) صورتنده دخی
بولندیغی کشف اولندی .

اشبو (بروم) قوی قرمزی رنگلی بر مایع اولوب لذتی بوروشدیر یحیدر
و محرق و غایت زهر لیدر و رایحه سی کر یهدر ثقلت اضافیه سی
۲۹۷ در و — ۲۲ درجه ده بلوری و قورشونی رنگده انجماد و + ۶۳
درجه ده غلیان ایدر . صوده پک از واسپر توده اولدقچه و اترده ایسه
زیاده سیله منحلدر و عناصر سائر ايله مرکباته متحولدر مواد
ملونه نك الوانی ازاله ایده بیلور بولاشیغی الده صاری رنگلی بر لکه
احداث ایدر بونکله برابر تنفسی مضردر بخاری (فوسفور)
و (ارسنیک) و (آنتیمون) کی جسم لری اشعال ایدر .

§

﴿ برونسویك ﴾ — آلمانای شمالیده المانیا هیئت اتحادیه سنه داخل
اولان دوقه لقردن بری و بو دوقه لغك (اوقر) نه ری اوزرنده قرق بش
بك نفوسی جامع مرکز اداره سیدر بوشهرده بریسوك موزه خانه
واردر .

برونسویك جدید شبه جزیره سی نامیله بر برونسویك دخی امریقای شمالیده
وانکلیز امریقای دیلان بریتانیای جدیدك قنادا قسمنده واردر و مرکز
اداره سی (فردریق تون) شهریدر .

§

﴿ برون قانی ﴾ — عربجه سی رائك ضمیله (رعاف) — بوعلت وجوده کوره معتدل اولور ایسه قطعی جائز اولمیوب فقط زیاده اولدیغی حالده سربیعاً قطعی لازمدر و طریق جبهه نك اوزرینه اجسام بارده وایاقرینه خردل لپه سی قویق و برونه ماء حامض چکمکدر اسکر بونلر ایله صاوشمزسه حکیمه بالمراجعة (قلورا خیر حدید) یاخود (شب) و یاخود (خلیت اسرب) محلولاتی شرنغه ایدیلور .

§

﴿ برهان الدین ﴾ — سید برهان الدین اولیاء الیهندرز . (سید)
کلمه سنه نظر بیوریه .

§

﴿ برهان الدین ﴾ علی بن ابی بکر — بخارا علماسندن واصحاب ترجمیدن بر بیوک ذاتدر مسقط رأسی (فرغانه) یاخود (مرغینان) و شهرتی شیخ الاسلامدر . (۱۲۲۰ م و ۶۱۷ هـ) تاریخنده جنکیز خان بخارا اوزرینه کلدیکی زمان اهای قتل عامدن قورقوب رجای عفو ایچون بونی جنکیزک اردوسنه کوندر مشر ایدی بودخی کیدوب عالمانه کلمات و نصایح ایله جنکیزنی قاندردی و بعض شرائطله عفو ایتدیردی ایسه ده مؤخرأ بعض سبکمهزان راحت طورمیوب جنکیزک عسکرینی مدافعه یه قالششد قلدنن جنکیز ایلك هجومده ایچرو کیروب بر ذی روح قالمیجه یه قدر اهاینك کافه سنی اعدام ایلدی .

دیگر بر روایتیه کوره برهان الدین جنکیزه سمرقند اهایلی طرفندن کوندرلش و قتل عام صره سنده کندوسی دخی رتبه شهادته نائل اولمشدر . علامه محقق مشارالیهك پك چوق تألیقاتی اولدیغی کی (کتاب الهدایه) و (کفایه المنتهی) و (نشر المذهب) و (کتاب التجنیس) و (مزید) و (مناسک الحج) و (کتاب الفرائض) دخی اثار مرغوبه سندندر و تصنیفات صاحبی پك چوق فاضل یتشدر مشدر . بعض تاریخلر تاریخ وفاتی (۱۱۹۶ م و ۵۹۳ هـ) یازارلر .

§

﴿ برهان الدین ﴾ (اسمی اجدشهرتی قاضی برهان الدین) — مومی ایله

قبائل جنگیزیه مغلبه لردن عالم و ادیب بر ذات اولوب قیصریه و سیواس و توقادی اله پکوزمکه اعلان استقلال ایلدی و سیواس مشتاسنده خیمه زن اقامت اولان قره عثمان نام ترکان بکی بهر سینه برهان الدین طرفته متعهد اولدیغی مال مقطوعی ویرمکدن امتناع ایلدیکی جهتله قاضی موی الیه (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ ه) تاریخنده مرقومک اوزرینه کیدوب متهورانه حرکتنه بناء مقتول اولدی و لایق تاج و تخت اولاد و احقادی اولمدیغندن ملکی یلدریم بایزید خان طرفندن بلا محاربه ضبط و تصرف اولندی . علم اصولدن (تلویح) اوزرینه یازلمش اولان (ترجیح) نام کتابک مؤلفی ارزنجان قاضیسی (برهان الدین) اولدیغی و بو ذات ارزنجان امیرینی قتل و حکومتی غصب ایدوب خیلی سنه لر بالاستقلال اداره ایتدیکنی و (۱۳۹۷ م و ۸۰۰ ه) تاریخنده (قره ایلوک) محاربه سنده قتل اولندیغنی بعضی تواریخ یازیور و بونلرک تاریخ و فابری بر برینه یقین واسم و شهرتلی یکدیگرینه موافق اولدیغنه مبنی ایکیسی بر ذات ظن اولنیور .

§

﴿برهان الدین﴾ — مولانا حیدر بن محمد الخوانی الهروی — سعدالدین تفتازانی حضرتلرینک آستانه فضائل اشیانه لرنده یتشمش وزمره دانشورانه داخل اوله رق فضلیتک نهایته ایرمش بر ذات ستوده سماتدر . خواجه سنک شرح کشافنه و ایضاح معانی یه و فرائض سراجیه حواشی تعلیق ایدرک وجوه غوامضی کشف ایتدی و سیروزده قاضی سماونه نک صلبنه فتوی یازوب کندوسنه یعنی قاضی موی الیه تصدیق ایتدیردی . وفاتی (۱۲۲۶ م و ۸۳۰ ه) تاریخنده در .

§

﴿برهان الدین﴾ — خواجه محمد پارسا حضرتلرینک ثمره شجره طیبه لری خواجه ابو نصر پارسا حضرتلرینک لقبیدر . مشارالیه علوم شرع شریف و رسوم طریقه پدرلری مرتبه سنده اولوب نفی وجود و بذل مجهود خصوص لرنده مشارالیهی یکمیش ایدی بر کیسه کندولردن بر سؤال ایتسه بیلزلنوب مطلقا کتابه مراجعتله جواب و یرردی و بونکله برابر کتابی آچدیغنده همان او مسئله یه تعلق ایدن جهت نظرینه تصادف

ایدردی حاصلی نیجه اعالی مشارالیهک انوار فیوضات وکراماتندن
استناره ایتش و (۱۴۶۰ م و ۸۶۵ هـ) تاریخنده داخل روضه رضوان
اولشدر.

§

﴿برهان﴾ — منطقده صناعات خمس دتیلان بحسب الماده دلائلندن
بریدر بوده مقدمات یقینیه دن مرکب برقیاسدر مقدمات مزبوره
کرك بدیهی اولسون و کرك نظری اولو بده بدیهی یه طیانسون (عالم
متغیردر وهر متغیر حادثدر اوله ایسه عالم حادثدر) کبی.
برهانندن مقصد علم یقین حاصل ایتک اولدیغندن علم حساب وهندسه دلیللری
دخی هپ برهان جلی دیمک اولور.

§

﴿برهان فی اسرار علم المیزان﴾ — شیخ آید مر جلد کینک اصول
قوم مقدماتی اوزره قواعد کثیره طبیعییه و آلهیه یی حاوی اثریدر. مومی الیه
اشبو کتایبده بلیناسک اجساد سبعیه و جابرک کذلک اجساد و موازینه دائر
رساله لرینی شرح ایشدر.

(برهان فی قرأۃ القرآن) — (۱۲۰۹ م و ۶۰۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن
امام فخرالدین محمد بن عمر رازینک اثریدر

(برهان فی الخلاف) — (۱۰۹۵ م و ۴۸۹ هـ) تاریخنده وفات ایدن امام
ابی المظفر منصور بن محمد سماعینک بیک عدد مسائل خلافیه یی متضمن اثریدر
(برهان فی اعجاز القرآن) — (۱۳۲۷ م و ۷۲۷ هـ) تاریخنده وفات ایدن
کمال الدین محمد بن علی بن عبد الواحد الزملکانینک اثریدر

(برهان فی علوم القرآن) — (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن
شیخ بدر الدین محمد بن بهادر بن عبدالله زرکشینک اثریدر
(برهان فی فضل السلطان) — احمد بن محمد اشرفینک سیاست شرعیه یه
متعلق اثریدر

(برهان قاطع) — ترجمه سی قاموس مترجمی مصطفی عاصم افندینکدر

§

﴿بره زیلیا﴾ — آمریقای جنوبینک جهت غربیسنده اون ملیون
یوزیک نفوسی جامع برقطعه جسمیه در. بوراسی (۱۵۰۰ م و ۹۰۶ هـ)

تاریخنده (الوارز) نام قپودان معرفتیه کشف اولندی و اراضیسینه کلی چوید حاصل اولسی چوید معناسنه اوله رق (بره زیل) تسمیه سنه سبب اولدی اهلایی برمدت فلنک واسپانیا ومؤخرأ پورتکیز حایه سنده بولنوب (۱۸۲۱م و ۱۲۳۷ هـ) تاریخنده استقلال قزاندی البوم ایمپراطورلق ومشروطیت وجهله اداره اولتمقده در پای تختی ایکیوز یک نفوسی جامع اولان ومکمل کتبخانه سی ومنظم ابنیه سی بولنان (ریو جنیرو) شهریدر ویکرمی بریالتی واردر ومکتبلی اوچ صنف اوزرینه مرتبدر مشهور (امازون) نهری بوقطعه یی دخی اسقا ایدرک غربدن شرقه طوغری پکر اراضیسینه یک چوق الماس وآلتون وکوش معدنلی بولنور ایچرولرینک سییاغنه تحمل مشکدر اهالی اشبو الماسلری تحت اسارتلنده بولنان زنجیرل معرفتیه آراتیرلر وزنجیرله بولدقلری الماسک قیمته کوره جزئی براجرت وبرلر واون یدی قیراط الماس بوله ییلان زنجی یی آزاد ایدرلر . حکومت کلمه سنه دخی نظر یوریه

§

﴿پره قوب﴾ — قریم شبه جزیره سنی قریه وصل ایدن برزخک و بو برزخ اوزرنده کی مستحکم قصبه نك اسمیدر .

§

﴿برهمن﴾ — هندستانده بولنان مجوسیلرک رؤسای روحانیه سنه مخصوص برعنواندر . بونلرک معتقد اولدقلری (برهمنیه) مذهبنده نورانی وظلمانی ایکی اصل اثباتیه برابر صائیلرک برصنفی کبی شمسی تقدیساً آتش پرستلک دخی موجود اولدیغندن بعض مجوسیلر ومتعصب برهمنلر کندولرینی آتیه آتوب یقارلر ومعبود اعتقاد ایتدکلری شیلرک وارواحدک تناسخ وحلولنه قائل اولورلر ودها متعصبلی سسوقاغه چیدقلری وقت بوجک وقارنجه کبی کوچک حیواناتی اولدورماک ایچون یولارینی اوکلرنده برسپورکه چی واسطه سیله سپورته رک کیدرلر ایدی لکن شمعی اوقدر تعصب ایدن وآتشده یانمق ثوابنه آتیلان یوقدر .

§

﴿پره وزه﴾ — روم ایلنده ناردنک جنوب غریسینده واللی یدی

کیلو مترو بعدند و نارد کورفزی مدخلنده واقع شبه جزیره نک نهایتند
برقصبه در . بوراسنی قیصر (اوکوست) (نیقوپولیس) و (اقسیوم)
خرابه لری اوزرینه انشا ایتدی و (۱۵۳۸ م و ۹۲۵ ه) تاریخنده دولت
عثمانیه و (۱۶۸۴ م و ۱۰۹۶ ه) تاریخنده وندیکلوره کچوب (۱۷۱۸ م
و ۱۱۳۱ ه) تاریخنده ینه دولت علیه انتقال ایلدی و (۱۷۹۷ م
و ۱۲۱۲ ه) تاریخنده فرانسه ایمراطوری بوناپارت (ناپلیون) جزایر
یونانیه ایله برابر ضبط ایتدیه ده ایکی سنه صکره متفقاً آق دکرده طولاشان
دولت علیه و روسیه دوئمناسی ینه حرباً قورتاردی . پره وزده لیون
و پورتقال وزیتون و بالق و شراب و پموق بزی تجارتی چوقدر و لیان
و استحکاماتی و قشله سی مکملدر و اهالیسی درتیک راده سنه در

§

﴿پری﴾ — موهوماتی مشهوداتک دها بالاسنده کوستره بیلک قوه
عجازکارانه سنه مالک اسکی عجم مثلارندن اولمق اوزره طائفه جنک
دیشیسی یاخود مسلماندر . بونلر ذاتاً علوی اولدقلری حالده محبت
طبیعیله ینه بناء کاه کاه بوعالم سفلی به تنزل ایدرک اوکوزل و صاف یوزلرینی
انسانلرک نظرکاه خیالنه عرض ایدرلر و دلداده سی اولدقلری ارککری
کندولرینه بند و تسخیر ایله داخل حریم ازدواج ایلرلر ایش . بو پری
پیکرلر هر یردن زیاده شعرا دیوانلرنده جلوه کر درلر .

§

﴿بریتانیا﴾ — انکلیزجه (برتیش ایزلاند) دنیلان و نفس انکلتیه
و غال واسقوچیا مملکتلرینی حاوی اولان جزیره کبیره در فرانسه دن بادوقاله
بوغازی و مانش دکر یله و ایرلانده دن دخی شمال و سن جورج بوغازلری
و ایرلانده دکر یله فصل و تفریق اولمشدر مبدأ طول پارسدن اعتبار اولندیغه
کوره ۱۳ درجه طول غربیده و ۰ دن ۶۱ درجه یه قدر عرض شمالیده
واقع اولمشدر و شکلی مثلثه قریب و شمالدن جنوبه قدر اولان طولی ۹۰۰۰
کیلو مترو و وسعت عرضی دخی ۵۰۰ کیلو مترو در و تقریباً یله برابر ۳۰۰ ییک
کیلو مترو مربع مساحتی و ۳۲ میلیون نفوسی شاملدر .

§

﴿ بریتانیای جدید ﴾ — آمریکای شمالی (انگلین امریکایی)
 دنیلان و قولومیا و قنادا و غال جدید اراضی سنی و لایرادور شبه جزیره
 جسمه سنی و یکی برونسویک و ارض جدید جزیره لینی و دها سائر جزائر
 کبیره و صغیره بی حاوی و شامل اولان قطعۀ وسیعۀ در مرکز اداره سی
 قنادا قسمندۀ واقع (کیق) شهری اولوب اشبوشهرده خدیو پایه سنده بروالی
 عمومی اوتورر . قطعۀ مزبور اهلایسنک بر قسمی (قولونی) دنیلان اوروپا
 مهاجرلری و بر قسمی دخی پکنده انگلیز اداره سنی طانیان برلی (هندیان)
 و (اسکیو) و (ایراقوس) و (حورون) و (سیو) قبائلیدر .

§

﴿ بریتانیای جدید ﴾ — قطعۀ او قویانوسک ملازیا قسمندۀ هانوار
 جدید و ایرلاندا جدید املر لیه برابر (امیرانت) جزائر مجتمعه سنی تشکیل
 ایدن براطه در .

§

﴿ برید ﴾ — عربلر درت فرسخ مسافه به بر (برید) و بر ساعتک
 یره بر فرسخ دیرلر . فقط شمیلدرده (۱۰۰۰۰) ذراع اعشاری مسافه به
 بر فرسخ اعشاری دنیلکده در

§

﴿ بریده ﴾ — اصحاب کرامک مشاهیر ننددر کینه سی ابو عبد
 اللهدر مشار الیه فخر عالم افندمزک هجرت بیوردقلری ائاده کندو
 خاندانی خلقتدن یتیم نفر سوارای ایله نزد سعادت حضرت پیغمبری به
 کله رک دائرۀ اسلامه داخل اولدی و حدیبیه غزاسنده و بیعت رضوانده
 بولندی و طرف اشرف حضرت رسالتیناهیدن (مجاغه بن مراره) نام امیره
 نامه همایون تحریر و تسمیر ایلدی . ترکانستانده واقع مرو شهرنده
 وفات اتمش و حصین دنیلان موقعه دفن اولمشدر . فخر عالم صلی الله
 علیه و سلم افندمزک (ایما رجل مات من اصحابی ببلدة فهو قائد هم
 و نورهم يوم القيمة) بیوردقلرینه نظراً مشار الیهک (مرو) ولایتی قائد
 و نوری اولدیغنده شبهه یوقدر .

§

﴿بریکه﴾ یاخود (بره که) — فن جراثقال علماسندن بر معروف و هنرور ذاتر واصل اسمی ابراهامدر . بو ذات اسویچره دن فرانسه یه هجرت و توطن ایدوب اوراده خیلی اثار میدانه کتوردی . قوریلور ساعتک یلقوانلرینی و زنبک و آلات سائر سنی اصلاح و اکمال ایلدی ابره و محورله یاقوت و سائر طاش وضعی اصولنی احداث ایدن و (قورنومترو) و آسمه و طول ساعتربنی و (بارومترو) لری میدانه کتورن بودر فن مذکوره بو صورتله حسن خدمت ایتدکدنصکره (۱۷۶۲ م و ۱۱۷۶ ه) تاریخنده وفات ایتشدور .

§

﴿پریه ستلی﴾ — فنون طبیعی و طبیه علماسندن بر مشهور ذاتر . (۱۷۳۳ م و ۱۱۴۶ ه) تاریخنده پرستول جوارنده (فیلدهید) ده دنیایه کلوب بر چوق تألیفات و کشفیات سایه سنده فوق الغایه شهرت بولیدسه ده فرانسه اختلالنی تأسیسده مدخلی تبین ایلدیکندن وقاعده فلسفه یه تطبیقاً بر مذهب اختراعنه قالدشدیغندن انکتره دولتی نفینه قرار ویرمک اوزره ایکن آمریقایه صاووشوب اوراده (۱۸۰۴ م و ۱۲۱۹ ه) تاریخنده قضارا مسموماً وفات ایلدی . الکتریکه و نظره دائر کشفیاتنی و هوانک انواع مختلفه سنی مبین اولان کتابلری غایت معتبردر . جوهر حیوانیه ایله جوهر نباتیه ک مناسبت و تعلقی و تنفس و احتراق و تنکس معرفتربنی میدان تدقیقه چیقاران و مولدالموضه و (اوقسیدده مونوم) یعنی نشادر روحی و (پروتوقسید آزوت) و (پوقسید آزوت) غازلربنی بولان بودر . مؤخرأ (پوقسید آزوت) ک استعمالی ترک اولنمشدر .

§

﴿بزم عالم﴾ — جنتمکان عبد المجید خان غازی حضرتلربنک و والده محترمه لریدر مشار الیه حضرتلربنک نصل بر سلطان علیه الشان اولدیغنی مکمل مراتب و فقیه سیله یکی باغچه ده غربا ایچون انشا ایتدیردیکی خسته خانه و کربلای معلا ده یاپدیردیغنی سبیل ایله تابدرکه بونجه خستکان و سوخته دلان بورالده تازه جان بولوب الی آخر الدوران دعا کو یان اولورلر . (رحه الله علیه)

§

﴿ بسارایا ﴾ — روسیه دولتنک پادن یعنی پروت نهر یاه و نیستر نهری اره سنده بر سنجاغیدر مرکز اداره سی طقسان بشییک نفوسی جامع اولان (کیشنو) شهری اولوب (بندر) و (آق کرمان) و (اوزی) و (کیلی) و (اسماعیل) شهرلی ممالک مشهوره سندندر عموماً اهالیسی برملیون بشیوز الی ایکی بیک نفوسدر .

بوراسی اوچیوز یکریمی سکرز سنه دولت علیه اداره سنده بولندیغی حالده (۱۸۱۲ م و ۱۲۲۸ هـ) تاریخنده بالایجاب روسیه یه ترك اولندی و مؤخرأ یعنی (۱۸۵۶ م و ۱۲۷۳ هـ) تاریخنده دولت علیه ایله روسیه دولتی بیننده عقد اولنان پارس معاهده سی موجبجه بسارایا داخلنده اولان و کیلی و اسماعیل شهرلرینی حاوی بولنان بوجاق اراضیسی یعنی قسم جنوبیسی دولت علیه نامنه اوله رق ملکیتین اداره سنه انتقال ایلدی و برلین عهدنامه سی موجبجه بو کره یه روسیه یه ویرلدی .

§

﴿ بسطام ﴾ — خراسانک عراق جهتنده و (سمنان) و (دامغان) شهرلی قربنده صوبی آز میوه سی چوق برشهردر . (ابو زید بسطامی) حضر تری بورادن ایدی .

§

﴿ بسیطه ﴾ — بر سطح مستوی اوزرنده کرک بر میلک و کرک بر لوحده مثقوب دلیکدن مرورایدن خطوط شعاعیه نك حصوله کتیره جکی کولکه نك وضعیتری اعانه سیله ساعاتی تعیین ایدن آلتک اسمیدر . بر میل محور عالمه موازی اوله رق دیکسه شمسک ارضدن اولان بعد مسافه سی جهتیله میلک کولکه سنک ابعادی لاشیء دیمک اوله جغندن شمسک حرکت یومیه سی حسیله اشبو میل اطرافنده متظماً حرکت ایدر اولدیغی فرض و تصور اولنه بیلور . ایدمی شمسک مرکزیه میلدن مرور ایدر بر مستوی دوشونیلورسه اشبو مستوی میلک مرکوز اولدیغی سطح مستوی بی بر خط مستقیم استقامتجه قطع ایدوب میلک کولکه سی دخی خط مز بوره منطبق اولور مذکور کولکه میلک اطرافنده طولاً شهرق وضع سابقه عودت ایدنجه مرکز شمس ایله میلدن مرور ایدن مستوی ده وضع عودت ایتش

بولنور بوتقدیرجه بینلری اون بش درجه آچیق اولق اوزره انقبالیان
مستوی کبی یکرهی درت دانه مستوی مرور ایتدیریلوب وبو مستویلرک
میلک مرکوز اولدیغی سطح مستویله فصل مشترکاری اولان خطوط تعین
ایدیلورسه میلک کولکه سنک متناوباً بو خطله منطبق اولسی عدد
ساعاتی اشعار ایدرکه مذکور خطله (خطوط الساعة) تسمیه اولنور
بسیطه افقی وعمودی اوله رق یا بئلده در السادسی بسیطه اعتدالدر
چونکه سطحلری خط استویه موازی و محور عالمه عموددر . بسیطه
کلدانلر ایله مصریلر ارسنده پک چوق و قندبرو معلوم اولوب عبرانیلرک
اعمال و استعمال ایتدکاری دخی مضبوط توارینخدر . روملر بسیطه
اصولنی کلدانلردن آلدیلر بونلرده ایلک دفعه یاپیلان بسیطه (۵۰۷۴ خ)
تاریخنده یعنی میلادک بشیوز یکرهی سنه مقدمنده (اناکنی) نام کسه نک
یادیغی بسیطه در . رومالیر برنجی (پونیک) محاربه سنده اوکرندی
حتی (ولاریوس) بر دانه سنی سچلیان کتوروب مذاکره او طه سنه
آصدی . قورنومترو چالار ساعتلر چوغالدیغندن بسیطه یه احتیاج
قالدی کبی ایسه ده ظهر حقیقی تعین ایچون ینه استعماله احتیاج وارددر .

§

﴿ پسینونت ﴾ — ازمد جوارنده واقع (نعلو خان) قصبه سنک
نام عتیقیدر بوراسی وقتیه (غلاطیه) جمهوریتسک مرکز اداره سی
ایدی .

§

﴿ بشار ﴾ — مشاهیر شعرای عربدن بر شاعر آتشنزندر .
خلقای عباسیه دن مهدیسک مداحی ایدی فقط اصحاب فضل و عرفان
هر آن وزمان کرفار طعن نادان اوله کلک قاعده قدیمه غیر مشروعه سی بو
بیچاره حقنده دخی جاری اوله رق بر طاقم غرضکارلر مقدا انشاد ایلدیکی
(الارض مظلمة و النار مشرقة . و النار معبودة مذکانت النار) یتنی
حضور خلیفه ده قرائت و بوندن مرادی سجده ادمدن امتناعی جهتیله
شیطانی تحسیندر دیو اتهام ایلدیلر مهدی دخی هر نصلسه سوق حدتله
بلا تحقیق یتش دکنک اوردیروب طقسان یاشنی پکمش اولان بیچاره نک

تلفه سبب اولدی متعاقباً کتب و اوراقی تفتیش و معاینه اولندقدہ زندقہ والحادینہ دائر برشیء کوریلہ میوب یالکز بر ورقہدہ (بن آل سلیمان بن علی بن عبداللہ بن عباسی) هججو ایتک استہمش اولسدیغم حالہ انلرک جناب رسول اکرمہ اولان قرابتلرینی تخطرلہ فراغت ایلدم دیو محرر بولندی .
بشار مزاحی نیت سورایدی حتی سبب موتی اولان مذکور طیاق صرہ سنده بریسی فزع ایدہ جکیکہ جد ایلہ سک اولزمی دیسیلہ طعامی ییورم کہ جد ایدہیم دیمشدر .

§

﴿ پشته ﴾ — اوستریا دولتنک مجارستانده وطونہ نهرینک صول یقہ سنده و بودینک قارشوسنده تجارتکاه بر شهر شهیردر انتظام و تجارت و صنایع جهتیله مجارستانک برنجی مملکتیدر بودین والیسنک مقر اداره سی (بودین) شهری ایسده مجارستان ملت مجلسی اشبو پشتهدهدر .
نفوسی یوز اوتوز اوچ یک تخمین اولتمده وسنده درت دفعه بیوک پنایرلر قورلمدهدر .

(۱۵۲۶ م و ۹۳۳) تاریخنده سلطان (سلیمان) حضرتلری اوچیوز طوپ وایکیوز الی یک عسکر ایلہ کیدوب وارادین و امشالی جسیم و متین قلعه لردن اون بر قلعه فتح ایتدیکی صرہده اشبو (پشته) یی دخی الدی (و مهاج) اووه سنده مجارلرک یوز الی یک موجودلی اردوسنی بوزدی و مجار و بوهمیا قرالی ایکنجی (لویی) فرار ایدرکن قتل اولندی .

تاریخ مذکور دن صکره پشتهده پک چوق عثمانلی توطن ایدوب خیلی زمان اہالی قديمه ایلہ الفت و معاشرت ایتیش و بعض اثار خیریه بنا ایتیشلردر .
مجارلر تخفیف ایدرک (پشت) دیرلر .

§

﴿ بشر ﴾ — بانک وشینک کسریله (ایوب) علیه السلامک اوغلیدر پدرینک وفاتندن صکره نبوتله بعث یورلدیغی و فضائل و محاسن جلیله ایلہ متخلی بر ذات ستوده سمات ایدوکی بعض اثارده کورلدی . بونلک (ذوالکفل) علیه السلام اولمسیده مأمولدر .

§

﴿بشربن البراء﴾ — اصحاب کرامک مشاهیرندندر مشارالیه
یوم فتح خیرده (زینب) بنت حارثک حضور پیغمبری به صورتده اعزاز
معناده تسمیم قصدیه تقدیم ایتدیک زهرلو قوزی یر یانندن یتکله متأثراً
وفات ایتشدرد حتی افندمز دخی بر لقمه الوب چکنه یه رک اخراج
واصحابی اکلدن منع وتخذیر بیوردقلرنده مشارالیه یار رسول الله یوتدیغ
لقمه ده زهر اولدیغنی اکلامسدهده حضور عالیرنده چیقاروب اتمغی ادا به
منافی کوردم دیتشدرد مؤخرأ زن مزبور قصاص اولندی .

§

﴿بشربن ولید﴾ کندی — ایکنجی طبقه مشاهیر فقهاستندن عابد
وزاهد بر ذاتدر . مشارالیهک اخر عمرنده علت فلج وشاخه مبتلا اولدیغی
حاله هر کون ایکیوز رکعت نماز قلیل عادت ایدی . بر خبیثک خلق قرأنی
منکر در دیو غمزواشاعه سی اوزرینه مستعصم خلیفه امریله بغداد قاضیلکنندن
عزل وافتادن منع اولمشدرد .

§

﴿بشربن حارث بن عبد الرحمن حافی﴾ — کنیه سی ابو نصر در
طبقه اولی رجالنندن ایدی (مرو) کویلرینک برنده تولد ایدرک بغداد ده
اختیار اقامت ایتمش و (۸۴۱ م و ۲۲۷ هـ) تاریخنده دار بقایه رحلت
ایتشدرد . موحی الیه امام احمد بن حنبل حضر تریله معاصر و بین العوام
اندن دهها معتبر ومرعی الخاطر ایدی .

§

﴿بشربن حافی﴾ — اصحاب طریقت وارباب حقیقتدن کراماتی ظاهر
بر ذات عالیقدر در . مسقط رأسی (مرو) کنیه سی (ابو النصر) در . دائماً
بغدادده بولنور ایدی .
بغداد شیخلرندن (بشربن حارث) وطبریله شیخلرندن (بشربن الطبرانی) دخی بیوک
ذاتلردر بغداد اهالیسی خلق قرآن مسئله سی میدانه چیتنبجه یه قدر بشربن حارثی
احمد بن حنبل حضر تیلرندن اولو طو تارلر ایدی . بو ذات اولکی بشردن
غیری اولماق کرک .
(حافی) یالین ایاق معناسنه علم اولمشدرد .

§

﴿بشیر طبرانی﴾ — سر آمدان مشایخ طبریه دن صاحب کرامات
بر ذاتر . عصری مشایخی (مادام که بشیر طبریه ده در بزرویدن امینز)
دید کارینی ایشتمکه مالک اولدیغی کوله لری کافه آزاد و اوغلی تعریضاً (نیچون
بویله ایتدک) دیدکده (حق تعالی حتمده بو حسن ظنی دوستلرنیک کوکلنه
القایوردیغنه تشکراً) یایدم جوابله انی دخی ارشاد ایلدی .

(بشیر حافی) برکون مشار الیهک عیاده سنه وارر وبرکهنه حصیری یتاق
وبرکر بیجی یاصدیق ایش ایلدیغنی کوروب کمال تأثرله قومشورلندن حالنی
صوردقده اوتوزیلدر قومشومز اولدیغی حالده شمعدی به قدر بزدن هیچ
بر حاجت طلبنده بولمامشدر جوابنی آلور .

§

﴿بشیر﴾ — مشاهیر کیمیا کران اسلامدن بر ذات معارفماتدر . (۱۰۸۰ م
و ۴۷۳ هـ) تاریخنده آلمانیاو (براند) نام کیمیا کر فوسفور دنیلان جسمی
بول انساندن کشف واستحصال ایتدیکنی آوروپاده اعلان واشاعه ایلدیمه ده
اشبو بشیرک براند دها دنیا به کزدن بش آلموز سنه اول تألیف ایتدیکی
بر رساله سنده (یا قوت جری) و یا خود (قراعلا) تسمیه ایلدیکی فوسفورک
صورت استحصالنی یازمش اولسنه نظراً کاشنی کندوسی اولدیغی وموسو
براندک (غاصب شرف کشف) ایدوکی اکلاشیلور .

§

﴿بشیر اغا﴾ — اصحاب خیر اتدن عالی همت بر ذاتر . سلطان محمود
اول زماننده دار السعادة الشریفه اغاسی ایدی .
باب عالی قارشوسنده بر جامع شریف وبر مدرسه وبر زاویه سی وایوبده ومدینه
منوره ده یک چوق خیرات ومبرات واردر . وفاتی (۱۷۲۶ م و ۱۱۰۹ هـ)
تاریخنده وقبری بابایوب انصاری تربیه شریفی اتصاننده در .

§

﴿بشیر بن سفیان الخزاعی﴾ — مشاهیر اصحاب کرامدن بر ذات
بسالتسماتدر حدیده مصالحة مشهوره سندن مقدم جانب حضرت
پیغمبریدن عمره اداسنه قیام بیورلدیغی اتاده طرف عالی فخر عالمدن احوال
قریشی نجسس ایتک اوزره بر مقدار عسکره قوماندان تعیین بیوریلهرق

(ذی الاشطاط) نام منزله وارد قدّه قریشك حجاج مسلمینه سد ممانعت چكهمك اوزره (ذی طوی) نام محله كوند رمش اولد قلی (خالد بن ولید) و (عكرمه بن ابوجهل) فرقه سنی بر كوزيكشده فراره اجبارا یتش و حجاج مبارک الله علیه هاله وار بدر رسالتی محیط اولد قلی حالده محل مز بوردن كذار انلشدر .

§

بصره — بغدادك در تیوز یكرمی کیلو مترو جنوب شرقیسنده و بصره كور فزی نامیه مشهور اولان كور فزك سكسان سكز کیلو مترو شمالنده و (دجله) و (فرات) نهرلر ینك اجتماعندن حاصل اولان شط العربك كنارنده یتش سكسان ینك نفوسی جامع بر شهر جسمیدر بوراسی (۶۳۸ م و ۱۷ هـ) تاریخنده حضرت (عمر) رضی الله عنك امر یله وعراق سرعسكری (عتبه بن غزو ان) رضی الله عنه حضرتلری معرفتیه انشا اولندی و برقچ سننه ظرفنده كلوب توطن ایدن اشرافك عددی یتش بیکه بالغ اولندی .

بصره كور فزی جوارنده اولان (كویت) نام دیگرله (قراین) شیخلكی وامثالی دولت علیه و بندر بوشیر اسكله سی ایران دولته و كور فزك متها و شرق شمالیسنده اولان اراضی مسكت امامته تابعدر و دولت علیهك بر كوزل ترسانه سی واردر .

بصره ولایتی (۱۵۳۸ م و ۹۴۵ هـ) تاریخنه قدر مستقل اداره اولنورایكن تاریخ مز بورده حاكمی بولنان (راشد بن قماس) قلعه لك اختارلرینی كندو حسن رضاسیله سلطان سلیمان حضرتلرینه كوندروب عرض انقیاد ایلدی و (۱۶۹۲ م و ۱۱۰۴ هـ) تاریخنده عربان شیخلرندن (مانع) نامنده بر مضر ضبط و اوزرینه كیدن بغداد والیسی حرباً طرد ایدوب دولت علیه یه سنوی و یرله كلان یوز ینك غروشدن یكرمی بشیك غروشنك عفوینی استرحام و انقیاد ایلدیكندن بر مدت مساعده اولندی و بش سننه صكره ایرانلر دولت علیه یی مشغول بولهرق دوستانه استیلا ایلدیلر ایسه ده اوچ سنه دن زیاده اوتوره مدیلر . بصره شهر ینك موقعی لطیف و اراضیسی محصولدار ایسه ده نهرك طغیانندن قالان بر كنیتلر مناسبتیه ایام صیفده هواسی غایت وخیمدر خرماسی و كل یاغی مشهور و مبدولدر .

§

﴿بصره کورفزی﴾ — بو کورفز عربستان ایله عجمستان
قطعه لری بینده واقع و عمان دکنندن هرمز بوغازیله منقطعدر . بوکا (فارس
دکزی) و (عجم کورفزی) دخی دیرلر . بوراده کیجه وکوندزده
ایکیشر دفعه مد و جذر وقوعبولقده در .

§

﴿بصیره﴾ — رقه قصبه سنک فرات نهری بویله اوتوزیدی
ساعت اشاغیسنده و (حابور) صوینک فراته منصب اولدیغی محله
برکوچک قصبه در

§

﴿بطل غازی﴾ — امرای عربدن برقهрман ذیشاندر ومسقط
رأسی (انطاکیه) واسمی (عبدالله) کنیه سی (ابویحیی) در . بوذات
ملوک امویه دن (هشام بن عبد الملك) زماننده یعنی هجرت نبویه نك
ایکینجی عصری اوائلنده دیار رومه آقینلر ایدوب اناطولی ایچنی صوصه
طوردیرمش ومع مافیه اجرای عدالت وحقانیتله عموم اهالی مطیعہ یی
کندوسندن خشنود ایتشیدی . آقبیلقدہ کی سرعت و حر به
اولان مہارتی اهالی رومی اولدرجه ییلدیردیکه کندوسنک التمش
یتش ساعتک برمحله اولدیغنی ییلدکری حالده اوتوردقلى اوطه نك
قپوسندن شمدی کیره جک کی احتیاط ایدرلر وادبلیله اوتورلر وقادینری
آغلین چوجققرینی (بطل) کله یور ديه صوصدیرلر ایدی . بونک
وقوعاتی دیه رک یازلش اولان (بطل غازی) کتابی افسانه قبلنددر
مع مافیه مقدا یکچیری اوجاقلرنده وسائر محالرده تشجیع ایچون اوقونور
وفوق الغایه تأثیری کوریلور ایدی . بطل غازی قسطنطین جوارنده
ایمراطور (الیون) لک عسکر یله محاربہ ایدرکن (۷۳۸ م و ۱۲۱ هـ)
تاریخنده شهید اولمشدر . برروایتده الیونک قزینی تزوج ایتشیدی .

§

﴿بطحاء﴾ — یاخود (بطحیه) — ایری اوافق طاشلی محل
یاخود قامشلی دره معناسنده . و بطایح واسط ایله بصره آرہ سندہ
برقاج قریه نك اسمیدر . بانک ضمیله (بطحان) مدینہ منوره جوارنده

بردره در . و (بطحه) بغداد ولایتہ تابع متفق سنجاغی داخلندہ بر ناحیہ اسمیدر .

§

﴿ پطریق ﴾ — خرسستانی نرک رئیس روحانی سیدر . بونام مقدما قضا و نواحی رؤسای روحانیہ سنہ و حکم روحانیسی مؤثر اولان بعض پسقپوسلرہ و یریلورایدی مؤخرأ ملل خرسستانیہ نک ال بیوک رئیس روحانیلرینہ تخصیص اولندی .

امور مذہبیہ جہ روم ملتی استانبول وانطاکیہ واسکندریہ و قدس عنوانیلہ درت پطریقلککہ متقسم اولوب ہر پطریقک زیر ادارہ روحانیہ سندنہ اولان محالرک باشلوجہ لرندہ مترہ پولیدلر و بونلرک بعضیلرینک تحت نظارتندہ دخی مأمور اولدیغی محاکم وسعت و اہمیتنہ کورہ بر قاج (اسپقپوس) واردر و مترہ پولیدلر پطریقلرہ و اسپقپوسلر ادارہ روحانیہ جہ مترہ پولیدلرہ تابعدر . ارمنی ملتہنک (آچہازین) دہ بیوک پطریقلری اولدیغی کبی بورادہ دخی استانبول و سیس و اختار و قدس عنوانیلہ درت پطریقلری وار ایسہدہ بعض مرخصلری استانبول پطریقنہ تابع دکلردر ارمنی و روم قتلککرینک دخی بشقہ بشقہ پطریقلری اولوب سریانی و کلدانی و ملکیت پطریق و اسپقپوسلری بونلرہ مرہبوطدر بلغارلر اوتہ دنبرو اورتودوقس پطریقخانہ سنی طانیقہدہ ایکن (۱۸۷۱ م و ۱۲۸۸ ھ) تاریخندہ باب عالینک مساعدہ سیلہ آریلوب کندولرینہ بشقہ جہ (اکسارخوس) پطریق نصب ایتشلردر . روسیہدہ بولنان ایکی پطریقک موسقوہدہ اوتوران بریسی ایمپراطورلرک صفت روحانیسندن صکرہ براققدار صوریہ مالک ایسہدہ دیکری (کیف) دہ اوتورمقدہدر .

اوروپالیسلر حضرت امدن زمان موسی علیہ السلامہ کلنجہیہ قدر یکن مدتہ ریاست ایدن پیغمبران عظام و حکام و ذوات سائرہیہ (اللہ قومی) و (پطریق) تعبیر ایدرلر .

§

﴿ بطلمیوس ﴾ — (بتولہ مہ) نک غلطیدر . بتولہ مہ کلہ سنہ

نظر بیوریلہ .

§

﴿ بطن هاجر ﴾ — آفریقاده شمالی نوبه قطعده سنده شرقدن غربه
طوغری تمتد اولان و وضعاً نیله عمود بوانان اراضی و وسیعہ نك اسمیدر
و بو اراضینك نیل سواحلنده اولان قسمی معمور و ماعدا محللری قومسال
چولدر .

§

﴿ بعد ﴾ — علم هندسده ایکی نقطه بیننه وصل اولنان بر خطك
طولنه دینور و بر نقطه ایله بر خط و یا بر سطح بیننده اولان بعد ایسه
اونقطه دن مذکور خط و یا سطح اوزرینه نازل اولان عمودك طولنه دینلور
و بر نقطه ایله بردائرہ محیطی بیننده کی بعد دخی نقطه مزبورہ ایله مرکز
دائرہ بیننه و اصل اولان خطك اول نقطه ایله محیط دائره اراسنده کی قسمندن
عبارت اولور و بر مستویده اولیان ایکی خط بیننده واقع بعدده اول ایکی
خطه مشترکا عمود اولان خطك طولندن عبارت اولور .

§

﴿ بعد احتراقی ﴾ — حکمت طبیعیهده عدسره و آینه لره و رودایندن
خطوط شعاعیه نك بعد الانکسار محور بصر اصلی اوزرنده برلشدکاری
نقطه نك محور اصلینك سطح محدب عدسی قطع ایتدیی نقطه دن اولان
اوزاقلغنه دیرلر . عدسره اشبل بعد احتراقینك تعیینچون عدسك محور
اصلیسی خطوط شعاعیه شمسہ موازی اوله رق طویلوب خطوط شعاعیه
منکسره بوزلی یعنی طونوق برجام اوزرینه آلتور و شعاعانك برلشدیی نقطه
جامك اوزرنده لایقیله میدانه چیقنجه یه دکین اقتضاسی قدر ایلرو کیرو
سوریلور .

§

﴿ بعل ﴾ — فنیکه لیلر و آثور یلر و قرتاجیلرک ال بیوک اعتقاد
ایتدکاری، صمك سریانیچه اسمیدر فنیکه لیلر بعضاً (ملک الارض) دخی
دیرلر و شمس یا خود زخلک صورت مجسمه سی اولق اوزره پرستش
ایدرلر و ایام مخصوصه سنده حضورنده انسان قربان ایلرلر و خدمتده
بولنان پاپاسلر تعظیم ایچون یاننه کیدرکن یالین ایاق و باشی قباق اولورلر
و اطرافدن کلان زواردن بر چوق هدیه لر قاپوب یکینورلر ایدی .
فنیکه لیلرک اعتقاد لر نجه (بعل سمین) و (بعل حریت) یعنی آسمان وزمین

المهری دخی بشقه در . عقرون شهرینک (بعل دناب) اسمنده بر الهی
اولدیغی و نصفندن یوقاریمی انسان اشاغیسی بالی اولق اوزره تصویر
اولندیغی دخی مرویدر . سامراده و سائر ممالک شرقیده بولسان
بعض یهودیلرک دخی وقت وقت دینلرندن صاپوب بعله پرستش ایتدکاری
مسیوقدر .

بعل کلهسی و قتیه جناب حق ایله معاهده یه اطلاق اولنوب صکره آثور
حکمرانلرندن برچوق کسهلره اسم و عنوان اولمش و بعض کره عبرانیجه
(یاوه) یعنی یاوه ایله اشارت اولنان خدانک اسمی اولق اوزره طائمش
و بعض کره دخی افندی معناسنه استعمال اولمشدر .

§

بعلبک — شام شریفک شمال غریبسنده و التمش بش کیلومترو
بعدنده بر قضا مرکزیدر . بو شهری حضرت (سلیمان) علیه السلام
(زوبا) نام محلدن عهده سنه انتقال ایدن اراضی اوزرینه یاپدیردیغی
مرویدر . بوکا (پالوس) یاخود (هیلو پولیس) دخی دیلر و قتیه
بک معمور ایدی شمدی اولکی حالنه نسبه خراب حکمنده و اهالیسی
یدی سکن یوز راده سنده در .

بعلبک (۶۳۵ م و ۱۴ هـ) تاریخنده یعنی حضرت (عمر) رضی الله عنه
زماننده سوریه سر عسکری (ابو عبیده ابن جراح) حضرتلری معرقیه
فتح اولندی و (۱۷۵۹ م و ۱۱۷۳ هـ) تاریخنده وقوعبولان حرکت
ارضده خراب اولوب اندن صکره اعمارینه همت اولندی .

بعلبک سریانیجه (مدینته الشمس) دیمکدر (بعلبک) ایله (تدمر)
شهرلرینک حضرت سلیمان علیه السلام معرقیه یاپلیدیغی و ایکیسنه بردن
(بالوثی) تسمیه ایلدیکی تورانده محرردر الیاس علیه السلام ملوک
اسرائیلیه دن (احاب) زماننده بورایه (بعلبکه) مبعوث ایدی . الیاس
کله سنه نظر بیوریه .

§

بعلبکی — خلفای عباسیه دن منصور دوانقینک مؤنیدر .
صداسی غایت لطیف و محرق ایدی بر کون خلیفه مشار الیه ابداست

الورکن مؤذن موچی ایسه اذان اوقومغه باشلیوب آواز حزین ایله کلنن شهادتینی ترجیع ایلدکده آبدست صوی دوککده اولان جاریه نك اراده سی لندن کیدوب تتره یه رك یره دوشدی وائنده کی التون ابریق برطرفه لکن برطرفه کتدی بونك اوزرینه خلیفه مشارالیه بعلکی یی حضورینه چاغیروب سکا شو جاریه یی ویردم لکن بردها ترجیع آیده جك اولور ایسه ك کوجنورم دیدی .

§

﴿ بعل تآزار ﴾ غلطی (بالتآزار) — برنجی آثور دولتی حکمدارلر نندیر . بو ذات دولت مشارالیه امرای عسکریه سندن آیکن ولی نعمتی اولان (بعل هوس) ك وفاتیه سلطنتی کریمه سنه انتقال آیده جکی ائنده قیام و تخت آثوریه یی تغلباً ضبط ایدوب سلطنتی اعلان ایلدی . سلاله سی (۴۶۹۴ خ) تاریخندن یعنی میلادك بیك یوزسنه مقدمندن اعتباراً اوچ یوز اون ایکی سنه دوام ایدوب دولت مشارالیه انقضایه برابر سلاله مذکورده دخی منقرض و ممالک آثوریه ایکنجی آثور دولته منتقل اولدی . بوکا (بعل تور) و (پاله تورس) دخی دیرلر .

(بعل زار فول) نام دیگر (بله زیس) — ایکنجی آثور دولتی تشکیل آیدن ذاتدر (بله زیس) کله سنه نظر بیوریه . آثور حکمدارلرینک ایچنده (بعل هوس) نامنده برقاچ ذات ده وار ایدی بونلردن دردنجی بعل هوس (۴۶۳۰ خ) تاریخنده جلوس ایتش و زوجہ سی (سمیرامس) ایله مشترکاً اون یدی سنه سلطنت سوردکن صکره وفات ایشدر .

§

﴿ بغداد ﴾ — عراق عربده و دجله نهری کنارنده و قرق ایکی درجه طول شرقی ایله اوتوز ایکی درجه عرض شمالیده اون سکر بیك خانہ یی جامع بر شهر شهیدر . بوشهر نهز مذکورك ایکی طرفنده واقع اوادیقندن اورته سنده کو پر یسی و بر خراب قلعه سی واردر و سیحانی زیاده اولمغله اهالی موسم صیفده کوندزلری تحت الارض سردابلرده و کیچهلری خانهلری اوزرلرندہ اکنسورلر یاتورلر لکن بوسیحاقلغیله برابر هواسی پك صاعلمدر .

بغداد خلفای عباسیه دن (ابو جعفر المنصور) ك امریله درت سنه ده بنا و (۷۶۲ م و ۱۴۵ هـ) تاریخنده اكال و پای تحت اتحاد اولندی و (دارالسلام) یا خود (زورا) تسمیه ایلدی و خلفای مشارالیه هم حضراتی زیر تصرفلنده اولان ممالکی بورادن حسن اداره ایتکده ایکن (مستعصم) زماننده یعنی (۱۲۵۸ م و ۶۵۶ هـ) تاریخنده وزیر (ابن علقمی) نك فساد اوزرینه (هلاکو) ایکوز بک عسکر ایلله کلوب بغدادی ضبط و قرق کون قتل عام ایلدی و ملوک ایرانیه دن (احد جلایری) تیورلنك هجومی مناسبتیله بغداددن مصره و دولت علیه یه التجا ایلدیکنی متعاقب (۱۴۰۰ م و ۸۰۳ هـ) تیورلنك بغداده کیروب بر ساعت ظرفنده طقسان بک بیکناهك فانه کیردی و شهری کا لا عدم و تخریب ایلدی و (۱۵۳۳ م و ۹۴۰ هـ) تاریخنده سلطان (سلیمان) حضرتلری عجملردن آلدیسه ده یه استرداد ایتدکارندن (۱۶۳۸ م و ۱۰۴۸ هـ) تاریخنده سلطان (مراد) حضرتلری قرق کون محاصره ایلله یسه الدی و عجملردن بعض فساد حس ایلدیکنندن اوتوز بک جنکچی یی آخرته کوندردی.

امید برونی طریقنك کشادی مناسبتیله بغدادك اولکی قدر معموریتی قالدیسه ده اهمیت و اعمار استعدادی باقیدر. بغداد ملحقاتده هر درلو نباتات و حبوبات و خرما و لیون و پورتقال و قهوه کبی محصولات یتشدریلور و نهرك اسقاسیله سنه ده ایکی اوچ دفعه محصول النور و خراسان قضاسنده بک چوق نفت یاغی منبعلری موجود اولدیغندن استیلدیکی قدر (غاز) چیقار یله بیلور. الحاصل بغداد ولایتی تمامیه اعمار اولمش الیوم متصور اولان شمشدوفری یا پلش اولسه ممالک شرقیه دولت علیه یی کاملا بسله یه بیلک اقدارینی حاصل ایدر و ایکنجی و بلكه برنجی مصر اولمش اولور ایدی.

بغداد وحوالیسنده اعظم اسلامدن بک چوق ذوات کرامك مراقده متبرکسی موجود اولدیغندن هریری بر زیارتگاه دل آگاه و بشقه بشقه بر زهتگاهدر و نظامیه و نهریه قشلهلری و اصلاحخانه و مکتبلری و جوامع و مدارس و تکایا و زوایای مکملدر.

﴿بغرا خان﴾ — کاشغر جوارنده واقع (بلاساغون) نام بلده ده
و بخاراده سلطنت سورن ترکستان خاقانلرندن برذاتک اسمیدر . بوذات
برادری شرف الدوله ابو شجاع ارسلان خان طرفندن (طراز) و (اسبیج) و
ولایتلی والیسی ایکن عسکر چکوب برادری موئی الیهی اخذ و حبس ایله
نائل سلطنت اولمش و مؤخرأً بالجمله ممالک ترکستانه دخی مالک اوله رق
(۱۰۶۶ م و ۴۳۸ هـ) تار یخنده وفات ایلمشدر .

§

﴿بغوی﴾ — کبار مشایخ صوفیه دن امام بغوی حضرتلی که
بغداد شیخلر ینک الک یوکلرندندر اصلی بغدادلی واسمی (نوری) و
کنیه سی (ابو الحسین) در .
بعض کره بر سنه قدر خلایق دن انزوا ایدرک ویرانه لرده و صحرالرده ساکن
اولور و بعضاً بر قاج سنه متمادیاً اختیار سکوت ایدر ایدی . (لایغرنک
صفاء العبودیه فان فیه نسیان الربوبیه) بیورمشدر . (۹۰۷ م و ۲۹۵ هـ)
تار یخنده آخرته انتقال ایلد کهده حضرت (جنید) علم تصوفک نصفی کتدی
بیوردی . بعض توار یخنده (ابن بغوی) محرر در .

§

﴿بقراط﴾ — یاخود (ایپورات) — حکمای یونانیه دندر
(۵۱۳۴ خ) تار یخنده یعنی میلادک در تیوز الشمس سنه مقدمده استانکویده
دنیا به کلوب علی روایه یوز یاشنده یکیشهرده وفات ایتمشدر . بوذات
مملکتنده و ما کیدونیاده و آتنده خیلی زمان سیاحت و تحصیل علم طبه غیرت
ایدرک بالاخره محصول ثمره درایتی اولمق اوزره آتنده ظهور ایدن و با
علتنی مملکتک اورته سنده آتش احراقیله دفع ایلدیکندن شهرت بولدی و مقدا
طبابت غایت ساده و برطاقم حقه باز پاپاسلر و کاهنلر النده اولدیغی حالده
تدقیقاتی واحداث ایلدیکنی قانونی سایه سنده فن مخصوص حکمنه کیردیکندن
معلم اول عنوانی آلدی . موئی الیه مریضک مزاج و طبیعتنه کوره تداوینک
و پرهیرک لزومی و فن جراحینک طبابتنه انضمامی قانوننه درج ایتمش و علم
طبی میدانه کتور مسیله نوع بنی آدمه پک بیوک خدمت ایلمشدر .
طبیعت بشریه ده اخلاط ار بعدنک یعنی دم و بلغم و صفرا و سودانک تأثیرات

قویه سنه وهو اوصو وارضك احكام طبيعیه سنه واحوال آئیه دائر افاداتی بعض مؤلفاتده مستورایسه ده بوتألیفاتك بقراطك اولدیغی شبهه لیدر مع مافیه اکثریسی (۱۵۵۴ م و ۹۶۲ ه) تاریخنده وندیکده طبع اولمشدر .

§

﴿ بکار بن قتیبه بن اسد ﴾ — متبحرین فقهانددر شروط و کتاب محاضرات و سجلات و (کتاب الوثائق) و (العهود) نام کتابلری تألیف ایتدیکی کبی امام شافعی حضرتلرینك بعض مسائلده امام ابوحنیفه حضرتلرینی ردی محتوی یازدیغی کتابی ردأ برأثر ده ابراقشدر .

مشار الیه مصر قاضیلکی اثناسنده احمد بن صولونك امر ایتدیکی برایشی اجرایه مقتدر اوله مدیغندن عزل وحبس ایدیلوب (۸۸۳ م و ۲۷۰ ه) تاریخنده رحلتکش منزل عقی اولدی و جنازه سی کیجه قالدیرلدیغی حالده کثرت ازدحامدن ناشی ایرتسی ایکنندی صوکی انجق دفن اولنه بیلدی . قبری مصرده حالا زیارتگاه خواص وعوامدر

§

﴿ بکتاش ﴾ — حاجی بکتاش کلدسنه نظر بیوریه .

§

﴿ بکرش ﴾ — رومانی حکومتنك مرکز اداره سیدر . بوشهر (رومودیمچه) نهری کنارنده یوز قرق بیک نفوسی جامع برشهر اولوب کوزل هوتالری و حکومت دأره سی وحوالیسنده منتظم بچجه ومسیره لری وجسیم کلیسالری واردر .

رومانیا مالکی اوتهدنبرو دولت علیه نك افلاق و بغدادن ولایتلرندن متشکل مملکتین نامیه برمتاز ایالتی اولدیغی حالده درسعادته فناریلردن کوندریلان روم و بودهلرک بعضیلری دولت علیه صداقتله خدمت و محار بآنده پك چوق معاونت ایدوب بعضیلری دخی اجنبی تشویقاتیه حال عصمیانده بولنور واوزرلرینه عسکر سوقیه تریه اولنور ایدی مؤخرأ وقوعبولان التماساته مبنی امتیازلری توسیع و (۱۸۵۷ م و ۱۲۷۴ ه) تاریخنده افلاق و بودهلغیه بغدادن و بودهلغی توحید اولندیسه ده اجنبی القاتی واهالینك قناعه سزلکی بونکله ده برطرف اوله مدی واهالی مرقومه نك (۱۸۶۶ م و ۱۲۸۳ ه)

تاریخنده و یوده بولنان قوزه بکی بعض تهدیدات ایله قاجیرملری اوزرینه
پروسیا زادکانندن (شارل هوهنزولرن) خود بخود کلوب و یودهلق
مقامنه اوتوردی و براز مدت صکره دولت علیه موچی الیهک بکلکنی
تصدیق ایدوب فرمانی کوندردی مملکتین دولت علیهک بونجه لطف
واحساننی کورمش اولدیغی حالده (۱۸۷۷ م و ۱۲۹۶ ه) تاریخنده دولت
علیه علیه محاربه آچان روسیه دولتیله اتفاق ایدرک سلاحنی دولت علیه
چووردی و بعد المصالحه برلینده عقد اولنان قونغره قراریه روسیه
ایتدیکی معاونتک مکافاتنی یعنی اوته دبرو آرزو ایتدیکی استقلالی قزاندی.
(بکرش) سرور مملکتی دیمکدر .

§

﴿بکر صوباشی﴾ — بغداد شهر امینی یاخود ضابطه مدیردر .

بوآدم خیلی زمان خدمت مذکورهده بولنهرق پک چوق اطراف ونفوذ
پیدا ایلدیکندن کیدن والیر ابقایه مجبور اولورلر و دائماً شروفساندن
چکینورلر ایدی یوسف پاشانک والیلکی ائشاده برخصوصدن طولایی انفعال
و بونی اوته دبرو آرزو کش اولدیغی تصوراتنه وسیله اتخاذا ایدرک (۱۶۲۱ م
و ۱۰۳۱ ه) تاریخنده عسکری طاقنی دخی اله آلوب چیقاردیغی برکوچک
اختلال آره سنده والی موچی الیهی اعدام ایتدیردی کیفیت درسعادته
منعکس اولهرق تحقیق ماده ضمنده وزیر سلیمان پاشا کوندردیسهده سلیمان
پاشا مادهبی تحقیق شویله طورسون بغدادک ایچنه بیله کیره مدیکندن
دولت دیار بکر والیسی احمد پاشایی دخی ارساله مجبور اولدی و بغدادک
هرطرفدن تضییق مناسبتیه بکر صوباشی براز صیقلدیغندن بغدادی ایران
دولتنه وعد ایتمکه ایران شاهی (عباس خان) دخی ممنوناً براز عسکر
کوندردیسهده احمد پاشا عجملرک هجومی کوروب ایشک فئالشه جغنی
و بغداد الدن کیده جکنی اکلا دیغی کبی بغداد والیلکنی بکر صوباشی یه
توجیه ایتدی بکر صوباشی دخی بونک اوزرینه وعد مذکور دن نکول و ایران
عسکرینی استقال ایتمکه عباس خان طولشه بندیکنی اکلا یوب فوق الغایه
جلالندی و در حال عساکر کلیه ارسالیله بغدادی آلوب بکر صوباشی
وتوابعنی و بولدیغی سنیلرک کافه سنی قلیچدن چووردی .

§

﴿ بکرم ﴾ - هندیلرک اعتقادنجہ (۵۵۳۸ خ) تاریخندہ یعنی میلادک الی التی سنہ مقدمندہ حضرت (عیسی) علیہ السلام کی دنیاہ کلمش وروح القدسہ نسبت اولتمش ر شخصصک اسمیدر هندستاندہ بونک نامندہ تاریخ مذکور دن اعتباراً وضع اولتمش اولان تاریخ حالاً مرعی و مستعملدر .

§

﴿ بکویج ﴾ - قریم خانی دولتکرایک روسیہیہ التجا ایتدکدنصکرہ قبول ایتدیکی نامدر پرنس عنوانندہ دخی نائل اولمشیدی . روسیہ ایمراطوری دلی پترو (برکرہ خیوہی آنجہ اوتہیانی بزم اولور) دیمش اولدیغندن روسیہلیلر (۱۷۱۶ م و ۱۱۲۹ هـ) تاریخندہ وایرتسی سنہ ایکی دفعہ اولہ رق مذکور پرنس بکویج قومانداسیلہ خیوہ اوزرینہ عسکر کوندرمشردی لکن خیوہلیلرایکینسندہ روسیہلیلری بوزوب ایکنجینسندہ بکویجی اخذ و قتل ایلدیلر و برروایتہ کورہ در یسنی یوزوب طاوولہ کردیلر .

§

﴿ پکین ﴾ یاخود (پکینغ) - چین دولتک پای تختی اولان شہر شہردر بوشہرک برقمی نہر اصفہرک ساحل یمینی اوزرندہ مربع شکلندہ و دیگر قسمی ساحل یساری اوزرندہ و مستطیل شکلندہ اولمق اوزرہ اولمق اوزرہ مبنی اولوب اطرافی درت ساعت دورندہ متین وعالی حصار ایلہ محفوظیدر (نانکین) و (فانتون) شہرلری بلاد مشہورہسندندر پکینک سواققری قرق متروندن التمش مترویہ قدر کنیش ومدیددر وسرای خاقانی جوارندہ سیاه یشیم طاشدن اژدرہا شکلندہ یابلس اولان کوپری حیرت افزای عقولدر . پکین (۴۳۹۴ خ) تاریخندہ یعنی میلادک یک ایکوز سنہ مقدمندہ (چہ ئو) سلالہسی حکمدارانندن بری معرفتیلہ تأسیس اولنوب پک چوق صدماتہ اوغرادی و (۱۲۱۴ م و ۶۱۱ هـ) تاریخندہ جنکیرخان چین دولتی جایہسندہ اولان (قرہ خطای) طائفہسنک التجا ومعاونتیلہ کیدوب ضبط وسرای خاقانی بی احراق ایتکله خاقان کدرندن کندوسنی آتشہ آندی و (۱۶۵۱ م و ۱۰۵۱ هـ) تاریخندہ چینلورک برطواشی سرعسکرک اخانتیلہ (مانچو) تاتارلینہ مغلوب اولدیغی واختلال کسب جسامت ایدرک خطہ

چینه نك قسم اعظمی حكومات متعدده اختلايه يدينه پكدیكى صره ده پكین
دخی برمدت محاصره ایله (مانچو) تانارلی یدینه پكدی ورئیس لری اولان
(لیچونف تیغ) چین پادشاهلغی اعلان ایتدی و (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ ه)
تاریخنده انکله و فرانسه دولتری بروسيله ایله چین دولته اعلان حرب
ایلدیکندن کوندر دکاری دونما و عسکر پکینه قدر صوقیلوب خاقانی قاچیر دیلر
و سرائی احرار و ینما ایتد کدنصکره بر مصالحه یاپوب عودت ایلدیلر .
پکین شهرنده نهر اصفرك ایکی به بولدیکی محلاتک برنده چینلور و دیگرنده
تانارل ساکن اولورلر و جله سنک نفوسنی برملیون یدییوز بیك تخمین ایدرلر
لکن شهرک اطرافنده کی اون ایکی محله برلشدیکی حالد استانبولک اوچ مثلی
جسامتنه وارر . پکینه موجود اولان یکرمی اوتوز بیك اسلامک متعدد
جامع و مکتب لری واردر . خاقان بولنان ذات سنه ده بر دفعه اهلینک ترتیب
ایتدیکی محله کیدوب حالربنی سؤال و استدعاربنی قبول ایتد کدنصکره زراعتنه
تشویق یولنده بر طاقم سوزلر سویلر و قالقوب بر پارچه بر سورر .

§

﴿بل﴾ یاخود (بلوس) — و قتیله بابل شهر مشهورینک حامیسی
طائمش و بابلیرجه آله اعتقاد اولنش بر شخص موهومک اسمیدر . بابل
حکمداری (بخت نصر) مدیا حکمدارینک قزی اولان زوجه سنک ترهنه
مخصوص اولق اوزره بر طاقم طاش دیرکار و کرلر اوزرینه و بابل قلعه سنک
ارتقاعی برابرینه یابدیرمش اولدیغی سد سد بغچه نك قربنه ودها اولدن نمرود
برجی دنیلان برجک اساسی اوستنه بشر یوز قدم طول و عرضنده مربع الشکل
قاعده و بشیوز قدم قدایله خارجدن طولامباح زردبان ایله جیتیلور سکر طبقه لی
بر برج انشا ایتدیروب تاپه سنه مذکور (بل) و یاخود (بلوس) نامنه اوله رق
بر معبد قوندر مشدر که برج مزبورک ذکر اولنان قاعده و قدینه نظراً مصرک الک
بیوک اهرامندن دها بیوک اولدیغی اکلاشیلور .

§

﴿بل﴾ یاخود (بهول) — پایاره مخصوص و قورشوندن
معمول بر مهرک اسمیدر . اشبو مهرک بر طرفنده حوار یوندن (سن پترو)
و (سن پاولوس) ک رأسلرینک رسمی و دیگر طرفنده پایالق مسندینی حائر

اولان ذاتک اسمی محکوکدر . بومهر ایله تمهیر اولسان محرراته دخی
(بهول) درلر .

§

﴿ بلا ﴾ - بلو جستانک جنوب قسمنده وساحل شرقیسنده واقع
(لوطسا) ایالتنک مرکزیدر اطرافنی غایت جسیم برکوهسلتانددر .

§

﴿ بلاد الجرید ﴾ - آفریقاده بریهنک جهت جنوبیسنده دوشن
صحرای وسیعک اسمیدر اکثر اهالیسی هجرت نبویهنک قرق سنه اولنده
حجازدن کلان فاتحان عرب نسلندن اولان بدویلدرر قصور (عربان مغرب)
دنیلان اهالیسی دخی قحطانی یاخود اسماعیلی بطنلری مهاجرلرندن اولمغله
خالص عربلردمذکور بدویلرک منسوب اولدقلری قبائل (طرازه) . براقته .
ضعیفی . عاجون . اولاد سید مختار قبیلهلریدر .

§

﴿ بلاد الشرفا ﴾ - آفریقاده جبل اطلسک جنوب طرفنده فاس
حکومتنه ملحق بر اراضی وسیعهدر (ابوعام) شهری مشهور
بلده سیدر وجبل اطلس شعباتندن بر سلسله صغیره اوزرنده شریفک
(داربعیده) اسمنده بر سرایی موجوددر . بوکا (طفیله) دخی دیرلر .

§

﴿ بلاد مہره ﴾ - جزیره العربک جهت جنوبیسنده وعدن
ساحلی جانب شرقیسنده واقع اراضی ذوالقضرهدر مشهور بلدهسی
ساحل بحر عمانده (شحر) قصبه سیدر بوراده دوه وپکیدن بشقه حیوان
بولنر بولنرده اوفاق بالقملرله بسلنورلر و اهالی قصبه اکمک
اولمدیغی جهته اشبو بالق وخرما وسود ایله تعیش ایدرلر .

§

﴿ بلا سر ﴾ - یونانستانده ابتدا یلنان قومک اسمیدر . بولر
تخمیناً (۳۷۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک سکز یوز طقسان درت
سنه مقدمده مصردن و فیکه دن هجرت ایدوب اهالی وحشیة قدیمه یه
زراعت ایتک واتش یاقوب اتمک پیشورمک اولدقجه محتمماً ساکن اولمق
ویکدیگره معاونده بولمق کبی شیلری اوکرتان ادملرک اخلافیدر مؤخرأ

یونانستانده (ارغولین) و (قورلیت) شهرلرینی بوسلایله منسوب اولان حکمدارلریایدیرمشراییدی .

§

﴿ بلاش ﴾ — ملوک اشکانیه ایچینده بونامده سکر اون قدر حکمدار وارایدی . (۲۵۹ م) تارینخنده مقام حکمداریده بولنان التنجی بلاش متصرف اولدیغی ممالک جنوب جهتی یعنی (کرمان) و (سوس) و (فارس) ولایتلرینی زیر حکمنده الیقویوب ممالک شمالیه بی برادری (اردوان) ه و یردی و ملوک ساسانیه بی تشکیل ایدن ذات ابتدا کلوب بونک زیر تصرفده اولان ممالکی ضبط ایلدی .

§

﴿ بلاط ﴾ — دوز اولان بر موقعک یاخود طاش و طوغله ایله تسویه اولنان و قالدیرم یایلان محاکک اسمیدر . (سیف الدوله بن جلدان) استانبول ایمراطور یله محاربه ایتدیکی زمان اسیردوشن امرای اسلامیه ایمراطور موحی الیهک امر یله استانبوله کتور یلرک اولوقتدن برو بلاط دیلان محل معروفده حبس و توقیف اولتمشیدی . اندلسده بر حصنک وایدینده بر ناحیه نک اسمی دخی بلاطدر .

§

﴿ بلال ﴾ — اسلامده الک اول ایمان ازیلیسنی اظهار ایدن ذوات کرامدن بلال حبشی رضی الله عنه حضرتلری مکّه اهالیسندن برینک کوله سی ایدی اسلام ایله مشرف اولدیغنده کندوسنه پک چوق اذا وجفالر ایتدیلر و بر دفعه بونینه ایپ طاقوب وایپک اوجی چوجقرك اللرینه و یروب سوقاق سوقاق کردیردیلر حضرت مشار الیه بونجه حقارته تحمل ایدرک و (الله بر الله بر) دیهرک اسلامیتنده ثبات ایلدی مؤخرأ ابوبکر الصدیق رضی الله عنه حضرتلری صاتون آلوب آزاد ایتسیله داخل حضور حضرت پیغمبری اولدی و بش وقتده اذان محمدی اوقونمسی سنت سنیه اسلامیه دن اولسنه قرار ویرلدیکنده طرف عالی حضرت پیغمبریدن مؤذن تعیین یورادی و ارتحال نبویه قدر بو خدمتی ایفا ایدوب ارتحال حضرت پیغمبری وقوعنده شاهه هجرتی تصمیم ایتکله حضرت ابوبکر یابلال بوراده طور و بده زمان سعادتده

مأمور اولديغك خدمتى ادا ايتسهك اولمازى ديمسنى حضرت بلال (سرور كائناتك افتراقنه تحمل ايده ميورم) جوابى وروب جانب شامه عزيمت واوراده اختيار عزلت بيوردى برمدت صكره رؤياسنده جانب سرور عالمدين مدينه منوره يه دعوت بيورلمغله فى الفور عودت ايدرك بادي امرده اهل بيت رسول اللهى سؤال ايديوبده آلديغى جوابده نام فاطمه رضى الله عنها ياد اولنامسندن اوتورى غايت متأثر اولديغى حالده برده حسين افنديلر يمه راست كلوب انلردن والدلرينك ارتحالنى تحقيق ايتمكله تأثرى آرتوب وطوغريجه مشار اليهانك قبر سعادتلرينه واروب پك چوق اغلادى واحبانك التماسنه مبنى صلاة ظهر اذاننى اوقومغه شروع ايديوب (الله اكبر الله اكبر) ديديكند مدينه منوره ايچنده دفعه برفرياد وواويلا قويدى و (واشهد ان محمداً رسول الله) ديديكند هر كس عصر كزين حضرت رسالتى تخطرايدرك بهوش و سر كردان اولدى ومخدرات نسوان كريان وعريان زقاقلره دوشدى صانكه اول كون روز قيامتدن بر نمونه اولدى واذانى بتورد كدن صكره خلقه بر چوق نصيحتلر ايديوب تكرر شامه كتى وارتمحاله قدر ييلده بر كره مدينه منوره يه واروب مسجدر رسول اللهه اذان اوقومغى عادت ايتدى . مشار اليه بر سحر وقتنده نزد حضرت پيغمبرى يه واروب (الصلوة خير من النوم) ديهرك ايقاظه مبادرت ايتمكله حضرت پيغمبر افندمز يابلال بونه كوزل كلام ديو غايت استحسان ايديوب صباح اذانس علاوه سنى امر وفرمان بيور مشدر .

§

﴿بلال﴾ ابن حارث بن المزنى رضى الله عنه — كبار اصحاب دندر . بو ذات عاليقدر هجرت سنه نبويه نك برنجى سنه سى قبيله سى خلقنك ذكورندن در تيك نفر مرد هدايت رهبرله حضور حضرت رسالتپناهى يه كلوب حصن حصين اسلامه داخل والتفات سعاتغايات حضرت پيغمبرى يه نائل اولدى وسالك على مهاجرينده دخوللرينى استرحام ايتلرى اوزرينه (هر زرده بولنسه كز جريده مهاجرينده داخل سكر) امرى شرف صدور ايلديكندن چله سى سرور اوله رق وطنلرينه عودت ايتدى .

﴿بلبان بك﴾ — نامداران امرای عثمانیه دندر و بك چوق حروب و مغازیده فرقه قوماندانلغی ایتش و صوفیه و حوالیسنی ضرب دستیه فتح ایلش بر ذات بسالتسماندر .

روم ایلی بکر بکسی لالا شاهین پاشا صوفیه و حوالیسنه بالدفعات هجوم ایتدیکی حالدیه فتح و ضبطنه موفق اوله مامشیدی فرقه سیله صوفیه حدودی محافظه سنده بولنان مشار الیه (اینجه بلبان) بك (الحرب خدعة) طریقه سنه سلوك ایدرك (۱۳۸۶ م و ۷۸۸ هـ) تاریخنده معیتی افرادندن مهتدی (اوزونجه سوندك) نام شخصی صوفیه یه قاچیرر و مرقوم سوندك ایسه كوزل طوغان قولانلق بیلدیکنندن بر تقریب صوفیه حاکی یانوقه چاتوب طوغانجی باشلیق مأموریتنی یقالار و برکون یانوقه برلکده آوه چیقدیغنده مرقومی عثمانلی حدودینه قدر کتوروب و اكك ویمك تدارکی بهانه سیله دلی بلبان و احمد غازی نام دلاورلره خبر و یروب طوتدیرر و دلاوران مومی الیها یانوقی مقیداً (بلبان بكك) حضورینه کتوردکرنده بلبان بك همان فرقه سنی مستحباً صوفیه اوزرینه واروب و (یانوقی) مقید اولدیغی حالدیه قلعه محافظلرینه کوستروب عنوة فتح ایدر . مرقوم یانوقی مؤخرأ حضور هما یونه کوندرمکله کندوسنه صوفیه بکلیکی و دلاوران مومی الیهه دیرلکر احسان اولمشدر .

§

﴿بلچیقاق﴾ — بلچیقایلیرك اصلی جرماندر روما دولتی بونلری تحت اطاعتده طوتمق ایچون چوق دفعه محاربه ایتش و بالعکس ایمراطور قلودین غولاره بونلرک سایه سنده غلبه ایلش ایدی بلچیقایلیرك خرسیتانلغی قبولی میلادک یدنجی و سکزنجی عصرلرنده در . بلچیقانواحیسی برچوق انقلابدن صکره (۱۸۰۱ م و ۱۲۱۶ هـ) تاریخنده فرانسه اداره سنه کچوب ناپلیونك سقوطی عقبنده اسکی فلنك قطعده سیله برابر خصوصی برقراللق اولدی و (۱۸۳۰ م و ۱۲۴۶ هـ) تاریخنده پروتستانلره قارشو قتولك پاپاسلرینك تشویقیله ظهور ایدن اختلالك اوکنی المق ایچون فرانسه و المانیا و انکلتزه دولتلری مداخله ایتدیلسده تاثیر اولیوب فرانسلرک سایه سنده بلچیقافلنکدن آیرلدی و مستقل برقراللق اولدی بوقراللق جنوباً و غرباً

شمال دكزى و شمالاً فلنك و پروسيا ممالكيله محدوددر . بلچيقانك اراضيسى دائماً حضرت و لطافت اوزره اولوب هر درلو محصول يئشدير مكه مستعدر . عموماً اهالىسى بش مليون در تيوز يك نفوس تخمين اولتمده در و حكومتى حكومت مشروطه و اهالىسنك اكثر نيسى قوتلكدر . قوت و اقتدارى ايچون (حكومت) كلمه سنه نظر بيوريله .
غالبىياده قيا طوزى معدنيله مشهور اولان برشهرك اسمى دخی (بلچيقا) در .

§

﴿ بلخ ﴾ — آسیاده تركستان جنوبى ممالكندن براسكى و مشهور ملكتدر . بوراسى ملوك پيشداديانك برنجيسى اولان (كيومرث) طرفندن روى ارضده الك اول بنا اولنان شهر در ديور و ايت ايدرلر بلخ و قتيله پك معمور و بعض تركستان پادشاهلرينك مقر اداره سى ايدى صكره (۵۲۶۵ خ) تاريخنده يعنى ميلادك اوچيوز يكرمى طقوز سنه مقدمده اسكندر رومى استيلا ايدوب برايكى سنه قالدى و شاهك قزىنى تزوج ايتدى و مؤخرأ بلخ و سمرقند و خوقند و لاياتى سلوسيد و افغانيله و ينه ايرانيله پكوب (۷۲۵ م و ۱۰۷ هـ) تاريخنده خراسان و اليمى (اسد القسرى) معرفتيله فتح و ممالك اسلاميه ضم اولندى و تدر بجا كسب معموريت ايدرلر برمدت (ام البلاد) ناميله ياد ايدلديسه ده (جنكيزخان) و تيمورلنك زمانلرنده ودها صكره لرده ينه برچوق صدماته اوغراديغندن خراب اولوب نفوسى اليوم اوتوز يكه تنزل ايلدى . نام قديمى (زار ياسيا) اولوب شمدى اورو پالير (باقت) ياخود (باقتران) ديمكده درلر .

معهود تيمورلنك ابتداى حالنده قائن پدرى شاه (امير حسين) طرفندن بلخ و اليسى ايدى صكره مومى الهى حرباً اخذ و قتل ايدرلر تختنه اوتوروب اطرافه صارقنديلغه و كيدرلر توسيع دائره خساره باشلادى .

§

﴿ بلد العناب ﴾ — جزايرده مشهور بر بلده در جزاير قطعه سى امارت صورتيله اداره اولنديغى زمانلرده بوزاسى واليك ايدى ميا و نباتات و اشجاري چوق بريردر .

§

﴿پاسيوم﴾ — مصرک جهت شرقیسنده (العریش) دیلان شهرک
 واوراده اولان اراضی وسیعہک نام قدیمدر . فراعنہ مصریہ دن
 (رامسس) شهر مذکور دن (مطریہ) شهرینہ قدر بردیوار یابدیرمش ایدی .

§

﴿بلعم﴾ بن باعور — فلسطینده ایکی نہر بیننده متوطن برزاهدک
 اسمیدر . موسی علیه السلام بنی اسرائیل لشکر یله مؤبیلرک ملکنی استیلایه
 متوجه اولدیغی زمان مؤب حکمداری (بلاک) اشبو بلعمی چاغیروب
 موسی علیه السلامی اوزرلرندن دفع ایچون دعا التماس ایتدی بلعم اول
 امرده نصل دعا ایدرم که موسی ربکم اهلندندر دیدیسه ده ایدیلان ابرام
 ورشوته طیانہ مدیغندن بد دعا ایتمکه اسم اعظم وایماندن ییلان دریسندن
 صوییلور کبی صویلدی وکفر والحاده دوشوب دین ودنیاسی خراب
 اولدی . مرقومه رؤیاسنده صاقین بد دعا ایتمه دیو تنبیه اولمش و بد دعا
 ایچون موسی علیه السلامک اردوسنه کتمک اوزره بندیکی مرکب لسانہ
 کلوب بو عملدن فارغ اول زیرا بنی اسرائیل حرکتی امر الہی یه موافقدر
 دیمش اولدیغی حالدہ جسارتی شایان تعجدر بلعم ابراہیم علیه السلامک
 صحفنی کورمش واسم اعظمہ کسب وقوف ایتشیدی . مفسرین کرام
 (واتل علیہم بناء الذی آتینا آیاتنا فانسخ منها) آیت کریمہ سنی قول مشہور
 اوزره حقتہہ تفسیر ایدرلر .

§

﴿باغار﴾ — بونلرک اصلی سیقت طائفہ سندن وآسیاده و (وولغا)
 نہرینک سواحل غربہ سنده مسکون (قائلی) قبیلہ سی منسوباتندن ایسہ ده
 صکرہ لری (قینوا) لردن ایچلرینہ پک چوق جنس قاریشوب ملز اولمشلردر
 بلغارلر آسیادن طرد وتبعید اولنہرق (۴۷۵ م) تاریخنده قرہ دکر و بحر
 ازاق سواحلنہ وبش اون سنہ صکرہ دینہ پر و دنیستر وطونہ نہرلری
 سواحلنہ یاییلوب نہب وغاراتہ باشلادیلر و (۵۵۹ م) تاریخنده آج چکرکہ
 کبی قامشدن معمول قایقلریلہ استانبولہ قدر کلوب تہداتہ قالقشدیلر ایسہ ده
 آرہ دن چوق پچمکسزین شرق ایمپراطورلرینہہ اقیاده مجبور اولدیلر
 و (۶۷۹ م و ۶۰ هـ) تاریخنده تشکیل ایتدکری حکومتی پروت نہری

اوزرنده اوچ عصر قدر محافظه ايتديلر و (۹۷۱ م و ۳۶۱ هـ) تاريخنده استانبولك استيلاسنی قوره رق اوچيوز يک عسکر ايله طونه نك برو طرفنه کچوب ادرنه يه قدر کديلر ايسه ده استانبول ايمپراطورينک سلسترده وقوعبولان غلبه سی اوزرينه افکار مذکور دن واز کديلر وطقوز سنه صکره روم ايلنده بريکی حکومت تشکيل و صريه يی بو حکومته الحاق ايلديلر و اوتوز يدی سنه مرورنده استانبول ايمپراطوری واسيل مرقوملری و حکومتلرينی تارمار ايدوب اسير ايتديکی اون بشيک نفرک کوزلرينی چيفاره رق و هر يوز نفرينی برکوزلی يه يدديره رک طونه نك اوته يقه سنه کوندردی.

بلغارلر (۱۱۸۶ م و ۵۸۲ هـ) تاريخنده دخی افلاق جوارنده برکوچک حکومت تشکيل ايتشيلر و افلاق و بلغار کلهلرينی جامع اولق اوزره (ولاق قومان) نامی و يرملر ايسه ده ايکيوز اون سنه صکره بونلر دخی يلديرمک صاعقه صولت جهانسوزانه سی اثريله زیر وزبر اولمشلردر. بلغارلر برو طرفرده ابتدا طاننديغی زمان اسملری (قوتراژی) ایدی

§

﴿ بلغراد ﴾ — صرپچه آق قلعه ديمکدر و صرپه نك مرکز اداره سيدر و طونه نهريله صاوه نهرينک التقا ايلديکی محله بولنديغندن موقعی غایت مهم و قلعه و استحکاماتی فوق الغايه مشهوردر. بوراسی سلطان سلیمان اول زمانده فتح اولندقدن صکره خیلی زمان روم ايلي واليلرينک مقر اداره سی وچوق دفعه مجارستان و پولونیا ايله محاربه ایدن اردوی همایونلرک مشتاسی اولدی و (۱۶۸۸ م و ۱۰۹۹ هـ) تاريخنده یکن عثمان پاشانک خيانتيله اوستريالور آلوب اوچ سنه صکره کوپريلي زاده صدر اعظم مصطفی پاشانک هميله ينه استرداد اولندی و (۱۷۱۶ م و ۱۱۲۹ هـ) تاريخنده صدر اعظم خليل پاشانک سوء تدبیری واردوی همایونک و تاتار عسکرينک عدم مبالاتی سبيله ينه اوستريالور طرفندن آلنوب يکرمی اوچ سنه صکره روسيه و اوستريا دولتريه اثنای مصالحه ده دولت عليه يه کچدی و صرپلور اغفالات اجنبیه ايله اوته دنبرو راحت طور مدقلری کبی بلغراد قلعه سنک کندولرنده بولمسنی آرزو ايدرک بو آرزوی

حاصل ايتك ايجون پك چوق قيل وقال احداث و دولت عليه بي بحضور ايلدكارندن و قلعه مذكوره دروننده بولنان اهالي اسلاميه ايله درت بش طابور عسكر شاهانه دائمارا حتمسز برحاله بولندقرندن (۱۸۶۲م و ۱۲۷۹هـ) تاربخنده ينه صر پلور طرفندن اسلام عليهنه ظهور ايدن اختلال اوزرينه اورو پا دولترينك اخطاريله اهالي و عساكر شاهانه چيقار يلوب صقول و سمندره واسكيجه كبي التي قطعه قلعه ايله برابر صر پلوره ويرلدى .

بلغرادك دولت عليه زماننده قاچ دفعه استيلا كوردى

سنه ميلادى

۱۵۲۰	سلطان سليمان اول ضبط ايلدى
۱۶۸۸	باويرا دوقه سى اوستريا لولر ايجون دولت عليه دن آلدى
۱۶۹۰	كوپريلي زاده مصطفى پاشا يديله ضبط اولدى
۱۷۱۶	اوستريا لولر استيلا ايلدى
۱۷۳۹	حسب المعاهده دولت عليه ترك اولدى
۱۷۸۹	اوستريا لولر الوب ايكي سنه صكره ينه ترك ايلدى
۱۸۰۶	صرب مصاتي ضبط ايلدى
۱۸۱۳	دولت عليه ينه قورتاردى
۱۸۶۲	صر پلوره ترك و تخليه اولدى

§

﴿ بلقا ﴾ — سوريه ولايتى داخلنده و شام شريفك اون سكر ساعت بعد جنوبيسنده برلوا مركزيدر (سلط) و (معان) نامنده ايكي قضاسى و درون شهرده يدي بيك نفوس و يدي جامع شريف و يدي جام و اون درت مكته و اردر اراضيسى حوران كبي فوق الغايه منبت ايسه ده اهاليه سنك اكثريسى غير مقتدردر .

§

﴿ بلقيس ﴾ حيرى — ياخود (بلقيمه) بن هداد — بوخاتون يمن ملكه سى اولديغى حالده هدهدك حضرت سليمان اخبارى و مشاراليهك دخي ينه هدهدله نامه كوندروب دعوت ايتسى اوزرينه (۴۶۰۲ خ) تاربخنده يعنى ميلادك طقوز يوز طقسان ايكي سنه مقدمنده ابتدا برچوق هديه لوله منذرابن عمروى كوندروب و متعاقباً كندوسى دخي كال دبدبه

ودارات ايله كلوب بارگاه جناب سليمان يه يوز سوردی . و برمدت مسافر اولوب حياه جناب سليمان يي قبول ايتدی . بلقيسك ينده پايختی اولان (سباء) ياخود (مأرب) شهرينك ارقه سنه ياديرومش اولديغي جسيم صوبندی شهر مزبورك كركي كبي معمور يته سبب اولمش ایدی لکن بعد زمان اهالي سنك طغيانه مبنی (كوستبك) دنيلان حيوانچقرك ثقب وتخريله يقيلوب صو شهرى باصمغله اهالی كاملاً غرق اولمش واشبو بليۀ عظيمه الى يومنا هذا (سيل عرم) ناميله ياد اولتمقده بولتمشدر .

حضرت سليمان عليه السلامك ارتحالندن برقاچ عصر صكره (تدمر) شهرنده بولسان برلوح اوزرنده اتی الذكر كلمات محكوك ایدی ديرلر . بوندن نبیؐ مشار اليك بلقيسى اولوقت تزوج بيورمش اولدقلى اكلاشيلور . (هذا مدفن بلقيس الصالحة زوجة سليمان بن داود عليه السلام اسلمت ليلة عشرين خلت ملكه ودفنت ليلاً تحت حائط بمدينة تدمر لم يطلع على دفنها انس ولا جن الا من دفنها) بر روايتده مومى اليهانك والدهسى طائفة جندن ایدی .

§

﴿ بللا ﴾ — ماكيدونيا حكمدارى مشهور (فليب) ك مقرر حكومتی اولان شهرك اسميدر . انقاضى اليوم سلا نيك جوارنده واردار يكيجهسى قارشوسنده كورلمكده درويرنده اليوم (الاكيسا) ديدكاری قريه موجوددر . مومى اليك اوغلى مشهور اسكندر رومى بوراده طوغمش ایدی .

§

﴿ بللون ﴾ — اسكى رومالورك جنك آلهه سی اعتقاد ايتدكاری شخص موهومك اسميدر . بوشخص (مارس) ك همشيره سی ياخود قاريسی ايمش بونك تصوير مجسمنى صاچلى پريشان وكوزلى آتش كبي قان ايچنده وقاچيسنى هواورده صاوورر وجنكاورلك آره سنده ايكي طرفه قوشار طولاشور صورته يپارلر ایدی وروماده وسائر ممالك جسيمده برچوق معبدلى وخدمتچيلرى اولوب حتى روما سناتو اعضاسى كلان ايلچيلرى بللونك معبدنده قبول ايلر ایدی .

§

﴿پلوپونیس﴾ یاخود (پلوپونیسوس) — موره شبه جزیره سنک نام عتیقیدر و بوجزیره نك جهت شمالیسنده (قورینتوس) ایله (آخایا) و جهت شرقیسنده (آبالید) و جهت جنوبیسنده (لاقونیا) و (مسنیا) و جهت غربیسنده (ایلید) و ووسطنده (ارقادیا) سنجاقلری وارد و نفوس موجوده سی الی یوزیک راده سنده در لکن اشبوصوک تقسیمدن اول جزیره مذکوره پك چوق قابله کیردی و اسکی زمانده بوراده (اسپارت) و (سیسون) و (آرغوس) و (آخایا) حکومتلری سلطنت سوردی و بربرلیله غوغا ایدرک بویوزدن ملیونلرله قانلر دوکلدی هله اسپارت چهوریله (تب) جهورینك (۵۳۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز التمش ایکی سنه مقدمنده نهایت بولان ورومالولرک نفوذینی کسر ایچون آچیلوب (۱۴۶ م) تاریخنده موره نك رومالولره انتقالیله فیصلپنیر اولان محاربات شدیده نیجه یوزیک فقیرك اوجاغنه انجیر دیکدی. (۱۲۰۴ م و ۶۰۱ ه) تاریخنده درسعادته کلوب استانبول ایمراطورلغی حقنده ظهور ایدن اختلافی وسیله اتخاذ ایدرک یرلشمش و برلاتین حکومتی تشکیل ایتش اولان فرانسر صلیبیلری کرید و قبریس و سلانیک کبی موره شبه جزیره سنی دخی غصب ایدوب (طوت) معناسنه اولان (موره) نامی و یردیلر. موره بونلرک دفعندن صکره و ندیكلولره و برقاج دفعه دولت عثمانیه یه کچوب نهایت موره فترتی عقیبنده یونان دولته انتقال ایلدی.

§

﴿پلوتوس﴾ — اسکی یونانلرک اعتقادنیجه غنا و ثروت و جواهر ارض الهیدر. یونانلر بونی تحت ارضده مدفون معاندن دخی قارشدیغیچون الهه جمییدن عد ایدرلر و طالع موافق و ثروت و غنایی کورکورینه مناسبتسز اوله رق توزیع ایتدیکیچون صورت مجسمنی النده برکیسه طوتار اعی آدم هیئننده ییارلر ایدی.

اشاغیکی پلوتون ایله ایکیسی بر اولق احتمالی دخی وار در.

§

﴿پلوتون﴾ — اسکی پت پرستلرک آله اعتقاد ایتدکلی اون ایکی

اشخاص موهومه نك مادوننده اوله رق جهنم الهمى اعتقاد اولنان شخص خيالىدر.

بو شخص مذكور اون ايكيلك بيوكى اولان ژويترك و دكر النهى ديدكلرى (نبتون) ك قرنداشى اولوب كويا بونلر بينلرنده دنيانك اداره سنى تقسيم ايلشله ايدى. مرقوم (پلوتون) باشنده بر تيمور كلاه اولديغى حالده وقتيله (ايدا) صحراسنده طوتوب ازدواج ايتديكى قزك قارشوسنده ابانوسدن معمول بر تخت اوزرنده اوتورر صورتده و بعضاً سياه اسب قوشولش بر عربه اوزرنده تصوير اولنور و يونانستانده و ايتالياده اولان معبدلرده و باخصوص سيرا قوزده كويا مذكور قزى قايديغى محله كى معبدده بعض كچه لر سياه بوغا بوغازلنوب قانى شراب ايله قارشدير يله رق چقورلره دوكيلور و بوغله (تور) دنيلور ايدى.

سروى و شمشاد اغاجلرينى و زركس و بالديرى قره چيچكلرينى بوكا نسبت ايدرلر.

§

﴿بلوچستان﴾ — آسيانك جنوب جهتنده و بحر محيط هندى سطح مائلنده يعنى افغانستانك جهت جنوبيسنده بر قطعه جسيمه در حاكى بولنان ذات نيم استقلاله مالك اوله رق بلوچ هيئت متفقه سنده رياست ايتكده و انكليزلرك نظارت و حايه سنى نوعاً طابقده در.

بلوچستان (ساراوان) و (جلالوان) و (قاجكنداوا) و (لوس) و (مكران) و (كوهستان) ناملريله التى قسمه منقسم اولوب اهالييسى نيم بدوى در و مركز اداره سى اونايكى بيك نفوسى جامع اولان (كلات) شهريدر عموم اهالييسى اوچيوز الهى بيك راده سنده وساكن اولدقلى اراضينك مساحه سطحيه سى ايكويوز تيش اتى بيك بش يوز كيلومتر و تربيعنده در بلوچستان (۱۷۵۸ م و ۱۱۷۲ هـ) تاريخنده نائل استقلال اولدى.

اهالييسى فقر حالريله برابر غايت جسور اولدقلىرندن اكثريا ممالك سائريره كيدوب عسكرلك ايدرلك تعيش وامرار وقت ايدرلر.

§

﴿بلوس﴾ — برنجى آثور دولتى تجديد و جداً اساسنى وضع و تهيد

ایدن ذاتک اسمیدر . بو ذات (۴۲۹۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک تخمیناً بیک اوچیوز سنه مقدمنده تخته جلوس و بعض تنظیمات اجرا و احوال ممالکی اصلاح ایدرک یکریمی بش سنه سلطنت سوروب وفات ایلدکده اوغلی مشهور (نینوس) پادشاه اولدی و پای تختی تنظیم و توسیع ایدرک کندو نامنه نسبته (نینوه) تسمیه ایلدی . (نینوه) کله سنه نظر بیور یله .

بعضیلر اشبو بلوسی تورانیلی آثور یادن طرد ایدن سامیلرک حکمداری ظن ایدوب (۳۶۲۸ خ) تاریخنده کلدی ایدی دیرلر و بعضیلری دخی (۴۰۹۴ خ) تاریخنده آثور یاده بونامده دیگر بر حکمدار اولدیغنی تخمین ایدرلر .

§

﴿ بلاوط ﴾ — بخار کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ پله تیه ﴾ — کیمیا کراندر . فن هیئت و معدنیاتده مهارت کامله سی وار ایدی مرقوم (مولد المحوضه) و (آمونیاق) یعنی نشادر روحی کبی غازلرو (قالیه طوزی) و (سترونجیان) کبی معدنیات حقهده تدقیقات اجرا و مطالعات بیان ایدرک استحصالی و استعمالنی تسهیل ایدی و کتابلر یازدی و (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ هـ) تاریخنده وفات ایتدکن صکره اوغلی (ژوزف پله تیه) دخی فن کیمیا کریده ابراز مهارت ایدرک معلم و دائره معارفده اعضا اولدی و (کبریت کنین) یعنی (صولفانو) استخراجنی کشف ایلدیکندن اون بیک فرانق مکافات الدی .

(استرکنین) دخی بونکله (قلاواتو) نلک کشفیاتنددر . (استرکنین) قارغه بوکن جوهری دیمک اولوب سونماش کرچ و حامض کبریت و آمونیاق ایله استخراج اولنور .

§

﴿ بله زیس ﴾ یاخود (بعل زار فول) — برنجی آثور دولتی طرفندن بابل والیسی یاخود بابلده کلدان باش پاپاسی ایدی . دولت

مشار إليها طرفندن نائل اولدیغی رتبه و اعتباره قناعت ایتیموب صدر ابلق وجهله (مدیا) والیسی بولنان (ارپاکسس) ایله (۴۸۰۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدی یوز سکسان سکز سنه مقدمده اتفاق ایدرک متبوعی اولان بشنجی (ساردانپال) ک اوزرینه هجوم و پای تختی اولان نینوه جوارنده اردوسنی پریشان ایتدی و بیچاره (ساردانپال) بوخائلرک یدنده تلف اولماق ایچون فاملیاسیله برابر کندوسنی اتشد یاقدی و (بله زیس) شرق و جنوب جهتلرنده ایکنجی آثور یاخود بابلیون دولتی تشکیل و (ارپاکسس) ذاتاً والیسی بولندیغی (مدیا) ولایتده استقلالنی اعلان ایتدی و ساردانپالک اوغلی (فول) دخی کندوسنه براغیلان (سوس) ولایتنه قناعت ایلدی. بله زیس اون طقوز سنه صکره نینوه ایله یابلک اداره لرینی تفریق ایدرک بابلک اداره سنی اوغلی (تغلقالاصر) و یروب دیگر اوغلی (نابو ناصر) ی نینوه ده کندویاننده وزیر اعظم و ولی عهد کبی آلتویمشدر. اشبو نابو ناصر (۴۸۶۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدی یوز قرق سکز سنه مقدمده پدرینک وفاتیه تخته چقدیغی کبی اوکونی مبدأ تاریخ اعتبار ایتدی. بو تاریخ حالا (بخت نصر) تاریخی دیو یاد اولتقده در.

§

﴿پالسیه ا مابل﴾ — فرانسه دولتی مارشال لرندندر. بو ذات ابتدا طویجی قائم مقاملغی رتبه سیله مکتبدن چیقوب قرال ارکان حرب هیئتنه قبول اولندی و اسپانیا و موره و جزایر ده ابراز شجاعت ایلدیکنندن (۱۸۵۵ م و ۱۲۷۲ هـ) تاریخنده دولت علیه یه معاونت ایتک اوزره فرانسه عسکر یله در سعاده کوندریلوب بورادن دخی (سیواستپول) اوزرینه کتدی و عموم فرانسه شرق اردوسی قوماندانی اولدیغی حالد سیواستپول شهرینی تسخیر ایلدی و بو خدمته مکافاة (دوق مالاقوف) عنواننی آلدی و اوچ سنه صکره انکاتره ایلمچسی تعیین اولنوب (۱۸۶۴ م و ۱۲۸۱ هـ) تاریخنده وفات ایلدی.

§

﴿بنات میلیتر﴾ — عسکری بنات معناسنده اوله رق بحارستانک

(ووبو دینا) اراضیسنک بنات طمشوار ایالتنه متصل و طونه بونجه متمد برقمیدر مرکز اداره سی بلغراد محاذیسنده طونه یه ملحق بر ابرمق اوزرنده واقع (پانسیسوا) شهریدر . اشوبنات عسکری قسمی مقدمات دولت علیه آقچیلرینه قارشو متشکل بر موقع عسکری حالنده بولندیریلوب صکره آقچیلق اهمیتدن ساقط اولدیغی جهتله لغو اولمش ایدی .

§

﴿پنارس﴾ — هندستانده بنگاله ولایتی داخلنده و قالکوتنهك التي یوز قرق کیلو مترو غرب شمالیسنده و غانج نهری اوزرنده بشیوز بیک نفوسی جامع بر شهر شهیر و بونامده اولان ولایتک مرکزیدر . هندلیلر بوشهری غایت مقدس طوتارلر و دأماکلور زیارت ایدرلر . شهرک ایچنده بر اهرمیلرک بر بیک مکتبی واسکی زماندن قلله بر رصدخانه واردلر مکتب مز بورک مصارف واقعه سی و معلرک اجوراتی انکلیرلر طرفندن تأدییه اولنقمده در (اورنک زیب خان) زماننده یابیش اولان بر جامع شریفک جسامت و متانت و صنعتی حیرت افزای عقولدر و (غانج) نهری بونجه یابیش اولان یالیلری واسکله و چارشولری غایت یاقیشقی و الماس وشال و منسوجات حریره اخذ و اعطاسی بغایت رونقلیدر .

پنارس ولایتی و قتیله مستقل ایکن صکره حایه یه کیروب (۱۷۷۵ م و ۱۱۸۹ هـ) تاریخنده انکلیرلر طرفندن ضبط اولندی .

§

﴿بناز﴾ — خداوندکار ولایتنده کوتاهییه سنجانی ملحقاتندن کوتاهییه قصبه سنک اونیدی ساعت جنوبنده و مراد طاغی سلسله سنک غربنده اوچ بیک یدی یوز سکسان بو قدر نفوس مسلمانی حاوی بر ناحیه مرکزیدر بوراسی بر دره ایچنده بولنوب هواسی غایت لطیف اولدیغی کبی شرق طرفنده دخی (التون اوه) نامنده مشهور بر مسیرهی واردلر .

§

﴿بنالوقه﴾ — بوسنه ولایتی داخننده و سرایک یکرمی اوچ ساعت شمال غربیسنده و (ارباس) نهری کنارنده یدی بیک نفوسی جامع بر مرکز لوادر غایت مستحکم بر قلعه ایله محاط اولوب دروننده قرق

قدر جوامع شریفه و مکاتب و مدارس و خارجنده اعلا بانیه لری وارد ر
و (تشنه) و (دبوی) و (پرناور) قضا لیدر .

§

﴿ بنان ﴾ — کبار اولیاء اللہ بن محمد بن حمدان الجمال الواسطینک
لقبیدر مشار الیہ ملوک مصریہ دن احمد بن طولونہ امر بالمعروف ونہی
عن المنکر ایتدیکی جھتلہ ابن طولون کو جنوب بونی اعدام قصدیہ برارسلانک
اوکنہ آتدیردی وارسلان پارہلہ مک شویہ طورسون اوتہ سنی بروسنی
قو قلا یہ رق تملق وتبصبصہ باشلادی واورالق حالک نصل دیو سؤال
ایدنلرہ بن ارسلانک سوء قصدینی دوشتمیورم سؤری بحسبیدر طاهر میدر
آنی دوشونیورم جوابنی ویردی .

§

﴿ پنان ﴾ — بحر محیط شرقی ایلہ بحر محیط ہندی بینندہ واقع ملاقہ
نیم جزیرہ سنک جانب غربیسنندہ وانکاترہ دولتی جایہ سنندہ برکوچک اطہ
واطہ نک مرکز ادارہ سی برشہردر درونندہ یتش بیکی اسلام اولمق اوزرہ
یوزاوتوزیک نفوس وارد ر وھند ایلہ چین بینندہ ایشلیان سفائک کذرکاهی
اولمق حسبیلہ غایت معموردر . انکیزلر بو اطہ بی (قدح) حکومتی
سلطانندن آلرلیلہ بونک ایچون قدح سلطاننہ ہریل بر مقدار شیء ویرلر .

§

﴿ پنجاب ﴾ — ہندستانک غرب شمالیسنندہ واسع بر ولایتدر اکثر
حکاری طاغلق ومنبت وسند نہرینک قوللریلہ مروادر ومشہور شہرلری
(لاهور) و (ملتان) و (پیشاور) در .
بورادہ اعلا نفیقک پکیلری اولور وکوزل شالر نسج واعمال اولنور .

§

﴿ بند ﴾ — صولری بر محلدہ برکدیرمک یاخود میاہ جاریہ بی سیر
سفاینہ الویرہ جک درجہ دہ یو کسلتمک ویاخود صوبی قوہ محرکہ مقامندہ
استعمال ضمنندہ سرعتلندیرمک ایچون اوکلرینہ یایلان دیوار وسدلرک اسمیدر
بونلر طاشقین وصواقلی ناملریلہ ایکی بہ منقسم اولورلر . اوروپالیر بونی
دخی فن مخصوص حکمنہ قویوب (فن میاہ) نامیلہ کتابلر تألیف ایتمشلدر .

استانبولك صو بندلىرى ىدى عدددر و بونلرك اوچندن غلطسه وبك اوغلى و طوپخانه و ترسانه عامره و بوغاز ايچنك روم ايلي جهتلىنه و سىراي همايونلره و دردنن درسعات و ايو به صوكلور .

ذكر اولنان ىدى بند شونلردر .

بند	اساميسى	سمتى	عدد
۱	طپوزلى	بغچه كويى	سلطان محمود اول حضرتلرينك
۱	بند جديد	بغچه كويى	سلطان محمود ثانى حضرتلرينك
۱	والده بندى	بغچه كويى	ميرشاه والده سلطان حضرتلرينك
۱	بند كبير	بلغراد كويى	سلطان احمد ثالث حضرتلرينك
۱	كرازلى	بلغراد كويى	سلطان محمود ثانى حضرتلرينك
۱	طپوز	بند كبير جوارى	سلطان عثمان حضرتلرينك
۱	ايو اد	ايو اد	سلطان مصطفى لالهلى حضرتلرينك
			۷

§

﴿بندار﴾ — ياخود (بنداريس) — هندستانده جبل اهالىسى ديو شهرت بولان سىرسى برطائفه نك اسميدر . بونلر و قىبله مالوهدن چيقره رق هندستانك سىند جهتلىنه يايلىش و برطاق مجرم و عسك فراريلرىني ايچلىر نه آلهرق سىرسى برحالده وقوز كوچر صورته كزوب كاه خرسىزلىق و كاه ديانبجىلك ايله تعيش ايتمكده بولمىشلردر .

بونلر (۱۷۶۱ م و ۱۱۷۵ ه) تارىخنده پانيپه نك محاربه سنده مهراتلر معاونت ايدرك خيلى تلفات و ير دكارندن و بوجرا نلرى اوزرىنه مؤخرأ برچوغي پريشان ايدلديكندن شمدى مقدارلى اولكى قدر دكلدر .

§

﴿بندر﴾ — بسار ايباده طورله نهري كنارنده بر كوزل شهردر . اسوچ قرالى (شارل) (بولتاوه) محاربه سنده روسيه ليله مغلوب اولديغى زمان دولت عليه نك اوزى اياتى سىنجاقلرندن اولان اشبو (بندر) قصبه سنده التجا ايتش و برقاي سنده حايه دولت عليه ده و توروب ينه مملكتمه كوندرلمشيدى بوشهر (۱۷۶۹ م و ۱۱۸۳ ه) تارىخندىرو برقاي دفعه روسيه لولر طرفندن استيلا و ينه استرداد اولنوب نهايت (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۶ ه) تارىخنده بتون

بتون روسیه لولره ترك اولندی . بندر شهرنده شمسی انجق اون اکیبیک نفوس وارددر .

(بندر بوشیر) و (بندر عباس) بصره کورفری ساحلنده دولت ایرانیه ممالکنددر و اکیبیسیده اولدقجه تجارتکاهددر بندر عباس مقدا مسکت امامی ممالکندن ایکن (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۱ هـ) تاریخنده برکوچک محاربه نهایتنده ایران دولته انتقال ایلدی . بحر محیط هندیدن عدن کورفرینه کیررکن صول جهتده و افریقا قطعه سنده و (سومال) ساحلنده دخی (بندر خور) و (بندر غاعم) نامرله معروف برقاچ قصبه موجوددر .

§

﴿ بنغازی ﴾ یاخود (بنی الغازی) — دولت علیه نك افریقا قطعه سنده بونامله معروف برولایت مرکزیدر وقضالری (درنه) و (مربج) و (اوچله وچالو) در .

بوشهر اوروپا لیلرک (سیره نائیق) دیدکلری کورفرک دروننده و ساحل بحرده و طرابلس غربک جهت شرقیسنده وایکی یوز قرق ساعت بعدنده در . بوراده مقدا پک چوق دفعه واک صکره (۱۸۵۸ م و ۱۲۷۵ هـ) تاریخنده بیوک و باعلتی ظهور ایلدیکندن اهالیسی کرکی کبی تدنی ایتدی و ایچورلری حالا بدو یتدن قورتاریه مدی . مع مافیه طرابلس غرب اسکله سندن وسائر ممالکدن سفاین تجاریه کلوب کتمکده و خیلیمه اخذ و اعطا اولمقده در .

بنغازینک اسکی اسمی (بنه ریس) ایدی .

§

﴿ بنغلا ﴾ - افریقای غربیده ساحلی پورتکین مستملکتندن بر قطعه در مرکز اداره (سن فلیب) شهریدر و اتصالنده اولان (انغلا) قطعه سنک مرکز اداره سی دخی (سن پول) شهریدر بورارک اکثر اهالیسی (قولونی) دنیلان پورتکین مهاجرلریدر و هواسی غایت سیچاقددر لکن متعدد نهرلر جاری اولدیغندن طپراغنده هر درلو محصول یتشور .

§

﴿ بنکاله ﴾ یاخود (بنغاله) — هندستانده انکلتزه مستملکتندن

برولایتدر . بورانك مقدما برحکومت جسیهٔ مستقله اولدیغی مروی ایسه ده
توار یخ شرقیه ده بوکا دائر برقیده ظفر یاب اولنه مدی مع مافیه مؤخرأ
اله یکن یازولی طاشلردن بنکاله حکومتنك وجودی و حکمدارلرینك
همالایه طاغلرندن (قوموری) بروننه و (هندو) نهرندن (براهمیاپوترا) یه
قدر ممالکه تصرف ایتدیکی تحقیق ایلدی .

بولایتك (۱۲۰۰ م و ۶۰۰ هـ) تاریخلنده ید اسلامیانہ دخی یكدیکی
تواریخده مقیددر .

بنکاله ولایتنك مقر اداره سی (قالكوته) شهری اولوب برفاچ شهردن
عبارت اولان (مادر اس) دخی اکا تابعدر قالكوته ده تخمیناً سکر
یوز یك نفوس موجود اولوب بشیوز یك نفوسی جامع اولان مشهور
(پنارس) شهری دخی بولایت داخلنده در . بنکاله یه غانج نهری
واسطه سیله یولك کوچك يك چوق سفینه لر کورکیدر .

انکلیزلر بوراسنی (۱۷۵۷ م و ۱۱۷۱ هـ) تاریخنده آلمش و حکمداران
سلالہ سندن برحیاء اولنله معاش و یرمکده بولمشددر .

§

﴿ پنوم پنغ ﴾ — آسیاده هند چینینك جهت شرقی جنوبیسنده
واقع (فامبوج) قرالیتك مرکز حکومتی وفرانسه نك داخل دائرهٔ حیاتی
اولان بر شهردر .

§

﴿ بنه ریس ﴾ — بنغازینك نام عتیقیدر . بنغازی کلمه سنه
نظر بیور یله .

§

﴿ بنی ﴾ — (بنی اجر) و (بنی بادیس) و (بنی رسول) کی نام
وعنوانلری بنی کلمه سیله بدأ ایدن بعض حکومتلر ایچون (حکومت) کلمه
سنه نظر بیور یله .

§

﴿ بنیامین ﴾ — یعقوب علیه السلامك کوچك مخدومی
ویوسف علیه السلامك لایون برادریدر مشارالیهی والده سی (رحیل)

جنابری بیت اللحم جوارنده تولید ایدوب کندومی عتیبنده وفات ایلدی .
بنیامین سبطی اسباط سائرہ کبی تکثر ایدہ مامشدر .

§

﴿ بوتان ﴾ — چین دولتی جایہ سنده و (تبت) ولایتک جهت شمالیسنده بر قطعه و حکومت مستقلہ در و اہالیسی کافہ (بودا) مذهبندہ اولق اوزرہ برملیون سکز یوز یک رادہ سنده وغایت چالشقان وغیر تلیدر و اراضیسی فوق الغایہ منبت و محصولداردر مرکز ادارهسی ہمالایہ طاغرینک جنوب سطح مانندہ واقع (تاسیسو دون) شہری اولوب بوشہردہ موجوداولان برقلعہ ہم حکومت دائرہسی و ہمدہ معبد مخصوص صدر .
حاکمرینہ (دارمالا) تسمیہ ایدرلر و قیرلردہ سوری سوری کز مکدہ اولان میونلرک بعضیلرینہ حرمت ایلرلر .

(بوتان) فرانسزجہ کوزل هوا و (بوتانیک) علم نباتات معناسندہدر .

§

﴿ پوتیدہ ﴾ — سلائیک ولایتی داخلندہ واقع (کسندرہ) یاخود (قساندرہ) شبہ جزیرہ سنک نام عتیقیدر .

§

﴿ بود ﴾ — اروپا فن ہیئت معلرندن مشہور بر ذاتدر .
(۱۷۷۲ م و ۱۱۸۶ ہ) تاریخندہ سیاراتک شمسدن اولان ابعادینی تعیین ایچون بردستور حسابی یاپوب اخلافنہ بر کذار براقدی شویلہ کہ زیردہ کورلدیکی وجہلہ شمسدن ماعداسیارات مشہورہ بی و مریخ ایلہ مشتری بینہ برسیارہ فرضیلہ (سیارات دورینی) دیلان سیارات صغیرہ بی شمسدن اولان بعدلری نسبتندہ و صاغدن صولہ طوغری بر صرہ یہ یازوب ہیسنک التہ بر (درت) رقی و بودرت رقلرینک آلتربنہ دخی (عطارد) دن بدأ ایلہ صفر ۳، ۶، ۱۲، ۲۴، ۴۸ الی آخرہ ایکی مضروب مشترکی ایلہ مضاعف رقلری وضع و مذکور درت رقلریلہ جمع و حاصل جمعلری دخی (اون) مقسوم مشترکی ایلہ تقسیم اتمکلہ برطاقم اعداد اعشاریہ دن

عبارت مقسوم علیه حاصل اولمش و بوحالده ارضك شمسدن اولان بعدی واحد قیاسی اعتبار اولندهرق اعداد اعشاریه من بوره دن هر برلرینك واحد قیاسی مذكوره ضربلریله منسوب اولدقلى سیاراتك شمسدن اولان بعدلى استخراج اولمقده بولمشد.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۰	۳	۶	۱۲	۲۰	۲۸	۳۶	۴۸	۵۷
۰,۴	۰,۷	۱,۰	۱,۶	۲,۸	۵,۲	۱۰,۰	۱۹,۶	۳۸,۸

ایندی واحد قیاسی اعتبار اولنان بعد وسطی ارضك (۹۱) ملیون میلدن عبارت اولدیغی معلوم اولدقدن صکره دستور مرقومدن بالفرض مشتریك بعد وسطی بولمق مراد اولنسه $۵,۲ \times ۹۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۷۳,۲۰۰,۰۰۰$ بعد وسطی مشتری اولدیغی اکلاشیلور و مثلاً $۰,۷ \times ۹۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۳,۷۰۰,۰۰۰$ دخی زهره نك بعد وسطی شمسی اولور . ومع مافیه اشبو دستور حسابك بر حساب تقریبی اولدیغی دخی یلنك لازم كلور .

§

﴿ بودا ﴾ یاخود (بودها) — چین و هندستان و ژاپونیا و ترکستان چینینك بعض محالرنده قبول اولمش بر مذهبدر . بعضیلری بومذهب (۴۹۴ یاخود ۲۵۵۴ خ) تاریخده یعنی میلادك بیک قرق سنه مقدمده هند حکمدارلرندن برینك (شاکونی) یاخود (سید هارثا) نامنده درویش و قلندر کچینور براوغلینك اختراعیدر و بونی مرقوم بخته غیبوبت و بر مغاره ده اختیار غرلته اووقتکی علومك کافه سنی تحصیل ایتدکدن وادیان و طبایع اسرارینی کشف و برهما مذهبینك بطلاننی تحقیق ایلدکدنصکره وضع و تأسیس ایلشدر دیرلر و بعضیلری بومذهبك صاحبی اولان (شاکونی) (۹۷۲ خ) تاریخده یعنی میلادك الی یوز یکریمی ایکی سنه مقدمده دنیا به

کلوب یکر می طقوز یاشنده کوشه انزوایه چکلدی و خلقتک اصلاحنه همت ایتدکدنصکره براغاج اوزرنده ایکی اربعین چیقاروب اوراده صبراً وفات ایلدی و اصلاح عالم ایچون بو مثالو کانلرک دردنجیسی اولدی دیرلر . وچین وژاپونیا ده اولان بودار اولکی قولى وهنده بولنان بودار ایکنجی قولى قبول ایدرلر و بو مذهبه چینلیسر (فو) وژاپونیا لیسر (لامه) و سبیریا لیر (شامه) تعبیر ایلرلر .

بو مذهبک خلاصه احکامی او هام وخیالدن عبارت و غیر تام اولان اشبو دنیای دنیء مادیدن تبری و مسافات منوره نك مافوقنده غیر فانی اولان عقل کامله وصول هر عاقل ایچون لازم اولدیغنی اقرار و درجه کاله و اصل اولان (بودا) ارواحندن برینک اشبو دنیای مادی یه باغلانمش اولنلری قور تار مق ایچون ارض اوزرینه اینوب تجسد ایلدیکنی و تجسد ایدن اویله بر بودا وفات ایتدیکی زمان احکامک دیکرینک و رودینه دکین جریانی و حق سبحانه و تعالینک صورت و اشکالدن منزّه و خالق و قادر ایا و کئی تصدیقندن عبارتدر مرقوم شاکونینک یوز سکر جلدی جامع اولان (غانث) وایکی یوز قرق جلدی جامع اولان (دانث) نام کتابلری هندستان کتبخانه سنده محفوظدر بودا هندجه علامه معناسنده در و اصلاح نفس ایدن و خلقتی تربیه ايله مشغول اولان بودا عالمرندن بعضی لرینه دخی بونامک ویرلیدیکی واردر بو مذهبی قبول ایدنلرک البوم مقداری اوچیوز التمش ملیسون تخمین اولنه یور .

§

﴿ بودروم ﴾ — ایدین ولایتی داخلنده واقع منتشا سنجاغنه ملحق بر قضا مرکزیدر . بوشهر دوریدلر زماننده انشا اولمش و البوم معمور و آبادان بولمشدر و نفوس التی بیک راده سنده واسکله سی ایشاک و تجارتکاهددر . بر روایتده مورخ هر دوت ايله (دنیس) بوراده دنیایه کلدی . (قاری) حکمدار لرندن مشهور (موسولوس) ک زوجیه سی معرفتیه یابیش اولان و عجایب سبعة عالمدن معدود بولنان تربیه سی بودروم جوارنده ایدی (موسوله) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ بودولیا ﴾ — روسیه دولتنک غرب جنوبیده برایتی و کرسیسی

(قانیچ) شهریدر بوراسی لهستان اداره‌سنده ایکن سلطان عثمان خان ثانی
حضرتلی بالذات محاصره وفتح ایدوب نابی مزحوم دخی (قانیچا) نامیله
بر تاریخنجه تألیف ایتدی. لهلولرک (۱۷۶۲ م و ۱۱۷۶ ه) تاریخنده
روسیه اسارتندن قورتلوق اوزره اعلان اتفاق ایتدکاری (بار) شهری ایالت
مزبوره داخلنده در.

§

﴿بودین﴾ — الیوم اوستریا دولتی ممالکندن اولان بحارستان
ولایتک بلاد مشهوره‌سندندر بوکا شمیدی اوستریالور (بوده) یاخود (اوفن)
دیرلر. بودین شهری طونه‌ک صاغ طرفنده الی بشیبیک نفوسی جامع
برکوزل شهردر (۱۵۲۶ م و ۹۳۳ ه) تاریخنده سلطان (سلیمان) حضرتلی
وارادین وامثالی اون برقلعه ایله برابر بوراسنی دخی ضبط ایدوب خیلی زمان
صکرهینه مجارلیله کچمشیدی.

§

﴿بور﴾ — ۱۲۲۵ سنه میلادی‌سنده (کیلوساق) و (نار) نامان
حکیملرک واسطه تحقیق‌بله اثبات وجود ایتش بر جسم عنصریدر (حامض بور)
نام جسم مرکبدن استحصال اولنور و (رکی بور) و (بللوری بور) بر صورت
مخصوصه ده استخراج اولتمنده بولنان اقسامندندر.

کیسی یشیلجه رنگلو اولور واک شدید درجه حرارتده اریر بللوریسی ایسه
شفاف و بعضاً رنگسز و اکثراً اچیق صاری و یاخود قرمزیدر و قوه
انکساریه‌سی الماسک قوه انکساریه‌سنه شبیه و غایت سرت اولغله یا قوت
دنیان جوهری چیز و الماسه جلا ویره یلور.

بور قرمزی درجه حرارتده آزوت دنیان غازی بلع ایدر و رکی بور مولد
المحوضه دروننده و حتی هواده تسخین ایدلسه سرعت اولغله یا قوت
حالته تحول ایلر.

§

﴿بورا﴾ یاخود (بوراس) — اسکی یونانیلرک پوراز روزکاری
آلهی اعتقاد ایتدکاری شخص موهومک اسمیدر. بو حریف و قبیله اتنه قرالی
اره کنه‌ک هوایی مشرب اولان قزینی قاپوب کوتورمش ایش.

بونك صورت مجسمه سنی صاچنك وصقالنك اوزرینه قار یاغمش انسان شكندده
سپارلرایدی.

§

﴿ بوران ﴾ — خلفای عباسیه دن مأمونك زوجہ سی ووزیری
سخنی مشہور حسن ابن سہلک کریمہ سیدر مشار الیہانك مأمونہ تزوجی
اثادہ ترتیب ایدیلان سورك عالم اسلامیتده برنجی درجہده مظنن بر سور
اولدیغی لیله زفافده قرق بظمان عنبردن معمول بر موم یاقلسی و حجلہ کاه
عروسه آلتون تل ایله طوقونوب اوزری شہدانہ اینجورلہ دونادلمش حصیر
فرش ایدلسیله مستدلدر حریری مرحوم مقامہ تبریزہ سندہ (وبلقیس بعرشہا
وبوران بفرشہا) دیو اشبو حصیرہ اشارت ایتشدن مشار الیہا حسن عالمہاسیله
برابر غایت عاقہ وادیہ اولمخلہ زفاف کیجہ سی بالتصادف کندہ اولان
نماز سزلق معذرتی (اتی امر الله فلا تستعجلوه) دیهرك زوجنه افہام ایلشدن
(بورانی) دیدیکمز طعام مشار الیہایہ منسوبدر.

§

﴿ پوراوہ ﴾ یاخود (پوروس) — هندستان راجہ لرندن یعنی
حکمدار لرندن بر مشہور ذاتدر. اسکندر رومی آسیادہ ایران شاہی
(دارا) بی مغلوب و ملکنی کاملا ضبط و بخارادہ بر مدت آرام ایتدکنصکرہ
(۵۲۶۸ خ) تاریخندہ یعنی میلادك اوچوز یکریمی التی سنہ مقدمندہ (آنك)
یعنی (سند) حکمدارینك معاونت و دلالتیلہ پنجابدن اوچنجی (چلم) نہرینی
یکوب (ستلیج) نہری کنارندہ اشبو (پوراوہ) بی بوزدی و کندوسنی
طوتوب حضورینہ جلب و سکانہ معاملہ ایدیم دیو سؤال ایلدکده (شان
پادشاہی اوزرہ معاملہ ایت) دیسی اوزرینہ اسکندر خط ایدوب ملکنی
ترك و حکمدار قلدہ ابقا و اورادن بابلہ عودت ایلدی.

§

﴿ بوربوز ﴾ — افریقای شرقیدہ کائن ماداغسقار جزیرہ سی منسوب اتندن
و فرانسه دولتی مستملکاتندن بر مشہور اطہدر بورادہ کلینا و قہوہ چیقار
فرانسہده پك چوق زمان سلطنت ایتش بر خاندانك اسمی دخی (دوق
دوبوربون) اولوب سلالہ سندن الان بر چوق پرنسہر موجوددر.

§

﴿ پورتگیز ﴾ یا خود (پورتوغال) — اروپای جنوبی
برقرالقدر وزیر تصرفند اولان ممالک شمالا غالیسی و شرقاً لیون و اسپانیاده
واقع (استرامادور) و اندلس و جنوباً بحر محیط اطلاسی ایله محدود در
و جنوبند شماله طوغری طولی ۵۷۶ و عرضی ۱۶۸ کیلومتر و در واهالیسی
اوروپاده درت ملیون یدی یوز قرق یدی بیک و قطعات سائر ده درت
ملیونند عبارت اولوب اوروپاده اولنری (سیل تیرین) فاملیاسندن اوله رق
قتولک مذهبنده بولنورلر و کندولرینه مخصوص پورتگیز لسانیه تکلم
ایدرلر بودولت برقرالیت اوله رق حکومت مشروطه عمومیه اوزره اداره
اولمخنده در و مقر اداره سی ایکوز یتش ایکی بیک نفوسی جامع اولان
(لیرنون) شهر یدر .

پورتگیز قطعه سنک استرامادورک جهت جنوبیه سندن ماعدا اراضیسی
اکثر یا طاغلق اولوب اووه لرند زیتون و انجیر و لیمون و پورتقال و عسل
و قرمز یتیشور و فیروزه و امثالی ذیقیم طاشلر و هر نوع معدنیات بولنور .
پورتگیز قطعه سی الی عصر قدر روما دولتی اداره سنده قالوب (۵۵۱۴ خ)
تاریخنده یعنی میلادک سکسان سنه مقدمنده (سه ریوروس) نام کسه
واسطه سیله استقلال بولدیه ده و فائندن صکره برمدت و اندالره و (۴۰۹ م)
تاریخنده (الن) نام بارلره و (۵۱۵ م) تاریخنده و یزیغوتلره پکدی
و (۷۱۱ م و ۹۳ ه) تاریخنده عربلر هجومه باشلاوب و یزیغوتلره
اوغراشه رق خیلی محللرینی آلدیلر و (۱۱۳۸ م و ۵۲۳ ه) تاریخنده
پورتگیزلر اسپانیا جایه سنده بولندیغی حالده اسلامه پک چوق غلبه و خیلی
ممالک استرداد ایلدکرندن رئیسلری اولان برنجی القونس مکافاتاً قرالاق
عنوانه نائل اولدی و اسپانیولر بولنری برآردلق ینه جایه آلوب
(۱۶۴۰ م و ۱۰۵۰ ه) تاریخنده انکیلرلرک مداخله سیله ینه ترک ایلدی
ایسه ده پورتگیزلر تجارت و صناعت و خصوصات صرافیه جه انکیلرلرک
غلبه سندن قوریه مدیلر وزیر تصرفلنده اولان (بره زیلیا) ولایتی انکیلرلرک
کندو ملکاری کی اداره سنه صبر و تحمل و بوسبر و تحمل ایله فرانسزلرک
سوء یتندن تخلیص کریان ایلدیلر و عاقبت بره زیلیانک (۱۸۲۱ م و ۱۲۳۷ ه)
تاریخنده اعلان ایسدیکی استقلالی تصدیقه و (۱۸۵۱ م و ۱۲۶۱ ه)

تاریخنده مارشال (مسالدها) نك تشویقیله ظهور ایدن اختلال داخلی نتیجه سنده متروك اداره مشروطه نك احیا وابقاسنه ودرت سنه صكره قانون اساسینك وضعنه مجبور اولدیلر .

(پورتوغال) نهمی (پورتو) نام قوتلفدن مأخوذدر . (حکومت) کله سنه دخی مراجعت بیوریه

§

﴿پورتو یکو﴾ — اسپانیانك بیوك انیلرندن بری اولوب الك زیاده شرق جهتسده واقعدر و شكلی مربع الاضلاع وقائمة الزوايا شكلنه مشاهددر والیوم بش یوزبك نفوسی جامعدركه بولردن نصفی سیاه ویا حبشی واللی بیک نفوسی اسیردر . مقراداره سی ساحل شمالی اوزرنده واقع (سان ژوان پورتوریکو) نام شهردر اشبواطه برقپودانلق عمومی تشکیل ایلر ساحلیری غایت کیرشلی چیتشلیدر شرقدن غربه تمتد برسلسله جبالی اولوب اشبو طاعده انهار و مجاری متعده نبعان ایدر و هواسی معتدل و اراضیسی محصولدار اولوب شکر قهوه توتون پموق و امثالی یتیشور « وانشا آته مخصوص اغاجلری کلیت اوزره بولنور حیوانات بریه و بحیره غایت مبدولدر .

بواطه (۱۸۹۳ م و ۱۸۹۹ هـ) تاریخنده (خریستوف قولومبوس) معرفتیه کشف اولندی و اوزمان الی یوزبك یرلی نفوسی جامع ایکن (۱۵۰۹ م) تاریخنده اوراده متوطن اسپانیولر اهالی مزبوره بی معادن اخراجی ایچون چالشدیردققرینه بناء پك آز برمدت ایچنده اکثریسی تلف اولدیلر .
اون یدنجی عصر اوائلنده انکلیزلر مذکور اطه بی ضبط ایدوب چوق زمان یکمکسزین ینه صاحب اولی اولان اسپانیالوره ترك اتمشلردر .

§

﴿پورت سعید﴾ — (باب السعید) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿پورتو﴾ — پورتکیز دولتی ممالکندن (دورو) نهر مشهوری فی اوزرنده یوزبك نفوسی حاوی برشهر شهیردر (اوپورتو) دخی

دیلور شرابی پک مشهور در قدیم پورتیکیزه و یرلش اولان (پورتوغال)
نامی اشبو شهره نسبتله و یرلش ایدی

§

﴿پورتوپرنس﴾ — آمریقای وسطاده بیوک آنتیل اطلرینک
ایکنجی درجه ده جیمی اولان حایتی اطله سنده ینه (حایتی) نامنده اولان
جمهوریتک مرکز حکومتدر واهالیسی اکثریا اوروپا و اسپانیا مهاجرلریدر.

§

﴿پورتوریکو﴾ — آمریقاده بیوک آنتیل اطله لرندن معدود
واسپانیا دولتی زیر تصرفنده بیوجک بر اطله در و مرکز اداره سی
(سن یوان) شهریدر واهالیسی کافه اسپانیا مهاجری اولق اوزره برملیون
درتیوز بیک تخمین اولمقده در (حکومت) کله سنه دخی نظر بیوریه

§

﴿پوردو﴾ — پارسک بشیوز التمش کیلومتر و جنوب غربیسنده
و (غارون) نهرینک بحر بالطفه منصب اولان محلی جوارنده برکوزل
شهردر و بیک قدر سفینه آلور بر معتبر لیانی و یوز طقسان درت بیک
نفوسی و مکمل یول و کوپری و مکتبری و بقیچه لری واردر بوراده اعلا
و مشهور بر نوع شراب چیقار و بو شرابه چوق محله ده تقلید ایدیلور ایسه ده
مکن اوله مز.

﴿پوردور﴾ — قونیه ولایتی داخلنده و قونیه نك الی ایکی ساعت
بعد جنوبیسنده بر سنجاق مرکزیدر دروننده اون طقوز جامع و اون مسجد
و یکرمی اوچ مکتب و بشییک طقوز یوز بوقدر نفوس بولنوب منقسم
اولدیغی الی قضاایله برابر مجموع نفوسی قرق بیکه بالغدر و اراضیسنده هر نوع
محصولات یتشدیکی کبی جریر و دخان و افیون دخی حاصل اولمقده در
پوردورک بر ساعت شمالنده طولاً سکز و عرضاً بر ساعت مقداری ممتد اولمش
برکوی واردر که بوکوی (چوروک صوکولی) و (پوردور کولی) نامیله
یاد اولنور صوی غایت آجی اولدیغی جهتله دروننده بالق و سولوک
بولمادیغندن بشقه اصابت ایتدیکی محالدره نباتات بیه حاصل اولمادیغندن

اهالیجه برقطره فائده سی یوقدر فقط ساحلنده کائن (یکه بورلی) قضاسی قراسندن ایکی قریه اهاالیسی کسدکاری اودون وسائر اخشابن قایقتره تحمیل ایدوب بوکول واسطه سیله قصبه یه ایندیررلر. بوردورک باغ و باغچه لری اوج ساعت بعد جنو بیسنده اولان (چینه) قریه سندن ظهور ایدن (کول پیکار) نام صو واسطه سیله سقی اولنوب اشبو صومارالذکر چوروک صوکولنه منصب اولور.

§

﴿بورکاوچه مصطفی﴾ — یلدریم بایزید خان اولادنن (موسی) چلبینک قاضی عسکری فحولین علمادن شیخ بدرالدین محمودک کتخدا الغنی ایش بر شخصدر. چلبی سلطان محمد خان حضرتلری طرفسندن شیخ مشار الیه یومی بیگ اچقه تقاعدک احسانیه ازینقه اقامته مأمور ایدلیدی صرهدده مرقوم (بورکاوچه مصطفی) آیدین طرفنه واروب شیخ مومی الیهک نامنه اوله رق باشنه اوج بیکدن زیاده سواری و پیاده اهل فساد طوپلایوب وبر روایتده ادعای نبوت ایدوب خلقی اضلاله باشلامش اولدیغدن پادشاه مشار الیهک شهزاده سی اماسیه حاکمی سلطنت مراد حضرتلری مفسد مرقومک ازاله سنه مأمور اولدی و مشار الیه مستوفی عسکر الیه کلوب ولایت مزبوره داخلنده واقع (قره برون) نام محله مرقومی اون بیکدن آرتق عونیه سیله برابر اخذ و گرفت و قتل ایدرک سرمق طوعنی پدیری مشار الیه کوندردی.

§

﴿بورنو﴾ — افریقا قطع سنک و سطنده و (حاد) کولنک جهت غریبسنده بر حکمدارلقدیر و مقر اداره سی (قوفا) شهریدر و اهاالیسی زنجی و عوماً اسلام اولوق اوزره ایکی ملیونه قریدر و اراضی سی غایت سیجاق ایسه ده ایچه محصولدار اولوب فقط هر طرفی مزروع دکدر. بوراده مانده و دوه و طاوغنک اعلاسی بولسور. خراب اولان قدیم بورنو شهرینک زده اولدیغی بر درجه یه قدر حس اولمقده در.

§

﴿بورنه نو﴾ — یاخود (بورنای) — بحر محیط هندیده سوندا

یاخود مالزیا اطله لرندن بر یوک اطله در بواطه فلنک جدید دن صکره
 دنیانک الک یوک اطله لرندن صایسلور . اوزرنده التی حکومت
 و (مالایو) و (بوکیس) و (دایا) ناملریله اوچ جنس التی ملیون اهالی
 موجود اولوب یالکیز جنوب طرفنده کی حکومتلر فلنکولره ویرکو
 ویرمکنده وقصوری بالاستقلال اداره اتمکنده در واهالی مرقومه نک
 اکثریسی یعنی مالایو و بوکیس جنسی اسلام و قصوری مجوسیدر
 و تعیشلری بر اغاجک ساقو نامنده دقیقله بالقدن و مشغولیتلری قورصانلقدن
 عبارتدر اراضیسی غایت سیحاق اولدیغندن اهالی عریان اوله رق کرلر
 و بر برله اره صره محاربه ایدرلر و محاربه ده اوق ویای قوللانورلر .
 (بورنه نو) اطله سنده التون وکوش و سائر معدنلری واردر و برطاغدن
 الماس دخی چیقمقده در لکن هواسی غایت وخیم اولدیغی کبی غرب جهتنده
 یغمور و روزکارلر کثرت وشدندن اهالی پک چوق زجت چکرلر وسیل
 قورقوسندن اکثری خانهلرینی قازیق اوزرینه یپارلر .

§

﴿بوز﴾ — انجماد کلمه سنده محرردر . عملی بوز دخی اون
 بر درهم (آزوتیت دامونیاق) واون درهم (کهرچله طوزی) واون التی
 درهم (کبریقت سود) کوزجله سحق وقرق یرهم عادی صو دروننده
 حل اولندقدن صکره طولی بر شیشه دروننده بش التی درهم تمیز صو
 قونوب مذکور اجزالی صویک دروننده وضع اولمغله حاصل اولور .
 بونک دها بر قاق نوعی وار ایسه ده الک قولایی بودر .

§

﴿پوزان﴾ — پروسیا ولایاتنک الک جنوبه دوشنیدر و اراضیسی
 غایت منبت و محصولداردر واهالیسی عموماً لهلی اولوب تجارتی همان
 کافه یهودیلره منحصر کبیدر و مرکز اداره سی (ورات) ایرماغی اوزرنده
 واقع والی درت بیک نفوسی جامع اولان (بوزان) شهریدر و (نیزن)
 و (برومبرغ) بلاد مشهوره سننددر .

§

﴿پوزانیاس﴾ — بجاهیر یونانیه دن اسپارت حکومتنک امرای

عسکریه‌سندن بر مشهور و بهادر ذاتدر (۵۱۴ خ) تاریخنده یعنی میلادك درت یوزسكسان سنه مقدمنده فرس حكمداری برنجی (سرخس) ك پدري زمانده کی مغلوبیتك آجیسنی چیقماق ایچون بر قاج ملیون عسکر واکا کوره دونسا و مهمات ایله یونانستانه هجوم ایتدیکی زمان اشجو پوزانیاس یونان عسکرینه باش قوماندان اولمش و محاربه‌ی قزانمش ایدی صکره سن عجمله طرفدارلق ایتك دیو اتمام واعدامنه حکم ایتدکلرندن بیچاره قاجوب یونانیلرجه ملاذ مقدسه‌دن اولان (پلاس) معبدینه دوشدی وارقه‌سی صره قوغالبان مأورلر معبد مذکوره کیروب چیقارمغه مقتدر اوله‌مدقلرندن قپوسنی قپایوب ایچروده آچقله تلف ایتدیلر .

§

﴿ یوزجه اطه ﴾ — قلعه سلطانیه بوغازی خارچنده بحر سفید اطه‌لرندن بر کوچك اطه‌در و طولی طقوز و عرضی بش کیلومتر و اولوب دروننده یدی يك اهالی واردر بوراسنی (۱۳۷۶ م و ۷۷۸ هـ) تاریخنده حنوزلر آلوب و نندیکولر جويزلردن و دولت علیه دخی و نندیکولردن ضبط ایلدی . نام قدیمی (تته دو) در .

§

﴿ یوزقیر ﴾ — قونیه‌ك اون سكر ساعت غرب جنوبیسنده یدی یوز نفوسی شامل بر قضا مرکز یدر که بو قصبه (سرستاد) نامیله دخی زبازد اولوب مع توابع اون يك ایکی یوز طقسان اوچ نفوسی جامعدر دروندن (یوز قیر) پیکاری نامیله جریان ایدن پیکار قصبه‌ك طرف غربیسنده و اوچ ساعت بعدنده کائن قره حصار قریه‌سی جوارنده کی طاغدن ظهور و قضاء مذکوره تابع (فارط) و (پیکارجق) قریه‌لرندن و (بیلویران) ناحیه‌سی داخلندن مرور ایله یکیشهری کولنه منصب اولور .

§

﴿ بوسنه ﴾ — روم ایلنده بر ولایتدر و وسعتی عرضاً ایکوز و طولاً اوچوز کیلومترودر و سرای قصبه‌سی سلطان محمد الثاني

حضرتلر نيك (۱۶۶۲ م و ۸۶۷ هـ) تاريخنده اورارلى فتح ايتدىكى زمان (ميقتياسقه) نهري كنارينه ياپىردىغى سراي مناسبتيله معمور اولدىغىدن سراي بوسنه دنيلىش و مركز ولايت (تراونيك) قصبهسى ايكن مؤخرأ سرايه نقل اولمشدر .

نفس سرايه ثلثانى اسلام اولق اوزره التمش بيك اهالى و يوز بر جوامع شريفه و اوچ كلىسا و مدارس و مكاتب واردر و عموم بوسنه اهالىسى بر مليون اوچيوز بيك تخمين اولمفدهدر .

بوسنه ولايتنى (۱۱۲۷ م و ۵۲۱ هـ) تاريخنده بحارلر اسلاوونيا قرالندن الوب بر مدت اداره ايتكدن صكره بوسنه ليلر استقلاللرينى اعلان ايلدىلر ايسه ده اوتوز بر سنه دن زياده محافظه ايده مديلر و (۱۶۰۰ م و ۸۰۳ هـ) تاريخنده يلدريم (بازيد) خان حضرتلر نيك اولطرفه عزمى تحقيق ايلدكده اطاعت و حايه دولت عليه يى قبول ايلدىلر و (۱۶۶۲ م و ۸۶۷ هـ) تاريخنده سلطان محمد الثانى حضرتلرى بالذات كيدوب حرأ اخذ و ممالك دولت عليه ه الحاق ايلدى .

بوسنه نك اورمانلرى و صولرى و اراضيسى غايت زنكين و لطيفدر و قليج و سلاح اعمالى كى صنايع ايجه ايلرولمشدر .

§

﴿ پوصله ﴾ — بحرونك و خريطه اخذ ايدن مهندسى نيك استعمال ايتدكلى آلتك اسميدر . اورو پاليلر آلت مز بورك ايجادى ايتاليا هنوزرانه نسبت ايدرلر ايسه ده اهرام مصرى و جوهنك پوصله جهاتنه موافق بولمىنه نظراً پوصله نك دها اولدن موجود اولدىغى اكلاشيلور . آلت مز نور بر محلك قطبلردن پكن نصف النهار جغرافيسيله نصف النهار مغناطيسى يئنه اولان انحرافى شرقى و يا غربى اوله رق كوسترر و بوانحراف ايسه كره ارضك هر بر نقطه سنده مختلف اولوب انجق درت محله ده نصف النهار جغرافى ايله نصف النهار مغناطيسى منطبق اولمىله انحرافك صفره منجر اولدىغى و حدود عراقى ده دى صفره منجر اولق اوزره بولندىغى و درسمعادتده انحراف پوصله نك (۷) درجه و (۳۲) دقيقه ايدوكى قىجه معلوم اولور .

بحریونك (پرکار بحری) و یا (پرکار انحراف) دیدکری دکر پوصله سی اکثر سفاینده مشهود اولدیغی وجهله پرنجدن مصنوع بر قوطی ایچنده متحد المرکز ایکی چنبر و بر محور ایله موضوع بر آلت اولوب تخته ده بولنان بر قورشون لوحه ایله دائما افقه موازی طور سی تأمین اولنش و قوطینك قعرینك مرکزنده مرکوز اولان بر میلک رأسنه دخی تخته ده نصف النهار مقناطیسی بی ارائه ایدر مقناطیسی بر ابره بی حاوی و اوتوز ایکی روز کارك هبوی جهاتنك تقسیماتی محتوی اوله رق بر بیاض مقوا قونلشدر مذکور پوصله سفینه نك دومن محلنه یقین اوله رق قونیلوب و سفینه نك حرکت ه باشلدیغنده اول امرده واره جغی یرك روز کار بنك قنغی طرفه اولدیغی جغرافیا خریطه سنده بولنوب پوصله ده (خط صادق) دنیلان استقامتله بر جهته بولندیرلق اوزره دومن اداره اولنور و سفینه یه یول و یریلور خریطه اخذ ایدن مهندس لرك استعمال ایتدکری پوصله دخی مربع الشکل بر تخته قوطی ایچنده موضوع و اوزری جام ایله مستور بر معدنی لوحه نك اوزرینك ۳۶۰ درجه یه تقسیم اولنش ردائر ایله اشبو دائره نك مرکزنده مرکوز بر میلک اوزرنده نصف النهار مقناطیسی بی کوستر بر ابره دن عبارت اولوب بو آلتنده بلانچته جهته قونیلور و یاننده بر محور ایله مربوط اولان و اشیایی باش اشانی کوستر مکده بولنان بر دور بین ایله بعض نقاطه باقیله رق بلانچته اوزرنده نیرنکی دنیلان مثلث تشکیل اولنور . چینلور لرك (۳۵۰۰ خ) تاریخننده پوصله استعمال ایتدکری توارینخده مقیددر و اوروپایه ادخالی و ندیکلی (مارقوپولو) واسطه سیله ایدوکی ادما اولنیور ایسه ده مرقومک اورو پایه عودتی (۱۲۹۵ م و ۱۲۹۵ ه) تاریخننده وقوع بولدیغندن و حالبوکه (۱۱۸۸ م) تاریخننده پوصله نك اوروپاده (مارینت) نامیله استعمال اولدیغی بعض کتب یونانیه ده مسطور بولندیغندن ادمای مذکورک بطلانی مرتبه ثبوت و اصل اولور . پوصله نك اورو پاده اصل شیوع و احتیاجات بحر یونه موافق صورته افراغی (۱۳۰۰ م و ۷۰۰ ه) تاریخننده (قلادیو جیوجا) نامنده بر ذات معرفتیه وقوع بولدی .

﴿بوفون﴾ — طبعیوندن فرانسه لی برذاتدر . بوذات ایتالیا ده وانکله ده تحصیل علوم ایتدکن صکره بعض تطبیقاته دخی کیریشوب برچوق مسئله یی ایضاحه و تاریخ طبعینک برنجی جلدینی تألیفه موفق وبوسبله قونت رتبه سنه نائل اولدی ومؤخرأ حیوانانک اخلاق ودرجه فراستی تعریف یولنده برکتاب یازدی ومقرر آینه لر حقنده برچو تدقیقات اجرا ایلدی .

موی الیه (۱۷۸۸ م و ۱۲۰۳ هـ) تاریخنده وفات ایتش و تاریخ طبعیسی مؤخرأ اونوز الی جلد اولمق اوزره طبع وتمیل اولمشدر .

§

﴿بوقلمون﴾ — کرتشکله یه مشابه بر حیوانک اسمیدر وبوحیوانک دریسی مویشلی اولدیغی وکونش اوردیغی زمان تلون ایتدیکی ایچون بونامی ویرمشدر . متلون وثباتسز آدمله دخی بوقلمون مزاجلی دیرلر . (حشیشه بوقلمون) سملی براوتدر وبواوتک برقاج نوعی اولوب هر نوعنک اسمی بشته در (صارمساق اوتی) (یرپلامودی) (میشه جک) (قیصه جق محموده) (شوکه البیضا) (بت اوتی) (قورتلیجه) حشیشه بوقلمون انواعدندر .

حکما حشیشه مرقومه یه (اسطافیز کری) تعبیر ایدرلر وسم حکمنده اولان جوهرینه (دلغین) دیرلر .

اطبانک ۳ کهرچله و ۲ پلین طوزی و ۱ حض اخیر منغاز ایله یاپدقلری بر نوع یشیل صویک اسمی دخی (قلون مینه رال) در وبونام صویک درحال برقاج رنکه کیردیکی ایچون طاقیش اولدیغنه نظراً قلونک قلموندن محرف اولدیغنده شبهه یوقدر .

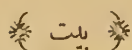
اشبو بوقلمون کله سنی و قتیه شعرا ایچه سرمایه ایتشلر وتشبیهات وکنایات اوله رق قوللامشلر ایدی .

مثال

﴿ بیت ﴾

اند رین کار کاه بوقلمون

کل امر بوقته مرهون

رنك نيرنكنه الدامه بو چرخ دونك
نقش الوان ديه كوسترديكيدر بوقلمون

§

✽ بوكووين ✽ — اوسترياده بر يالتدر . اشبو ايالت شمالاً
وغرباً (غاليسيا) و جنوباً و غرباً مجارستان و ترانسيلوانيا و شرقاً بغداد
وروسيه ايله تحديد اولنور . نفوسى اوچ يوز التمش بيك راده سنده در
مقر اداره سى (چرنو يچ) شهر يدر كه بوشهر (پروت) نهرينك جهت يمين
اوزرنده وويانه نك جانب شرقيمندن ۷۴۰ كيلومترو بعد و مسافده اوله رق
اون ايكي بيك اهالى يى جامعدر . بوكووين بغداد ممالكندن معدود
ايكن (۱۷۷۷ م و ۱۱۹۱ هـ) تاريخنده آريلوب غاليسياه الحاق اولندى .

§

✽ بولاك ✽ — مصر قاهره نك شمال غرييسنده وايكي كيلومترو
بعدنده ونيل اوزرنده واروش و ليمان كبي عد اولنور بر شهر در واهاليسى
اون سكز بيك راده سنده اولوب دروننده والى اسبق متوفى (محمد على)
پاشا زماننده يابلس هر درلوفن ايچون متعدد مکتبل واردر . بوراسى
(۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ هـ) تاريخنده فرانسزل طرفندن احراق اولنمشيدى .
بولاك مطبعه سنك دقتى مناسبتيله اوراده طبع اولنان كتابلر دائماً معتبر
طوتيلور .

§

✽ بولتاوه ✽ — روسيه دولتنك بسارايا اوزرنده ايكي مليون
نفوسى جامع بولتايدر . اسوج قرالى تيمورباش دنيلان اون ايكنجى شارلى
(۱۷۰۰ م و ۱۱۱۲ هـ) تاريخنده روسيه اوزرينه هجوم ايدوب بولتاوه
محاربه سنده مغلوب و دولت عليه به التجا ايتمش ايدى . (شارل) كله
سنه نظر بيور ياه .

§

✽ پولونيا ✽ ياخود (لهستان) — اوروپاده دوچار انقراض اولمش
بردولتدر . بودولتنك تحت تصرفنده اولان ممالك چوق كره تبدل و تعير

ایدوب اکثر زمانده بحر بالطق و قره دکزو (دینه پر) نهرلی ایله محدود
قالدی و نفوسی اون ایکی و اون بئش ملیونه رسیدیه اولدی و یک چوق مدت
مشهور (وارشاهه) شهری مقر سلطنت انخاد اولندی . پولونیانک
اراضیسی صغوق ایسه ده اصولدار و لطیف الهوادرو اورمانلری و معدنلری
چوقدر .

پولونیاده قراللق (۱۵۷۲ م و ۹۸۰ ه) تاریخندن صکره انتخاب اهالی ایله
اولمغه باشلادی و برارهلر اچا بنسندن یله قرال انتخاب و قبول اولندی لکن
عسکر جمع و تحریری و محاربه و مصالحه قراری کی یوک ماده لره قراللر
قارشیدیرلیوب بوقوله خصوصات (دیت) تعبیر اولنان و کلا محاسبنده
رؤیت اولنور اولدی . لهلول قرال انتخابی مسلماً بر صحرایه طویلانوب
اوراده آت اوزرنده اجرا ایدرلر ایدی .

لهستان اهالیسنک اکثریسی قتولک و پاپاسلری غایت زنکیندر و یهودیلر
بوراده خیلی رغبت و حرمت کوردکلر یچون لهستان یهودیلرک جتیدر دیو
شهرت بولشد .

لهستان (۱۰۰۰ م و ۳۹۱ ه) تاریخنده المانلرک جایه سندن قورتیلوب قرالیتنی
اعلان ایلدی و نیجه سنه لر اختلالات داخلیه ایله و مغوللرک مهاجیه سیله
اوغراشوب (۱۳۰۶ م و ۷۰۶ ه) تاریخنده قرا لیت مذکوره تقرر ایلدی
و برارهلرک پروسیای غربینک همان نصفنه و بوهمیا و مجارستاندن بعضی ممالکه
مالک اولدیسده دولت علیه نك استیلا سندن کوز آچه مدی و (۱۵۷۳ م
و ۹۸۱ ه) تاریخندن صکره انتخاب اصول قدیمه سنک تغیری و پروتستانلرک
ظهوری و نظامات محلیه نك تشویشی ملبسه سیله اسکی اقتدارندن دوشدی
و (۱۶۸۳ م و ۱۰۹۵ ه) تاریخنده و یانه یی استیلایه تقرب ایتش اولان دولت
علیه اردوسنی رجعتیه مجبور ایدن (ژان سویسکی) پولونیا دولتی ایچیه
جانلاندیردی و بعضی نظامات وضع ایلدیه ده برآره لقی (سانو) نك ارتکاب
و خطاسیله روسیه قباچیه سنه قیصیلدیغندن موسقوه عهدنامه مضره سنی
امضایه مجبور اولدی و مؤخرآ قتولکلر ایله پروتستانلر بیتنده ظهور ایدن
اختلاف و مجادله اوزرینه روسیه ایشه قارشمغه باشلادی و (۱۷۶۴ م
و ۱۱۷۸ ه) تاریخنده مشهور (قترینه) سوکیلیسی اولان (پونیاتوفسکی) بی

لهستان قرالی انتخاب ايتدردی و درت سنه صکره اوروپا دولترینک مشغولینى فرصت اتخاذ ایدرک پروسىا ايله و قرال مومى اليهک موافقتيله لهستانه عسکر صوقدى و فرانسه دولتى اگرچه بر درجه يه قدر صورت مخالفته بولندى و دولت عليه يى بالتشويق روسيه اوزرينه اعلان حرب ايتدردیسه ده فعلاً معاونتى اولدى و دولت عليه دخى لهلولرى کندوسنه معين ظن ایدر ايکن جنرال (پوتوسکينى) فرقه سندن ماعداسنى بالعکس روسيه يه طرفدار بولديغندن يالکز باشنه روسيه ايله اوغراشوب نهايت مغلوب اولدى و قترينه (۷۷۲ م و ۱۱۸۶ هـ) تاريخنده پروسىا و اوستريا دولتريله سوزى پيشيروب لهستانک برنجى مقاسمه سنى ياپدى و بومقاسمه ده شرقى غالچيا اوستريايه و بياض و سياه روس و بعض پولونىا روسيه يه و پروسىا جهتنده اولان بعض ممالک جهاز اولقى اوزره (برانده بورغ) خاندانسه دوشدى و بر ولايت قدر ممالک دخى لهستان قرالينده قالدی .

(۱۷۹۰ م و ۱۲۰۵ هـ) تاريخنده روسيه دولت عليه واسوج ايله محاربه ايتمکده ايکن لهلولرک غير تکشلى اعاده استقلال ايچون طاورانمق ايتديلر سه ده موفق اوله مدقارندن ايکى سنه صکره ايکنجى و براز صکره اوچنجى مقاسمه دخى وقوعبولدى و (۱۸۳۱ م و ۱۲۴۷ هـ) تاريخنده لهلولر برشديد اختلال دها چيقاروب التى آى اوغراشدیلر و دولت عليه بچپاره لرى قور تارمق ايچون فرانسه و اوستريا و اسوج دولتريله بعض مذاکراته بولنديسه ده انکاتره دولتى موافقت ايتديکندن اودخى کيرو قالدی و لهلولر نظامات داخليله ايچون موضوع قانون اساسيلرينى غيب ايتديلر و (۱۸۶۳ م و ۱۲۸۰ هـ) تاريخنده کى اختلالرى دخى ايکى سنه دوام ايتديکى حالده اوروپا دولترینک نصيحتندن بشقه برشى قزانه ديدلر بونک اوزرينه روسيه دولتى دخى جنرال (مورايىف) ي کوندروب بچپاره لرى فوق الغايه تأديب ايلدى .

§

﴿ بولى ﴾ — قسطنونى ولايتى داخلنده و قسطنونى شهرينک غرب جنوب يسنده و الشمس ساعت بعدنده بر سنجاق مرکز بدر . و اووه سى غايت کوزل و محصولدار اولوب هر نوع محصول يتشمکده و کولک بويلا و تفنگ و کتان

و پرنج کبی شیلر حاصل اولمقده در ونفوس موجوده سی ملحق نواحیسیله برابر اونیدی بیک راده سنده در وسکسان التی جامع واون درت مدرسه واون تکیه و یوز قرق مکتبی وجوارنده متعدد معدن صولری واردریدی یوز بیک دوئم تخمین اولنان جسمیم اورمانلرندن پک چوق کراسته یاپیلوب قره دیکزه ایندیریلور . اشبو شهر (قلودیو پولیس) نام شهر قدیمک خرابه سی جوارینه یاپیلوب مقدهما (باستان) نامی ویرلشیدی .

§

﴿پولینزیا﴾ — اوسترالیا قطعده سنک حاوی اولدیغی اقسام اربعه دن بری اولوب خط استوانک شمال وجنوب طرفلرنده حد احصا دن خارج برطاقم اطهرلی مشتمل اولدیغندن جزایر کثیره معناسنه اولان (پولینزیا) نامنی آلمشدر بواسطه لک ایوکی (زه لاند جدید) اطهرلیدرکه اشبو اطهرلی پارسک سمت قدمنده واقع ایکی اطه دن عبارت و یوز سکسان بیک نفوسی و برطاقم طاغری و مرعاری حاوی اوله رق انکتره دولتنک تحت تصرفده بولنور (ساندویج) (ناویفاتور) (سوسیته) (توبوآی) (باس) (غامبر) (مندانا) (مارکیز) باقی اطهرلی دخی جزایر مشهوره سننددر پولینزیا اهاالیسی مائز سلاله سی فروغنده اولوب بویلری اوزون چهره لری بیضی الشکل صاچلری سیاه و دوز کوزلری بیوک قاشلری چوق برونلری یایوان آغزلری کنیش دوداقری قالیندر بونلرک بعضیلری اهل صنعت و سفر بحریده ماهر و قابل مدنیت ایسه ده ایچلرندن پک چوغنی عادات وحشییه بی ترک ایتمیوب وجودلرینی تمغالیه رق حیوانلر کبی کز مکده و یک دیکرینی اکل اتمکده درلر .

§

﴿پولیسپرسون﴾ یاخود (پولیسپر خون) — اسکندر رومینک بیوک جزالرننددر . بو ذات اسیا محار باتنده پک بیوک خدمتار ایتدیکی و مشهور (اریل) محار به سنی قزاندیغی حالده اطوار سر بستانه سنه بناء مشار الیه بونی براره لق حبس ایتش و مؤخرآینه عفو ایلش ایدی . اسکندرک وفاتندن صکره مرکز سلطنتده یعنی ماکیدونیا ده اسکندرک اوغلنه وصی و وکیل سلطنت اولان (انتی پاتری) (۵۲۷۵ خ) تار یخنده یعنی میلادک اوچ یوز اون طقوز سنه مقدمنده وفات ایلدکده اشبو (پولیسپرسون)

وصی و وکیل سلطنت انتخاب اولندیسه ده متوفی انتی پاترک اوغلی (قساندی) حق وصایت پدرمندن بکا انتقال ایتک لازم ایدی دیهرک بر چوق متقفلرله قالقوب بونک اوزرینه هجوم و غلبه ایلدیکندن پولیس پرسون اینولیرله التجایه مجبور اولدی و مؤخرأ سلطنت دعواسنه قیام ایدن بر پرنس ایله دخی برلشک استدیسه ده قساندرک مواعید فریانه سنه قاپیلوب پرنس مرقومی اعدام ایلدیکندن بدنام اولدی و اورادن نرهبه کتدیکی نرهبه ده نه زمان وفات ایلدیکی بیلنمندی .

§

﴿پولیویا﴾ — آمریقای جنوبینک غرب جهتنده بر یسوک جمهوریتدر . بوراسی (پرو) جمهوریتی اداره سنده ایکن (۱۸۱۱ م و ۱۲۶۶ هـ) تاریخنده اسپانیولرک تشویقیله عصیان و اون بش سنه متمادی محاربه ایتدکدن صکره استقلاللرینی اعلان ایلدیلر . مقر اداره لری (شوکیذاقا) شهریدر و اهالیسی اکثریا هندلی دنیلا یرلی و آمریقایی اولمق اوزره ایکی ملیون اوچ یوز یکریمی بشیک تخمین اولتمقده در . جمهوریت مذکوره رؤسای بینه هر فصل ایسه وقتیلر بر نفاق کیرمش اولدیغندن ریاست ایچون الیوم بر برلرله اوغراشمقده درلر . (حکومت) کله سنه دخی نظر بیوریلر .

§

﴿بومبادور﴾ — فرانسه مشاهیر نسواننددر قرال اون بشنجی (لویی) کال حسن و ملاح و قوه عقل و فراستی سایه سنده اسیر زنجیر عشق و محبتی ایتدکدن صکره (۱۷۴۴ م و ۱۱۵۷ هـ) تاریخنده زوج مشروعی ترک ایدرک قرال مومی الهک کوستردیکی شوانری سراینه زینتبخش اقامت و برسنه صکره دخی (مارکیز) عنوانی و سنوی ایکی یوز بیک لیرا معاش احسانی ایله داخل دائرة قرالی اولوب دولتک و کلا و سفرا عزل و نصیبی کبی امورینه ودها بیوک ایشلره پرماغنی صوقعه باشلادی و (۱۷۵۶ م و ۱۱۷۰ هـ) تاریخنده المانیا ایمراطورلق حقنی باویرا (الکتوره) سنه و یرمک ایچون آچیلان ویدی سنه امتداد ایدن محاربه نیک ابتدا سنده اوستریا ایمراطور بچه سی (ماری تره ز) ک بومبادوره یازدیغی استرحانامه اوزرینه بومبادور فرانسه یی

بغتهٔ پروسیا و باویرا اتفاقندن اوستریا اتفاقنه چو یردی و جزو یتلک و (وولتر) ک افکار سقیمه سسنه طرفدار اولدی فرانسه ماداملری بونک هروقت چیقار دیغی البسه و تزینات سائر موده سنی تقلید مجبور یئنده اولور لر ایدی مرقومه نك براخطار یله (سهور) فابریقه سی و مکتب حربیه تأسیس و پارس شهری فوق العاده تزین اولندی. فرانسه انقلاب کبیرنده سرائک مصارف دفتری میدانه چیقار یلوب تدقیق اولندیغی صرده مومی الیهانک امریله خزینه دن آلوب بعض انشاآت و سائر یه صرف اولنان مبالغت مقداری قرق الی ملیون لیرایه بالغ اولدیغی تبین ایتیش و انقلاب مذکور دخی اساساً بومثالو اسرافاتک حصوله کتیردیکی بر نتیجه بولتمشیدی .

§

﴿بومبای﴾ — هندستان غربی شبه جزیره سنک ساحل غربیسنده واقع کوچک شبهه جزیره اوزرنده انکلتزه دولتی مستملکاتندن برولایتک مرکز یدر بونام دخی کوزل کمی یتاغی معناسنه اولق اوزره پورتکیز لسانندن مأخوذدر . بومبای (۱۵۳۰ م و ۹۳۷ ه) تار یخنده پورتکیز دولتی اداره سسنه کچوب (۱۶۶۱ م و ۱۰۷۲ ه) تار یخنده انکلیزله ترک اولندی و بش سسنه صکره هندستان قومپانیه سی انکلتزه دولتندن صاتون آلوب مؤخرأ سائر ممالک هندیه امتیازات یله ینه دولت مشار الیه یاه صاندی . بومبای شهرنده اکثر یسی مسلمان اولق اوزره الی یوز ییک نفوس واردر و لیمانی غایت کوزل و ترسانه سی و شمندوفرلی و جوامع و مدارس و مکاتبی مکملدر و مجوسیلرک یکی یابیش اولان بر معبدی ابنیهٔ مشهوره دندر بوراده افریقای شرقی و ایران و عربستان و هندستان ممالکیله خیلی تجارت ایدیلور . کوچک (سالست) اطه سی دخی بومبای ملحقاتندندر .

§

﴿بومبه﴾ — روما دولتی بسوک جنرالرندندر . بوذات برقاج مظفر یته نائل اوله رق کرکی کبی شهرت بولدقدن صکره (قونسل) عنوانی آلوب دکز خرسرلرینی تعقیب و احیایه مأمور اولدی و طقسان کون ظرفنده بوکا دخی موفق اولدیغندن (روما معبودی) عنوانی و یرلدی وارنستان حکمداری (تیرداد) ک مهاجرات شدید سسنه قارشو کیدوب

انی دخی فرات نہری کنارندہ بوزہرق ارمنستانہ کیروب روما دولتنہ نافع بر مباحدہ امضا ایتدیردی ومتعاقباً (پتیا) و (پافلاغونیا) و (پونوس) ممالکنی تحت اطاعتہ الوب سوریه اوزرینہ یکدی واوراسنی دخی استیلا و قدس ولایتی جایہ دن وارمنستان حکمدارینک اوغلی (قازناق) پدرینی اعدام وجسدینی پومبہ یہ تقدیم وکندوسنک حکمدارلفہ تعینینی التماس ایلدیکندن مسئولنہ موافقتلہ اوراسنی دخی تحت جایہ یہ الدقدن صکرہ رومایہ عودت ایلدی و بومظفریاتنہ بناء اہالی طرفندن یوک برآلای ایلہ قبول اولندی (۵۵۳۴ خ) تاریخنہ یعنی میلادک التمش سنہ مقدمندہ روما جزالرنندن (قراسوس) و (سزار) و (پومبہ) سوزی پیشیروب وینلرنہ قرابت پیدا ایدوب روما ممالکنی تقسیمہ قرار و یردیلر و پومبہ نک عہدہ سنہ اسپانیا و آفریقا ممالککک اداره سنی تفویض ایتدیلر ایسہدہ (پومبہ) کتیبوب رومادہ قالہرق یرینہ قائمقاملر کوندردی و بو تقسیماتدن منفعل اولان روما سناتو اعضاسیلہ برلشوب و اہالیدن برچوق طرفدار پیدا ایدوب بونلرک سایہ سندہ روما مستقل قونسللکک قزانندی و شریک سلطنتی اولان و مقدما حصہ سنہ (غول) ممالکی دوشن (سزار) پومبہ نک مرکزہ اوتوروب عسکرینی طاغیت و شویلہ ایت بویلہ ایت کی امرلرینی چکمہ مدیکندن اردولرینی روما اوزرینہ یعنی پومبہ ایلہ سناتو اعضاسی و طرفدارلری علیہنہ سوق ایلدی و پومبہ مغلوباً یونانستانہ و اورادن مصرہ قاجدقہ مصر و کلاسی قبولنی تنسیب ایتیبوب قارہ یہ چیمقمسزین زوجہ و اوغلنک کوزی اوکندہ اعدام و قفاسی تعقیب ایدن مرقوم سزارہ ارانہ ایتدیلر لکن سزار مصرلورلک بو جرأتلرندن ممنون اولیبوب سبب اولنلری قصاص ایلدی و پک چوق آغلدی.

§

﴿پومبہ یی﴾ — ایتالیانک غرب جنوبیسنده کائن (وزو) نام بنار طاغ قربندہ و قیلہ یرالتندہ قالمش برشہردر بوشہر یکریمی عصر مقدم ایتالیانک الک معمور و مشہور برشہری اولدیغی حالہ (۵۵۱۵ خ) تاریخنہ یعنی میلادک التمش طقوز سنہ مقدمندہ و (نینوس) نام روما ایمراطوری زمانندہ مذکور طاغک شدتلہ فوران ایدن اتشدن حاصل اولان

کولک التنده قالمش وسکنه سندن فرد متنفس قورتلامشدر . اون بدی عصر
صکره زراعت قصدیه کویلو طرفندن قازیلورکن طپراق التندن بعض
آثاری چیقغله بیلنوب وبالاتر امحفرایدیلوب شهرک شایان تماشایرلی میدان
چیقارلمشدر .

§

﴿پومرانیا﴾ — پروسیانک بحر بالطق سواحلیجه تمتد جسمیم برولایتک
اسمیدر (اودر) نهر مشهوری دروننده جاری و (پومرش خاف) یعنی
پومرانیا لیمانی دنیلان بیوک کولی حاویدر هواسی صغوق ونمناک ایسه ده
طپراغی محصولداردر و کرسی اداره سی اودر نهری اوزرنده واقع
و ۷۷۰۰۰ نفوسی جامع اولان و پروسیا مواقع تجاریه سنک برنجیسی
بولنان (شتاتن) شهریدر و (سوبنه موند) و (استرالسوند) و (غرایفس والد)
و (بارط) دخی بلاد مشهوره سندندر .

§

﴿بون﴾ — جزایر ده قسطنطین ایالتنده وتونس حدودی جوارنده
لیمانی مشهور وابنه سی معمور برشهر درو صابونک موجدی اولان عبدالرحن
المونینک مسقط رأسیدر . فرنکر صابونک ایجادینی جنوه قربنده واقع
(ساوون) شهرینه نسبت ایدرلر ایسه ده صحیح دکلدر صابون نامی مومی
ایله اولوقت تحسین مقامنده سویلنان (اصاب البونی) دن مخفف اوله رق
قالدی .

§

﴿بوناپارت﴾ — فرانسه ده برکوچنک ضابط ایکن ایمپراطورلق
مسندینی احراز وتون اوروپایی وبلکه دنیایی لرزان ایدن بیوک ناپلیون ایله
فاملیاسنه مخصوص لقبدر .

بوناپارت کنجلیکی اوانده جنراللق رتبه سنه نائل اولدی و (۱۷۹۶ م
و ۱۸۱۱ هـ) تاریخنده فرانسه ده جمهوریت معتدله ومفرطه وقرالیت
طرفدارلرینک چیقاردقلری اختلال اثناسنده مداخله ایتمک استه یان اوروپا
دولترینه قارشویک بیوک ایشلر کوروب اوستریالورلی ویانه جوارینه قدر
تعقیب وایتالیوا المانیا واسپانیایی تهدید ایلدی ووندیکی اوروب دولتارینی یاقدی

و کلیسارینی یغما ایتدی و (۱۷۹۸ م و ۱۲۱۳ هـ) تاریخنده هندستان طریقی کشاد وانکلیرلی اوجهدن تضییق ایتک اوزره مصره کوندرلدیکندن قرق یک عسکرایله کلوب واسکندریه یی آلوب مشهور اهرام تپه لری محاربه سنی قراندقندصره مصره دخی کیردی وانکلتره دونماسی دولت علیه دونماسیله برابر تعقیب ایلدیکندن فوق الغایه تلاشه دوشهرک مصرلیری تأمین ایچون امیرالحاج کوندرمک و مولد شریف او قودوب قنبدیل دونماسی یایمق و بن مسلمانم دیمک کبی دسیسه لر قالشدیه ده اهالی بونلره قامدیغندن و عثمانلی وانکلیر عسکرلری زیاده جه صقشدیردیغندن دفع اولدی کتدی و فرانسه یه وصولنده (دیرکتوار) حکومت جمهوریه سنک اهالی نظرنده دوشونلکینی کوروب کندوسنه برطاق طرفدار بوله رق حرباً و صلحاً اوج اعضادن مرکب بر (قونسولا) حکومت جمهوریه سی تشکیل ایتدیردی و کندوسی دخی او اوچک بری اولدی و بو حکومتک آتارینی عالمه کوسترمک ایچون (۱۸۰۰ م و ۱۲۱۵ هـ) تاریخنده ایتالیا اوزرینه یوریوب مشهور (موتسه پللو) و (مارنغو) محاربه لرینی قراندی و اوستریا دولتنی برطاق مالمک ترکیله مصالحه یه مجبور ایتدی و ایتالیا مالکی همان بتون بتون فرانسه ممالکندن معدود اولمغه یوز طوندی و المانیاده اولان روحانی حکمدارلقلری لغو و بعض دوقه لقلری یکدیگرینه الحاق و (۱۸۰۴ م و ۱۲۱۹ هـ) تاریخنده سناتوی اقصاع ایدرک جمهوریتی قالدیروب کندو قرالغنی اعلان ایلدی لکن اوروپا دولتلری فرانسه نك بوقدر تقرد و تعظمی چکه مدیکندن وانکلتره دولتی مهارت سیاستکارانه سیله واقچه قوتیله روسیه یی فرانسه اتقاقندن آیروب دول سائر ایله برابر فرانسه علیه براتفاق یایدیلر سده بوناپارت (۱۸۰۵ م و ۱۲۲۰ هـ) تاریخنده اوستریا و متقلری عسکرینی فنا حالده بوزیغندن اوچ حکمدار (اوستریج) نام محاده مغلوبانه بر مصالحه عه دینه مجبور اولدیلر مؤخرأ بوناپارت میلان شهرنده ایتالیا قرالیتی تاجنی دخی کیدی و جنوه جمهورى حسن رضاسیله ایتالیا جایه سنه کیردی و بوناپارت کندو اقرباسندن (ژوزف) ی سچلیا و ناپولی یه و (لوی) یی فلنکه قرال تعیین ایتدی پروسیا دولتی (۱۸۰۶ م و ۱۲۲۱ هـ) تاریخنده ینه فرانسرلره بوزیشوب دردنجی دفعه اوله رق اوروپا دولتلرله عه د اتقاق ایلدیکندن بوناپارت برشدید هجموله

پروسیا عسکرینی دخی بوزوب برلینه کیردی واورادن اتفاقه داخل اولان روسیه اوزرینه دخی کیدوب کوچک زایلوده برقاچ بیوک مظفریت قزاندی و دولت علیه یی روسیه یه اعلان حرب ایچون تشویق و تهدید ایدرک انی دخی یاپدیروب بیهوده بونجه تلفاته سبب اولدی و (۱۸۰۹ م و ۱۲۲۴ هـ) تاریخنده روسیه دن ماعدا اوروپا دولتری بشنجی دفعه اولق اوزره فرانسه اوزرینه ینه عقد اتفاق ایتدیلسده اوستریانک مغلوبیتندن بشقه برثره حاصل ایده مدیلر وایکی سنه صکره بوناپارت روسیه یه اعلان حرب ایدرک موسقویه قدر کتدیسده موسقوه وایسی شهری کاملاً احراق ایلدیکندن بوناپارت آچقده قالب کال پریشانیتله رجعت ایلدی و (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ هـ) تاریخنده اوروپا دولتری التجی دفعه اوله رق تکرار اتفاق و بشیوز بیک عسکر اخراج ایدرک بوناپارتی بوزدیلو کندی و سنی طوتوب الپ جزیره سنه طرد و دو تناسنک نصفی والی اوچ قلعه سنی ضبط ایتدی لر لکن بوناپارت برسنه صکره جزیره مذکوره دن برتقریب فرارایله پارسه کلوب تخمه جلوس ایلدیکندن اوروپا دولتری کال حیرتله ینه سلاحه صاریلهرق فوق الغایه برشدله هجومه باشلادیلو بوناپارت ارتق ایشک نتیجه سی فایه واره جغنی حس اتمکله استعفا یه مجبور اولدی . و دخالت ایتدیکی برسفینه ایله (سنت الن) جزیره بهیده سنه نفی اولوب (۱۸۲۱ م و ۱۲۳۷ هـ) تاریخنده اوراده وفات ایلدیکندن نعشی پارسه کتورلدی و جنازه آلاینده برملیون نفوس بولندی . بوناپارتک اصلی قورسیقه جزیره سندندر .

§

﴿ پونت ﴾ یا خود (پونتوس) — آسیای صغرا نك شرق شمالیسنده طبرزون و جانبك و اما سیه و لازستان ممالکی و قافقازیه ایله تحدید اولمش و بوحوددی برقاچ کره تبدل و تغیر ایتش برولایت جسمیه مستقله اولوب کیره سون و اسکی انطالیه و ترمه و زیله و توقاد و نیکسار مشهور شهرلرندن ایدی مؤخرأ (۵۰۷۲ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز یکریمی سنه مقدمنده ایران حکمدارلرینك بر صمدار بلخی اولدی . پونت صمدار بلرینك الك مشهوری یدنجی (مهرداد) در بوذات (۵۰۰۵ خ) تاریخنده یعنی میلادك سکسان سکر سنه مقدمنده رومالوره اعلان حرب ایدوب برنجی محاربه ده

(پتیا) و (قپادوقیا) و (پامفیلیا) ولایاتی و مؤخرأ قریم و منقریل و کرجهستان ممالکنی استیلا ایدرک بوغازه قدر کلدی و آتندی تهدید و اسیر ایتدیکی یوزیک روما عسکرینی برکونده اعدام ایتدی و اوچ سنه صکره روما جنزالی مشهور (سیلا) کوچ حاله غلبه ایدوب خبلی ممالک قورتاردی و مهردادک اوغلی (قارناق) نام خائن روما لولرک افسادیه باباسنی اعدام ایتدیروب نعشی جنزال پومبهیه کوندر دیسده امیدیه کی مستقل اوله رق تخته چیقهدی. روما دولتک انقراضدن صکره پونت برچوق زمان ایرانلرک زیر حایه سنه قالوب ابتدای دولت عثمانیه ده حایه یه کیرمش و اولوقت برکوک روم حکومتی طاینه رق صکره ینه ترک حایه ایتشیدی (۱۴۶۱م و ۸۶۶هـ) تاریخنده سلطان محمد الثانی حضر تلی بالذات کیدوب و حکمداری اولان (ژان قومن) ی تعندینه بناء برمدت محاصره ایله طوتوب اولاد و عیالیله در سعادته ارسال و مملکنی ممالک دولت علیه یه الحاق ایلدی.

§

﴿پوندیشری﴾ (بندر شیرک غلطی اولق کرک) — هندستانده (مادراس) شهرینک یوزالتمش کیلومتر و جنوب غربیسنده یکریمی ایکی بیک نفوسی جامع برشهر در. بوشهر و قتیله برکوک قصبه ایکن فرانسه دولتی (۱۶۸۳م و ۱۰۹۵هـ) تاریخنده مارتن طرفدن اشترا و اعمار ایدرک برچوق فرانسزلر اسکان ایتدی و کیده رک بیویوب (۱۶۹۳م و ۱۱۰۴هـ) تاریخنده فلنکلوره کچدیسده درت سنه صکره فرانسزلرینه استراد و هندستانده اولان مستملکاتلرینه مرکز اتخاذ ایلدی. بوراده خیلی چوید بویا و منسوجات قطنیه فابریقه لری وارد در. هندستان بیوک پادشاهی مشهور نادرشاه (دهلی) شهرینی استیلا ایتدیکی زمان اودخی بوراسنی بیوجک براداره یه مقر آتمش ایدی شمیدیکی حاله فرانسزلرک هندستانده اولان بتون مستملکاتی نفوسی انجق یوز یکریمی درت بیکه بالغ اوله بیلور.

§

﴿بوننو﴾ — سودان و سلطانک جانب شرقیسنده نیل ایضک قوللریله مروی اراضی وسیعده متوطن زنجیرک یاخود اراضیلرینک اسمیدر

اراضی مذکورہ غایت صولاق و مثبت ایسہ دہ قوم مزبور وحشت حالندہ بولندیغندن محصولرندن استفادہ اولئامقدہ ومعافیہ بویقینلردہ بعض اسیر تاجرلری چفتلکات تأسیسی ایچون اوغراشتمقدہ در .

§

﴿ بون فرہر ﴾ — (۱۶۱۵ م و ۱۰۲۴ هـ) تاریخندہ تشکل ایدن برجعیث رهبانیہ نك اسمیدر . (ابی برادر دیمك) بونلر ك خدمتی کیفسزلرہ ومجانیئہ باقی وخیر ومنعفت ایچون هر درلو زحمتی اختیار ایتكدن عبارت ایكن تاریخ مزبور دن اون التی سنہ صكره (فرانسوا) طریقی دخی قبول وجامہ شوی كیمك وصویونوب یتاقدہ یاتمق كبی كافتلری ترك وصمان اوزرنده یاتمغه قناعت ایلدیلر . اشبو جمعیثہ داخل اولنلرہ (بوفیس) دخی دیلر ایی اوغل دیمكدر .

§

﴿ پونیک ﴾ — رومالور ایله قارتاجلور یینندہ وقوعبولان اوچ بیوك محاربہ نك اسمیدر . بومحارباتك برنجیسی (۵۳۳۰ خ) تاریخندہ یعنی میلادك ایکیوز التمش درت سنہ مقدمندہ بدأ ایدوب یكرمی اوچ سنہ دوام ایتدی ایكنجیسی (۵۳۷۵ خ) تاریخندہ یعنی میلادك ایکیوز اون طقوز سنہ مقدمندہ بدأ ایدوب اون سكرز سنہ دوام ایتدی اوچنجیسی (۵۴۴۵ خ) تاریخندہ یعنی میلادك یوز قرق طقوز سنہ مقدمندہ بدأ ایدوب اوچ سنہ ظرفندہ قارتاجلورك اضمحلایله نہایت بولدی . (قارتاج) و (انیبال) كلملرینه نظر بیوریلہ .

§

﴿ پواتیہ ﴾ — فرانسه نك جهت جنو یسندہ اولان (وین) ایالتك كرسیسی اولوب اوتوزيك نفوسی حاویدر واثارعتیقہ سی پك چوقدر . وقیلہ اندلس دولت اسلامیہ سی اشبوايالتہ قدر فرانسه ممالكنی استیلاتمش وبوشهرك پیشكاهندہ بریوك محاربہ غیب ایلش ایدی .

§

﴿ پوہرا ﴾ — ایراندہ کوهستان سنجاغنك مرکزی اولان شهرك اسمیدر . (پومپور) قصبہ سی شهر مزبورك مواقع معروفہ سندنلر .

§

﴿بوهمیا﴾ یاخود چهستان — اوستریا دولتنک برولایت جسیه سیدر
ومرکز اداره سی (پراغ) شهریدر • بوهمالیلر برچوق زمان مستقل
یشایوب مؤخرأ یعنی (۱۴۳۸ م و ۸۴۳ ه) تاریخنده چیقاردقلى اختلال
عقببنده و اوستریانك دوقه لقدن قرالغه تحویلى صره سنده قراللق مذکوره
بعض امتیاز ایله ادخال ایدلدیلر •

بوهمالیلر فی الاصل هندستان عشائرنندن واسلاو جنسنندن اولوب کندورلى
کندورینه (چك) تعبیر ایتکده واکثریسی چالغیچلىق وحقه بازلق
و فالجلىق کبی صنایع حسیسه ایله تعیش ایتکده درلر • اوروپالیلر چنکانه لره
(بوهمین) یاخود (بوهم) تعبیر ایدلر •

§

﴿بویالومحمد پاشا﴾ — پیر احمد چلبی نام ذاتك مخدومیدر بویالی
نشانجی پاشا دیمکله معروف ایدی • مشارالیه ارباب فضل و معارفندن
اولغله جلال زاده نك سوقيله کاتب دیوان سلطانی و بعض وزیریه تذکره جی
اولدقدنصکره (۱۵۶۷ و ۹۷۵ ه) تاریخنده جلال زاده یرینه توقیعی
وسکسان برده حلبه والی وسکسان بشده نشانجی وسکسان سکزده وزیر
رابع و طقسان التیده ینه نشانجی و طقسان یدیده وزیر سادس اولدی
و معلولاً وفات ایتکله ادرنه قیوسی جاده سی اوزرنده بناء ایتدیکی مشهور
نشانجی جامعی حرمنده تربئه مخصوصنه دفن اولندی • (دیدیلر واصل
حق اولدی نشانجی پاشا) تاریخ و فایدر • مشارالیهك بش نفر کریمه سنی
اعیان علمادن بش نفر کیمسه یه تزویج ائلمی محاسنندن عد اولمشدر و سلطان
سلیمان نامنه یازدیغی تاریخی نشانجی تاریخی دیمکله معروف و مطبوعدر •

§

﴿بویانه﴾ — اشقودره کولندن چیقارق اولکون ایله درایح بیننده
وندیک کورفرزینه منصب اولان نهرک اسمیدر و منصبدن مذکور کوله سفاین
کیدوب کلکده در • فیضان ایتدیکی زمان اشقودره شهرینه تحطی
ایتدیکی واقعدر • (زه) و (سم) صولرینك اشقودره کولنه التحاقندن
حصوله کلان (موراجه) نهری (بویانه) نك قسم سفلائی صاییلور •

§

﴿بویه﴾ — آل بویه عراقینده بر مدت حکومت ایدن ملوکات
عنوانیدر . بو حکومتی (۹۳۲ م و ۳۲۰ هـ) تاریخنده بنی زیاد حکمداری
مرداویج طرفندن کرخ والیسی بولنان (عمادالدوله) افندیسنک وفاتی عقبنده
تشکیل ایلدی و مومی الیه و اخلافی عراق عجم و فارس و دیلم و کرمان
و خوزستان و بصره و بغداد ممالکنه دخی مالک اولدی و برارلق ایکی به
انقسام ایدوب بر قسمی (۱۰۲۹ هـ) و دیگر قسمی (۱۰۵۵ هـ) تاریخلرنده
منقرض اولدی . بونره ملوک دیالمه دخی دیرلر .

§

﴿بهاء الدین﴾ شاه نقشبند — (محمد) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿بهاء الدین﴾ آملی — فضلالی عصردن صاحب حال بر ذات
پرکالدر . مومی الیه اهل سنت و جماعتدن اولدیغی حالده ایجاب موقع
وزمانه کوره مذهبی میان شیعه ده ستر ایدر ایدی . کشکول بهاء الدین
نام مجموعه سی مشهور انا و (نان و حلوا) نامنده کشیده سلک نظم ایتدیکی
مثنوی مختصری حلاوتبخش سکرستان معانی و بیاندر .

مثنوی مذکور شویله بدأ ایدر

﴿نظم﴾

نان و حلوا چیست این اعمال تو

جامهٔ پشمین ردای شال تو

این مقام فقر خورشید اقتباس

کی شود حاصل کسی رادر لباس

زین ردا و جبهات ای کج نهاد

زین دویبت مثنوی آمد ییاد

§

﴿بهاء الدین عمر﴾ — مشایخ کرامدن عاشق بالله بر ذات ستوده سماتدر
مشارالیه صائم الدهر اوله رق خیلی زمان استغرق اوزره یشایوب

(۱۴۵۳ م و ۸۵۷ هـ) تاریخ‌ننده وفات ایلدی. نماز قیلارکن رکعتلرک مقدارینی تعداد و اخطار ایچون یاننده آدم بولندیرمق عادتق ایدی.

§

﴿بهاء الدین سالم﴾ — بامیانده حکومت ایدن ملوک هیاطله دندر.

مشارالیه محب علما و صاحب فضیلت بر ذات سستوده سمات اولدیغنه بناء درکاهنه پک چوق علما و صلحا جمع اولوب کتابلر تألیف ایتیشلر ایدی حتی امام فخر رازی دخی (بهائیه) نام کتابنی مشارالیهک نامنه تألیف ایتیشدر. (اژه) نامنده برحاکک ید ضبطنده اولان بلخ ولایتی اهاالیسی اسلام اولدقوری حالده خطایی دنیلان دینسزله ویرکو و یرمکده اولدقورینی ایشتمکله بلخی و بعده (ترمذ) ی ضبط ایدوب اهاالی مرقومه یی خراج کذارلقدن قورناردی و مؤخرأ غور ممالکنه دخی تمامیه ممالک اولوب (۱۲۰۶ م و ۶۰۳ هـ) تاریخ‌ننده وفات ایلدی.

(بامیان) افغانستان قطعه سنده در. و مشارالیه سلاله ملوک غوریه دندر.

§

﴿بهاء الدین﴾ — سلطان صلاح الدین ایوبینک وزیری عادل

قراقوشک اسمیدر. سلطان مشارالیه هر سنه اول بهارده مصردن شامه عزیمت ایتدیکجه قراقوشی مصرده براغوب رؤیت امور سلطنتی عهده سنه تفویض و ولی عهدینی دخی تشریک ایلر ایدی قراقوش چوق زمان شریکیله برابر حسن ادارهیه موفق اولدیسده شریکنک (۱۱۶۵ و ۵۶۱ هـ) تاریخ‌ننده وفاتی مناسبتیه ایکی آی قدر یالکز قالدقده فویه سی میدانه چیقدی و کندوسندن غریب غریب حکملر صادر و هربری حکم (قراقوشی) دیو مثل سایر اولدی ازچله برکون حضورینه برآدم کتوروب افندم بو حریف کوز کوره فلان کیمسه نک کوزینی چیقاردی دیو شکایت ایتدکرنده قصاصاً سزده بونک کوزینی چیقارک دیمسی اوزرینه حریف امان افندم بنده کر چولحه یم تک کوز ایله ایش کوره یم بنم برآوجی قومشوم وار انک برکوزی زانددرا کر انک کوزینی چیقارر ایسه کر هم بکا وهم اکا برضرر اولمز دیدیکنه بناء برشیدن خبری اولمیان زواللی آوجی کتوروب برکوزینی چیقاردیلر.

§

﴿بهادر کرای﴾ — قریم خانلرندن اعرح احمد کرایک یوک اوغلیدر
بیچاره برآره لق اتقاق اهایلی ایله خانلق مقامنه کتورلمش ومؤخرأ برادری
شاهینکرایک پنجه غدیرنه دوشهرک حبس اولمشیدی هله برتقریب
قوبان جانبنه قاچوب بیک اکیوزدرت سنه سننده اورادن درعلیه یه جلب
وتکفور طاغی قضا سننده برچفتلک احسان بیورلدی وسنی التمش طقوزه
بالغ اولنجیه قدر چفتلک مز بورده اقامت ایدوب صکره وفات ایلدی.

§

﴿بهار﴾ — هندستانده اسکی (ماغاده) حکومتک مقر اداره سی
اولان شهرک اسمیدر . (پانتا) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿بهایی﴾ — مشاهیر علمادن شیخ الاسلام بهایی افندی والدّه جهتندن
یوک پدری مفتی مشهور ابوالسعود افندی ویدر جهتندن خواجه سعدالدین
افندیدر . مشارالیه اوائل حالنده تحصیل کمال ایدرک ملازمتله سلسله ارباب
تدریسه داخل اولوب مؤخرأ حلب وبغداد وادرنه واستانبول قضا لینه
واناطولی وروم ایلی صدارت مسندلرینه دخی نائل و (۱۶۴۶ م و ۱۰۵۶ ه)
تاریخننده برنجی و ۱۰۶۲ ده ایکنجی دفعه اولوق اوزره مقام مشیخت
اسلامیه واصل اولمش والتمش یاشنده وفات ایدوب خانه سی قربنه دفن
اولمشدر مشارالیه حقیقه محزن علوم وفضائل برذات نیکو خصائل
ایدی متنوع فنلردن خیلی آثاری ومرتب فتوا و دیوان اشعاری واردر
قطعه آتیه اثار شعریه سندندر .

✽ قطعه ✽

که باکه که اول خنچر برانه بقارسک
مقصودک اگر جان ایسه جانانه بقارسک

هروعدی ایدرسک نیجه بیک عهد ایله محکم
اما ینه نه عهدده نه پیانه بقارسک

§

﴿په پین﴾ — فرانق دولتی امرای عسکریه سندن بر مشهور
جنرالدر • ایتالیا ده بر هیئت مستقله تشکیل ایدن (لومبارد) لربونک و قرال
(شارلمان) لک قوه قاهره سیله محو و نابود اولدی .

§

﴿بهجت﴾ — حکیم باشی مصطفی بهجت افندی صدور دن حکیم
باشی خیر الله افندی نیک حفیددر • موحی الیه (۱۷۷۴ م و ۱۱۸۸ ه)
تاریخنده تولد ایدوب ۱۲۰۸ ده طریق تدریسه داخل اولدی و تکمیل
نسخ علوم ایتدکدن صکره مشهور دیوان همایون ترجمانی یحیی ناجی افندی دن
لاتین و ایتالیان لسانلرینی و فن طبی تحصیل ایدوب ۱۲۱۸ ده سلططان
سلیم ثالث حضر تدرینه سرطیب اولدی و مؤخرأ مصر منلاسی و ثانیاً حکیم
باشی اولدقدن صکره ۱۲۳۶ ده اناتولی قاضی عسکر لکندن عزل و حالت
افندی نیک نفسانیتیه کشانه نی اولندی و برآی صکره خصمی منکوب و کندوسی
مظهر عفو اوله رق در سعاده کلوب بر قایچ دفعه دخی روم ایلی قاضی عسکر
و ثالثاً حکیم باشی تعیین اولندیغی حالده (۱۸۳۲ م و ۱۲۴۸ ه) تاریخنده
باشی بالین اجله قودى .

(حکیم باشی ایدی بهجت افندی کتدی عقبایه) مصر اعی و فاته تاریخدر
مشار الیهک مجالس و کلاده رأی مقبول اولدیغندن خارجیه ناظر لر یله برابر
چوق کره مکالمات دولیه ده بولنش و یکچیر یلرک الغاسی خصوصه صنده
مشهور اولان خدمتی مقبول پادشاهی اولغله بر هفتة ظرفنده ۲۸ قیراط
بر قطعه پرلنطی و ۲۵ قیراط بر پیروزه یوزک احسانیه تلطیف یورلشددر •
مکتب طبیه شاهانه موحی الیهک همیتله وجوده کلدی و (بوفون) نام
حکیمک تاریخ طبیعیسنی و فن طب بدن فیزیو توریسنی و (بوفانک) عملیات
طبیعه سنی و (بورنه نیک) حکمت طبیعه سنی و ناپلیونک مصره دأر اولان تاریخ
عریسنی ترکیه یه نقل و ترجمه ایتدی و رأساً دخی بعض رسائل تألیف ایلدی •
زیرده محرر بیت دخی آثار شعریه سندن در

﴿بیت﴾

آمد و رفت نفس نولدیغن ادراک ایله

ایکی دلوا یله ایدر ماء حیاتی افنا

§

﴿ بهجه ﴾ — بهجه الفتاوی . فتاوی کله سنه نظر پوریه .

(بهجه المجالس و انس المجالس) — (۱۰۷۰ م و ۴۶۳ هـ) تاریخنده
وفات ایدن حافظ ابی عمرو یوسف بن عبدالله بن عبد البر النخیری القرطبینک
محاضراتدن یوز یکرمی درت بابی مشتمل اثر جلیلدر .

(بهجه التواریح) — شکرالله بن شهاب احمد رومینک (۱۴۵۶ م
و ۸۶۱ هـ) تاریخنده تألیف ایلدیک ی تاریخ فارسیدر . بونی مؤخر آفرسی
مخلص بر شاعر ترکیه یه ترجمه و قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلرینه
تقدیم ایلدی .

(بهجه المحافل و بغیة الاماثل) — (۱۴۸۷ م و ۸۹۳ هـ) تاریخنده
وفات ایدن شیخ امام المحدث بن ابی بکر العامرینک سیر و معجزات و شمایل
جلیله نبویه بی جامع اثریدر

(بهجه الآفاق فی علم الاوقاف) — (۱۲۷۰ م و ۶۶۹ هـ) تاریخنده وفات
ایدن ابی عبدالله محمد بن احمد الفرشینک اثریدر

§

﴿ بهرام ثانی ﴾ — ملوک فرسک ساسانیان طبقه سندن بر مشهور
ذاتدر و جلوسی (۲۷۶ م) تاریخنده در . بونک اون یدی سنه دن
عبارت اولان مدت سلطنتنک ابتداسی اکرچه وهم و بطالت و آرزوی
شهوانیه ایله یکدیسه ده اواخر سلطنتی یک کوزل اولدی و مایوس
اولان تبعه سنک یوزی کولدی . مورخین بونک سببنی شو وجهله
بیان ایدرلر که مشار الیه برکون قرناسیله صید و شکاره چیقوب تنفس
ایچون بر اغاچک التنده اوتوررکن ایکی بایقوشک قارشو قارشویه
اوتوشدکلرینی ایشتمدکده قرناسندن برینه لطیفه کونه عجباً بوقوشلر
بربرلیله نه سویلشورلر دیو سؤال ایتدکده اودات دخی افندم بوقوشلرک
بری ارکک دیکری دیشیدر و ارکک دیشی ایله ازدواج آرزوسنده در
لکن هنوز بازارلغی اویدیره مدیلر چونکه دیشی جهاز اوله رق
یکرمی عدد خرابه زارک تملکنی شرط ایده یور و ارکک دخی اکر شاه
بهرامک حکومتی بو حال یقیدی وزوق و صفا ایله برمدت ده اکیدر ایسه سکا

يك عدد خرابه زاريله تملك ايدہ يلورم ديورديميله شاھك عقلى باشنه
كلوب وھمان سراينہ كيدوب تدابير ملكيه به باشلادی وھرايشك اربابنى
زمان كورمش وايش ايچنده يوارلنوب نيجه تجربہ لرله دقايق و فروعات
اموره واقف اولمش كوچك يوك خيرخواھاندىن تحقيق وھربرىك اخطارىنى
ديكرلرك اخطساريله تطبيق وتوثيق ايدرك بولوب اول ايشى اكا تفويض
اتمك كې تدابير حكيمانه ايله حسن اداره به موفق اولدى.

§

﴿ بهرام ﴾ خامس — ياخود (بهرام كور) — ملوك فرسك
ساسانيان طبقه سندن بر مشهور ذاتدر . پدرى شاپور بونى لاجل التربه
زيرجايه سنده اولان (حيره) ملكى نعمان بن مندره كوندر مشيدى (۴۲۰ م)
تاريخنده پدرى وفات اينديكى كى برادر ومتعلقاندىن سلطنت دعواسنه قيام
ايدنلره قارشو ملك مشار اليك اعانه سيله كلوب حرباً تخت موروثه
اوتوردى ومعارضلر ينك هربرينى بر صورتله دفع ايتدكدن صكره هندستان
اوزرينه سفر اچوب خيلى مظفريته نائل اولدى وھند پادشاھنك قزبنى
الدى ويكرمى سنه كمال عدالتله سلطنت سوردكدن صكره بركون شكارده
بربطاقلغه دوشهرك وفات ايلدى .

بونك موسيقى به يك زياده مراقى اولديغندن هندستاندىن كلور ايكن اون ايكى
يك كشيدن مرتب برھيئت مطربه كتور مشيدى . اشبو هيئت مطربه به
ھنديلر (لورى) تسميه ايدرلر ايش .

§

﴿ بهرام چوپن ﴾ ملوك فرسك ساسانيان طبقه سندن (ھرمز)
رابعك سرعسكريدر . بوذات برآرھلق سلطنت آرزوسنه دوشهرك ولى
نعمتنى خلع واوغلى (خسرو پرويز) ى اجلاس ايلدى و (۵۸۹ م) تاريخندن
براز صكره خسرودىن دخى امنيتى قالدوروب تخت فرسه كندوسى اوتوردى
ايسه ده خسرو اوچ سنه صكره التجا ايلديكى شرق ايمراطورى وقائن پدرى
(موريس) ك اعانه سيله ينه مداينہ كلوب حرباً تختنه چيقدى . عليه

الصلاة والسلام افندمرك نامۀ سعادترینی شق ایدوب متعاقباً ظهور ایدن
براختلالده اعدام اولنان خسرو بودر . خسرو کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ بهروزه ﴾ — شاه اسماعیل صفوینک زوجه سیدر شاه مشار الیه
ایله سلطان سلیم خان حضرترلی بیننده واقع اولان چالدران محاربه سنده
مومی الیها ایادی عثمانیانه اسیر دوشدیکندن فتوای شریف و امر سلطانی
ایله مشاهیر علمادن قاضی عسکر تاجی زاده جعفر چلبی به تزویج اولندی وبعد
بعد شاه مشار الیه التماس صلح ضمنده درعلیه به کوندردیکی آدم واسطه سیله
مومی الیهایی استدیسده بر موجب شرع شریف آخره تزویج ایدلدیکی بیانیله
جواب رد اعطا اولندی .

§

﴿ پهلوی ﴾ — هندستانده (بودا) مذهبنده بولنان رؤسای روحانیه نك
(و سیلان) و (ژاپونیا) و (سیام) رهبانلرینک استعمال ایتکده اولدقاری
لساندر و بولسانک اسکی (سانسقاری) و (زند) لسانلرندن مأخوذ
ایدوکی ظن اولنمقده اولوب فقط مؤخرأ ایچنه پک چوق فارسی قارشمشدر .
بولسانی الیوم استعمال ایدن هندیلر و سائرلری کتب مقدسه لرینی بولسان
اوزره تحریر ایدرلر و صاغدن صوله یازارلر .

اسکی مدیالیر دخی میلاددن ایکینوز الی سنه مقدم زند لساننه بدل اکثریا
اشبو (پهلوی) لسانی قوللانورلر ایدی .

§

﴿ بهلول ﴾ — مجذوب خدا بهلول دانا حضرترلی که خلفای
عباسیه دن هرون الرشیدک معاصری یاخود برادریدر و بر چوق مطایبات
حکمت آتانی اوراقده محرر والسنه ناسده متواتردر .

ازجمله برجمه کونی خطیب خطبه قرآنه شروعله الحمدلله دیوب اشاغیسنی
خاطرینه کتوره مدیکی کبی بهلول (الذی ابتلانا بك) پیوردی . و بردفعه سن
غریبیسک دیو سؤال ایدن برذاته عقلدن غریم لکن بلده دن دکل جوابی
ویردی . و بردفعه دخی هارون الرشیدک الحاجی اوزرینه سرایه کلوب
ویا کشلقله حرم قیوسندن ایچروکیروب یوقاری چیقدیغنی طواشی اغاردن

بری کوره رک بوراده نه کزه یورسک دیو تکدیر و طشره چیقار مق مراد ایتدکده سنده بنم کبی رجالدن دکلیسک یاسن نیچون کزه یورسک دیسیله طواشی واقعا بنده رجالدنم لکن شهواتدن منقطع اولدیغیم ایچون مأذونم دیدی و بوسوزک اوزرینه بهلول بر صیحه اورهرق الیرینی قالدیروب (یاربی شوآدم یالکز بر شهوت رجلیه دن منقطع اولدیغیچون شایسته حرم سرای پادشاهی اولمش بن ایسه هر درلو شهوات نفسانیه دن منقطع کمال لطف و عنایتله بنی دخی داخل حرم سرای عاطفت و نائل وصلت ایله) دیو مناجات ایتدی و اطرافنده بولنان سامعینک کافه سی مستغرق دریای حیرت اولدی . مشار الیهک بونلر کبی دهاک چوق و قوعات و حکایاتی واردر .

§

﴿ بهلول پاشا ﴾ — سلطان محمودخان ثانی حضر تری زمان سلطنتلرنده یازید متصرفلغی ایتش برغیور ذاتدر . اولوقت ارضروم والیسی بولنان ذات عجم اکرادی بکرنندن حسین اغا نامنده برینی هر نه سرو حکمته مبنی ایسه بهلول پاشانک یرینه متصرف تعیین ایتدیروب کوندرمش اولدیغی حالده بهلول پاشا سرحد شرقینک یازیدکبی ال معتنا اولان بر نقطه سنی اولیه نه ایدوکی بلورسز و سائر طرفه میلی شبهه سز بولنان برذاته براقق اوراسنی کوزدن چیقار مق دیمک اولدیغنی تفرس ایدرک رد ایله جواب ویردیکندن والی مومی الیه غضبه کلدی و پاشای مومی الیهی جبراً قالدیروب حسین اغایی اوتورتمق ایچون اقر باسندن عبد الحمید بک نامنده برینی ییک بشیوز عسکر وایکی طوب ایله کوندر دیسه ده بهلول پاشا آنلره ده مقابله و غلبه ایلدیکندن . متصرفلق مذکورده ابقا اولندی .

§

﴿ بهمن ﴾ — قلعه نوره حکمران اولان بنی کاوسدن ایکی پادشاهک اسمیدر بری کیومرثک اوغلی اولوب خروج ایدن برادری (بیستون) طرفندن قتل اولنمشدر دیکری ایسه مشار الیه پیستونک اوغلی اولوب کیلان پادشاهی اجدخانک و مازندران حاکی امیر عبد الکریمک همشیره لرینی تزوج ایتمکله حکومتی تقویت بولمش و قرق سنه حکومتدن صکره (۱۵۰۷ م و ۹۱۳ هـ) تاریخنده فوت اولمشدر .

§

﴿ بهیه البکریه ﴾ — قبیلہ بکر بن وائلدن بر صحایہ خاتوندی
مشار الیہا پدري عبدالله و قبیلہ سی خلقیلہ حضور حضرت پیغمبریہ
داخل اوله رق یعت ایتدیکنده ذات حضرت رسالتنهای برکت ذریت ایلہ
دعا بیورمغله قرق اركك اولق اوزره آلتش نفر اولاد دنیایہ کتوردی
وبونلرك یکر میسی اعلاى کلمة الله اغورینه ایدیلان حروب ومغازیده شهید
اولدی

§

﴿ پیا ﴾ — فرانسه ارباب خیراتندن بر ذاتک اسمیدر بو ذات صوده
غرق اولنری خلاص ایتک اوزره (۱۷۷۲ م و ۱۱۸۶ هـ) تاریخنده بر جمعیت
تشکیل وبر اصول مستحسنه نشر ایلدی ومؤخرأ جمعیت مذکوره تشعب
واصول مزبوره تعهم ایتکلده بش سنه صکره نفسی طیقانمش ونبضی حرکتدن
قالمش اولان (۹۳۵) نفر غریقدن (۸۱۳) ی قور تارلدی ودها صکره لری
غریق کوروبده صودن چیقار انره کلیتلو عطیه ویرلک وکوروبده تخلیصه
تشبت ایتیره لکچوب کیدنلره مجازات ایتدیرلک اصولی دخی علاوه اولندیغندن
اولکسندن زیاده فائده مشاهده اولنمغه باشلادی.

§

﴿ پیار ﴾ — اسکی سچلیالیرلک آله اعتقاد ایتدکلی شخص موهومک
اسمیدر . بونک فیل جسماتمنده وجودی و یوز عدد قولی واللی عدد باشی
وسمایه هجوم ایدرجه سنه قوتی وار ایش بوقوتلی جانور دکر آلهی
دیدکلی (نبتون) ایلہ بوغاز بوغازه غوغا وغلبه ایدوب بیچاره بی سچلیاده کی
ینارطاغک التنه حبس ایش وقوجه دکر لری آلهسز براقش ایش .

§

﴿ پیاس ﴾ — حکمای یونانیه دن بر مشهور ذاتدر مسقط رأسی
صامسون اولوب (۵۰۲۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک بشیوز یتش سنه
مقدمنده وفات ایتشدرد . بو ذات زمانی فیلسوفلرینک کافه سندن فاضل
وامور سیاسیه واقف بروجود ایدی حتی یونانیلر بیننده مومی الیهک حال
وشانی ضرب مثل حکمنه کیروب بر دعوانک حق وعدله مقارن اولدیغنی
تصدیق معرضنده (پیاس بیلہ بومدعانک اثباتنی در عهده ایدر) دیرلر ایدی .

بوعالمده هر کس ايله حسن امتر اچ لڌائڌ مديده يي و تکبر و معارضه مضرتي موجبدر . و کلامده عجله جنتدر . و اختيارلقده سرمايه کنجکلکده تحصیل اولنان علمدر . و هرانسان دنياده هر لحظه اوله جک و چوق و قتلر يشايه جق کبي بر حال اوزره بولمليدر . بوندياده اهل عرض آدم پک آز و اشرار و حقا پک چوقدر . کلمات حکمت اياتي جلاه نصايحندندر . مومي اليهک و فائندن صکره يونانليير نامنه بر معبد و بر مکمل مزار ياپيدير .

§

﴿ پياس ﴾ — اطنه ولايتي داخونده و اطنهک شرق جهتهده بر قضا مرکزيدر . بوشهر مقدما (ايسوس) ديدککري شهرک خرابه سي اوزرينه بنا اولمئشيدى .

اسکندرون اسکله سنک ساحل شماليسنده و التي ساعت بعدنده پياسک برکوزل ليماني دخي واردر . و آثار عتيقه دن جسيم بر قلعه سي ورده کارکير کير خاني اولوب قلعه يه خان قپوسندن کيرلمکده در و قتيله بعض ارباب جرايم بوراده قلعه بند اولنور ايدى .

§

﴿ بيان ﴾ — بر علمدر . (علم) کله سنه نظر بيوريه .

§

﴿ پياله ﴾ — دولت عليه ده (۱۵۵۰ م و ۹۵۷ هـ) تاريخنده قپودان اولوب اون درت سنه ايفاي حسن خدمت ايتمش و پک چوق غزالرده بولنوب يوز آغرمش اولان ذاتک لقبيدر . بو ذات مجارلى برکوچک چو جق اولديغي حالده (۱۵۲۶ م و ۹۳۳ هـ) تاريخنده وقوعبولان (مهاج) ميدان محاربه سنده بولنوب در سعاده جلب و سراي همايونده تربيه ايدلش و تدريجاً قطع مراتب ايدرك قپودان اولمش ايدى . (۱۵۵۹ م و ۹۶۸ هـ) تاريخنده سچليما و ناپولى و اسپانيا دوتماسنک جربه جزيره سننده بالاجتماع طرابلس اوزرينه هجوم ايدى جکني مومي اليه آق دکرده خبر آلدیغي کبي اوزرلرينه واروب جربه اطه سي پيشکاهنده دکرك صوبي دشمن قانيله قرمىزى اولنجديه قدر دوکوشدى و اعدانک سکسان قطعه سفينه سندن قرق عددينى غرق و قصورينى ضبط ايدرك کمال فخر و مباهاات و برق اچ بک اسير ايله در سعاده کلدی و هر کس

سیرینه چیقوب افرین خوان اولدی و کندوسنه سلطان سلیم خان ثانی
حضرترلی کریمه سی (کوهر خان) سلطاننی تزویج ایتدی لکن التماسنده
اولدیغی رتبه وزارتیه نائل اولمادی . مؤخرأ رتبه وزارتیه دخی نائل
اولمشدر .

پیاله پاشانک قاسم پاشا دره سی نهایتنده ایکی دیرک اوزرنده آلتی قبه لی غایت
مصنع برجاع شریفی و کوچک پیاله نامنده برده مسجدی وارددر .

§

﴿ پیاله پاشا ﴾ — ترسانه کتخداسی ایکن (۱۶۴۲ م و ۱۰۵۲ هـ)
تاریخنده سیاوش پاشانک یرینه قپودان دریا نصب اولمشدر مومی الیه
دونمای همایون الیه آق دکره چیقوب آیا ماورو طریقله اسپانیا سواحله
کیتدی و برچوق ممالکی اوروب مغتماً عودتنده قبریسه اوغرایه رق
ذوالفقار پاشا وقعه سنی برطرف ایتدی و مدلولو جزیره سنده صغری قلعه سنک
تملنی آتدقدنصکره استانبوله کلوب ایکی بورتون و برقالیون وایکی تاراته
وایکوز اسیردن عبارت اولان پیشکشی حضورهمایونه تقدیم ایتکله مظهر
التفات و نائل رتبه وزارت اولدی وایکنجی دفعه آق دکره چیقودانده
طرابلس غربیه واروب کندو چراغلرندن اولان حجار اوغلی محمد قپودانی
رئیس الغزاة محمدطایی نام صاحب ثروتک نزدینه کوندروب امانه جهاداستدی
وطایی دخی ایکی سفرهلق التون وایکی سفرهلق مکوش صحنلو ویکرمی التی
قنطار وزننده خالص آلتوندن معمول یووارلقر کوندروب خاکپای شاهانه یه
وحضور وزیر اعظمی یه تقدیمی رجا ایتدی لکن پیاله پاشا بونلرک برطاقنی
کندوسیچون آلیقویوب قصور بنی تقدیم ایلدیکنندن ووقتیله طیاغنی بیش
اولان مرقوم حجار اوغلی محمد قپودانک غزیه ارتکابی اکلاشلدیقتدن
بیچاره پاشا اخناق واعدام اولندی . بوکا اوزون پیاله دیرلر ایدی .

§

﴿ پیتاقوس ﴾ — فیثاغورسک صحیحیدر (فیثاغورس) کله سنه
نظر بیوریه .

§

﴿ بیت المعمور ﴾ — حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک زیرعرشه

ملائکه کرام طواف ایتک ایچون ستونلری ز برجددن و پوشیده لری یاقوت
احمدن اولق اوزره درت سستون اوزرینه بنیاد و قرآن کریمده (و البیت
المعمور) دیوقسم بیوردیغی مطاف جلیک نام نامیسدر . بیت مذکورک
آدم علیه السلامک زمان سعادتلرنده اهالی ارضک دخی طواف ایتلریچون
شمدیکی بیت مکرملک اساسی اوزرینه انزال ومؤخرأ یعنی حضرت آدمک
ارتحالندن صکره ینه زیر عرشه رفع بیورلدیغی سیرلرده محرردر

§

﴿ بیت الله ﴾ یاخود کعبه — مکة مکرمه ده اولان مطاف جلیک
نام مشهور یدر و قرآن کریمده اوچ درت یرده (بیت الحرام) و (بیت العتیق)
دیو مذکوردر آدم علیه السلام روی ارضه هبوط بیورلدیغی متعاقب
برعبادتخانه بناسنی درگاه قاضی الحاجاتدن تمنی ایتکله (ام الفراء) ده جبریل
علیه السلامک تعریفی وسائر ملائکه کرامک همماتله طورسینا وزیتا و حرا
وجودی کبی جبالدن نقل ایدیلان طاشلرله برتمل انشا و اوزرینه جانب
حقدن بیت المعمور انزال وضع بیورلدی و بیت المعمور حضرت آدمک
ارتحالنده اسمانه رفع اولنوب انجق اثری باقی اولدیغی حالده (واذبوانا
لا ابراهیم مکان البیت) نص جلیلندن مستفاد اولدیغی وجهله (۳۵۷۴ خ)
تاریخنده یعنی هجرت نبویهک ایکبیک الی یوز قرق ایکی سنه مقدمنده حضرت
ابراهیم علیه السلام اسکی تم اوزرینه بیت الهی انشایه موفق اولدی . بر
روایتده اساس مذکور حضرت ابراهیم بیتک یرنده ارسلان شکلنده کورینان
بر بلوط خبر و یرمش و دیگر روایتده حضرت جبریل کوسترمشدر . بیت
شریف مذکوره مؤخرأ بر قاچ دفعه سیلاب وسائر کونه آفات اصابت
ایلدیکندن همان تجدید و تعمیر اولندی واک صکره یعنی اون برنجی دفعه اولق
اوزره هجرتک ۱۰۳۰ تاریخنده سلطان مراد خان رابع حضرتلری بالنکیله
تجدید ایلدی . حرم بیت مکرملک یدی عدد مناره سی و اون طقوز قیوسی
ودرت رکنی واردر و طول و عرضی یعنی رکنلرنک مایینی سکسان ذراع
معماری اولق اوزره مؤسسدر .

رکنلرنن برینه (رکن شرقی) دیگرینه (رکن یمانی) اوبرینه (رکن شامی)
ودردنجیسنه (رکن عراقی) دیرلر ورکن شرقیدن ابتدا ایله طواف ایدرلر .

بیت شریف مذکورہ الٰہ اول ملوک حیر یہ دن (کرب اسعد) (انطاع) و (برود) دنیان قاشلردن پوشیدہ لراورتوب مؤخرأ قریش وریعہ قبیلہ لری یوزسنہ قدر مناوبہ تجدید ایلدی و حضرت پیغمبر افندمزک عم محترم لری حضرت عباسک والدہ سی (نبیلہ) خاتون حریردن و حضرت پیغمبر افندمز (ثوب یمانی) دن و حضرت عمر و عثمان رضی اللہ عنہما (قباء قباطی) دنیان قاشدن پوشیدہ لراورتدی و عباسیلردن مأمون زمانندہ رمضانندہ بیاض ورجبہ قباطی و یوم ترویہ دہ قمری قاش پوشیدہ لراکسا ایلدی و ملوک مصریہ زمانلرنده بو صورتلہ تجدید اولنہ کلدیکی کبی سلاطین عثمانیہ حضراتی زمانلرنده و خصوصیلہ صوک زمانلرنده دخی حریر اوزرینہ صرمہ ایلہ منسوج و مزین پوشیدہ لراسانی معتاد اولدی .

§

﴿ بیت مقدس ﴾ — قدس شریفده حضرت (داود) و (سلیمان) علیہما السلامک انشا ایتدیردکاری معبد قدیمک اسمیدر . بومعبدک طولی الشمس و عرضی یکرمی و ارتفاعی اوتوز زراع اولوب محرابی اوزرنده زیتون اغاجندن ایکی ملک کروبی تمثالی و سائر محللرندہ برطاق ملائکہ و چیچک رسملری وار ایدی و قپورلہ دیرکلرینہ اون بیک قیہ کموش و بیک قیہ آلتون قپلاشمش ایدی . بونی ابتدا حضرت داود علیہ السلام تأسیس ایدوب حضرت سلیمان علیہ السلام جنوسندن صکرہ یدی سنہ دہ اکمال و (۶۰۳ خ) تاریخنده یعنی میلادک طقوز یوز طقسان برسنہ مقدمندہ رسم کشادینی اجرا ایلدی و (تابوت عهد) ی آلائی والا ایلہ (صهیون) دن کتوردوب معبد مذکور دروننده یاپلمش اولان محل مخصوصنہ قویدیردی و تشکراً یکرمی ایکی بیک بقر و یوز یکرمی بیک غنم قربان ایتدیردی .

بیت مقدسک ایجی اولوقت درت قسمہ منقسم اولوب بری لاو یلردن اولان رؤسای روحانیہ و دیکری سائر اسباط یہودہ و برجسیم اورتی ایلہ تفریق اولنان محلی (تابوت عهد) ه مخصوص ایدی و بواورتینک ایچنہ الٰہ بیوک بولنان رئیس روحانی سنہ دہ بردفعہ کیرہ بیلور و بشقہ هیچ برکسہ کیرہ مز ایدی .

بیت مقدس (۵۰۷ خ) تاریخنده یعنی میلادک بشیوز سکسان یدی سنہ

مقدمه ایکنجی بخت نصریدیه تخریب و یتش سنه صکره کیخسرو معرفتیه مجدداً انشا و (۵۵۵۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوتوز طقوز سنه مقدمه بیوک هر دوت معرفتیه تعمیر و (۱۳۵ م) تاریخنده رومالور یدیه تکرار تخریب اولتوب اندن صکره بردها انشا اولندی و دولت عثمانیه زمانده سلطان سلیم خان حضرتلرینک امریه برینه الیوم موجود اولان جامع شریف یابلدی .

§

﴿ بیت اللحم ﴾ نام ناحیه — قدس شریفک اون کیلو مترو جنوبنده کاملاً باغ و زیتون اغاجلریله مستور برطاغ اوزرنده واقعدر و اوچ درت بیک قدر نفوسی واردر . حضرت (عیسی) علیه السلام بوراده دنیاه تشریف بیوردی و شرق ایمپراطوری بیوک (قسطنطین) ک والدهسی (آلن) بوراده قرمزی مر مردن بر بیوک کلیسا یایدردی و اطرافنه سور چکدردی .

ناصره نك شمال شرقیسنده و قرق کیلو مترو بعدنده دخی (بیت اللحم) نامنده برقریه واردر و مجتمهٔ امریقاده برچوق ممالکهدخی بونام و برلشدر .

§

﴿ بیت الفقیه ﴾ — صنعانک جنوب غربیسنده و اوتوز کیلومترو بعدنده و مکة مکرمه نك جهت شرقیسنده و یوز الی کیلومترو ایلروسنده برقصه در و اهاالیسی یدی بیک راده سنده اولوب اکثریسی قهوه تجارتیه مألوفر و ایچنده بعض دولتلرک شهندرلری بولتقدہ در .

تار یخلرده بوجله مقید ایسه ده بیت فقیهده برقیه بیه قهوه حاصل اولدیغی مؤخرأ تحقیق اولندی .

§

﴿ پیتر ﴾ یاخود (پترو) — متعصبین نصارادن بر پاپاسک اسمیدر . بو پاپاس اصلزادکاندن اولدیغی حالده برآره لق عسکره کیروب صکره یعنی (۱۰۹۳ م و ۴۸۶ هـ) تاریخنده پاپاسلغه یادی وزارت ایچون قدس شریفه کیدوب عودتسنده قدس شریف بطریقندن پاپا ایکنجی (روپهن) ه شرق خرسٹیانلری غایت اذا وجفاده در و حضرت عیسی علیه السلامک مقامی تحقیر ایدلمکده در مألنده مؤثر برمکتوب کتوروب شفاهاً دخی برطاقم یالانلر

سویلدیکنه بناء پاپا بونی خلقی تشویق و تشجیعہ مأمور ایتدی و بودخی یالین ایاق بلنده براب و النده برخاج بتون ممالک غربیه بی طولاشوب درلو درلو یالانرو مبالغه لی سوز لرله خلقی تحریک و محاربه صلیبیه آرزو سنی اذهان حقایه القا ایلدی و (۱۰۹۵ م و ۱۸۸۰ هـ) تاریخنده (قله رمون) جمعیتنده محاربه صلیبیه قرار ویرلدیکی ائشاده اشبو پیت دخی برنجی قافله نك رئیس اولدی لکن قافله مذکورہ نك یه جکی ایچہ جکی مهماتی پاره سی فلانی اولمديغندن مجارستان و بلغارستان یولارنده عسکرینك اکثریسی طاغیلوب کندوسی بر قاج یوز کشیلہ استانبولہ دوشدی و صکرہ کی قافله ایله قدسہ واروب اوراده ایلچیلک و نطق پردازلق کبی خدمت لده بولندی ودها صکرہ اوروپایہ عودت و برمناسترده انزوا و (۱۱۱۵ م و ۱۵۰۹ هـ) تاریخنده قزاندیغی ثواب لرله اخرته انتقال ایلدی.

(۱۸۵۴ م) تاریخنده بونك ایچون برهیکل رکز اولمشدر.

دین اسلامده حضرت عیسی علیه السلام دخی اولو العزم پیغمبران کرآمدن معدود طانندیغنی و او یله بر پیغمبر ذیشانہ حرمت و رعایت دیناً فریضه ذمت ایدوکنی و قدس شریف او چنجی حرم سعادت یلندیکنی پیتك و قدس پتر یقنك بیلماز لکه کلوب اسلام حقنده درلو درلو افتزاره تصدی ایتسی وایکی طرفدن بوقدر قانلرک دو کلمسنه سبب اولسی الی یوم القیام شایان تأسفدر

§

﴿پیتر﴾ یاخود (پترو) — اسپانیاده قاستل قرالی اون برنجی الفونسك اوغلی و خلفیدر. غدارقله مشهور اولان اشبو مرجتسنز آدم (۱۳۵۱ م و ۷۵۲ هـ) تاریخنده پدرینك مستفرشه سنی اعدام و کندوسنه نکاح اولان برقری نکاحك ایکنجی کونی طرد و مؤخرأ قتل ایتدیردی ودها صکره عموجه سیله عموجه زاده سنی ذبح ایتدروب قرنداشتی دخی قتل ایده جکی ائشاده بیچاره فرانسه یه قاچدی و مؤخرأ برطاقم عسا کر معاونه ایله کلوب و مر قومی طرد ایدوب یرینه اوتوردیسه ده خائن مر قوم اوچ سنه صکره انکلیرلرک امانه سیله ینه تختنی قورتاردی.

پیتولیا — مناستر شهرینک نام عتیقیدر . مناستر کله سنه
مراجعت بیور یله .

§

﴿ بیراق ﴾ یاخود (سنجاق) — هر برینک لون و صورتی بشقه اولوق
اوزره دول و حکومت و هیئات سارّه نك انتخاب و قلعه و سفینه لرینه کشیده
اولیلرنده استعمال ایتدکاری بزك اسمیدر محل و ایجابنه کوره بعضاً علم ولوا
دخی دینلکده در . بونك قنغی تاریخنه ایجاد اولندیغی معلوم دکلسه ده
اسلامده ایجادى زمان سعادتنشان حضرت پیغمبریده در حضرت
پیغمبر افندمز هجرتك ایلک سنه سنده وقوعبولان سریده ده مبارک دست
عالیلرله بر مزراغك اوجنه بر بیاض بز عقد ایلرک سریه مز بوره
افرادندن (ابو مرشد) رضی الله عنه حضرتلرینه تسلیم ایتدی و خیر
غزاسنده دخی سیاه بزدن بر بیوک بیراق عقد ایدوب (عقاب) تسمیه
بیوردی . مؤخرأ دول اسلامیه دن هر برینک بر رنکده بیراق اتخاذ
ایتدکاری کبی دولت علیه عثمانیه نك بدایت تأسسند قونیه دن کوندریلان
بیاض بیراق دخی مرادخان اول حضرتلری زمانده یشیله و سلطان محمدخان
اول حضرتلری زمانده قرمزی یه تحویل ودها صکره اورته سنده کی
بش کوچك هلال رسملری قالدیر یلوب یرینه آی ییلدیز ترسیم اولنشدر .

§

﴿ بیراقدار دده ﴾ — مجاذیب الهمیه دن بر مبارک ذاتدر و تربه سی
مولوینخانه قپوسی خارج و اتصالنده در مومی الیه برکون تربه سنک اولدیغی
محلده اوتورر ایکن بر سفیه زیاده جه طاقلدیغندن انکسار ایتسیله قلعه
دیوارندن بر طاش دوشوب سفیه مر قومی هلاک ایتدی .
در سعاده بر بلای اسمانینک ظهورینی کشف و عفوینی استرحام ایلدیکندن
جناب حق تخفیف و بر حرکت ارض ايله اسقاط بیوردی دیرلر .

§

﴿ بیرام ﴾ — حاجی بیرام ولی — (حاجی بیرام) کله سنه نظر
بیور یله .

§

﴿بیرام پاشا﴾ — عصر مراد خان رابعده بریحی سنه صدارت
ایتمش بر معروف ذاتر واصلی استانبولیدر • یکچیری اوجاغندن
نشأت ایدوب قطع مراتب ایدرک رتبه عالیّه مذکوریه نائل اولدی •
مومی الیه خاصکی جوارنده برجامع شریف و بر تکیه و مکتب پایدیرمش
و (۱۶۳۸ م و ۱۰۴۸ هـ) تاریخنده وفات ایدوب تکیه سی جوارینه
دفن اولمشدر •

§

﴿بیره الفرات﴾ — حلب ولایتده (زور) سنجاغنده واقع
(رقه) قضااسنه مر بوط (بیره جک) ناحیه سنک نام صحیحدر •

§

﴿پیر علی﴾ — مشایخ بیرامیه دن بر بیوک ذاتر • عصر جناب
(سلیمان) خانیده مسقط رأسی اولان اقسرای قصبه سننده ارشاد عباد ایله
مشغول ایکن بعض حسودلر حق عالیزنده شکایتیه تصدی ایدوب شکایات
مذکوره دخی در سعادته عرض اولدیغندن سلطان (سلیمان) حضر تلی
بونى بن کندم تحقیق ایدرم بیوروب ایرتسی سنه مصر سفرینه کیدرکن
مخصوصاً اقسرایه اوغرا دی و تحقیقه پیر علینک خانه سنه کیدوب کندوسیه
کورشدی و سن مهدی زمانم و جنتک درت ایرماغی بنده در دیر ایمشسک
بوسوزلری سو یلیدیکنک صحیحیمیدر دیو سؤال بیوردقده پادشاهم شمذیلک
ظاهرده مهدی سن سک و او ایرماقرلر جنت اعلاده در فقط انسان عالم
شهود و ملکوتک نمونه سی اولدیغندن آنده حاصل اولان علم و معرفت
و عشق و حقیقت او ایرماقرله دخی تشبیه اولنه یلور اشته بزنده
ایرماقرلریمز بونلر در دیوب حضور پادشاهی یه بال و سود و صو کتوردی
و پادشاه تناول بیوردقدن صکره بونلر پک کوزلر لکن شراب ایرماغی بوقی
دیمسیله پادشاهم اوده وار دیوب ایاقده طوران پرتو پاشایه نظر و توجه
ایتدیکی کبی پرتو پاشا (الله) دیوب یه دوشدی و بیهوش اولدی و پادشاه
دخی کمال تأثرله اغلامغه باشلادی و خلوت امر ایدوب وافر کورشدکن
و پک چوق دعاسی الدقن صکره کندوسنک یاخود اوغلنک استانبوله
کلسنی رجا ایلدکده شیخ مشار الیه بن معذورم • فقط او غلک اسمی

اسماعیلدر قر بان اولقدن چکنز دیدی و اوغلان شیخ نامیسه مشهور اولان اوغلی (اسماعیل معشوقی) حضرتلرینی کوندردی (اوغلان) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ بیروت ﴾ — سوریه ولایتی داخلنده و آق دکر ساحلنده جسیم بر شهردر . بوشهرک هواسی رطو بئسز و سیحانه احتیاجی اولان ضعیف خسته لره نافع و شام شریفک اسکله سی اولدیغندن غایت معمور و معتبردر و قرق اوچ مکتبی ویدی جامع و اون ایکی مسجدی و متعدد کایساسی واردر . بر قایح سنه مقدم جوارنده اولان (نهر الکلب) دن بر قومپانیسه معرفتیه صوکتور دیلوب بعد النصفیه اهالی یه صاتلدیغندن معموری بر قاندها تزايد ایلدی نفوسی شمذیلک اجنبی مسافر لرله برابر اوتوز بش بیکه بالغدر بوراده بعض اجنبیلرک جسیم مکتب و خسته خانهری دخی واردر . بیرونده اعلا مازی و بویا چیقار و پک کوزل اقسه حریره طوقینور . بیروت فنیکه لیرک الک اسکلی مملکتلرندن اولوب مؤخرأ روما ایمراطوری (اوکوست) مهاجرلره تخصیص ایتش و (۳۸۴ م و ۵۵۴ م) تاریخلرنده وقوعبولان حرکت ارضلردن خیلی محلی خراب اولمشیدنی . اسکلی اسمی (بایروت) در .

§

﴿ بیرونی ﴾ — شاهیر ارباب فنوندن (ابوالریحان محمد بن احمد) شهتیدر . مشار الیه هندک علوم و فنونندن استفاده ایتک نیتیه سلطان محمود سبکتکین ایله برابر هنده عزیمت و علماسیله الفت ایتدیکنده هنده علوم و فنونک پک کیرو قالمش اولدیغنی کورنجه علمای اسلامیه نك مؤلفات مقبوله لرندن و آثار یونانیسه نك نسخ مترجه لرندن بر چوق کتاب و یروب بوصورتله هنده مدنیت اسلامیه یی ادخال ایلدی و هر فنندن محصول فکر دقیقتی اولان مأثر علیه شرق و غربده اشتهار بولدی .

§

﴿ بیره ﴾ — آتندک اسکله سی و لیمانک اسمیدر و بواسکله دن آتیه قدر سکر کیلو مترو مسافیه غایت کوزل بر شوسه و مؤخرأ بر شمندوفر

یابیشدر . لیان مذکور در تیوز قدر سفینه آله ییلور واک یوک سفینه لر
کیره ییلور پیره قصبه سنده الی یی بیک نفوس تخمین اولیور . پیره یه
وقتیله دیستوقلی وریکله س زمانلرنده بر یوک قلعه یابیش ایدی صکره
(۵۱۹۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک در تیوز سنه مقدمنده لیراندی آتیه یی
ضبط ایتدیکی زمان هدم ایتدی و بر ارهلق قونون معرفتیله ینه تعمیر
اولندیسه ده (سیلا) نک هجومنده ینه منهدم اولدی . پتره نک اسکی
اسمی (پورتولهئون) در .

§

﴿ پیری پاشا ﴾ — اصلی قرمانلی اسمی محمددر و سلطان (سلیم
وسلیان) حضراتی عصر لرنده الی سنه صدارت ایدوب (۱۵۳۲ م و ۹۲۹ ه)
یاخود (۹۴۰ ه) تاریخنده مسموماً وفات ایتش و سلوریده بنا ایتدیردیکی جامع
شریف خطیره سنه دفن اولمشدر زیر کده کی صفوق قیو جامع شریفی
دخی بو یاپدیردی پاشای مومی الیهک صدیق النسب اولدیغی و داود قیصری
یاخود جال الدین اقسرای حضرتلری سلاله سندن ایدوکی بعض توارینخده
کورلمشدر .

§

﴿ ییزا ﴾ — طوسفانه نک ممالک مشهوره سندن بر شهردر و مشهور
(مائل قله) و (قامپوسانتو) مستطیل الشکل مزار بوشهرده در و شایان تماشا
دها بر چوق آثار عجیبه واردر . مشهور (غالیله) بوشهرده دنیا به کلدی .

§

﴿ ییزانس ﴾ یاخود (ییزانئیس) — استانبولک اسکی اسمیدر .
روما جنرالی مشهور (ستم سورک) ک تخریب و یوک قسطنطنینک اعمار
ویای تحت اتحادینه قدر استانبول (ییزانس) نامیله مشهور ایدی .
(استانبال) کله سنه نظر یوریه .

§

﴿ ییزرط ﴾ — تونسه جزایر حدودیه تونس شهری بیننده مستحکم
بر قصبه در و لیانی محفوظدر بو کره تونس عشایرینی تأدیب ایده جکز دیهرک

تونسه هجوم واستیلایدن فرانسز عسکری ابتدا اشبو موقع مهی ضبط ایدرک حرکتہ ابتدار ایلدی .

§

﴿ بیر موط ﴾ — حکمی و کیمیوی خاصه لره مالک بر جسم بسیطدر بوهیمیا و ساقس و ترانسیلوانیا نام ممالکده بولنور . بوجسم صاریجه بیاض رنگلو و قیریلیچی و چابک غبار حالنی آلیچی و ۲۶۴ درجه حرارتده ایریچی و تبرید ایدلسه (شبه معین) شکنده بلور لئیچی در و مایع حالندن صلب حالنی آلدیغی صرهدده جمی تزیاد ایتکله صویک حال انجمادده قابلرینی کسر ایتدیکی کبی بودخی قابنی کسر ایدر و بیاض درجه حرارتده طیران ایلر . ثقلت اضافیه سی (۹۶۸۳) درجه اولوب عادی درجه حرارتده اولان هواده نامتغیر ایسهده یوقاری درجهده آتش الوب یانمغله حض حالنه منقلب اولور . (حض بیر موط) و (حامض بیر موط) و (کبریت بیر موط) و (آزوت بیر موط) کبی برطاقم مرکباتی دخی استحصال اولتمقدهدر .

§

﴿ پیسیدی ﴾ یاخود (بیزیدی) — وقتیهله آسیاده بعضا بر و بعضا ایکی ولایتک اسمیدر بو ولایتک اهاالیسی ایرانیلر و ماکدونیا لیلر و غالاتیلر زمانلرنده پک چوق وقت استقلالرینی محافظه ایدوب الک صکره رومالوره اطاعته مجبور اولمشلدر .

پیسیدی اسکی جغرافیون نزدنده دردنجی عصر میلادی یه قدر (پامفیلی) ولایتیه برلکده طاینور ایکن اندن صکره بشقه بشقه طانمغه باشلادی . واولوقت پیسیدینک مقدارده سی الیوم (آق شهر) دنیلان (انتی یوخس) قصبه سی ایدی . بو حالده عموم پیسیدی قونیه واسپارته وحید و کوتاهیه ولایت و سنجاقلرندن عبارت اولمش اولور .

§

﴿ پیشاور ﴾ — هندستانده کابل شهرینک شرق جنوبیسنده و ایکوز یکرمی کیلومترو بعدنده واتوک نهری جـ وارنده بر شهر شهریدر و الیوم التمش یک نفوسی وارددر بوراسی وقتیهله (جلال الدین اکبر)

نام پادشاهك امريله يابلس و بو نامله ياد اولنان ولايته مركز ايدلس ايدى
پيشاور براره لق افغان دولتي حايه سنده بر امارت ايكن مجوسيلر ضبط
ايدوب انكليز مؤخرأ مجوسيلردن المشلردر.

§

﴿پيشداديان﴾ — درت طبقه يه منقسم اولان سلاله ملوك فرسدن
برنجى طبقه يه منسوب ذوانك عنوانيدر . بونلك ابتداسى اولاد
(ارفخشد) ياخود (عيلام) دن (كيومرث) نامنده بر ذات اولديغى
وطبقه ثانيه نك يعنى (كيانيان) لك ظهورينه قدر ايكي بيك درتوز سنه
سلطنت سوردكلى بعض توارىخده كوريله يور ايسده اسمى تعداد اولنان
ملوكك عدديه مدت مذكوره نسبت قبول اتمامكده و تعيين اولنان اوزون
اوزون مدتلىنه ضرورى اينانلماقده در هر نه حال ايسه ايجلرنه (چشيد)
و (ضحاك ماري) و (فريدون) كې مشهور پادشاهلر كلش وپك اسكى
برزمانده بولندقلرچون وقوعاتلى برطاقم افسانه لرله اكلاشلر حاله كير مشدر.

§

﴿بيضا﴾ — حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم افندمرك
لواء شريف و حربه سعادت واسبان خاصه و عمامه مباركه لرندن برينك اسم
شريفيدر .

§

﴿بيضا﴾ — حلبده زور سنجاغنه تابع (رقه) قضا سنده بر ناحيه نك
وعدنك شمال شرقيسنه طوغرى يوز التمش كيلو مترو ايلرو سنده بر قصبه نك
وتبريز جوارنده بر قريه نك اسميدر و تفسير صاحبي عبد الله القاضى
حضر تلى تبريز جوارنده كى قريه دندر .

§

﴿بيضاوى﴾ — فحولين عظامدن و مفسرين كرامدن بريوك ذاتدر
واسمى (عبد الله القاضى) در قرآن كريمك قواعد نحوه تطبيق جهتنى
الترامأ تصنيف يوردىغى تفسير شريف دخی (قاضى بيضاوى) ناميله
شهرت بولمش و بين الطلاب فوق الغايه مرغوب و معتبر طو تلسدر مشار
اليهك وفاقى (۱۲۸۶ م و ۱۲۸۵ هـ) تاريخنده وقوع بولدى .

§

﴿بيطره﴾ — بر علمدر . (علم) كله سنه نظر بيوريه .

§

﴿پيلا تر﴾ دوروزيه — علمای رياضيه و طبيعیه دن اوروپایى بر معروف ذاتدر . علم کیمیا ده پک چوق مهارتی وار ایدی (مونفولیه) نك كشفنه بر امکان بوله مدیغی جهته بالونك صعودینه متعلق تدقیقانه کیریشوب بر یکی اصول بولدیسده (۱۷۸۵ م و ۱۲۰۰ هـ) تاریخنده لاجل التجربه مانش دکرینك اوزرندن پکیمك ایچون پولونیادن حرکت ایتدکده بالون اتش آلیو یرمکسه دروننده کباب اولوب صدمات روزکاردن قورتلدی .

§

﴿پيلا توس﴾ — حضرت (عیسی) علیه السلامك اظهار نبوت بیوردیغی ائاده روما دولتی طرفندن قدس شریفده یهودا حاکمی ایدی یهودیلر نبی مشارالیهی یهودا پادشاهی اولمق داعیه سنده در دیو هدف افترا و اخذ و حبسنی رجا ایتدکلرندن پيلاتوس دخی جلب و توقیف ایتشیدی فطیر بیرامنده مستحق قتل اولنلردن برینك عفوی قاعده قديمه اقتضاسندن اولدیغی و محبسده ایسه حضرت عیساندن بشقه (باریاس) نامنده بر قاطع طریق موجود بولندیغی جهته پيلاتوس یهودیلرک رأینه مراجعت وانلر دخی باریاسك عفویبنی التماس ایتلریله پيلاتوس برمدت تردد دن صکره بو خصوص دفته شایاندر و هر حالده مسؤولیتی سزه عائددر دیدی .

پيلاتوسك مؤخرأ سامریلر حقنده مظالمی استخبار اولندیغندن ایتالیایه جلب وویانه یه طرد اولنوب (۴۰ م) تاریخنده اوراده وفات ایلدی .

§

﴿پیلو﴾ — شرقی و غربی اعتباریله ایکی یه منقسم اولان پروسیا ایالتلرندن ایالت شرقیده کائن (فریشه خاف) نام مرسایه طوغری ایلروله مش طار بر شبه جزیره اوزرنده روسیه یه قارشو تحکیم ایدلش بر موقعدر بیوجك کویلی و مفرح بانچه لری و خوش منظر قوریلری اولغله پروسیا جنتی دیو ثنا ایدرلر .

§

﴿بیہقی﴾ — فخر الزمان امام بیہقی حضرتلری کہ اسمی (احد بن حسین بن علی بن موسی) در ولادت (۹۹۴ م و ۳۸۱ هـ) تاریخندہ وفاتی (۱۰۶۵ م و ۴۵۸ هـ) تاریخندہ اولوب علوم و فنون متنوعہ شہرت بولمشد . علم حدیثہ حاکم ابی عبداللہ ابن البیع حضرتلرینک کبار اصحابندن ابدی طلب و تحقیق حدیث ایچون عراق و حجاز و خراسان و بمالک سائرہ فی طولاشوب بعدہ تألیفاتلہ مشغول و بحسب الروایہ تألیفاتی بیک جلدہ مشمول اولدی . مشار الیہ نصوص امام شافعی بی اون جلدہ یازوب اسمنی (مبسوط) قومش و (السنن الکبیر) و (السنن الصغیر) و (دلائل النبوة) و (السنن) و (الآثار) و (شعب الایمان) و (مناقب الشافعی المطلبی) و (مناقب احد بن حنبل) و (کتاب الخلاق) و امشالی تألیفاتنی اخلافہ یادکار براقشد . برارہ لق نیشابورہ دعوت اولندیغی جہتلہ اورایہ تشریف بیوروب براز مدت صکرہ اورادہ وفات ایلدی و مؤخرأ نعشی مسقط رأسی اولان بیہقہ نقل و دفن اولندی .

§

﴿بیہ لالا﴾ — محرکری قطع ناقص طولانی اولدیغی جہتلہ وقت وقت طلوع ایتدیکندن اوتوری فنا موقت تسمیہ اولنان قویروقلی یلدیزلردن برینک اسمیدر . بوکا (غامبار) ک قویروقلی یلدیزی دخی دیرلر (۱۸۴۵ م و ۱۲۶۲ هـ) تاریخندہ ظهور ایتدکده ایکی یلدیز کی چفت وایکنجی ظهورندہ ینہ چفت فقط بر برندن ایری اولہرق کورندی و دورینی ۶،۶۴ سنہ دہ تمام آیتدیکی کشف و ضبط ایلدی و شمسہ اولان مسافہ سی اوچدہ ۹۴۲ و حضیضدہ ۱۳۲ کیلومترودر .

§

﴿پیر یوغار﴾ — فن ہیئت علماسندن فرانسه لی برذاتدر . ضیانک تناقص و تزايدینی و دکرلردن نجومی ترصید قاعدہ سنی و پوصلہ نک انحراف طبیعی سنی بولان بودر و (ہلیو مترو) یعنی اجرام سماویہ نک ظاہری قطع لرینی اوچلمک ایچون برمقیاسی و بوفلرہ متعلق خیلی کتابی واردر . و (۱۷۵۸ م و ۱۱۷۲ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .

(ب) حرفنده اولان ممالك دولت عليه

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
باب حبول	قضا	حلب	حلب
بابا اسکیزی	قضا	قرق کلیسا	ادرنه
پاموس	ناحیه	ساقز	جزایر بحر سفید
پاتوس	ناحیه	بایزید	ارضروم
باجل	قضا	حدیده	مین
باجوان	ناحیه	موصل	موصل
باخ	قضا	مازگرد	درسم
بادکان	ناحیه	دیار بکر	دیار بکر
بادمیه	ناحیه	ازمیر	ایدین
بار کبری	قضا	وان	وان
باریشاه	ناحیه	حلب	حلب
بارچینلو	عشیرت	قره حصار	خداوندکار
بارطین (اون ایکی دیوان)	قضا	بولی	قسطنطونی
پارغه	ناحیه	پرهوزه	یانیه
بارله	ناحیه	اسپارته	قونییه
پازارجق	قضا	مرعش	حلب
پازارجق	ناحیه	بروسه	خداوندکار
پازارکوی	ناحیه	بروسه	خداوندکار
پازتیر	ناحیه	قوزان	اطنه
بازیان	قضا	سلیمانیه	موصل
پاسین	قضا	ارضروم	ارضروم
پاسین سفلا	ناحیه	ارضروم	ارضروم
پاشا نیماقی	ناحیه	قره می	قره می
باغدره	ناحیه	قسطنطونی	قسطنطونی
باغرضان	قبیله	سیواس	سیواس
بافره	قضا	چانیک	طربزون
بافی (باف)	قضا	قبریس	قبریس
باقلاک	ناحیه	قره حصار	خداوندکار
بالیه	ناحیه	قره می	قره می
بالیکسری	قضا	قره می	قره می
بالیانولی	ناحیه	ازمیر	ایدین
پالو بوغونیا	قضا	ارگری	یانیه
دالان (دالک)	ناحیه	کرکوک	موصل

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری
معمره العزیز	ارغنی		معدن
انقره	انقره		قضا
قره‌بی	قره‌بی		قضا
قسطمونی	بولی	اکردیر	ناحیه
قونیہ	اسسپارتہ		ناحیه
قونیہ	بور دور		ناحیه
سوریہ	لازقہ		ناحیه
ارضروم	بایورد	ارکلی	مرکز
قونیہ	قونیہ		ناحیه
ارضروم	بایزید		قضا
قسطمونی	کنقری		ناحیه
ایدین	ازمیر		قضا
موصل	کرکوک		ناحیه
سلانیک	سیروز		قضا
بتلیس	بتلیس		مرکز
دیاربکر	دیاربکر		ناحیه
کرید	قندیہ		قضا
بغداد	بغداد		ناحیه
بغداد	متفق		ناحیه
حلب	اورفہ	سروچہ	صنیرت
یانیہ	ارکری		قضا
یانیہ	برات		مرکز
موصل	موصل		ناحیه
سلانیک	درامہ		ناحیه
قوصوہ	پرشتہ		قضا
قوصوہ	ایک		قضا
بنغازی	بنغازی		ناحیه
درسم	جوزان		ناحیه
انقره	یوزغاد	بیان اباد	ناحیه
مناسٹر	برزین		قضا
مناسٹر	مناسٹر		ناحیه
بنغازی	بنغازی		ناحیه
قوصوہ	پرشتہ		قضا
طر بزون	طر بزون		ناحیه
ایدین	ازمیر		قضا
ایدین	ازمیر	برغہ	ناحیه
			پالی (پالو)
			پالا
			باندرمہ
			پاولی (باوجی)
			پاولو
			باویچہ ایرلہ
			بایر بوجاق
			بایورد
			بایورد
			بایزید
			بایندر
			بایندر
			پتران
			پتر بیج
			بتلیس (بدلیس)
			بیمار
			پدیہ
			بدرہ
			بدعہ
			برازی
			برامیا (آیدونات)
			برات (بلغراد)
			برادوست
			براویشہ
			پراشوہ
			برانہ
			پراعصہ
			پرتک
			پرچین
			برزدین
			پرسبہ
			پرسیس
			پرشتہ
			پرشنبہ
			برغہ
			برغہ

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری
ایدین	از میر	بر غه	بر غه ایلچیه سی
ادرنه	تکفور طاعی		بر غوس (لوله)
پایه	ارگری		بر غوق
بنغازی	بنغازی		بر قه (بنغازی)
ایدین	از میر	اوده مش	بر کی
قونیه	نیکده	بور	بر کتلو (معدن)
سلانیک	درامه	قواله	بر کتلو
موصل	سلیمانیه	شهر نارار	بر کوه
مناسیر	مناسیر		پر لیه
قونیه	قونیه		بر لوغنده (خادم)
پایه	ارگری		بر مدی
جبل لبنان	جبل لبنان		بر مانه
ایدین	منتشا		بر ناز (طالمن)
اطنه	ایخ ایل	ایاس	بر ندی
موصل	موصل		بر واری
بتلیس	سعد		بر واری
از میر	از میر	از میر	بر و ن اباد
خداوندکار	بروسه		بروسه
قوصوه	یکی بازار		بری بوی
بنغازی	بنغازی		بر یقه (جدایه)
قوصوه	یکی بازار		بره پول
پایه	بره وزه		بره وزه
یمین	صنعا		بر یغ
کریه	قندیه		بر یونجه
موصل	سلیمانیه		پردر
قبریس	قبریس		پسقوی
موصل	کرکوک		پشت کری
جبل دروز	جبل دروز		بسکنتا
شهرامانی	ازمیه		بش دیوان (مع ملحقات)
قونیه	تکه		بشقوفان
قونیه	تکه		بش قوناق
موصل	کرکوک		بشیر
بتلیس	سعد		بشیری
بغداد	بصره		بصره
بغداد	منتفق		بطحیا
جبل لبنان	جبل لبنان		بطران

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و استبار
سوریه	شام		بعلبک
بغداد	بغداد		بغداد
سوریه	شام		بقاع العزیز
سوریه	شام		بقاع شرق
حلب	حلب	پیلان	بقراض
دیار بکر	ماردین		بقری
انقره	انقره		مکیازاری
دیار بکر	دیار بکر		بکتابش
قویه	قویه		بکشهری
سیواس	سیواس		بکطاعی
شهرامانی	شهرامانی		بکقوز
اشقودره	دراج		پکاین
ایدین	ازمیر	سوکه	بلاط
قره سی	قره سی	کپسور	بلاط
ایدین	ساروجان		پلاموط
قوصوه	اسکوب		پلانقه
سوریه	شام		بلانه
سوریه	بلقا		بلقا
اطنه	اطنه		بلکه پازارجق
اطنه	اطنه		بلکه ایجه اغز
اطنه	اطنه		بلکه بوز اغاج
اطنه	اطنه		بلکه یورکان
اطنه	اطنه		بلکه کرینه
درسم	مازگرد		بلومر (قوزیحان)
قویه	قویه		بلویران
خداوندکار	کوتاهیه	عشاق	بناز
موصل	موصل		بنانی
قسطنونی	بولی		بجشنیه (بدی دیوان)
قسطنونی	بولی		بندارکلی
بنغاری	بنغازی		بنغازی (برقه)
بغداد	حله		بنشسته
بغداد	متفق		بنی اسد
سوریه	بلقا		بنی صعب
سوریه	لازقیه		بنی علی
مین	صنعا		بنی عوام
مین	عسیر		بنی شهر

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
بنی حریم	ناحیه	صنعا	یم
بنی لام	ناحیه	بغداد	بغداد
بوارین	ناحیه	بصره	بغداد
بوجاق (کرکی)	ناحیه	تکله	قونیہ
بوجاق	ناحیه	ارغنی	معمورة العزيز
بوداق اوزی (سنگوری)	قضا	یوزغاد	انقره
بودروم	قضا	منتشا	ایدین
بوده کیل	ناحیه	جبل برکت	اطنه
بودور (ترکش)	مرکز	بودور	قونیہ
بورطان	عشیرت	جبل برکت	اطنه
بور	قضا	نیکده	قونیہ
بورلی	ناحیه	صاروخان	ایدین
بوز اویوک	ناحیه	منتشا	ایدین
بوز اویوک	ناحیه	کوتاهییه	خداوندکار
بوز اولوس	ناحیه	یوزغاد	انقره
بوز اولوس	ناحیه	قره حصار	خداوندکار
بوز اوق (یوزغاد)	مرکز	یوزغاد	انقره
بوز بابا	ناحیه	لمی	جزایر بحر سفید
بوز جده اطه	قضا	لمی	جزایر بحر سفید
بوز طغان	قضا	ایدین	ایدین
بوز قیر	قضا	قونیہ	قونیہ
بوسنه	ولایت	بوسنه	بوسنه
بوشت	ناحیه	سالمانییه	موصل
بوط	ناحیه	موصل	موصل
بوغاز لیان	قضا	یوزغاد	انقره
بولاجلی	ناحیه	ایچ ایل	اطنه
بولادخانه	ناحیه	طر بزون	طر بزون
بولانجق	ناحیه	طر بزون	طر بزون
بولانق	قضا	جبل برکت	اطنه
بولانقلر	قضا	موش	بتلیس
بولادان	قضا	ایدین	ایدین
بولاق	ناحیه	سالمانییه	موصل
بولام	ناحیه	ملاطیه	دیاربکر
بولوادین	قضا	قره حصار	خداوندکار
بولمان	ناحیه	طر بزون	طر بزون
بولی	مرکز	به لی	قسطنطنیه

اسم واعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
بومیا	ناحیه	بنغازی	بنغازی
بوهطان	ناحیه	ماردین	دیاربکر
بوی آباد	قضا	سینوب	قسطنونی
بویالو	ناحیه	قسطنونی	قسطنونی
بوی ایلچه	عشیرت	قونیّه	قونیّه
بهار اوزی	ناحیه	سیواس	سیواس
بهتان	ناحیه	موصل	موصل
بهرام شاه	ناحیه	یوزغاد	انقره
بهرام کوی (قیرایی)	ناحیه	قونیّه	قونیّه
بهرامکی	ناحیه	دیاربکر	دیاربکر
بهرسنی	قضا	ملاطیه	دیاربکر
بهرسنی (سیورک)	قضا	معموره العزیز	معموره العزیز
بهرلشته	ناحیه	کورپجه	مناسیر
بهرلونیّه	ناحیه	لازقیه	سوریه
بهورا	ناحیه	یکی بازار	قوصوه
بیاس	مرکز	جبل برکت	اطنه
بیت الشباب	قضا	چوله مرک	حکاری
بیت الفقیه	قضا	حدیده	ین
بیت النعم	ناحیه	قدس شریف	قدس شریف
بیجاد	ناحیه	دیاربکر	دیاربکر
بیجور اوّه	ناحیه	کنغری	قسطنونی
بیچین (میلان)	قضا	منتشا	ایدین
بیره حک (بیره الفرات)	قضا	اورفه	حلب
بیرامیج	ناحیه	بیغا	قره سی
بیراملو	ناحیه	طر بزون	طر بزون
بیراملی	ناحیه	ایدین	ایدین
بیر عزیز	ناحیه	طر بزون	طر بزون
بیروت	مرکز	بیروت	سوریه
بیر حیاتی	ناحیه	سلیمانیه	موصل
بیروش	ناحیه	ارغنی	معموره العزیز
بیغا	مرکز	بیغا	قره سی
بیغادج	قضا	قره سی	قره سی
بیکار حصار	ناحیه	قرق کلیسا	ادرنه
بیلان	قضا	حلب	حلب
بیلخار (قالونیا)	قضا	مدالو	جزایر بحر سفید
بیله حک	قضا	روسه	خداوندکار

حرف ت

﴿تودرا﴾ — استانبول ایمپراطوری (قاتنا کوزن) ک حسن وآن ایله مشار بالبنان اولان کریمه سیدر قاتا کوزن ایمپراطور اولمزدن اقدم ایمپراطورلق تختنی یقالامق و همدیه بر مدتجک صولت عثمانیدن آسوده اولمق اوزره مشار الیهایی سلطان اورخان غازی حضرتلرینک حرمرای همایونلرینه قبول ایتدیرمش و بعض روایات تاریخییه نظراً مؤخرأ جهاز اوله رق سلووری و توابعی قلاعنک اناختارلرینی دخی عتبه اورخان خانیه تقدیم اتمش ایدی

§

﴿تودور﴾ یاخود (طودور) — حبشستان حکمدارلرندندر . مومی الیه ملکنده سیاحت ایدن بر طاقم انکلیر مسیوزلرینی بورالده نه طولاشیورسکز دیهرک طوتوب توقیف ایتدیکی وصالویرلسی ایچون لوندره دن رسماً کوندریلان مأمورلری دخی انلرله برابر حبس ایلدیکی جهتله انکلتره دولتی حدتلنوب حبشستانه دونما و عسکر کوندردی و ووقوعبولان محاربه ده طودور مغلوب اوله جغنی اکلا دیغی کبی کیندو کیندوسنی اوروب اردوسی طاغلدیغندن محبوسین مومی الیه قورتارلدی و مومی الیهک برکوچک اوغلی آلتوب لوندره ده کوندرلدی

§

﴿تودریق﴾ — شرق ایمپراطورینک رضاسیله ممالک شرقیه ده وطن ایدن استروغوت قومنک رئیس اولان (تودمیر) ک اوغلیدر .

بوچوجق سکز ياشنده ايکن پدري طرفندن استانبوله رهن اوله رق کوندرلش و بوماسبتله تحصيل علوم ايدرك مدنيت نه اولديغنی اوکرشمش و پدري نك وفاتندن صکره (۴۷۲ م) تاريخنده کيدوب پدري نك مقامنه اوتورمش ایدی ايملرطور زنونك خلعدن صکره ابقاسنه معاونتی سبق ایلديکندن مکافاة حدود سرعسكرلکنه نائل اولدی واون برسنه مقدم روما دولتی محو وایتاليای غصب ایدن (هرول) طائفه سی اوزرينه (۴۸۷) ياخود (۴۹۳ م) تاريخنده سفر آچوب عساکر ايمراطوريه ايله برابر ايتاليای قورتاردی و طائفه مرقومه نك رئيسی بولنان (اودواقر) ی سچلياده محاصره وامن ايله اخذ ايدوب برقايچ کون صکره برضيافته اعدام ايتدی وایتالياده کندو نامنه بريکی قراليت تشکيل ايله فرانقلری و باويرالوری تحت اطاعته آلدی لکن آخر وقتنه طوغری برطاقم اوهامه تابع اوله رق بعض خير خواهلرینی خيانتله اتهام و بغير حق اعدام ايتک و صکره خيانتلری اولديغنی اوکرنه رک ندامت ايتک و نيچون ايتدم ديو قوروب طورمق کبی او يغونسز حالر ايچنده براز مدت يشايوب مسلوب الشعور اولديغی حالده (۵۲۶ م) تاريخنده وفات ایلدی بونك مقر سلطنتی ايتالياده (نار بون) شهری ایدی . اسپانيا ويزيغوتلر نك قرالی اولوب (۴۲۶ م) تاريخندن (۴۳۶ م) تاريخنه قدر روما لورله اوچ دفعه محاربه ایدن برنجی (تئودريق) وموحي اليهک اوغلی و خلفی ايکنجی (تئودريق) بشقه در .

§

﴿تئوس﴾ — ايدين ولايتنه تابع بودروم شهرينك نام عتيقيدر .
(بودروم) كله سنه نظر بيوريله .

§

﴿تائل﴾ — چين وژاپونيا وحوالييسنده تداول ايدر بهري يدي
فرانق اوتوز سانتيم قيمتنده برنوع کوش سکه در

§

﴿تاء﴾ — چين ممالککنده موجود ومرعی اولان مذاهب ار بعمدئک
بريدر اکثر عظمای چين بومذهبده بولنورلر و بوکا (مذهب ارواح)
ياخود (مذهب اجداد) دخی ديرلر .

§

﴿تاپسا قوس﴾ — فرات نهرينك ساحل يمينده اليوم دير دنيلان
شهر قديمك اسميدر .

§

﴿تابوت عهد﴾ — حضرت موسى عليه السلامك الواح منزل ه ي
حفظ ايجون شمشاد اغاجندن انشا ايتديرديكي صندوقه مقدسه نك اسميدر .
بو صندوقه اولوقت بيه سيناده قبة الشهاده دروننده حفظ اولنور ايدى
صكره داود عليه السلام (صهيون) قلعه سنه وسليمان عليه السلام
دخى بيت مقدسى اكالم ايتكدنصكره صهيونندن الاى والايله بيت مقدسه
كتورتدى واوكون تشكراً يكرمى ايكي بيك بقر و يوز يكرمى بيك غنم قربان
ايدلدى .

بنى اسرائيل محاربده كيدر كن استنصار ايجون اشبو تابوت عهدى برابر
كوتوررلر ايدى حتى ايكي دفعه دخى دشمن الله دوشوب ينه قورتارلمشدر .
بو كا (تابوت الشهادة) دخى دينور .

بونك حقتنه روايتلر چوقدر بعضيلرى دخى جنساب حق حضرت آدم
عليه السلامه كوندردى ويدأ بيد موسى عليه السلامد كلوب نهايت اشويل
عليه السلامده قالدى ديديلر .

§

﴿تاتار﴾ — سيملاهسى بش بطنده ترك بن يافته منتهى اولان وترك
قبيله جسيمه سنك رئيسى بوانان (آلجه خان) لك توأم اوله رق طوغان ايكي
اوغلندن برينك اسمى اولوب ديكرينك اسمى (مغول) ايدى بونلر پديرلرينك
حياتنده تقسيمى وجهاله عهدلرينه انتقال ايدن اراضيده بالاستقلال اجراى
حكومت ايدوب مؤخرأ متعدد شعبه لره منقسم اولديلر و بعد زمان ايجلرندن
برشعبه سى خطاى حكومتنه تابع اولوب ديكرلى التاى طاغلريله بايقال
كولى آره سنده باشلى باشلرينه توطن ايلديلر . مشهور (جنكيز) خان
اون ايكنجى عصر ميلاديه مغول حكومتنى تشكيل ايتديكى زمان
تاتارلى دخى عسكرلكه قبول ايدوب برآره لق بتون بتون تحت انقياده
الديغندن اولوقدنبرو مغوللر ايله تاتارلر بر برلرينه قارشمش ومغوللر دخى
تاتار نامنى آلوب شمدى تفريق اولنه مز برحاله كلشدر اليوم روسيده نك

شرق و جنوب طرفرنده ساکن اولان اقوام مختلفه دن (جوواش) و (پاشکیر) و (نوغای) و (قوموق) و (قرغیز) و اوزبك قبیله لری نك تاتار نسلندن اولسی مأمولدر .

§

﴿ تاتارستان ﴾ — اسکی جغرافیون نزدنده حدودی غیر معین اولمق اوزره ترکستان چین و مغولستان و ترکستان غربی و مانجوری و سائر آسیای وسطی یه اطلاق اولتمش بر نام ایکن مؤخرأً بونام تاتارلرک بحر سیاه سواحلنده استیلا ایلدکاری ممالکه قدر نعم و توسع ایلدی آسیای شرقیده اولان مغولستان و مانجوری و دزونغازی و داوری ممالکنه تانارستان چین و آسیای غربیده اولان ممالکه تاتارستان صغیر یا خود مستقل اطلاق اولنور .

§

﴿ تاتار ابراهیم افندی ﴾ — قریمدن ظهور ایدن مشاهیر علماء واعیان صلحادن بر مبارک ذاتدر استانهده نورالدین زاده دن انابت و تکمیل طریقت ایدوب نیجه ییلر ایا صوفیه زاویه سنده ارشاد عبادہ همت و جوامع شریفهده خلقه و عظم و نصیحت و طلابه نقل حدیث و تفسیره مواظبت ایلدی و سلطان مراد خان حضرتلر نیک امریله سورة نوره تفسیر یازدی . وفاتی (۱۵۹۲ م و ۱۰۰۱ هـ) تاریخنده در .

§

﴿ تاج ﴾ — اسپانیاده (روقا) و (سن و نسان) برونلرینه قدر منتهی اولان ایکی سلسله مشهوره بیننده جریان ایدرک پورتکیز دولتنک پایتختی پیشگاهنده جسیم بر لیان تشکیلیده بحر محیط غربی یه منصب اولان و ۷۵۰ کیلومترو امتدادنده بولنان نهر کبیرک اسمیدر . اسپانیولر (تازو) و پورتکیزلر (تزو) دیرلر و تشکیل ایتدیکی لیانه دخی (پل) دکزی تسمیه ایدرلر .

§

﴿ تاج الدین ﴾ قرمانی — کبار مشایخ زینیه دندر و اسمی ابراهیم در . بروسهده (زینیلر) ایچون یاپیلان زاویه یه ابتدا شیخ

اولان بودر (۱۴۶۷ م و ۸۷۲ هـ) تار یخنده بروسه ده وفات ایلمدی .
 بو ذات عالیقدرک (عبادله) نامیله شهرت بولان خلفای ثلاثه سی دخی بروسه ده
 مدفوندرلر .

§

﴿ تاج الدین ﴾ درغی — خواجه عبیدالله الاحرار حضرتلری
 اجداد کرانندن ظاهر و باطنی معمور و کرامات علیه ایله مشهور بر ذاتدر .
 مشار الیه حضرتلری قرآن کریم تلاوت ایدن کیسه او امره متعلق آیات
 کلدکه علامت امثال و خشیت اظهار ایتلی و مناهی یه دائر آیات کلدکه
 اجتنابی عزم و قصد ایتلی و قصص و امثال آیاتی کلدکه حصه و عبرت
 آلمی و وعد آیاتی کلدکه ممنون و مسرور اولمی و وعید آیاتی کلدکه
 دخی خوف ایدوب اغلاملی دیهرک اداب تلاوتی بیان بیورمشدر .

§

﴿ تاج الدولة بزد جرد ﴾ — ملوک باوندیه نك مازندران قطعه سنده
 حکومت ایدن ایکنجی طبقه سندن بر پادشاهدر (۱۲۷۶ م و ۶۷۵ هـ)
 تار یخنده تخنه یکمش و یکرمی او چ سنه سلطنت سوردکن صکره وفات
 ایلشدر مازندران قطعه سی بونک زماننده فوق العاده کسب معموریت
 ایتش و علم اهلنه محبت کامله سی اولغله یالکز آمل شهرنده (یتش) باب
 مدرسه بنا ایلشدر .

§

﴿ تاجلی خانم ﴾ — شاه اسماعیل صفوینک محبوبه سیدر . چالدران
 محاربه مشهوره سنده شاه مشار الیه بوز یلوب قاچدیغی زمان اشبو
 تاجلی خانم امرای عثمانیه دن مسیح پاشا زاده نك الله یکوب بر ایکی کیجه
 خیمه سنده اسیر فراش اوله رق یاتش و صکره جکر پاره سی (لعل بیرک)
 کو په لرینی و یروب نفسی قور تارمشدر .
 مذکور (لعل بیرک) مؤخرأ بر قاچ حکمدارک الله یکوب نهایت ینه شاه
 اسماعیلک خزینه سنده انتقال ایتدی دیرلر . اشبو (لعل بیرک) مقدا
 ال آیه سی جمننده بر لعل پاره ایکن مشار الیهک پاره پاره ایدوب زوجه
 و محبوبه لرینه کو په وسائره یاپدیردیغی دخی جله روایاتنددر .

§

﴿تارانت﴾ — ایتالیا ده واقع تارانت کورفری داخلنده مستحسن

بر شهر اولوب لیانی دخی بو نامه مشهوردر .

شهر منور بر اطه اوزرنده واقع اولدیغی حالد ایکی طاش کوپری ایله قرهیه کسب اتصال ایدر اون سکر بیک قدر نفوسی واردر دروننده اولان بر اسکی قصر ایله ایچ قلعه سی اثار عتیقه دن عد اولنور .

بوراده صنایع پک آز اولوب اخلاقلری بر از بوزوق اولان اهالیسی اکثر یا صید ماهی ایله تعیش وجوارنده حاصل اولان بر نوع نباتی حریر و دکزدن چیقاردقاری اصداقله تمتع ایدرلر و بورایه مخصوص اولان بر نوع زهرلی اورمجکه (تارانتول) دیرلر . شهرک نامی ییله بوحیوانه نسبتله قونمشدر .

اتزو هن پرنسلی زمانده (تارانت) پرنسلی بر مقتدر مالکانه ایدی .
§

﴿تارکین﴾ سوپر — روما ایمپراطورلرندن بر معروف کیمسه در بوا دم عن اصل قطاع طریق مقوله سندن ایکن بالمناسبه ایمپراطور (آنسین) ه داماد اولدی و بر مدت صکره (۴۵۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک بشیوز قرق طقوز سنه مقدمنده قان پدربنی اعدام ایدوب تخنه اوتوردی و یکریمی سنه سلطنت سوروب بو مدت ایچنده اهالی یه خاطر و خیاله کلدهک مظالم و تعدیا تده بولندی و عاقبت اهالی خلع ایدرک جمهوریتی اعلان و خبیث مر قومک شرندن تخلیص کر بیان ایلدیلر .
§

﴿تاریخ﴾ — جناب حق بو عالی نه قدر اول خلق و ایجاد بیوردیغی بو عقول قاصره ایله بیملک انسانلر ایچون ممکن اولدیغی حالد بعض ارباب فن ابتدای خلقت عالمدن میلاد عیسی علیه السلامه دکن کذران ایدن زمانی کویا شو وجهله حساب و تخمین ایتشدر .

سنه

۱۸۳۳۷۸ کفایه قولی اوزره

۱۸۳۱۰۲ الغ بک قولی اوزره

۱۸۱۱۳۶ مورخین قولی اوزره

خلقت آدم عليه السلام من ميلاد عيسى عليه السلامه دكين پچن زمانى بيلك
ايچون دى الده احتجاجه صالح برسند و دليل اولديغى حالده زيرده محرر
الاسامى ذواتك هر برى بر مقداره قائل اولوب اختلاف ايچنده قالمشدر .

سـنـه

۶۹۸۴	آلفونستلر
۵۷۰۰	قسطنطنيه لى نيسافور
۵۶۲۴	اسكندريه لى قاله مان
۵۶۱۵	انطاكيه لى تئوفيل
۵۵۹۴	ملك مؤيد و كاتب چلبى
۵۳۴۵	جمهور منجمين اوروپا
۵۳۲۸	مورخين عرب
۵۱۹۶	يهودى فدون
۴۹۶۳	جمهور مورخين
۴۸۳۲	ويانيه لى آدون

ازمنه وقوعات سالفه يى تعيين ايچون مبدأ اتخاذ اولمش تاريخ پك چوق
ايسه ده اكثريسى مرور زمان ايله اونودلمش يا خود ترك اولمش وبعضيلرى
حالا بيلنمكده و دوام ايتكمده بولمشدر اشبو بيلنان و دوام ايدنلرى شونلردر

§

﴿ تاريخ يهود ﴾ — يهوديلر بوتاريخى خلقت آدم عليه السلام من
معتبر عد ايدرلر ايسه ده ابتداسى بعض اخبار اوزرينه مبتنى و تخمينى بولنديغى
جهتله صحتنه حكم اولنه من سنه لرى شمى ايسه ده حضرت موسى
عليه السلامك مصردن خروجى كونى دى حفظله مأمور بولندقلرندن و
اول كون طلوع قر غروب شمسى تعقيب ايلديكندن توفيق حساب ايچون
آيلرى قرى يانمغه مجبور اولمشدر

§

﴿ تاريخ چين ﴾ — بوتاريخ (يوسف چنير) قولنجه چينده (هيتا)
سلاله خاقانيه سنى تشكيل ايدن (هوانغ تى) نام حكمدارك جلوسندن اعتبار

اولنشدرد بوحالده (۲۸۹۶ خ) تاریخنده یعنی میلادك ايكيك التي يوز طقسان سكر سنه مقدمنده وضع اولنش اولور.

§

﴿تاریخ اولیمیق﴾ — اولیمیق کله سنده محرر اولدیغی اوزره یونانستانده ابتدای وضعی (۴۸۱۲ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدیوز سکران ایکی سنه مقدمنده در.

§

﴿تاریخ نابوناصر﴾ — بوکا تاریخ بخت نصر دیرلایسدهده صحیحی بویه اولق اغلب احتمالدر . بوتاریخ (بطلیوس) قولنج (۴۸۱۶ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدیوز قرق سکر سنه مقدمنده واقع شهابطك یکرمی التنجی کونده وضع اولنمیدی سنه لری شمی ورأس سنه سی ۵ ماه (فروردین) در.

§

﴿تاریخ اسکندر رومی﴾ — اشبو تاریخ اسکندر رومینك بابلده وفاتی کونی یعنی میلادك اوچیوز یکرمی اوچ سنه مقدمنده وضع اولنمیدر . اسکندرک دارایه غلبه سنده دخی بر تاریخ وضع اولنمیدی.

§

﴿تاریخ رومی﴾ یاخود (تاریخ سلفقوس) — اسکندر رومینك وفاتیله مالکی بین الامرا تقسیم اولندیغی صرده (سلفقوس نیفاتور) نام جنرال دخی حصه سنه دوشن ممالک عراقیده (سلفکیان) دولتی تأسیس ایلش ایدی بوتاریخی دخی مومی الیه اعلان استقلالنده یاخود (غزه) مظفر یتنده یعنی میلاد عیسی علیه السلام اوچیوز اون برسنه مقدمنده وضع ایلدی سنه لری شمی ورأس سنه سی شمک برج میزانك اورتیه سنه کلمنه قریدر .

§

﴿تاریخ بکر﴾ — بوتاریخ هندلیلرک اعتقادنج (۵۵۳۸ خ) تاریخنده یعنی میلادك الی التي سنه مقدمنده هندستانده حضرت عیسی کبی ظهور ایدن برذاتك نامنه وضع اولنش واورالده الیوم مرعی بولنمیدر . (بکر) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

✽ تاریخ اوکوست ✽ یاخود (اغستوس) — بو تاریخ روما
ایمپراطوری اوکوستک شریک سلطنتی اولان (انطوان) ه غلبه سی کوننده
یعنی میلادک اوتوز یاخود یکریمی برسنه مقدمنده وضع اولمشدر . ایمپرا-
طور مشارالیهک برقاق سنه صکره وضع اولمش برده (آقسیموم) تاریخی
واردر .

§

✽ تاریخ میلاد عیسی ✽ علیه السلام — حضرت عیسی خلقت
آدم علیه السلامک (۵۵۹۴) سنه سنده دنیایه کلدیسه ده رأس سنه اولان
کانون ثانییه الی کون قالدیغندن اشبو الی کونی ترک ایدرک تاریخ مزبوری
(۵۵۹۵ خ) سنه سی ابتداسندن اعتبار ایشلردر بو تاریخ سنه مذکوره ده
وضع اولنموب میلاددن (۵۳۳) سنه صکره کلان دیونیس نامنده برپاپاس
معرقیله وضع اولمش وانک ایچون (تاریخ دیونیس) نامی ویرلشدر

§

✽ تاریخ قبط ✽ یاخود (تاریخ دیوقلتین) ویاخود (تاریخ داقیانوس)
روما شرق ایمپراطوری دیوقلتین (۲۸۲ م). تاریخنده مصرده اولان اهالی
قبطیه نک چیقارش اولدقلى اختلالی باصدیرمق ایچون کیدوب فوق الغایه
شدله تأدیبالدیکیچون جانلری یاتمش اولان اهالی مرقومه سنه مرقومه دن
اعتباراً اشبو تاریخی وضع ایتدیلر الیوم مصرده مستعملدر سنه لری شمسی
وایلری اوتوزر کون و رأس سنه سی اول (توت) یعنی شمس سنبله نک اون
التنجی درجه سنه تنزل ایتدیکی زماندر بوکاوقتیله (تاریخ شهدا) دخی
دیرلر ایدی .

§

✽ تاریخ ارمنیه ✽ — بو تاریخ (۵۵۳ م) تاریخنده استانبولده اجتماع
ایدن بشنجی سندوس معرقیله وضع اولمشدر

§

✽ تاریخ هجرت ✽ — بو تاریخ خاتم الانبیاعلیه و السلام افندمزک
مکه مکرمه دن مدینه منوره یه هجرت ومواصلت بیسوردقلى کوندن یعنی
(۶۲۲ م) سنه سی ایلولنک اون التنجی کوندن اعتباراً وضع اولمشدر

وزمان وضعی هجرتك اون یدنجی سنه سنده حضرت (عمر) رضی الله عنہك امری وسائر اصحاب كرامك اجتماعيله در .

§

﴿ تاریخ یزد جردی ﴾ — بو تاریخ (۶۳۱ م و ۱۱۱ هـ) تاریخنده فرس ملکی یزد جردك جلوسی كونده یعنی ابانماهك ایكنجی وربع الاولك یكرمی ایكنجی كونده وضع اولمشدر اعتباری شمسیدر وایلری كسردن سالم اولدیفیچون منجمین نزدنده معتبردر .

§

﴿ تاریخ جلالی ﴾ یاخود (تاریخ ملکی) — بو تاریخ ملوك سلجوقیه دن جلال الدین ملكشاه بن الب ارسلان زمانده یعنی (۱۰۷۸ م و ۴۷۱ هـ) سنه سنده علمای فن هیئندن (عمر بن الخيام) و (ابوالمظفر الاسفراری) وامثالی ذواتك اجتماعيله وضع اولمشدر كه اوكون شمس میرانك اولنه حلول ایتشیدی .
مومی الیهم شمسك رأس حله انتقالی كونك نوروز اولسنه دخی قرار ویرمشدر .

§

﴿ تاریخ آلیمی ﴾ — بو تاریخ هندستان ملکی (جلال الدین اكبر) ك جلوسی كونی یعنی (۱۵۵۵ م و ۹۶۳ هـ) تاریخنده وضع اولمشدر

§

﴿ تاریخ ﴾ — طوائف بشریه نك رسوم وعادات وصنایع وانساب وترقیات وتنزلات ووفیاتندن و بلدانك وقایع ماضیه وسائر سندن بحث ایدن علمه دخی تاریخ دیرلر و بو علمی بر قایچ قسمه تقسیم ایدرلر .
(قسم اول تاریخ عمومی) — بو تاریخك اقسام ثلثه سندن برینه یعنی هبوط (آدم) علیه السلام دن روما دولتك انقراضی زمانی اولان (۴۷۶ م) سنه سنه قدر كذران ایدن مدت وقوعاتندن بحث ایدن تاریخه (تاریخ ازمنه قدیمه) و بو تاریخدن فاتحك استانبولی فتح ایتدیكى زمانه یعنی (۱۴۵۳ م و ۸۵۸ هـ) تاریخنه قدر كذران ایدن مدت وقوعاتندن بحث ایدن تاریخه

(تاریخ قرون وسطی) وفتح استانبولدن بروسنه (تاریخ قرون جدیده)
 دیرلر و بشقه درلو دخی تقسیم ایدرلر. (قسم ثانی تاریخ خصوصی) —
 بر دولت و یا حکمداره و یا خود بر زمان معینه مخصوص اولقی اوزره
 یازیلان تاریخلردر. (قسم ثالث تاریخ مقدس) — سیر انبیا و اولیا و اداب
 و اسلوب مشایخ و اصفیایه و بالجمله حسنه متعلق یازیلان کتابلردر.
 (قسم رابع تاریخ علوم) — بالجمله علوم و فنونه و هر علمك اقسام
 و درجات و منافعه و اصحابك احوال و کیفیاتنه دأر یازیلان کتابلردر.
 (قسم خامس تاریخ سیاسی) — دولت و ملتوك احوال سیاسییه
 و اقتدارینه و بررلیله مناسبات و معاملاتنه و ترقیات و انحطاطنه دأر
 یازیلان کتابلردر. (قسم سادس تاریخ طبیعی) — موالید ثلثه دن
 یعنی نباتات و معدنیات و حیواناتك انواع و اقسام و طبایع و خصائصندن
 و حیوانات قسمده داخل اولان نوع بنی آدمك حیواناتله جهت اشتراك
 و امتیازندن و بونلرك تعیش و بقای نوعلرندن بحث ایدن کتابلردر.

§

۱ * تاریخ ابن اثیر * اصل اسمی (عبرة اولی الابصار فی ملوك الامصار)
 (۱۲۹۹ م و ۶۹۹ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابن اثیر عمادالدین اسماعیل
 حلبی نك اثریدر.

ابن اثیر الجزرینك (كامل التواریخنه) دخی تاریخ ابن اثیر دیرلر.
 ۲ * تاریخ ابن افطس * (۱۰۶۲ م و ۴۵۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن
 مظفر بالله محمد بن عبدالله النجیبی نك. بوكا (تاریخ مظفری) دخی دیرلر.
 ۳ * تاریخ ابن حجر * (۱۴۱۲ م و ۸۱۵ هـ) تاریخنده وفات ایدن شیخ
 شهاب الدین احمد بن علاء الدین سعدی دمشقی نك.

۴ * تاریخ ابن خلدون * اصل اسمی (عنوان العبر و دیوان المبتدأ
 والخبر) مورخ ذوفنون قاضی عبدالرحمن بن محمد بن خلدونك.
 ۵ * تاریخ ابن خلكان * اصل اسمی (وفیات الاعیان). (ابن
 خلكانك).

- ۶ * تاریخ ابن زیدون * تاریخ یوللو رسائل ادبیه دن .
- ۷ * تاریخ ابن ساعی * — اوتوز جلد (۱۲۴۸ م و ۷۷۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن (علی بن انجب البغدادینک .
- ۸ * تاریخ ابن عساکر * سکسان جلد (۱۱۷۶ م و ۵۷۲ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابن عساکرک .
- ۹ * احمد حلمی تاریخی * (۱۸۶۷ م و ۱۲۸۴ هـ) تاریخنده انکلین (چنبرس) ک تاریخ عمومیسندن مترجم .
- ۱۰ * تاریخ ارمنی * — میقائل وارفاین نام مورخک .
- ۱۱ * اسفار البحار * — حاجی خلیفه و کاتب چلبی دیمکله مشهور مصطفی افندینک دولت علیه احوال و وقوعات بحریه سنی شامل قلمه الدیغی تاریخ .
- ۱۲ * اس ظفر * — یکچیری طائفه سنک اخلاق و احوال ردیه لرینه و او جاقزینک (۱۸۲۶ م و ۱۲۴۲ هـ) تاریخنده نه صورتله سویندیرلدیکنه دائر امام زاده اسعد افندینک قلمه الدیغی تاریخ خصوصی .
- ۱۳ * تاریخ افغان * — یکرمی التی سنه اصفهانده اقامت ایدوب اشرف خان طرفندن در دولت علیه به کوندربیلان ایلمچی ایله ممالک عثمانیه به کلان سیاحیندن برراهبک لایتینجه یازدیغی تاریخ . ترکیه به دخی ترجمه و طبع اولمشدر .
- ۱۴ * الاعلام فی بلدة الله الحرام * — مکمه مکرمه تاریخی . شاعر مشهور (باقی) افندی ترکیه به ترجمه ایتشدر
- ۱۵ * البداية والنهاية * اون جلد (۱۳۷۲ م و ۷۷۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن حافظ اسماعیل عماد الدین ابوالقدانک . بوکا تاریخ ابن کثیر دخی دیرلر .
- ۱۶ * تاریخ آل سلجوق * (۱۲۴۸ م و ۶۴۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن وزیر جمال الدین القفطی نک .
- ۱۷ * آمریقا تاریخی * — فرانسر (هانری مرکام) نام مورخک . عینتابی عبدالله افندی ترکیه به ترجمه ایتشدر .
- آمریقانک کشفی تاریخی دخی انکلین سیاح (روبرسون) معرقیله یازیلوب

ترجمه اوطه سی خلفا سندن وانجمن دانش اعضای خارجیسندن (عبدالغفار انیس) افندی معرفتیه ترجمه اولمشد.

۱۸ * تاریخ انبیاء * (۱۵۰۰ م و ۹۰۶ ه) تاریخنده وفات ایدن میر علی نوائینک.

معارف نظارتی مکتوبجیمسی (راشد) افندی (۱۸۶۴ م و ۱۲۸۱ ه) تاریخنده (تواریخ الانبیاء فی ارشاد الاذکیاء) نامیله بر تاریخ دهاییازمشدر.

۱۹ * اندرون تاریخی * — حالا حرم نبوی مدیری (احمد عطا) بکک.

۲۰ * اندلس تاریخی * — لسان ترکی اوزره قلمه النان اندلس تاریخلرینک مکملی صدر اسبق ادهم پاشا حضرتلریله اطنه والیسی اسبق متوفی ضیا پاشانک مشترکاً قلمه الدقلمی تاریخدر.

۲۱ * ایاصوفیه تاریخی * — بو کتبی استانبولک حین فتحنده احمد بن احمد جیلانی لسان یونانیدن زبان فارسی یه ومؤخراً نعمة الله بن احمد لسان ترکی یه ترجمه ایتشد.

۲۲ * تاریخ ایتالیا * — (۱۷۸۹ م و ۱۲۰۴ ه) تاریخندن اعتباراً یکریمی بش سنه لک اوروپا وایتالیا احوالی جامع ایتالیا نجه بر تاریخدر. ترجمه اولندی.

۲۳ * پچوی تاریخی * ایکی جلد — سردار مشهور (لالا محمد پاشا) مرحومک معتمدانندن پچوی، ابراهیم افندینک.

۲۴ * بخارا تاریخی * — (۸۶۸ م و ۲۵۵) تاریخنده وفات ایدن نوادر الاصول صاحبی (ابو عبدالله) ترمذینک.

۲۵ * پروسیا محاربه تاریخی * — پروسیا وفرانسه دولتلری بینده وقوعبولان محاربه یه دائر المانیا ارکان حریه سی طرفندن قلمه النان مصور تاریخ. ترجمه دخی اولمشد.

۲۶ * تاریخ بولییه * یاخود (بوی یه) — جغرافیه وآطلس صاحبی فرانسز (بولیه) نک.

۲۷ * تاتارستان تاریخی * — موسیو (قساوییر رایموند) لک.

۲۸ * تاج التواریخ * ترجمه — (۱۵۹۹ م و ۱۰۰۸ ه) تاریخنده

وفات ایدن خواجه سعدالدین افندینک ابتدای دولت عثمانیه دن عصر سلیم
خانیه قدر قلمه الدیغی تاریخ.

(تاج المأثر) دخی فارسی بر تاریخدر.

۲۹ ✻ تاسیتوس ✻ — بونک روما ایمپراطورلرینه دأر یازدیغی تاریخ
اورور پاجه غایت معتبردر مرقوم ایتالیا لیدر.

۳۰ ✻ تقویم التواریخ ✻ حاجی خلیفه و کاتب چلبی دیمکله
مشهور مصطفی افندینک. مومی الیه بو کتایی ایکی آیده یازدی.

۳۱ ✻ تکملة العبر ✻ — قسم اولی سلفکیان و قسم ثانیه سی اشکانیان
دولتلی احوالنه دأر صبحی پاشا حضرتلرینک قلمه الدیغی تاریخ.
دولتین مشار الیهما مسکوکاتی دخی زیر کتایده مرسمدر.

۳۲ ✻ تبت لی و ✻ — اسکی روما تاریخدرنددر بومورخنک
اسمی دخی (تبت لی و) در کله سنه نظر بیوریه.

۳۳ ✻ تیمور تاریخی ✻ فارسی — فضلادن (عجمی) ملقب اجد
بن عبدالله بن عرب شاهک. نظمی زاده مرتضی افندی بغداد والیه سی
مشهور علی رضا پاشانک امریه ترکیه یه ترجمه ایتشد.

۳۴ ✻ تاریخ جنابی — (۱۵۹۰ م و ۹۹۹ ه) تاریخنده وفات
ایدن مصطفی بن حسن رومینک بر مقدمه و سکسان ایکی بابی جامع اثری.

۳۵ ✻ تاریخ جنبرس ✻ — انکلز مورخلرندن مشهور (جنبرس)ک
تاریخ عمومیه سی. بونی اجد حلی افندی ایکی جلد اوزرینه ترجمه
ایتشد.

۳۶ ✻ تاریخ جودت ✻ — الیوم عدلیه ناظری بولنان فضلی
عصردن اجد جودت پاشا حضرتلرینک (۱۱۸۸ ه) تاریخندن
(۱۲۴۱ ه) تاریخنه قدر قلمه الدیغی دولت عثمانیه تاریخی.

۳۷ ✻ جهانکشا ✻ فارسی — (۱۲۸۴ م و ۶۸۳ ه) تاریخنده
وفات ایدن بهاءالدین محمد جویننک جنکیز و هلاکو وسائر سلاطین جنکیزیه
احوالنه دأر یازدیغی تاریخ.

۳۸ ✻ جهانما ✻ ترکیه — جغرافیه — کاتب چلبینک.

۳۹ ✻ چین تاریخی ✻ — موسیو (پوتیر)ک.

- ۴۰ ✽ حسن المحاضره فی اخبار مصر القاهره ✽ — (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ هـ) تاریخنده وفات ایدن (جلال الدین عبدالرحمن السیوطی نك . خطیب زاده مرحوم ترجمه به ترجمه ایتشدر .
- ۴۱ ✽ تاریخ حکما ✽ — (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ هـ) تاریخنده وفات ایدن امام محمد بن عبدالکریم شهرستانی نك . ترجمه به دخی ترجمه اولتشددر .
- ۴۲ ✽ حلیۃ الابرار ✽ اون جلد .
- ۴۳ ✽ خبر صحیح ✽ — ایدین ولایتی دفتر داری ایکن وفات ایدن (فوزی) افندینک (۱۸۷۲ م و ۱۲۸۹ هـ) تاریخنده قله الدیغی دولت عثمانیه تاریخچی .
- ۴۴ ✽ خیر الله افندی تاریخچی ✽ ترجمه — صدوردن عبدالحق افندی زاده اجله رجال دولت علیه دن خیر الله افندینک (۶۲۰ هـ) تاریخندن ابتداء تحریر ایلدیکی دولت عثمانیه تاریخچی .
- ۴۵ ✽ تاریخ ذهبی ✽ — اون ایکی جلد — (۱۳۴۵ م و ۷۴۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن (حافظ شمس الدین ابو عبدالله محمد المصری) نك .
- ۴۶ ✽ تاریخ راشد ✽ — وقعه نویس راشد افندینک نعمایه ذیل اولوق اوزره (۱۰۷۱ هـ) سنه سندن ابتداء تحریر ایلدیکی دولت عثمانیه تاریخچی .
- ۴۷ ✽ رشحات ✽ — فارسی — صفی الدین لقبیلله معروف علی بن حسین واعظک مناقب مشایخ کرامی جامع اولان اشبوکتابی (۱۵۰۳ م و ۹۰۹ هـ) تاریخنده محمد بن محمد المغربی نامنده بر ذات معرفتیلله ترجمه به ترجمه اولتشددر .
- ۴۸ ✽ تاریخ رواۃ الحدیث ✽ — (۷۹۲ م و ۱۷۹ هـ) تاریخنده وفات ایدن (ابی حنیفه احمد بن زهیر) نك .
- ۴۹ ✽ روضة الابرار ✽ — شیخ الاسلام قره چلبی زاده عبدالعزیز افندینک تاریخ عمومی طرزنده اثری . اشبو تاریخچی خاکپای شاهانه به تقدیمنده پایة فتوا احسان اولتشدیدی وفاتی (۱۶۶۵ م و ۱۰۷۶ هـ) تاریخنده وقبری بروسه ده در .

- ۵۰ * روضة الاحباب * — (۱۴۹۱ م و ۱۰۰۰ هـ) تاريخنده وفات ايدن جلال الدين عطاء الله بن فضل الله شيرازينك .
- ۵۱ * روضة الصفا * — روضه كله سنه نظر بيوريله .
- ۵۲ * تاريخ شاني زاده * — احمد عاصم افنديك اوزرينه وقعه نويس اولان مواليدن شاني زاده محمد عطاء الله افنديك (۱۲۳۳) سنه سندن ابتداء قلمه آلدیغي تاريخ عثمانی .
- ۵۳ * شقایق نعمانيه * — طاشكپر يلى زاده احمد افنديك ابتداى دولت عثمانیه دن دور سليمان خانیه دكين ظهور ايدن علما و مشايخ كرامك احوالى مین عربى العبارة يازديغي اشبو (شقایق نعمانيه) بی قضاتدن ادرنه لی مجدى چلبی تركيه يه ترجمه و (حدائق الشقایق) تسميه ايلش وعاشق چلبی وعلی افندی بر مقدار ونوحي زاده عطاء الله افندی مكمل بر ذیل يازوب (حدائق الحقایق) نامنی و یر مشدر .
- (زحمشرى) نك شقایق نعمانی و (سیوطی) نك شقایق الاترنجی دخی كتب نفیسه دندر .
- ۵۴ * صحائف الاخبار * — منجم باشی درویش احمد افنديك عربى العبارة تاريخ عموديسنى شاعر مشهور (ندیم) افندی تركيه يه ترجمه ايتدی .
- ۵۵ * صولاق زاده * — آوجی سلطان محمد خان حضرتلى زمانى رجالنندن صولاق زاده همدى افنديك .
- ۵۶ * تاريخ طبرى * عربى — (۹۲۲ م و ۳۱۰ هـ) تاريخنده وفات ايدن ابو جعفر محمد بن جريرك .
- ۵۷ * تاريخ طحاوى * امام طحاوى حضرتلرينك .
- ۵۸ * تاريخ عاصم * — (۱۸۱۹ م و ۱۲۳۵ هـ) تاريخنده وفات ايدن وقعه نويس مواليدن احمد عاصم افنديك .
- ۵۹ * تاريخ عطا * بش جلد — حالا حرم نبوى مديرى احمد عطا بكك .
- ۶۰ * عالم ارا * فارسى — فضل الله اصفهانينك .
- ۶۱ * تاريخ عالم * — مكاتب عسكر يه ناظرى اسبق سليمان پاشانك .

۶۲ * تاریخ عالی * — اصل اسمی (کنه الاخبار) اعیان مورخین عثمانیه دن عالی افندینک .

۶۳ * عزى وصبحى * — برى ديكرينك ذيليد .

۶۴ * عيون المعارف * — (۱۰۶۲ م و ۴۵۴ هـ) تاريخنده وفات ايدن ابى عبدالله القضاى نك .

۶۵ * تاريخ غلبون * — طرابلس غربك احوالنه دائر طرابلسلى ابو عبدالله محمد عنبون نام ذاتك .

شيخ الاسلام عاشر افندى حفيدى محمد نعيم الدين افندى تركجه يه ترجمه ايتشدر .

۶۶ * فذلكه * — كاتب چلبينك .

۶۷ * تاريخ فرس * — قديم ومعتبر بركتايدر . - شهنامه وامشالى اثار نفيسه يى تأليف ايدن اهل فرس بوكتابى مأخذ اتخاذ ايتشرايدى .

۶۸ * قترينه تاريخى * — اون يدى باب اوزرينه مرتب ولسان اجنبيدن مترجم .

۶۹ * كائنات * — اوروپا دولترينك ابتدائى تأسيسلرندبرو بشقه بشقه وقوعا تليزى ميين بر كوزل تاريخدر مؤلفى ادباى عصر دن مطبعه عامره وتقويم وقايع مديرى احمد مدحت افندى .

۷۰ * كامل التواريخ * عربى اون اوچ جلد — (۱۲۴۰ م و ۶۳۸ هـ) تاريخنده وفات ايدن (ابن اثير الجزرينك . بوكا بن اثير تاريخى دخى ديرلر ايسه ده ابن اثير تاريخى عماد الدين اسماعيل كدر .

۷۱ * كشف الظنون * — كاتب چلبى نك .

۷۲ * لطفى تاريخى * وقعه نويس احمد لطفى افندينك . سلايكلى لطفى افندينك تاريخى دخى بشقه در .

۷۳ * محمود السير * — عساكر بحريه شاهانه قائم مقاملرندن ايوب صبرى افندينك (۱۸۶۹ م و ۱۲۸۶ هـ) تاريخنده تأليف ايتديكى سير خير البشر .

۷۴ * مرآت كائنات * تركجه ايكي جلد — (۱۶۲۱ م و ۱۰۳۱ هـ) تاريخنده وفات ايدن نشانجى زاده محمد بن احمدك .

- شاعر غزالبینک دخی لسان فارسی اوزره بونامده بر تاریخی وارد ر .
- ۷۵ ✧ تاریخ ملل شرقیه ✧ — موسیو (ماسپرو) نک .
- ۷۶ ✧ منظم فی تاریخ الامم ✧ — (۱۲۰۰ م و ۵۹۷ هـ) تاریخنده وفات ایدن عبدالرحن جوزی بغدادینک .
- ۷۷ ✧ ناپولون تاریخی ✧ — فرانسز جه دن مترجم .
- ۷۸ ✧ نتایج التوارخ ✧ — فضلالی عصر دن معارف ناظری مصطفی پاشا حضرتلرینک .
- ۷۹ ✧ تاریخ نشانجی ✧ — رمضان زاده بویالی محمد پاشانک . طبقات الممالک نام تاریخه دخی نشانجی تاریخی دیرلر .
- ۸۰ ✧ نعیم ✧ — وقعه نویس نعیم افندینک بیک تاریخندن بیک یتش تاریخنه قدر قلمه الدیغی تاریخ عثمانی
- ۸۱ ✧ تفکحات الانس ✧ — عبدالرحن جامی حضرتلرینک مقامات و کرامات ارباب طریقت و حقیقتی جامع فارسی العبارة اثری . بروسه لی مشهور لامعی چلبی ترجمه یمشدر .
- ۸۲ ✧ نقد التوارخ ✧ تدقیقات امور مالیه قومیسونی اعضاسندن اچدر فعت افندینک (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۶ هـ) تاریخنده قلمه الدیغی متسلسل و مختصر تاریخ عمومی .
- ۸۳ ✧ نوادر الاخبار ✧ — شقایق صاحبی طاشکیر یلی زاده اجد بن مصطفی نک .
- ۸۴ ✧ وصاف تاریخی ✧ بش جلد — اصل اسمی (تجزئة الامصار و ترجمه الاعصار) — خواجه عبدالله بن فضل اللهک .
- ۸۵ ✧ وفيات الاعیان ✧ عربی — قاضی شمس الدین بن خلکانک . اشبو تاریخی (ردوسی زاده محمد بن محمد) لسان ترکیه ترجمه ایتدی . بین الناس شهرتی (ابن خلکان) در .
- ۸۶ ✧ هشت بهشت ✧ — ادریس بدلیسینک .
- ۸۷ ✧ هند تاریخی ✧ — موسیو (دیواد ترانسینی) نک برده موسیو (ویلسون) لک وارد ر .

۸۸ * هون تاريخی * — مجارلرک حال بدويته اولدقلری زماندن بحث ايدر . مؤلفی موسيو (دوکيفن).

۸۹ * يمن تاريخی * — غازى احمد مختار پاشا حضرتلرینک قاننى حاجى رشيد پاشانک .

۹۰ * يونانستان قديم تاريخی * — مجلس معارف اعضاسندن قسطنطين افنديک .

§

* تاسيتوس * — اوروپا مورخلرندن وایتالياده واقع (انترمانا) شهرى اهالیسندن بر معروف ذاتدر . وروما ایمپراطورلرینه دائریازدیغی تاریخ اوروپاچه غایت مقبول ومعتبردر . شهر مزبورک نام دیگرى (ترنى)

§

* تاغاروغ * — روسیه دولتنک بحر حزر ساحل غریبى اوزرنده و (آفاتر ينوسلاو) ولايتی داخلنده بر بندر مشهور يدرکه ممالک عثمانیه چه (طيغان) ناميله معروفدر بوراسی کره ارض اوزرنده بغدادی اخراج اولنان مواقعک برنجیسی عداولنور . طيغانک دقيق دکرمانلری ومقارنه فابریقهلری مشهوردر .

§

* تالانت * یاخود (تالانتون) — اسکی یونانلورک هم وزن وهمده سکه لرینک اسميدر . وزن ایچون قولانیلان تالانت یکره یی الی کیلوگرام و یوزیتش سکز گرام آغرلغنده وآچقه اوله رق تداول ایدن تالانت کوشدن معمول اولدیغی حالده (۵۵۶۰) فرانق و (۹۰) سانتیم قیمتنده اولوب میلاد دن اوچ عصر مقدمه قدر بوقیتم اوزره تداول ایتیش و صکره (۵۵۲۲) فرانقه تنزل ایلشیدی . بوندن بشقه برده آلتوندن معمول آتیکی تالانتی اولوب بونک برینک قیتمی بش کوش تالانت قیتمه وقورینتوس تالانتی (۱۰۰۰۰) دراخجی قیتمه معادل ایدی .

§

* تالی * — چینک شرق جنویسنده کائن (یونان) ایالتنده مسکون اهالی اسلامیه نک ید ضبطلرینه کچن شهرلردن برینک اسميدر . اهالی

مرقومه (بیرمان) حدودی جوارنده ولایت مذکورہ نامنہ نسبتلہ یوننان دنیلان شہر جسمی دخی آلوب مقر حکومت اتخاذ و (مؤمن) تسمیہ ایتدیلر ومؤخرأ استقلالرینی دخی اعلان ایلدیلر .

§

﴿ تالیس ﴾ یاخود (ارستطالیس) — حکمای سبعة یونانیہ دندر .
بونک اصلی فنیکہ حکمداری قادیموس سالہ سندن اولدیغی وابتدای حالندہ بعض مناصب حکومتدہ بولندیغی حالندہ جلہ سنی ترک و کرید و مصر و بعض ممالک آسیادہ سیاحتلہ تحصیل معارف ایدرک وطن اصلیمی اولان پالاجہ عودت و (یونینہ) نامیلہ بر مکتب کشاد ایدوب وفاتنہ قدر اورادہ تدریس علومہ ہمت ایلدی . موچی الیہ بو عالم بدایت ونہایتدن منزہ بر صانع حکیم اثر صنعیدر وصو کافئہ اشیا ناک اصلی وارض ماء متکاثف وروح انسانی باقیدر وجیع عوالم واجب الوجود ایلہ مالا مالدر و دنیاہ الہ بیوک سعادت صحت واورتہ حالندہ تعیش وازالہ جہلدر وظالمی مسن ومعمر کورمک کبی نفسہ کوچ کاورشی یوقدر دیر ودائماً (کندو نفسی بیل) سوزیلہ شاگردانی ایقاظہ چالیشور ایدی .

بونک علوم فلسفہ دن بشقہ فن ہیئت وحسابدہ دخی ید طولاسی وار ایدی مصردکی اہراملرک ارتقاعنی ظللریلہ اوچلہرک ارتقاع المی اصولنی ایجاد و خسوف وکسوفی قبل الوقوع کشف و اخبار ومثلث کروی مسائلندن برقاج مسئلہ اثبات ایلشدر .

والدہ سی تآہل ایتسنی تکلیف واصرار ایلدکدہ تالیس استنکاف ایدوب کنجلاک حالی تآہل وقتی دکادر واختیارلقدہ ایسہ وقت یکمیش اولور و بونک ایکیسنک ارہ سندہ دخی برزوجه انتخاب ایدہ جاک قدر خالی وقت بولنہ مز جوابنی ویرمشدر . وفاتی طقسان ایکی یاشندہ و (۵۰۵۶ خ) تاریخنندہ یعنی میلادک بشیوز اوتوز سکز یاخود بشیوز قرق سکز سنہ مقدمندہ در .

§

﴿ تامان ﴾ — روسیہ نک یکی قلعه بوغازی اوزرنندہ و یکی قلعه

مخاڭيسنده سفاڭ حر يەڭك مرور ودخولنى منع اچون انشا ايتش اولديغى
قلعە مېنىدەر

§

﴿تامىل﴾ — هندستانك (دكن) جەھىندە! مدراسدن مالابار ولايتىدە
قەدر مسكون اولان اھالىنىڭ مەككەم اولدۇقلىرى لىسانك اسمى ياخود اھالى
مەرقومەڭك نام عومىسىدەر بولسانك اورالزە استعمالى سانسقلىرى لىساندن
مەقم ايدى .

§

﴿تايچو﴾ — چىڭك (۱۳۶۸ م و ۷۷۰ ھ) اختلاڭدە ار باب قىامە
رئىس اولان ومغول سىلالە خاقانىسىنى محو ايدوب (مىڭ) عنوانىلە تىخت
چىنە جىلوس ايدىن ذاتك اسمىدەر . تاريخ مەزبور دە چىن اھالىسىنىڭ
چىقار دۇقلىرى اختلالى مومى اليە توسىع ومغول عىسكەرىنى مغلوب و پرىشان
ايتدەكە خاقان (طغان تىمور) فرار وتاج وتىختىنى تەكە مەجبور اولدى وتايچو
كەل دىدە و داراتالە پەكىنە كىروب تىختە اوتوردى وائىلى مەخار بە دە خراب
اولان مەكاتب ومەعبەدى تعمىر وتەجىد و برطاقم نظامات وضع وتأسيس ايتدى
وخطە چىڭك يەكەرىمى يىدى سەندە بر مەكەل خرىطە سىنى ياپىدەردى .
اشبو تايچو مەقدا (بودا) مەبەدىنىڭ يىوك نازىرلەردىن ايدى .

§

﴿تايىس﴾ — برىتانيا اطە سەندە بولغان انھار كك يىوكى اولوب
(تام) و (اىزى) ايرىقلىرىنى حاوى اولغەلە (تايىس) تەمىد اولتىش وانكەلىز
بىڭدە نەزىرلەر پادىشاھى اولق اوزرە شەرت بولمىشدر . بونەزىر لوندە شە
جەمىندىن كەڭەك كەڭىش بىرەم ايلە شىمال دىكەزىنە مەنەب اولور . سەقەين
جەمىيەڭك سىرلەرنە مەسادە مەخلىرىڭك طولى ۳۲۰ كىلومەتروندەن عەبارەتدەر .

§

﴿تب﴾ ياخود (تەبىس) — مەصر عەلىيادە قەدىم بر شەھەردەر .
بوشەرك نە وقت تأسيس اولدىغى مەلۇم اولمىوب فەقەت فرەنە مەصر يەدن
اون سەكەزىنچى سىلالە زەماندە بر حەكەمدار ك مەركەز سەلطەنتى اولدىغى وەؤخرا
يەكەرىمى برىنچى سىلالە يە مەنسوب فرەنەڭك پاى تىختىلەرنى بورادىن مەشەھور

(مفسس) شهرینه نقل ایلدکلی و بوشهرک اطرافنده اولان جسیم سورک یوز قیوسی بولندیغی و (پتولومه) و ایمپراطور (اوکوست) ک یاپدیغی محاربه لرده خرابه یوز طوتوب عربلرک زماننده بتون بتون منهدم اوله رق الیوم یری بلورسنز برحاله کلدیکی توار یخده مقیددر .

تحقیقات و کشفیات اخیریه نظراً شهر مزبور جرجا ایله اصوان اره سنده ونیک ایکی طرفنده و (مدینه ابو) و (الاقصر) قریه لرینک اولدیغی محله در و تحت الارض بعض پترو و معبد و سرای خرابه لری کورلمکده در مقدا بو خرابه لردن چیقاریلان برطاقم هیکلر و دیکیلی و یازیلی طاشلر اوروپا موزه خانه لرینی تزیین ایتشددر .

اون بشجی لوی زماننده پارس شهرینه نقل ورکز اولنان دیکیلی طاش ودها اسکی زمانده رومایه کوندریلان دیگر بردیکیلی طاش بورادن آشیریلان طاشلردن ایدی .

مدینه ابونک جهت غریب سنده اون سکرنجی واون طقوزنجی و یکرمنجی سلالیه منسوب فراغندن برچو غنک تر به لری دخی مشاهده اولنور تب شهرینه یونانلر (دیئوسپولیس) دیرلر .

§

﴿تب﴾ یاخود (تیوه) — جواهر یونانیه دن ینه بونامله مشهور حکومتک (آتیکی) و (بیوتی) جوارنده مرکز اداره سی اولان شهردر ایج قلعه سنی (۴۰۱۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک بشیوز سکسان سنه مقدمنده قادیوس نام حکمدار یاپدیردیغیچون اسمی (قادیمه) قالب مؤخرأ فوق الغایه توسیع و تزیین اولتمشددر .

اشبو جمهوریت قومشوری اولان اسپارتلورایله چوق زمان او یوشه میوب بینلرنده محاربات مدیده وشدیده وقوعبولدی و تیوه جمهورى برفاچ دفعه مغلوب و اسپارتلورک حایه سنی قبوله مجبور اولدیسده و (۵۳۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچیوز التمش ایکی سنه مقدمنده سرعسکرلری مشهور (آپامینونداس) ک قراندىغی (لوقتوار) و (ماتینیا) محاربه سی سایه سنده ینه استقلالنی اعاده ایلدی و جواهر یونانیه نك برنجیسی اولدی لکن (۵۲۵۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچیوز اوتوز سکز سنه مقدمنده

ماکیدونیا قرالی فلیک هجومه طاقت کتوره میوب بر یوک انهمادن
صکره تکرار ربقه اسارته بوینی یناشدیردی وقرال مومی الیک اوغلی
اسکندرک سلطنتی زمانده بردها قیام و تخلیص کریان ایتک ایستدیسده
مشار الیه سرعتله کیدوب تیوه نک التنی اوستنه کتوردیکندن بودفعه بتون
بتون درکه انقراضه دوشدی .

یونانستانده برتیوه دها وارایسده (۱۸۵۳ م و ۱۲۷۰ ه) تاریخنده
وقوعبولان حرکت ارضده کاملاً خراب اولق راده سنه کلشدر .

§

﴿ تباعه ﴾ — ابتدا یمنده حکومت ایدن ملوکه مخصوص برعنواندر .
سلاله سامیهدن قحطان بن عابرک اوغلی (یعرب) قوم عاد هلاک اولدقدنصکره
سائر قونداشلری وعشیرتیه برابر هندستاندن ارض یمنه کلوب توطن ایش
وجه سنک اداره سنی درعهده ایش اولدیغندن مومی الیه ملوک تباعه نک
برنجیمی عد اولندی . بعضیلری اول اقیال یمن (سباء عبد شمس بن حیر) در
دیرلر هرنه حال ایسه ملوک تباعه نک ابتدای ظهوری (۳۰۴۴ خ) تاریخندن
یعنی میلادک ایکبیک بشیوز الی سنه مقدمندن صکره جه وانقراضلری
(۴۹۸ م) تاریخنده تخمین اولنور . تباعه دن (حیر بن سباء) و (حارث
الایش) و (بلقیس بن هداد) و (شمر) و (تبع بن الاقرن) و (ذونواس)
کبی کوتلی و عاقل پادشاهلر کلشدر . بونلره ابتدا (ملوک سباء) دنیلوب
صکره یعنی حیر زمانده (ملوک حیر) دنیلش وتبع اولدن بداء الیه (ملوک
تباعه) یه تحویل وعنوان اتخاذ اولمشدر . ناملری اکثریا (ذوالیزن)
و (ذوشنار) و (ذونواس) کبی شیلر اولدیغندن (ادواء یمن) دخی دیرلر .

§

﴿ تبار ﴾ — تبار بن عیاض خلفاء راشدیندن حضرت عثمان
بن عفان رضی الله عنه حضرتلرینی سیف غدر واهانتله شهید ایدن ملاعیندن
برینک اسمیدر . دیکری سوران بن حیران نامنده برخبیت ایدی .

§

﴿ تبت ﴾ — تاتارستان چین وکوه نور ایالتی و ترکستان بالا الیه
هندستان و بوتان قطعهلری میانده برولایت ممتازه جسمه در شرقدن غربه

طوغری طولی ایکبیک سکز یوز وعرضی طقوز یوز قرق کیلو مترودر واهالیسی کاملاً بودامذهبنده اولمق اوزره التی ملیون تخمین اولمقده در وایکی یه منقسم اولان تبتردن بیوک تبیک مرکز اداره سی اندوس یعنی سندنهری اوزرنده واقع (لاداق) شهری و کوچک تبیک مرکز اداره سی براهما پوتر نهری اوزرنده واقع (لاسه) شهریدر بوولایتک اراضیسی دنیانک اک مرتفع محلی اولدیغی حالده هواسی غایت یابس وچولاری چوق و موسمی بردوزی یه اولوب اهلایسی اکثر یا فقیر وحلیم و تبیلدر .

بوراده اعلاچکی پیاغیسی چیقار و بونکله کشیر شالری و سائر اقشه طوقینور و معدنلرندن خیلی حاصلات آلتور یازولری علما و عوامه مخصوص اولمق اوزره ایکی درلو اولوب لسانلری چین لساننه مشاهددر .

§

﴿تبرداران﴾ — سلطان مراد خان ثانی حضرتلرینک تأسیس بیورمش اولدقلری بالطه جیلر اوجاغنک اسمیدر پادشاه مشارالیه حضرتلری مذکور اوجاق افرادینی اناطولی خلقنک کنج و کور بوز وقوی وجسورلرندن انتخاب ایدوب روم ایلی فتوحاتیه اشتغال بیوردقلری اشاده اردوی همایونلری اوکنجه یوریده رک شمذیکی طابورلر بالطه جیلرینک ایشنی یعنی حرکات عسکریه یه مانع اولان شیرک دفع و رفعی خدمتینی کوردیرلر وارد و کاهه قوندلقدده اوتاغ همایونک نصب ورکزی خدمتلرنده قوللانورلر ایدی استانبولک فتحندنصکره مذکور اوجاق ایکی صنفه تفریق و قیافتلری یکدیگرلرندن تمیز اولنده رق بر صنفه زلفلی بالطه جیلر و دیگر صنفه اسکی سرای بالطه جیلری نامی ویرلدی ودها صکره خدمتلری سرای خدمتکارلغنه منحصر قالدی .

§

﴿تبریز﴾ — ممالک ایرانیه دن اولان اذربایجان ولایتنک مرکز اداره سیدر . بو شهر مقدما برقریه ایکن (۷۹۲ م و ۱۷۶ هـ) تاریخنده خلفای عباسیه دن هارون الرشیدک زوجه سی سیده (زبیده) حضرتلری بوقریه ده تبدیل هوا ایدرک ستمه خسته لغندن قورتلیدیغی جهتله آب

وهواسنی تقدیر وتوسیع وفارسیجه ستمه دو کیچی معناسنه اوله رق تبریز
تسمیه ایلدی ومشار الیهانک تشویق ورغبتی وآب وهواسنک لطافتی
مناسبتیه آز وقت ایچنده پک چوق علما وفضلا وبشیون بک قدر اهای
جمع اولدی ومؤخراً مغوللرک وتاتارلرک بالدفعات هجومی وبعض
مظالم وتعدیانک وقوی سببیه اهای مرقومه طاغیلوب شمدی یوز قرق
بیکه تنزل ایتدی . (۱۵۱۴ م و ۹۲۰ ه) تاریخنده سلطان (سلیم)
حضرتلری یوز قرق بک عسکر ایله کیندوب تبریز جوارنده واقع چالدران
صحراسنده عجملر ایله چارپیشوب محاربه بی قزاندقن صکره شاه اسماعیلک
برنجی زوجهدسی ایله معشوقه سی تاجلی خانمه وارنجیه قدر خزینه
واشیاسنی اغتنام ایلدی و (۱۷۲۱ م و ۱۱۳۴ ه) تاریخنده وقوع بولان
حرکت ارضدن تبریزک برجعتی خراب اولوب اهایلیدن یکریمی بشیک قدری
ابنیه التنده تلف اولدی واون درت سنه صکره دولت علیه ایکنجی دفعه
اوله رق ینه ضبط ایدوب قلعه سی هدم ایتدی . تبریزده اوزون حسنک
وجهانشاهک جوامع شریفه سی اثار عتیقه دن اولق اوزره حالا موجوددر
وبغچه لری ومیوه سی چوقدر وخارج وداخلنده پک چوق بیوک ذوات مدفوندر .

§

﴿ تبصرة الادلة في الكلام ﴾ — (۱۱۱۴ م و ۵۰۸ ه) تاریخنده
وفات ایدن امام ابوالمعین بن محمد النصفینک مسائل اعتقادیه دلائلندن
باحث اثریدر .

(تبصرة في اصول الفقه) — (۱۰۸۳ م و ۴۷۶ ه) تاریخنده
وفات ایدن شیخ ابی اسحق ابراهیم بن علی شیرازینک .
(تبصرة في الهيئة) — (۱۱۳۸ م و ۵۳۳ ه) تاریخنده وفات ایدن
امام شمس الدین بن احمد بن ابی بشر خرقینک در بونی (۱۳۷۲ م و ۷۷۴ ه)
تاریخنده وفات ایدن احمد بن عثمان شرح ایتدی .

(تبصرة في علم النجوم) — (۱۲۹۶ م و ۶۹۶ ه) تاریخنده وفات
ایدن ملک الاشرف ابی الفتح عمرک .

§

﴿ تبلر ﴾ — اجسامک بلورلشمق خاصه سنه دنیلور بوده کرک

صنعی و کرک طبیعی اولسون یار طب و یاخود یابس اوله رق و قوعبولور
یعنی یاصو دروننده حل اصولی اوزره و یاخود اذابه طریقیه حصوله
کلور مثلاً هر قنغی بر ملح صو دروننده حل اولنوب بعده مخلولک بر
مقداری تبخیر ایدلسه ملح مزبورک صودن ایرلدیغی صرهده (تبلر)
ایتدیکی کوریلور وینه بر معدن و بالفرض (بیزموط) اذابه اولنوب
بعده صغوغه ترک اولنسه و بونکله برابر (تبلر) ایتمیان صو اصول
مخصوصه سیله بوشالده در عقب مذاب بیزموط بلورلشور و بلورلشمه
کیفیتی نقدر آغراولورسه بلورلری اوقدر کوزل اولور. صویک قمرینه
ترسب ایدن بلورلرده آز چوق صو بولمغه یابس هوای نسیمیه تماسه
کلدیکنده چیچکنوب کثافت پیدا ایدرک طوز حالته رجوع ایتدیکی
کبی جزئی بر حرارتله تمیع ایتلرینه دخی واسطه اولور مع هذا جزئی
بر حرارتله وقوعه کلان اذابه (تبلر) دن حصوله کلان صوی تبخیر
ایتمکله صوالتمش اولورکه حرارتله ینه اذابه اولنه بیلور قوری و صوده
منحل ملخ صوایله تماس ایدنجه اولجه ضایع ایتدکری صوی اله جفلندن
حرارت حاصل ایدرلرکه بوده یا تمش آلمی بر قابه قونیلوب اوزرینه
اور تیلنجه ینه قدر صو دوکلیکله ثابت اولور.

§

﴿تَبْوُكُ﴾ — مدینه منوره ایله شام شریف آره سننده و مداین
صالح جوارنده بر موقعک اسمیدر. (۶۳۰ م و ۹ هـ) تاریخنده علیه
الصلاة والسلام افندمز روملرک شام شریفده اسلام علیهنه تدارکاتده
بولندقلرینی ایشیدوب هوانک غایت سیجاق بر زماننده اون بیکی سواری
اولمق اوزره اوتوز یاخود قرق بیک عسکر ایله موقع مز بوره تشریف
بیوردی لکن روملردن وزیر حایه لرنده اولان غسانلردن بر حرکت
متقابله ظهور ایتدیکی و (ایله) حاکمی و (جرما) و (اذرج) قبیله لری
و یرکو و یرمسک اوزره عرض انقیاد ایلدیکی و (دومة الجندل) حاکمی
(اکیدر) ک اوزرینه درتیوز قرق سواری ایله کوندریلان (خالد بن
ولید) حضرتلری مرقوم اکیدری آوده اولایوب حضور سعادته کتوردکده
اودخی عرض انقیاده وایکی بیک دوه و سکر یوزآت و درت یوز زره اعطاسیله

عقد مصالحه به مجبور اولدیغی جهتلره محاربه وقوعبولدی فقط بوقدر
عسکرک مأمول اولیان برزمانده شام حدودینه قدرکلیو یرمسی ملوک متجاوره به
بر بیوک دهشت ویردی وشوکت اسلامیه اوزاق یقین هر طرفه منتشر
اولدی.

اشبو غزاده علیه الصلاة والسلام افندمن کیدیله جک محاک اوزاق
ویولار سیجاق وقحط وغلامحق اولدیغندن لوازمات سفریه نک لایقیله
تدارکنی فرمان بیوردیغی جهتلره هرکس قدرتنه کوره بر مقدار شی ویرمش
وبعضیلری مالنک ربغنی و بعضیلری ثلث ونصفی اورتهیه قویمش ایدی
(ابی بکر الصدیق) رضی الله عنه حضرتلری دخی مالنک تمامنی
(وحضرت عثمان) رضی الله عنه حضرتلری تجارت ضمننده شامه کوندرمک
اوزره بولندیغی ایکی یوز دوه ایله سرمایه اولق اوزره آیردیغی ایکی یوز
قیه التونی اعطا ایلشدر. (همتی اکلاملی) موقع مزبوره (عاصی
حرما) دخی دیرلر.

§

﴿تبه دلتی علی پاشا﴾ — یانیه و ملحقاتی والیسی ایدی بو
ذات دولت علیه پک چوق خدمت ایتدیکی و (پازواند اوغلی) اوزرینه
وسائر امر اولنان محلره مستوفی عسکر ایله کیدوب کوزل ایشلر کوردیکی
حالده مؤخرأ مرکز سلطنت سنیهده اولان بعض غرضکارلرک القاءتدن
توحش ایدرک کندوسنی چکیمکه وقوتلی بولنق ایچون ایالات متجاورمینی
ایدنمکه ولزومندن زیاده عسکر طویلامغه باشلادیغندن مرکز سلطنت بوکا
عصیان معناسی ویره رک برحسن صورتله جلبی تدابیرینه تشبث ایلدی
ودر سعاده کلی ایچون باب عالیدن وجانب جناب پادشاهیدن کوندریلان
امرلر وفرمانلر درجه درجه شدتلندیکجه علی پاشا دخی تدارکاتی اونستیده
یولدوب نهایت (۱۸۱۹م و ۱۲۳۵ه) تاریخنده برنجی دفعه یانیه دن ماعدا
مالمکدن ال چکوب دبره و ماط بکاریله اوغراشماسی وایکنجی دفعه اولاد
وعیالیه تبه دلنه کیدوب اوراده اقامت ایتسی ایچون فرمان پادشاهی
شرفصادر اولدیغی حالده ایکیسنهده قولاق ویرمیدیکندن اوچنجی دفعهده
اخذ واعدامی حقنده فرمان جلادتعنوان صادر اولدی وعسکر ودوتنما

سوق اولنوب پارغه و پرهوزه و آلولویه و اینه بختی طوپه طوتلدی و علی پاشانک اوغلی ولی پاشا بلارخصت پرهوزه کتدیکچون ترحاله دن غزل و وزارتی رفع اولندی و ایرتسی سنه علی پاشا ید اداره سنده اولان قلعه لرک بجه سی ضبط اولندیغی و عسکرینک طاغدیغنی کوردیکی کبی درت بیک قدر ارنود وروم عسکريله (لیناریجه) و (کول) قلعه لرینه قپانوب برطرفدن مدافعه یه و دیگر طرفدن کندوسنه لزوم ککوستروب اوصورتله یقایی قورتارمق ایچون علی روایة یونانستانی افساده باشلادی و بو حال اوزره برسنه دهاکچوب مومی الیهی محاصره یه مأمور اولان خورشید پاشا عفویته دائر تنظیم ایتدیکسی ساخته فرمانی قرعه ایله انتخاب اولنان برقدایی ضابط واسطه سیله کولک اورتیه سنده قپانمش اولدیغی اطیه یه کوندردی و علی پاشا دخی صحیح ظنیه قارشولیوب تشکر ایدرکن فدایی مرقوم طبانجه ایله اوروب قعاسنی خورشید پاشایه کتوردی (۲۰ کانون ثانی سنه ۱۸۲۱) قبری مذکور کولک کنارنده کی جامع شریف خطیره سنده در .

§

﴿تبیان فی المعانی والبیان﴾ — (۱۳۴۲ م و ۷۴۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن علامه شرف الدین حسن بن محمد الطیبی نک اثر یدر . بونی مؤخرأ تلامیذندن علی بن عیسی شرح ایدوب (حدائق البیان) تسمیه ایلدی .

(تبیان) — ترکیجه تفسیر شریف . تفسیره نظر بیور یله .

(تبیان فی مسائل القرآن) — (۱۱۹۳ م و ۵۹۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن (ابوالخیر احمد بن اسماعیل) طالقانی نک خلق قرأته قائل اولان حلولی و جهمیلری ردأ یازدیغی رساله در .

(تبیان فی اعراب القرآن) — (۱۲۱۹ م و ۶۱۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابوالبقا عبدالله بن حسین العسکرینک اثر یدر .

§

﴿تتوان﴾ — فاس دولتی ممالکنندن طنجه نک جهت جنسوب شرقی سنده و قرق بش کیلومتر و بعدنده بر کوزل شهر در . برلیمانی واون بشبیک اهاالیمی و مکمل جوامع و مدارس و مکاتبی وارد در . (۱۸۶۰ م

و ۱۲۷۷ هـ) تاریخ‌نسخه بوراسنی اسپانیولر ضبط ایدوب ایرتسی سنده
ینه اعاده‌یه مجبور اولدیلر .

§

﴿ تجارت ﴾ — داخلی و خارجی نامیه ایکی‌یه آیریلور . صیدا
و صور شهرلایله (قارتاح) شهری و قتیله آق دکز تجارتنی انحصاره آلمشیدی
(آتسه) شهریه ازمیر و مارسلیا و میله شهرلرنده اولان روملر مؤخرأ
بونلرایله رقابتیه باشلادیلر . بتوله‌ده زمانلرنده اسکندریه شهری آسیا و آفریقا
قطعه‌لرینک انباری حکمنی الدی . استانبول ایله سلانیک شهرلرینک
تجارتجه اهمیت قزائمه باشلاملری بشنجی عصره مصادفدر
طقوزنجی عصر ابتدالرنده ایتالیا شهرلری خصوصیه ونديك و جنوه بتون
شرق ایله برابر آوروپا تجارتنی تحت انحصاره آلمشیر ایکن قرستوف
قولومبو ایله واسقوگامانك كشفيات جدیده‌لری بتون تجارتی غربه نقل ایلدی
واون دردنجی عصرده پورتیکرلور هنده حاکم واون التنجی عصرده
اسپانیولر امر یقاده و فلنکلور (سند) ده توسیع تجارت ایله مشغول اولدی
واون ایکنجی واون اوچنجی واون دردنجی (لوؤیلر) زماننده فرانسلرک
دائرة تجارتی کرکی کبی توسع ایلدیه‌ده انکیزلرک هر یرده (قونتوار)
نامیه تشکیل ایتدکلی شرکتلر فرانسه تجارتنک کسرنیه سبب اولدی
حالا انکیزلر آمریقالور ایله دخی رقابت ایتکده‌درلر آوروپالور تجارت
خارجیه‌نک شوکت ملیه‌یه اولان تأثیر بنی لایقیله اوکرنده‌کلرندن مخصوص
تجارت قانونلری ترتیب و تجارت نظارتی تأسیس ایتدکدن بشقه هر مملکت
ممالک سائر ایله عقد ایتدکلی تجارت معاهده‌لرینک ایجابات زمانیه‌یه موافق
تعذیلاتنی و تجارتک احتیاجات سائره‌سنی حکومتیه اخطار ایتک اوزره
بیوحک شهرلرده معتبران تجارتدن مرکب تجارت جمعیتلریله تجارت محکمهلری
تشکیل و تجارت مکتبلری کشاد و صرف تجارتدن بحث ایدر آثار تألیف
وتدوین ایتدیلر الان ترقیسی ایچون اوغراشمقده‌درلر . تجارتده
سرمایه . (اولأ) امنیت و انصاف و صداقت (ثانیأ) فنون تجارتی

تحصيل ايله برابر اربابه خدمت (ثالثاً) اقتدار خارجه تجاوزدن بجانبت
(رابعاً) آزكاره قناعت (خامساً) قيود دفاترده التزام صحتدر .

§

﴿تجذير﴾ — بر حاصل رفعى حصوله كتورن عددك قنغى عدد
اولديغنى استخراجه ديسور مثلاً ۷۲۹ عددى ۹ عددىنىك اوچىنى قوته
رفعندن عبارت برحاصل ضرب اولمغله اشبو طقوز عددى ۷۲۹ عددىنىك
اوچىنى قوتدن جذرى يعنى جذر مكعبى اولمش اولور .

§

﴿تجريد الكلام﴾ — ياخود (تجريد العقائد) — علامه محقق
نصير الدين طوسينك امور عامه . جواهر واعراض اثبات صانع . نبوت .
امامت . وامثالندن باحث اثر يدر . اشبو كتابى (۱۳۲۵ م و ۷۲۶ هـ)
تاريخنده وفات ايدن شيخ شيعه جال الدين بن حسن و (۱۳۴۵ م و ۷۴۶ هـ)
تاريخنده وفات ايدن شمس الدين محمود بن عبدالرحمن اصفهاني ودها سائر
پك چوق ذوات شرح وتفصيل ايتشدر .

(تجريد الجدل) — (۹۳۱ م و ۳۱۹ هـ) تاريخنده وفات ايدن رئيس
معتزله ابى القاسم احمد بن عبدالله بلخينك اثر يدر .

(تجريد الصريح) — كتب احاديث نبويه دندر مؤلفى (۱۴۸۷ م
و ۸۹۳ هـ) تاريخنده وفات ايدن شيخ الامام (زين الدين) ابوالعباس
احمد بن احمددر .

§

﴿تحفة الاخبار﴾ — فاضل معروف كاتب چلبينك حروف هجا
ترتيبى اوزرينه محاضرات ونوادر وادبياتى جامع اثر يدر .

(تحفة الاحرار) فارسى — نور الدين عبدالرحمن بن احمد جامينك
مير خسروك مطلع انوار ونظامينك مخزن اسرارينه نظيره اولمق اوزره
امور حكيمه ونصايحى مشتمل اثر منظوميدر .

(تحفة اهل التحديث) — (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ هـ) تاريخنده وفات ايدن
حافظ شهاب الدين ابى الفضل بن احمد عسقلانينك اثر يدر .

(تحفة التذير لاهل التبصير) — شیخ محی الدین عربی حضرتلرینک
تلامیذندن اسماعیل تونسینک علم کیمیاه دائر رساله سیدر .
(تحفة الاسلام) ترکی — شعرای رومدن مردمی بو کتابده ایات قرآنیه دن
قرق آیت واحادیث نبویه دن قرق حدیث شریفی قطعه قطعه نظم وتفسیر
ایتمشدر اوجله دن (فأما الیتیم فلا تقهر واما السائل فلا تنهر) آیت کریمه سنه
یازدیغی قطعه شودر .

مال ایتام زهر قاتلدر * ییوب آنی یتیمه قهر ایتمه
اشک سایل اساس عمری یقار * صفاق آنی قشکده نهر ایتمه

(تحفة الشاهیه) — (۱۳۱۰ م و ۷۱۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن علامه
قطب الدین محمود بن مسعود شیرازینک هیئات اجرام بسیطه وارضدن
ومقادیر وابعاد واجرامدن باحث اثر یدر . بونک اوزرینه علی قوشجی نک
دخی بر شرحی واردر .

(تحفة الغرائب) فارسی — (۱۵۷۹ م و ۹۸۷ هـ) تاریخنده وفات ایدن
علمشاه عبدالرحمن بن صاجلی امیرک خواص اشیا وانواع حیلدن باحث
اثر یدر .

(تحفة الصدور) فارسی — محمد بن عبدالکریم غزنوینک (۱۳۴۳ م
و ۷۴۴ هـ) تاریخنده فن حسابه دائر چیقاردیغی اثر درر .

§

﴿تحفة العراقین﴾ فارسی — (۱۱۸۶ م و ۵۸۲ هـ) تاریخنده
وفات ایدن افضل الدین ابراهیم بن شاعر خاقانینک اثر منظومیدر .

(تحفة العشاق) ترکی — (۱۵۳۴ م و ۹۴۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن
محمد محی الدین بن خطیب قاسمک منظوم بر اثر سلاستکستر یدر . (۱۵۲۴ م
و ۹۳۰ هـ) و (۱۵۰۳ م و ۹۰۹ هـ) و (۱۲۲۵ م و ۶۲۲ هـ) و (۱۵۹۹ م
و ۱۰۸ هـ) تاریخلرنده وفات ایدن عطاء اسکوبی وحیدی بن آق شمس الدین
وابی حسن علی بن بکمش ترکی ومصطفی بن احمد عالی نام ذواتک دخی
بونامده منظوم آثار ترکیه لری وخلیلی مرحومک بر اثر فارسیمی واردر .

(تحفة الفقهاء) — امام علاء الدین محمد بن احمد سمرقندی نیک فروعه متعلق اثر جلیلدر . بونی مؤخرأ تلیدی امام ابو بکر بن مسعود کاشانی اویج جلددن عبارت اولان (بدایع الصنائع فی ترتیب الشرایع) آدلو کتابیله شرح ایلدی .

(تحفة الکرام بأخبار الاهرام) — شیخ جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطینک اثریدر . (تحفة الانجاب بمسئلة السنجاب) و (تحفة الناسک نبکت الناسک) و (تحفة التابه فی تلخیص المتشابه) و (تحفة الظرفا) و (تحفة الجلوس) نام کتابلر دخی مشار الیهکدر .
(تحفة الملوك) فارسی — ابی بکر بن مسعودک فن طبعه دائر اثریدر .

§

﴿تحلیل﴾ — منطقده تلفیقک عکسی اولان اصوله دنیلور و تعریفی تطبیق اولندیغی فنه کوره دکشدریلور . تجربیه لوده بر ماده و یا بر اثری کندی جزؤ مرکب لینه و بو جزؤلری ده دیگر جزؤلره الی نهایته آیرمغه تحلیل و بونک عکسی اوله رق جزؤ مرکب لک بر بر لینه اولان علاقه و مناسب تریله ارتباط و اتحادلرینی موجب اولان اسباب و وسائطک تفتیش و تحریسنه (تلفیق) دیرلر . هندسه و ماکنه یه متعلق مواده جزؤلرک خواصی مرکبات خاصه لرینک عینی ظهوری کبی شیلر تحلیل و تلفیق ایله بولنمش و تلفیق طریقیه ده پاک چوق حقایق فیه کشف اولنمشدر .

فن نحوده (تحلیل) عبارته نک جزؤ مرکب لرینی تفریق و بو جزؤلری اعراب و معانی و بیان نقطه لرندن تدقیق ایتمه کدیرلر .

فن کیمیاده (تحلیل) ایسه ایکی نوع اولوب بری جسم مرکبک اجزاء بسیطه لرینک خواص طبیعیه لرینی و دیگرکی اجزاء بسیطه مزبوره دن بهرینک نه مقدرده ترکیب ایتدکارینی تفتیش و تحری الیهکدر . برنجیسی مرکباتک حامضلر واسطه سیله حال ورنکارنده برطاقم تبدلات وجوده کتورمکدن و ایکنجیسی جزؤ مرکب لردن هر برینک شکل و حال و مقدارینی تعییندن عبارتدر و بونلردخی یابس و رطب اوله رق ایکی صورته اجرا اولنقهده در تحلیل یابس جسم مرکب ایله حامض صلب حالنده

برلشدیر یله رك تأثیر حرارته بر اقلور و تحلیل بر طب حامض محلول طرزنده استعمال اولنور و حامض محلول طرزنده قوللانید یغی حالدیه جزؤ مرکب رك مقدار لرینی تعیین ایچون ینه ایکی اصول موجود اولوب برینه ترسیب و دیگرینه معیار دیلور ترسیب اصولنده وزن اولنمسی مراد اولنان جزؤ مرکب طوز و یا قرستال شکنده قابك قعینه ترسیب ایتدیرلدکن صکره ترازو ایله وزن اولنور و معیار اصولنده دخی مایعك درونته بر عیارده صولاندیرلمش حامض علاوه ایدیلر ك بعض آثار حصوله کتور لمسیله تعیین ایدیلور . عصر حاضر ایدالینه قدر (تحلیلات کیمویه) بر صورت غیر مکمله ده اجرا اولنور کن شم دیکي حالدیه پك مدققانه اجرا اولنه بیل ك یولاری بولمش و مرکبات عضویه ایله برابر مواد نباتیه و حیوانیه نك دخی تحلیلنه موفقیت حاصل اولمشر .

§

﴿تخطيط ارضي﴾ — محدود بر قطعهٔ اراضینك خریطه سنی المق ایچون ایجاب ایدن قواعد و آلات هندسیه دن باحث بر فندر . اشبو فن بری اراضینك مرتسمی کاغد اوزرینه نقل و ترسیم ایتك و دیگرى نقاط مختلفه نك ارتفاع لرینی بالتعین مارضه لرینی ارأه و ترقیم ایتك خصوص لرندن عبارت اوله رق ایکی قسمی شاملدر بوکا (طبوغرافیا) دخی دنیلکده در فن مزبور اوزره النان خریطه لر یا منتظم اولور و یا خود استکشاف اصولیه النور و خریطه اخذ اولنزدن اول پلانچته اوزرینه بر کاغد یاپشدر یله رق اوزرینه هر قنغی بر مجسمه یه کوره بر مقیاس چیزیلور و برده عملیات اثناسنده پوصله ایله پلانچته نك جهتنه وضعیچون نصف النهار مقناطیسی استقامتی رسم ایدیلور و صکره پلانچته جهتنه وضع و تسویه روحیه افق اوله رق تسویه اولنمغه دوز بر موقعه بر ضلع معلوم النور و مسطره و یا سائر بر آلت ایله (نیرنکی) دنیلان مثلثلر تشکیل و بو اساس اوزرینه عملیات تکمیل ایدیلور . اسکی جغرافیا خریطه لرینك بوفنه توفیقاً الشمس اولدیغنه باقلور ایسه بونك پك اسکی بر فن اولدیغی ظن اولنمده در .

§

﴿ تحفه ﴾ — اعرابدن بر ولیه در • بو خاتون بر ینک سازنده
 جاریه سی ایکن کندوسنی عشق الهی استیلا ایتمکله یمه دن ایچمه دن
 کسینوب و کیجه کوندز آه و این ایدوب خانه خفلی تعجیز ایلدیکندن
 تیار خانه یه کوندردلدی و سری سقطی حضرتلری مومی الیهانک
 تیار خانه یه کوندردلکینی خبر الدیغی کبی در حال افندیسنک رضاسنی
 استحصال ایدرک مملو کیتدن قور تاردی •
 (معشر الناس ما جنت ولكن) (انا سکرانه و قلبی صاح) بیتی اشعار
 عاشقانه سندندر •

§

﴿ تحفه ﴾ — فعل هضمک متکدر اولسنه دینور • بو مرضه
 طعمادن استکراه و جوف فده حرارت و غشیان وقوعبولور بوعلت یا
 صفرائی و یا مخاطی اولور • صفرائی اولدقده لسان صاری یه مائل
 و خسته قی ایتدیکی حالدده مواد مقیه یشیه مائل خروج ایدر و آغزده
 مرارت و نفسده کراحت ایله عطش حس ایدیلور • مخاطی ایسه لسان
 مأومترک و جوف فم عجینی اولدقدن بشقه مریضک قبی مخاطی و ناحیه
 شر سوفیه سی محسوس اوله ق بدننده دخی حی بولنور •
 حکما بوقوله خسته لره لیوناته کی میخوشجه شیلر ایچیرلر وراوند
 و صاری صبر و صو یونجه سی وزغفران و چلیپا و کبابه کی اجزا ایله علاج
 ایدرلر •

§

﴿ تدبیر منزل ﴾ علم کله سنه نظر بیور یله •

§

﴿ تدمر ﴾ یاخود (پالر) — شام شریفک شرق شمالیسندن •
 و شام شریف ایله فرات نهری اره سنده البوم خرابه سی مشهود بر شهر
 قدیمدر بونی حضرت (سلیمان) علیه السلام اولوقت (زوبا) دنیلان
 اراضی اوزرینه بنا ایتدیرمشیدی دیرلر •
 اشبو تدمر و قتیله تجار اوغراخی بر محلدده واقع اولدیغندن کرکی کبی مهمور
 و اولحوالی حکمدارلر ینک مقر سلطنتی ایدی • تدمر ولایتی بر چوق

زمان استقلالی محافظه ایدوب صکره رومالورک جایه سنی قبوله مجبور اولدیه ده (زنو یا) زمانده فوق المأمول اقتداره مالک اوله رق سوریه ومصر واناطولی حوالیه سنی تهدیده باشلادیغندن روما دولتی (۲۷۲ م) تاریخنده عسکر کوندردی و تدمر شهرینی ضبط و بر مقدار عسکر اقامه ایدوب قصور عسکرینی کیرویه آلدیغی کبی حاکمه سی زنو یا محافظه ده مأمور اولان عساکر مرقومه بی کاملاً اعدام ایتدیردیکی جهته له روما دولتی فنا حالده حد تنوب بر مکمل اردو ده ارسالیله تدمرک التنی اوستنه کتوردی و ایچنده اولان اهلینک کافه سنی قلیچدن کچوردی . حلب شهرینه دخی بر زمان (تدمر جدید) دیرلر ایدی . تدمر اهلینک شمس پرست اولدق لری تواریخنده مقید اولدیغی کبی خرابه سندن چیقان بعض اثار ایله دخی استدلال اولتمه در .

§

﴿ تذکره ابن بيطار ﴾ — علم طبه دائر برکتا بدر — ابن بيطار کله سنه مراجعت بیوریه .

(تذکره ابن جدون) — (۱۱۶۶ م و ۵۶۲ ه) تاریخنده وفات ایدن فاضل مشهور کاتب ابوالعالی محمود بن حسن بغدادینک تاریخ واداب و اشعار و نوادر دن باحث اثریدر .

ذهبینک تاریخ عبرده بیاننه کوره تذکره مذکور ه نك صاحبی اولان کاتب دولت ابو سعد حسن بن محمود جدون (۱۲۱۱ م و ۶۰۸ ه) تاریخنده وفات ایتشدیر .

(تذکره ابن طرخان) — (۱۲۲۳ م و ۶۲۰ ه) تاریخنده وفات ایدن شیخ الاطبا علامه عزالدین ابواسحق ابراهیم بن محمود اثریدر و مومی الیهک برده تذکره سویدسی واردر بونده امراض وادویه مفرده بی بیان ایدر . (تذکره الاحباب) — کمال الدین حسن الفارسینک اعداد متحابه و متبدا غصه بی مین یازدیغی اثر جلیلدیر مومی الیهک علوم ریاضیه ده اولان مهارتی بوندن دخی مستبان اولور .

(تذکره امین الدین) — (۱۲۴۷ م و ۶۷۳ ه) تاریخنده وفات ایدن نجمد بن علی محلینک اشعار محدثنی جامع اثریدر .

(تذكرة الاولياء) فارسی — (۱۲۲۹ م و ۶۲۷ هـ) تاريخنده وفات ايدن
عطسار همدانی شيخ فريدالدين حضرتلرينك مناقب كبار مشايخ و اوليايى
جامع اثر يدر .

(تذكرة الاولياء) تركى — خواجه پاشا ديمكله شهرت بولوب (۱۴۸۶ م
و ۸۹۱ هـ) تاريخنده وفات ايدن (يوسف سنان بن خضر) لك اثر بر كزیده سيدر .
(تذكرة الخواص وعقيدة اهل الاختصاص) — شيخ محيى الدين العربى
حضرتلرينك بعض احباسى طرفندن وقوعبولان سؤال و التماسه بناء عقائد
ذاتيه سنى و ابداع و ايجاد و صورتلرنده كور ينان آثار صنايع آلهيه يى ميبين
يازديغى رساله جليله در .

(تذكرة الشعرا) — (۱۶۰۳ م و ۱۰۱۲ هـ) تاريخنده وفات ايدن قنالى زاده
حسن چلبى و (۱۶۴۴ م و ۱۰۵۴ هـ) تاريخنده وفات ايدن شاعر مشهور
(رياضى) چلبى و (۱۵۸۲ م و ۹۹۰ هـ) تاريخنده وفات ايدن لطيف قسطنمونى
وامثالى ذوات كرامك آثار و احوال شعرايى مشعر يازدقلى كتابلردر .

(تذكرة الصفدى) — اوتوز جلد — (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ هـ) تاريخنده وفات
ايدن اديب مشهور (صلاح الدين خليل) بن ايبكك لطائف ادبيات و نوادر
اشعارى جامع اثر نفيسيدر .

(تذكرة العلماء) — شيخ شمس الدين محمد جزرينك علم حديثك شرف و
شائنى وزمان رواج و كسادينى ميبين تأليف ايتديكى كتابلردر .

(تذكرة فى الفروع) — مورخ مشهور ابن خلكانك روايته كوره بو كتاب
سلطان شام عيسى بن ملك عادل ابوينك وقوع طلبنه بناء موجوداولان فقهانك
اجتماعيله تأليف اولتمش بر اثر جليلدر مندرجاتى فروع مسائل حنفيه دن
عبارتدر . مشار اليه بونى دائماً يائنده طاشير و مطالعه ايدرايدى . (۱۴۰۱ م
و ۸۰۴ هـ) تاريخنده وفات ايدن سراج السدين عمر ك دخى مذهب شافعى
اوزرينه بونامده بر كتابى وارددر .

(تذكرة فى العربية) اويچ جلد — (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ هـ) تاريخنده وفات
ايدن شيخ جلال الدين عبدالرحمن سيوطينك اثر يدر . موهمى اليه بونى
صكره نظماً دخى يازوب (فلك المشحون) تسميه ايتشدردر .

(تذكرة في النحو) اون جلد — (۱۱۳۸ م و ۵۳۳ هـ) تاريخنده وفات ایدن
ابن الخير بن عياض كافر طابىك اثيريدر .

(تذكرة النصيريه) — علامه محقق نصيرالدين طوسينك علم هيئته دائر
تأليف اينديكى كتابدر . بونى مؤخرأ علامه سيد شريف جرجاني و
نظام الدين حسن دخی شرح ايلدى .

(تذكرة الداود) — كليات علم طبه دائر بر كوزل كتابدر بونى (۱۵۹۹ م
و ۱۰۰۸ هـ) تاريخنده وفات ایدن انطاكيه لى شيخ داود افندى تأليف ايندى .
(تذكرة الطوسى) — علم هيئتمدن بر فائده لى كتابدر ومؤلفى نصيرالدين
طوسيدر .

§

﴿ ترا ﴾ — آق د كزده واقع سيقلات اطه لرندن اليوم (سانتورين)
دنيان اطه نك نام عتيقيدر .

§

﴿ ترازان ﴾ روما ايمپراطور لرندن بر ينك اسميدر . بوذات (۹۸ م)
تاريخنده تخته جلوس ايدوب مدت سلطنتى اولان اون طقوز سنه ظرفنده
(قولشيد) و (اپيرى) حكومتلر ينى وعر بستانك بر قسمنى تحت حياه سنه
الدى و (البانى) يه كوندرديكى پرنسى اهاالى يه قبول اينديردى وملككنده
اولان يهوديلر عصيان ايلديكنندن كيدوب فوق الغايه شدتله تأديب
وخيلىسىنسى اخرته ارسال و بر چوغنى ديار اخره طرد و تبعيد ايلدى . يالكر
قبر يسده اعدام اينديرديكى يهوديلر ك مقدارى ايكي يوز اللى يك نفره بالغ
اولدى ديرلر . ترازانك زماننده مملكيتين قطعه سى دخی روما دولتنه
بكشمش ايدى . مملكيتين اوچ دفعه قيام ايلديكى حالده مشار اليه اوچنده ده
حقنى آوجنه و يروب بعدما عصيانلرى وقوعنده سهولتله تريهلر ينه واسطه
اولق اوزره اوچنچى سفرنده طونه اوزر ينه كار كير و جسيم بر كو پرى
يايدير مشدر .

§

﴿ ترازو ﴾ — جله نك معلومى اولان وزن آلتيدر ترازو اعمالى
بر قايح شرطه توقف ايدر شويله كه اولاقولك تعليق اولنديغى نقطه

مرکز ثقلتك فوقنده بولمليد زيرا تختنده اولسه موازنتي متحول اولور ثانياً نقطه تعلیقك ايكي طرفنده اولان قول بعدلری بر برینه صحیحاً مساوی اولمليد زيرا مساوی اولزلر ايسه متساوی الوزن جسملر ايله ولو بوش ايکن موازن اولسون برشيئي وزنده طوغری اولز ثالثاً ترازونك قول بعدلری اوزون وتعلیق نقطه سيله کوزلرک تعلیق اولندقلری نقطه لر بر خط اوزرنده اولور ايسه ترازو دها صحیح اوله رق جزئي زياده ويا نقصان اولان وزنی حس ايدر وهر حالده وزن اولنه جق اشیانك ثقلته کوره متین اولمق لازم کلور .

§

تراس — يافت بن نوح عليه السلام سکزنجی اوغلیدر . روم ایلنده واقع تراسیا وما کیدونيا اهالی قدیمه سنک جد اعلاسی بو ذات اولمق کرک .

§

تراسیا — روم ایلینک شمال شرقی سندن عبارت اولان طونه وقره دکر و بوغاز ایچی و یونان و مرمره دکر و وردوب طاغلری ايله محدود اراضی وسیعته کسمیدر . بوراسی الک اسکی زمانده بر طاقم وحشی کوچلر ايله مسکون اولوب ایچلرنده شجاعتلو جنگچیلر و دوا ملوسر خوشلر چقار و زراعت و تجارت کاملاً مفقود اولدیغی جهته له اهالیسی نهب و غارت و حیوانات ايله تعیش ایدر ایدی . صکره شمال طرفندن کلوب طونه نهرینی تجاوز و اهالی قدیمه مرقومه یه التحاق ایدن اقوامک اولدجه غیرت و همتله تراسیا ایرکندن معمور اولمغه باشلادی و میلاددن بش عصر اول تراسیانک برقمی عجملره و صکره بعض طوائف ملوکه مال اولوب ما کیدونيا قرالی فلیب و اوغلی اسکندر زمانلرنده ما کیدونيا جایه سی التنده قالدی و اسکندرک وفاتنده ممالکی تقسیم اولندیغی زمان تراسیا دخی لیرنماقه و متعاقباً رقیبی سلفقوسه و میلاددن ۳۸۱ سنه مقدم (پتوله مه) یه کچدی و نهایت (۲۶ م) تاریخنده روما دولته انتقال ایدوب انده تقرر ایلدی و دها صکره یونانیلر و بعض مستقل پرنسلر اداره ایدوب (۱۳۵۶ م و ۷۵۸ هـ) تاریخنده دولت علیه اداره سنه کچمکه باشلادی

§

﴿ ترافالگارو ﴾ — جنوبی اسپانیاده اروپا قطعہ سنک منتهای جنوبیسی عد اولنان برونک اسمیدر . اسپانیولر بو اسمی عربلر زمانده (طریف والغرب) دنیلان ایکی ولایتک اسمندن اخذ و (تاریفه والغرو) دیهرک تحریف ایندکدنصکره برلشدیروب بویله برمعناسز نام یامشلدرد . وقتیلہ بو برون پیشکاهنده انکلتره وفرانسہ دونملاری برشدید محاربه ایتشلر ایدی .

§

﴿ ترامپته ﴾ — عبرانیلرک هر سنه ایلول ابتدا سنده یایدق قری بیرامک اسمیدر . بو بیرام حضرت موسی طور سینایه چیقوب مناجات ایندیکی ورعد و برق ایچنده جناب حق طرفندن ایکی لوح اوزرنده محرر اوامر عشره الهیه بی الدیغی کونه حرمة یایلق کرکدر .

§

﴿ ترانت آن ﴾ — المانیاده پروتستانلر ایلہ قتولکر بینهده (۱۶۱۹ م و ۱۰۲۹ هـ) تاریخندن اعتباراً اوتوز سنه امتداد ایندن محاربه نک اسمیدر . بومحاربه ایمراطور ایکنجی فردینانک بوهمیالوره ویردیکی حریت امتیازینی لغوی مناسبتیلہ تحدث ایدی و پروتستان اولان پرنسلر ایمراطور ایلہ متحد بولنان قتولک پرنسلر ایلہ طوتیشوب درت سنه سورن ایلک محاربه بی قتولکر قزاندی ودانیمارقه قرالنک مداخله ایلدیکی ایکنجی محاربه قرال مشارالیهک مغلوبیتیلہ نهایت بولدی و پروتستانلرک ابتدا غالب و صکره مغلوب اولدیغی اوچنجی محاربه (پراغ) معاهده سیله برطرف اولدی و (۱۶۳۵ م و ۱۰۴۵ هـ) تاریخنده بدأ ایندن دردنجی محاربه دخی فرانسه نک اوستریا علیهنه اوله رق پروتستانلره معاونتی مناسبتیلہ اون اوچ سنه امتداد ایدوب نهایت اوچنجی فردینانک مصالحه یه رغبتیلہ پروتستانلرک حریتنی نتیجه ویردی .

§

﴿ ترانسیلوانیه ﴾ — مجارستانک جهت شرقیسنده وافلاق وبغدانک اتصالننده واتمش بیک کیلومترو مربعنده والیوم اوستریا دولتنک زیر اداره سنده بریوک ولایتدر ایکی ملیون اهلیمی واردر و ترانسیلونیا لاتین

لسانی اوزره اورمانلرک وراسی دیمک اولوب فقط شمدیکی اسمی بورالرجه (اردل) و اوستریالولرجه یدی قلعه معناسنه اولان (زین بورغ) در و مرکز اداره سی «فلوربورغ» شهر شیریدر. اسکی زمانده مملکتین ایله برابر «داسیا» یاخود «داکیا» قطعه سی دینلورایدی.

هرمنستاد و قرونشتاد و بروس بلاد مشهوره سندن اولوب قرونشتادک نفوسی اوتوز بیکدن و دیکرلری بوندن اشاغی دکدر.

ترانسیلوانیاک اراضیسی محصولدار ایسه ده هر طرفی زرع اولمز لکن کوزل آت و سائر حیوانات یتیشور و اهاالیسی آلمان و افلاق و مجار لسانلریله تکلم ایدر. بوراسی (۱۰۰۴م و ۳۹۵ه) تاریخنده مجارلره کچوب خیلی زمان صکره دولت علیه طرفندن محاربات عدیده ایله اشغال اولندی و (۱۵۵۶م و ۹۶۵ه) تاریخنده برنجی فردینان (ژان دانون) نام پرئسی مجارستان تاجندن محروم ایلدیکنه بناء مومی ایله دولت علیه جایه سنه کیروب اوسایه ده ترانسیلوانیا امارتده تقرر ایلدی و مؤخرأ یعنی (۱۶۹۹م و ۱۱۱۱ه) تاریخنده قارلوفچه معاهده سی اثناسنده (لوپلید) نام و یوده دولت علیه جایه سنی ترک ایدرک اوستریا جایه سنه میل ایلدیکندن معاهده مذکوریه اذخال اولنوب دولت علیه جایه سندن چیقارلدی و ده اصرکه ترانسیلوانیا پرئسیرنک سلاله سی منقطع اولقی جهتیله اوستریا دولتی طوغریدن طوغری یه تحت اداره یه آلدی.

§

﴿ترانسیلوان﴾ — افریقانک منتهای جنوبیسنده و شرق جهتنده فلنک مهاجرلرینک اعمار ایتدکلری اراضینک اسمیدر اهاالیسی جمهوریت وجهله اداره اولتمقده در حدودی شمال و شرق طرفندن (لینی پوپو) و غرب و جنوب جهتندن (اورائز) نهرلریله تفریق و تعین اولنور.

§

﴿تراوینک﴾ — بوسنه ولایتده سرای بوسنه نک یتش یدی کیلو مترو شمال غربیسنده اون ایکی بیک اهای بی جامع بر مستحصن شهر در بر قصر و متعدد جوامعی ایله بازارلری و جوهری نام شمشیرلرک اعمالنه

مخصوص شهرتلی برفا بر یقه سی واردر اها ایسی بچاق و سختیان و کورک اعمالا تنده ماهر درلر .

§

﴿ تربیع ﴾ — علم هیئتده کره قرق اجتماع واستقبال وضعیتلری بیننده مساوی بعدلرده اخذایتدیکی ایکی وضعیته دنیلور و بو وضعیتلریله اجتماع واستقبال زمانلرنده قرق کنندی محرکنی درت مساوی قسمة تقسیم ایتدیکننده تربیع ایکی دفعه وقوعبولور و بو ایکی وضعیتدن برینه (تربیع اول) و دیگرینه (تربیع ثانی) دنیلور ودها واضعجه سی (تربیع) قرق کره ارضه کنندی نصف کره مضیئه سنک بر نصفی کوستردیکی وضعیت دیمک اولور و قراشبوتربیع وضعیتلری بیننده بولندیغی زمانلرده چوق ضیا نثرایدیر قرق تربیع وضعیتلری مثلث و تسدیس وضعیتلری دخی واردر .

§

﴿ ترتیر میناسیون ﴾ — کره ارضک قطب جنوبی طرفنده ووسطی اوله رق ۷۸ درجه عرض جنوبیده متعدد ینار طاغلری حاوی ایکی عدد جسیم اراضی خالیه نك اسملریدرکه اون سکننجی عصر میلادی اواسطنده (دومون دورویل) (ویلکس) (ژامروس) نام قپودانلر طرفلرندن کشف اولمشدر .

§

﴿ ترجیح ﴾ — علم اصولدن تلویح اوزرینه یازلمش برکوزل کتابدر . (برهان الدین) کله سننه نظر بیوریه .

§

﴿ ترحاله ﴾ — روم ایلنده یانیه نك شرق جنوبیسنده و سکسان بش کیلو مترو بعدلنده برشهردر درت بیکی روم اولقی اوزره اون ایکبیسک اها ایسی و متعدد جامع و جاملری و اطرافنده بچهلری واردر . روملر بورایه (تسالییا) دیرلاریسه ده تسالییا و قتیله ماکیدونیانک بر قسیمی وآق دکر وخصوصی یونانستان و اولیپ طاغلری ایله محدوددرولاتک اسمی و مرکزی (لاریسه) ایدی .

اناطولیده (صومه) قضا سنده دخی (تر حاله) یا خود (تار حاله) نامنده
بر قصبه واردر . (تسالیا) کله سنده دخی مراجعت اولنه .

§

﴿ ترخان ﴾ — و قتیله ترکستان کبرا و زاد کانه اعطاسی معتاد
اولان عنواندر . بو عنوانه نائل اولنلر تکالیف امیریه دن قور تیلور
و طقوز دفعه یه قدر هر درلو قبا یحیدن معفو طو تیلور و بلا استیذان حضور
پادشاهی یه کیره ییلور ایدی .

§

﴿ ترخان سلطان ﴾ — سلطان محمد رابع حضرتلرینک والده
محترمه سیدر اصل اسمی خدیجه در . بقیچه قیوسنده اولان یکی جامع
شریفک اساسنی کوسهم والده سلطان حضرتلری وضع ایتدیروب اکلانه
اشبو ترخان سلطان موفق اولمش و کشادی (۱۶۶۳ م و ۱۰۷۴ هـ)
تاریخنده وقوعبولشدر .

§

﴿ تر دو لاور ﴾ — ایتالیانک (تیره نین) دکزی ساحلی اوزرنده
محصولات ارضیه سیله مشهور برو لایتک ارض فلاح معناسنی افاده ایدن
اسمیدر مرکز اداره سی قرالره مخصوص و مختشم بر قصری و (۳۰۰۰۰)
نفوسی شامل بولنان (قازرت) شهریدر .

§

﴿ تردوباری ﴾ — ایتالیانک شرق جنوبی سنده اعتدال هوا
ولطافت موقع ایله مشهور برو لایتک اسمیدر مرکز اداره سی ونیدک دکزی
ساحلنده الی بریک نفوسی حاوی اولان (باری) شهری اولوب (بارلتنا)
شهری دخی بلاد مشهوره سندندر .

§

﴿ ترسانه ﴾ — سفاین حربیه انشا اولنان محل معناسنده مستعمل
بر اسمدر . فتحندن صکره در سعادتده سفاین حربیه قادرغه لیانی دنیلان
یرده انشا اولنور ایکن بیوک سفینه لر انشاسی اقتضا ایلدیکندن دستکاهلر
یالی کوشککنه نقل ایدلمش ایدی بوراده بالاکال دکزه ایندیرلمکده اولان
اوچبیک فوچیلق برقالیونک موقعک مناسبترلیکی جهتیه قیراقدن دوشوب

شکست اولسی مناسبته بورانک دخی الورشلی اولدیغی اکلاشلدیغندن دستکاهلر اسرای حربیه نك ضبط و توقیفنه مخصوص اولق اوزره مقدمه قاسم پاشا ساحه سنده بنا اولمش اولان زندانک اوکنه نقل اولندی و ذکر اولنان زندانک اولوقت اسمی (ترسا خانه) اولدیغندن سفینه لرك یاپلدیغی محله دخی برمدت ترسا خانه اوکی دنیلوب صکره بالتخفیف (ترسانه) نامی شهرت بولدی .

بعض کتب توارینجده عربلرک کی یاپیلان محله دار الصناعه تسمیه ایتدکاری و ترسانه نك بوندن مأخوذ و محرف ایدوکی محرر ایسه ده صحیح دکلدر زیرا عربلرجه کی یاپیلان محله قویق ایچون (مرسی) کلمه سی موجود و مستعملدر حتی اندلسده مؤخرأ ایالت اسمی اولان (مرسیه) نامی دخی اورانک دها اول سفینه انشاسنه تخصیصی مناسبته و یرلشیدی .

§

﴿ ترسل ﴾ — فروع علم انشاندنر بونده هر طائفه یه مخصوص آداب و احوال و اصطلاحاتدن و تحریرندن احتراز واجب اولان عبارات حیثیتیه کاتب و مکتوب و مکتوب الیهک احوالنندن بحث اولنور مثلا مخدراته حین دماده (ادام الله حراستها) دیمکدن احتراز لازمدر زیرا لفظ حراست صورتا حرایله است کلمه لرندن مرکب اولوب حالبوکه عربیده (حر) فرج (است) ایسه مقعد معناسنه در . مبادیسنک اکثریسی بدیهیه و بعضیلری استحسانیه تأدیهیه در بر مقدار دخی حکمت عملیه یه تعلق ایدر . (مصطلح الکتاب) و (بلغاء الدواوین و الحساب) فن ترسل مؤلفاتندنر .

§

﴿ ترفیع ﴾ — علم حسابده عددلری نفسلرینه بر و یا بر قاچ قات اوله رق ضرب و تکثیره دیرلر . مثلاً (۱۰) عددی نفسنه ضرب ایله حاصل اولان (۱۰۰) عدده اونک ایکنجی قوته ترفیعی و (۱۰۰) عددی کذلک نفسنه ضرب ایله حاصل اولان (۱۰۰۰۰) عدده ایکنجی قوته ترفیعی ۰۰۰۰۰ الی اخره تعبیر ایدرلر . ایکنجی قوته ترفیعه (ربیع) دخی دنیلور

§

﴿ ترک ﴾ — یافت بن نوح علیه السلامک برنجی اوغلنک اسمیدر

و بوکا منسوب اولوب حین تفرقه ترکستان چینیک جهت شمالیسنه و قالموستانده واقع (اسی کول) حوالیسنه و مؤخرأ هندستان ممالکنه یاتیش اولان اقوامه دخی (ترك) تسمیه اولمشدر.

بونلر بیان اولنان محالدرده نیجه زمانلر کندو رئیسلیک و بعضأ تشکیل ایتدکلی حکومتلرک امری التنده یشایوب بعضأ دخی چین و هند حکمدارلرینه انقیاده مجبور و بر چوق شعباته منقسم اولدیلر و اونجی عصر میلادیه کندولرینه قارشمش و جایه لرینی قبول ایتیش اولان قبائل متعدده سائر ایله برابر ایران و آسیای صغرا طرفلرینه کلوب کاه صلحأ و کاه حربأ یرلشدیلر و فتح ایتدکلی ممالکده توطن و تیرلری ایجابجه دخی بر چوق شعبه له انقسام و حکومت تشکیل ایلدیلر. اک مشهورلری (غزنویلر) (سلجوقیلر) (دولت عثمانیه) در و بونلردن دخی پک چوق سلاله حکمرانی تشعب ایتشد.

الحالته هذه موجود اولان اقوام ترکیه نك برنجیسی عثمانیلر ایکنجیسی ایران و افغانستان و ترکستانده بولنان ترکانلر اوچنجیسی سیر یاده اولان تورانیلر و تاتارلر دردنجیسی ترکستان کیرده اجرای نفوذ ایدن قبیله لر و اوز بکلر بشنجیسی قزاقلر و پارتیلر منقسم اولان قرقیزلر التنجیسی یاقوتلر ایله جو و اشلردر.

§

ترکستان یاخود (تاتارستان) — آسیانک بر قطعه جسمه سیدر بو قطعه ایکی به منقسم اولوب بری ترکستان چینی و دیگری ترکستان مستقل یاخود کیر نامیله معروفدر.

یرلی و چینلی اهلینک (چیانشان) دیدکاری ترکستان چینی چین ممالکنک جهت غربیسنی تشکیل ایدن آسیای وسطا در و شرقدن غربه طوغری طولی بیک طقوز یوز و عرضی سکز یوز کیلومترودر و جهت جنوبیسنی (جبل الزرقا) دیدکلی (چونغلین) طاغلی قطعه و تحدید ایتشد اهلایی ایکی ملیوندن عبارتدر و کاشغر و (یارکند) و (آق صو) ممالک مشهوره سندن اولوب اشبو آق صو چین حکومتی طرفندن جایه و اداره یه مأمور اولان ذاتک مقریدر بورانک پک یسوک

طاغلرله احاطه اولنش اولان صحراسی غایت واسع و اکثر محالری منبت اولوب طاغلرنده یسانی آتار و اوکوزلر و دوهلر و قوچلر و زنکین معدنلر و ذقیقت طاشلر بولنور و ترک و مغول جنسندن اولان و اکثریسی بدویت حالنده بولان اهلایسنک همان کافه سی مسلماندر.

(ترکستان مستقل) دخی ترکستان چین و قرقیز و هندستان و کابل و بحر حزر و ممالک روس ایله محدود و (بخارا) و (خیوه) و (خوقند) و (حصار) و (بدخشان) و (سمرقند) و (بلخ) و امثالی حکم مدارلقلر و خانلقلر اشواراضی داخلنده موجود اولوب مجموع اهلایسی طقوزملیون راده سنده در و اکثریسی اسلامدر.

اشبو قطعه یه ایرانلر (توران زمین) دیرلر و تاریخلر بوراده ایرانلرله تورانلر ییننده و قیسله پک چوق محاربه لر اولدیغنی و جشید و افرا سیاب و فریدون کی نیجه قهرمانلر کلوب پکدیکنی بیان ایدرلر.

ایرانلر مؤخرأً ترکستانک جهت جنوبیسی یعنی بخارا و خوقند و بلخ و لایترینی زیر جایه لرینه آلوب خیلی زمان صدرابر معرفت لر یله اداره ایتدیلر ایسه ده اسکندر یونانینک و اشکانی و ساسانیلرک و متعاقباً اسلامک ظهوری انلرده بر اقدیغنی کی جنکیریلرک و تیموریلرک ظهوریده قطعه مذکوره ده تأسس ایدن اداره لری کندو حالرینه قومه دی واک صکره روسیه لولر تسلطه باشلایوب هر طرفنده نفوذینی یوروندی و (۱۸۷۳م و ۱۲۹۰ه) تاریخنده خیوه یی و متعاقباً طاشکندی زیر جایه سنه آلدی و (اورال) کولنده دو تنما ترتیب ایتدی.

§

ترکمان ۶ ترکستان اهلای قدیمه سندن بر قبیله جسمه در. بونلر مقدما اقوام ترکیه ایله برابر آسیانک برو طرفلرینه اینوب ایران و هرات و کابل اراضیسنه یا بلشدر و (سیحون) و (جیحون) نهرلری آره سنده مسکون اولدقلری ائاده (اوغوز) قبیله سندن معدود طانتشلر ایدی اول وقت یعنی (۹۶۱م و ۳۵۰ه) تاریخنده خانلری اولان (سالوز خان) وایکی یسک خانه خلقی شرف اسلامله مشرف اولوب خان مو می الیه (قره خان) تسمیه اولندی و بونلرک ترکار کی قبول اسلامده مسابقه لری

فارسیجه ترکه بکزه یان معناسنی افاده ایدن اش-بو (ترکان) نامیله شهرتلی رینه سبب اولدی . (ترکان) تارک ایمانک غلطیدر سوزی غلط محض وهذیاندر .

ترکانلرک صولک وطنلری بحر حرز واورال کولی ایله خیوه خانلغی و جیحون نهری و (اترک) وادیسی بیننده کی اراضی اولدیغیچون بورالره ترکانستان دیرلر و شمال قسمی اهلایسنه (یمود) ترکانلری و جنوب قسمی اهلایسنه (تکه) ترکانلری و بحر حرزک ساحل شرقیسنده اولنره شرق و ساحل غربیسنده بولنانلره غرب ترکانلری اطلاق ایدرلر . سیاحین اسلامیه نلک خبر و یردکارینه کوره ترکانستان اهلایسنلک کافه سی صالح و متدین و جسور و متناسب الاعضا آدم لردر و تناسب اعضا و اندام جهتیله کر جیلره بیله فائق لردر .

§

ترکیب و تعدیل ﴿ — علم حسابده بهاری مختلف اولان اشیایی حسابجه قارشیدر معغه (ترکیب) و ترکیب اولنمش اولان اشیانک سحر وسطیسنی بولمغه (تعدیل) و سحر اوسطی ایله جزؤ مرکبلردن هر برینی بولمغه (ترکیب و تعدیل) دیرلر . مثلاً برینک قیه سی ۳ و دیگرینک ۲ غروشه اولان ایکی جنس المادن بهر قیه سی اوچ بچق غروش ایتک اوزره بر اوچنجی نوع یاقمق ترکیب قاعده سیله اولور .

و بهر کیله سی یکریمی غروشلق بغدادین ۵۰۰ کیله و اون سکرز غروشلق بغدادین ۱۵۰۰ کیله آکئوب قارشیدر لدقدن صکره مجموع بغدادک بهر کیله سنک قاچ غروش ایده جکنی بولمق سحر وسطیسنی بولمق دیمک اولدیغندن بودخی تعدیل قاعده سیله یلنور .

§

ترمد ﴿ — بخارا ایله بلخ شهری و جیحون نهری ساحل یسارنده بخارا خانلغی بلاد معروفه سندن معدود بر شهردر و صحیح ترمذی صاحبی امام محمد بن عیسی حضرت تلمرینک منشا ایدر . شهر مزبوری جنکین خان بالکایه تخریب ایلدیه ده حفیدی سلطان حسین هوا سنک لطافت و جیادتنی

خبر الدیغندن بر چوق مأمور لر وعسکر لر کوندروب اون بش کون ظرفنده
تکرار اعمار و اطرافندن اهالی جلب واقامه ایتدیدی .

§

﴿ترمذی﴾ — محدثین کرامدن امام (محمد بن عیسی) حضر تریک
شهر تیدر تألیفه همت بیوردیغی کتاب شریف دخی (صحیح ترمذی)
نامیله مشهوردر وفاتی (۸۹۲ م و ۲۷۹ ه) تاریخندهدر .
(ختم الولاية) و (نوادراصول فی معرفة اخبار الرسول) و (منهج)
وامثالی کتابلرک مؤلفی (ابو عبدالله محمد بن علی الحکیم) ک شهرتی دخی
(ترمذی) در . بو ذاتک کالات باطنیه سی دخی خراسانجه مشهور ایدی
بر دفعه کندوسنه صفات ذات و افعالندن سؤال ایتد کلرنده (هرقنی نسنده
زیاده و نقصان احتمالی وار ایسه اول نسنه صفات افعالندن و هر قنی
شیئده زیاده و نقصان احتمالی یوغیسه اول شیء صفاة اللهندر) بیوردی .
بونک وفاتی دخی (۸۶۸ م و ۲۵۵ ه) تاریخندهدر .

§

﴿ترموپیل﴾ — تر حالده (لقوستوموس) دیلان ایلیجه دربندینک
نام قدیمیدر . بو در بنده (قورد بوغازی) دخی دیرلر (۵۱۴ خ)
تاریخنده یعنی میلادک در تیوز سکسان سنه مقدمنده فرس حکمداری
(سرخس) یونانستان اوزرینه سفر آچوب کلیتلو عسکر ایله کلدیکی
زمان اشبو در بندن پکرکن ایتدیکی ایلك محاربه یی قزاقمش و صوکنی
کتوره میسوب کندو قوتنک بیک جزؤده بر جزئی قدر یونانلورله مغلوب
اولمشیدی .

اسو یچرده دخی بو نامده بر شهر واردر .

§

﴿ترمومترو﴾ — درجه حرارت هوایی بیلدیرر بر آلتدر .
لسانمزه نقل اولندیغی حالده (مقیاس الحاراه) دیمک لازم کلور بونک
اون التنجی عصر میلادی اواخرنده (غالیله) نام حکیم یاخود فلنک
اطباسندن (دره پل) و یاخود ونڈیک اطباسندن (سانقطور یوس) معرفتله
اختراع اولندیغی روایت اولنور . اشبو ترمومترو اساساً بر مقیاسی حاوی

لوحه اوزرينه برشيشه انبو به نك هواسى تخليه اولنديغى حالده ايچنه جيوه ياخود رنكلى اسپرتو قونيله رق ربط اولتمسندن عبارتدر كه درجه حرارت مذكور جيوه واسپرتونك صعود و نزولندن اكلاشيلور . ترمومترو اوچ نوعدر (۲۱۲) درجه يه منقسم اولان و (فاحر نهيت) دنيلان برينى دانز يقده معلك ايدن (فاحر نهيت) نام حكيم (۱۷۱۴ م و ۱۱۲۷ هـ) تاريخنده ترتيب ايتدى و (۸۰) درجه يه منقسم اولان و (رؤمور) دنيلان ديكرينى (۱۷۳۱ م و ۱۱۴۴ هـ) تاريخنده وفات ايدن (رؤمور) ترتيب ايتدى و (۱۰۰) درجه يه منقسم اولان و (سانتيفراد) دنيلان اوچنجيسى دى (۱۷۴۴ م و ۱۱۵۷ هـ) تاريخنده وفات ايدن (سلسيوس) ترتيب ايلدى . بونلك جله سنك صفر درجه سى نقطه انجماد والك يوقارى درجه سى نقطه غلياندر .

§

﴿ تروا ﴾ — فرانسه امرای بحريه سندن الكتريق فن و عملياتنده مشهور برذاتدر مومى اليه فرانسه نك چين اوزرينه سوق اولنان عسكرينى (پى عو) آقديلرندن خلاص ايتمش و تحت البحر القترىق ايله آتش آلور لغملر انشاسيله چينلورك قلاع و حصوننى هوايه آتمشدر و كچنكى پروسيا و فرانسه محارب به سنده دى فرانسه نك (شربو غ) ترسانه سنده ليان بندينك اغزينه كوره دكر لغمى منطقه سى يامشدر .

§

﴿ ترووا ﴾ — قلعه سلطانيه ايله (ايدا) طاغى و آق دكر ساحلى آره سنده وادرميد شيرينك قرق كيلومترو بعدنده ينه بونامله مشهور برحكومتك مركزيدر و بو حكومتك تحت اداره سنده اولان ولايتك استحكامات داخليسى (پرخام) ناميله مشهوردر و حكمدارلرندن مؤسس نامى آلان ذاتك اسمى (داردانوس) اولديغندن اوروپالير قلعه سلطانيه بوغازينه اليوم (داردانل) بوغازى ديمكده درلر .

(ترووا) شهر و حكومتى پك ايركن مدنيتنه داخل اولوب تزيينات و تنظيماتى حكمداران متجاوره نك حسدينى جلب ايده جك درجه لره واردىغندن حكمداران مومى اليهم دائما ديش بيله مكده ايكن (۴۳۱۴ خ) تاريخنده

یعنی میلادك يك ايكیوز سكرسان سنه یاخود (۱۲۰۹) ویاخود (۱۱۸۴) سنه مقدمنده ترووا حکمداری (پریام) ك اوغلی (پاریس) ك جاهییر یونانیه دن اسپارت حکمداری (منه لاس) ك زوجه سنی قاجر مسی بریوك وسیله اولدیغندن مرقوم منه لاسك شكایت و دعوتی اوزرینه جاهییر مرقومه در حال اتفاق و مسینا قرالی (اغانمون) ی عساكر متفقہ یه سردار تعیین ایدوب ترووانك اوزرینه یوریدیلر ایسه ده استحکاماتك منانت و رصانتی مناسبیله ضبطنه امکان بوله میوب محاصره یه مجبور اولدیلر و اون سنه امتداد ایدن اشبو محاصره ده نیچه يك آدم تلف ایتدكدنصكره آلوب اوکوزل مملکتی خا کله یکسان ایتدیلر و اثنای هرج و مرجده مرقوم پاریس و باباسی و متعلقاتی کاملاً تلف اولدی و لکن محاربه یه کلان حکمدار لر کده کیسی اثنای محاربه ده تلف اولغله و کیسی عودت ایدرکن یاخود مملکتنه وارد قدنصكره درلو درلو فلا کتله اوغرا مغله شان غالبیت برونلندن کلدی.

بعض کسدر (ترووا) یه اسکی استانبول دیرلر ایسه ده اسکی استانبول مذکور ترووانك خرابه سی جوارنده اسکندر رومی جزالردن (انتی غون) ك بنا ایتدیردیکی شهر اولق احتمال ده قریبدر.

§

﴿ترومبا﴾ — قاصرغه دخی دنیلور قره ده و دکرده وقوع بولور قورقونج بر حادثه در بخار و هوادن عبارت اوله رق بعض صورده مشهود اولان کرداب مثللو کندی محسوری اوزرنده دوران ایدر قره ده ظهور ایتدیکی وقت یرده بولنان توز و طپراغی و شدیدجه اولدیغی وقت اجار و نباتاتی و پك شدید اوله رق ظهور ایتدیکنده دخی انسان و حیواناتی هوایه قالدیروب آثار و جسم اغاجلری کو کندن سوکر و دکرده ظهوری تقدیرنده دخی صوری مخروط شکلنده قالدیروب بلوط لر دخی مخروط معکوسی شکلنده اشخی صارقعه باش باشه برلشوب دیرك کبی دهشتلی بر شیء وجوده کلور و بعضاً بر قایچ دیرك و اوزلرنده بلوطدن کرلر مشاهده اولنورکه بوضورتله دکرده حصوله کلان ترومبا دخی قایق و کیلری شکست و غرق ایدر قاصرغه نك دروننده اکثر یا آتش مثللو ضیال

مشاهده اولدیغی کبی طاشلق بر محله یواش یواش حرکت ایدن بر عربه کورلدیسی کبی سسلر دخی ایشیدیلور. دائماً فورتنه لی هوارده ورعد و برق ائناسنده وقوعبولدیغندن اوتوری اشبو حادثه ده دخی ماده الکتریقه نك مدخلی اولدیغی بین الحکما ظن اولتمقده در.

§

﴿تره بین﴾ — بوسنه ولایتده هرسك سنجاغی داخلنده وراغوزه نك شرق شمالیسندن یکریمی ایکی کیلو مترو بعدنده اون پیک نفوسی جامع بر شهردر.

§

﴿تریبال﴾ — صرپاولرک نام عتیقیدر. صرپ کله سنده مراجعت بیوریه.

§

﴿تریپولیس﴾ — شام طرابلسنك نام عتیقیدر. طرابلس کله سنده نظر بیوریه.

§

﴿ریبون﴾ — روماده اعیان مملکت ایله عوام طاقی بیننده ظهور ایدن مبانیت افکار کیدرک اختلال استعدادینی کوستردیکندن و عوام طاقی تشکیل ایدک لری جمعیتلر واسطه سیله اعیان طاقنی تهدیده باشلادیغندن (۵۱۰۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک در تیوز سکسان سکر سنه مقدمده روما سناتوسی ققرا و عوام طاقنی اغنیانك بارکرانی التندن قورتارمق ایچون تشکیل ایتدیکی هیئت عسکریه نك قوماندانسه (تریون) نامنی و یردی. اشبو قوماندانلر حکمداران نفوذندن دهها مؤثر بر نفوذ ایله اجرای مأموریت ایدرلر والقی آیدن الی آیه تبدیل اولنورلر ایدی.

§

﴿تریوری اندیهن﴾ — امریقای شمالی حکومات مجتمعه سنده متعلق بر یوک ناحیه اولوب حکومتجه طرد و اخراج اولنان قبائل هندیه ایچون تخصیص ایدلشدر ناحیه مزبوره (یوا) و (میسوری) و (ارقانساس) حکومتلر نك طرف غریبسنده و (تکساس) ك جانب شمالیسنده واقع

اولوب (ارقانساس) و (پلات) نهرلری واسطه سیله اسقا اولنمده و اهالیسی کال حریتله یشامقده در و اهالی مذکور دن (شروی) و (شیکاساو) نام ایکی قبیله زراعت و صناعته پک هوسکاردر .

§

﴿ ترستاندا کونها ﴾ — افریقا قطعه سنه منسوب مشهور (سنت الن) اطه سنک غرب جنوب یسنده و ۳۷ درجه عرض جنوبیده واقع جزایر مجتمعه نك اسمی اولوب انکلتزه دولتنک تحت تصرفنده در .

§

﴿ ترسته ﴾ — اوستریا دولتنک و نديک کورفری داخلنده و ویانه نك جنوب غریسندن بشیوز الی کیلو مترو بعدده بر معتبر و تجارتکاه شهریدر و پورتو فرانق لیانی غایت امین و واسعدر و محتویاتیه برابر اهالیسی یوز بشیک نفوسدن عبارتدر و فنون بحریه و سائر تحصیلی ایچون مکتبلر و کتبخانهلر و موزه خانهلر و روم و قنولک افسقیوسلری وارددر .

بشنجی عصر میلادیده ایمپراطور (اوکوست) ترسته نك اطرافنه بر سور چکدلیسه ده معهود (آتیللا) بر اقدی (۱۷۱۹ م و ۱۱۳۲ هـ) تاریخنده التنجی (شارل) شهرک سربستی احوالی اعلان ایلدی بناء علیه هر قنغی ملت و تبعه دن اولور ایسه اولسون استه یان کیدوب مکتب و معابد و سائر بنا و تصرف ایده ییلور و اخراجات و ادخالاتی هر درلو رسوماتدن معاف طوتیلور حتی ارمینلرک و یهودیلرک یله فنون و تجارت مکتبلری وارددر . بوراسی پورتو فرانق اولمزدن اول التی ییک نفوسی جامع بر کوچک مملکت ایدی شمدی اون سکر قاتنه وارمشدر . اسکی اسمی (ترکسته)

§

﴿ تریم ﴾ — حضر موت قطعه سنده (۵۰۰۰) خانه و (۲۵۰۰۰) نفوسی حاوی و وادی بر هو قدن آفان (احقار) نام نهر اوزرنده مبنی بر شهردر بو شهر (تابه) و (الغرافه) و (بور) و (بخیره) و (سیوون) و (مدوره) و (تریس) و (الغرفه) و (الحواطه) نام شهرلر و قصبه لرله برابر حضر موت امیری منصور بن غالب الکثیرینک تحت اداره سننده در (سیوق) شهری امیر مشار الیهک مقر امارتیدر .

§

﴿ ترینته ﴾ — (اوره نوق) نهری اغزینک قارشو سنده وانکلیرلرک کوچک انیلرندن ال زیاده جنوبده واقع براطه درکه طولاً ۸۰ وعرضاً ۶۲ کیلو مترو اراضی والتمش بیک بو قدر اهالی بی جامع اولوب مقرر اداره سی (سپانیشتاون) شهریدر . اشبو اطه بی هواسنک لطافت فوق العاده سنه مبنی انیلرلرک جنتی نامیله یاد ایدرلر قامش شکری هندبا قهوه پموق قره سساقز کی محصولات متنوعه دن بشقه دروننده متعدد نفط یاغی منبعلری بولنور تجارتی واسعدر .

اشبو اطه (۱۵۳۲ م و ۹۳۹ هـ) تاریخنده قریستوف قولومبو طرفندن کشف ایدلدی . کشفی سنه سنده اسپانیولر و ۱۵۹۵ ده انکلیرلر و ۱۶۷۶ ده فرانسزلر طرفلرندن متعاقباً اشغال اولندیده ده مؤخرأ فرانسزلر اشبو اطه بی ترک ایلدکلرندن (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ هـ) تاریخنده انکلیرلر طرفندن ضبطله اعمارینه باشلانلدی .

(ترینته) — ترینته نام کی یاغی دروننده و (پورروایال) ک ۴۰ کیلو مترو طرف شمالیسنده الی بیک نفوسی حاوی برشهردرکه غایت مشهور تجارتی وشکر جیلکده دخی بر اوقدر شهرتی واردر .

§

﴿ زن ﴾ — اسویچره جمهوریتی ایالاتندن برینک وبو ایالتندن کچهرک (مابور) کولنه منصب اولان برنهرک اسمیدر مشهور بلده لری (مابور) کولی اوزرنده (لوقارنو) و (لوغانو) کولی اوزرنده (لوغانو) شهرلیدر بو شهرلر دن هر برنده متناوباً الیشر سنه اجرای حکومت اولنور واهالیسنک تکملری ایالیانجه در .

§

﴿ تره ﴾ یاخود (تهسه) — آتته نک ال اسکی قهرمانلرندر . بو آدم بر حکمدارک نکاحسز زوجه سندن تولد ایدوب غیر معلوم بر محلده تربیه اولمش و صکره کندوسنی باباسنه طاتدیروب کرک باباسنی وکرک ملتنی پک چوق تهلهکه لردن قورتارمش و ماراتون صحرالینی تخریب ایدن بوغابی حیاً طوتوب و اوسایه ده آتته نک حکمدار لغنی قزانوب (آتیکی) جواهر متجاوره سنی توحید و بر حکومت عوام تشکیل ایتدکدن صکره

(۴۲۷۸ خ) تاریخ‌نسخه یعنی میلادك بیک اوچیوز اون التی یاخود بیک اوچیوز یکرهی اوچ سنه مقدمنده کرید اوزرینه هجوم ایدرك حکمدارینی قندیه جوارنده کی (لابرانت) ده اختفایه مجبور ایتش و (آریان) طرفندن وریلان برتل ایله لابرانته دخول و حکمدار مرقومی قتل ایدرك مزبور تل ایله ینه یولنی بولوب چیقمش و بوغلیه فوق العاده ایله مملکتی کریدلیلرك خراجکدارلغندن قورنارمش بر آفاجان ایش . کریدلیلرك اتنه لوردن الدیغی خراجك طقوز سنه ده بر کره یدی نفر کنج قز و یدی نفر کنج اوغلان ایدوکی و بونلر کریده کلدکده آلائی ایله ذبح اولنیدیغی دخی جله حکمایتندر . اتنه لولر بوکا حاشا نصف آله عنوانی ویره رک نامه بر معبد بنا ایتشلر ودرلو درلو حکایات اسناد ایتشلر ایدی .

§

﴿ تزیفون ﴾ — بغداد شهری قربنده سلوسیدلر زماننده یاپیش برشردر . بوراسی و قتیله فرس حکمدارلرینک شتایه لری ایدی لکن صکره خراب اولوب یرینه بغداد قائم اولمش و خارجه قالدان بعض خرابه سنه (مداین) دینلکده بولنمشدر .

§

﴿ تسالیا ﴾ — شمعی ترحاله دنیلان مملکت اولوب و قتیله جهت شمالیسی ماکیدونیا و جهت جنوبیسی خصوصی یونانستان و اولیپ طاغلی واق دکر ایله محدود برولایت جسمیه و مرکزی (لاریسه) ایدی ابتدا (همونی) نامی وریلوب صکره برطاقم وحشی غاصبلرك زیر تصرفنه کچدی و مشهور (دوقالیون) میلاد عیسی علیه السلامدن بیک بشیوز سنه مقدمه یقین زمانده بوراده بر مدت اجرای حکومت ایتدی و ماکیدونیا حکمداری فلیب (تب) ده ظهور ایدن منازعاتی وسیله ایدرك (۵۲۵۶ خ) تاریخ‌نسخه یعنی میلادك اوچیوز اوتوز سکز سنه مقدمنده کیدوب تسالیانی حرباً ضبط ایلدی و یوز طقسان سنه صکره ماکیدونیا ایله برابر رومالولر طرفندن ضبط اولندی .

§

﴿ تشریح ﴾ — علم کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿تصحیف﴾ — انواع بدیعندن لکن بعضی اویلباده کمال اهتمام و توغل تام ایله بر چوق تصنیفات وجوده کتوردکلرندن فروع بدیعند عد اولندی موضوعی بلغادن وارد و صادر اولان کلمات محکمه در . بوفن موضوعی اعتباریله محاضرات فروغندن دخی صایله ییلور فن مز بورده مشاهیر مؤلفیندن حسن بن عبد الله بن سعید العسکرینک دخی برتألیفی وارد .

شیخ عبد الرحمن بسطامی قولنجه تصحیف ده الک اول دهنکشای تکلم اولان حضرت امام علی بن ابی طالبدر (رضی الله عنه) حتی بر دفعه (خراب البصرة بالریح) بیور مشرکه راء و حاء مهملتین و یاء ایله ظاهر معناسی بصره نك خرابی ریخ ایله در دیمک اولور . حالبوکه مراد بطریق التصحیف زنج ایله دیمک اولدیغی مؤخرأ یعنی (۸۱۵ م و ۲۰۰ هـ) تاریخنده زنجیلرک بصره بی خراب ایتسیله تعین ایلدی امام مشار الیه حضرتلرینک بوباده دها پک چوق صنایع بدیعه و کلمات عجیبه لری مسموعدر عربک امثله تصحیفدن اولان شو (فی المستنصریه حنة) قولى دخی ظاهراً مستنصریه ده باغ وچنان وارد دیمک اولدیغی حالدیه لدی التصحیف مراد (المسیء یضربه حیه) یعنی اساءت ایدنی ییلان اورسون دیمک اولدیغی اکلاشیلور .

§

﴿تصفیه﴾ — کیمیاده لون وطم و رایحه سی تغیر و تعفن ایتش اولان و یاخود مواد اجنبیه ایله مخلوط بولنان مایعاتی (صافیت) حالته ارجاع ایتمه دیرلر و بونک هر برینی قواعد مخصوصه سی اوزره بر بشقه یولده ییارلر مثلاً لون وطم و رایحه سی تغیر و تعفن ایتش اولان برصویک شرب و استعمالی لازمکدکه فخم عضوی یعنی حیواناتک قول و بجاق و بونوز مثلاًو کیکلرینک قپالی یرده یاقلمش اولان کوری بر فوچی و یا واریل ایچنه مسحوقاً وضع اولنوب مذکور صو اوزرندن دوکلدیکی حالدیه اشغیسندن صیزوب آقان صویک لون وطم ولذتی صافیت حالنی الدیغی مشاهده اولنور وینه مواد اجنبیه قاریشق اولان زیتون یاغی سوزکی کاغندن سوزلمکله یاخود قینار صو ایله بر قایچ دفعه ییقامغله تصفیه ایدییلور .

و قیون قویروغی قباحه قیمه کبی قیلوب وعادی صوایله براز قینادیلوب
صغودقدن صکره اوزرنده تصلب ایدن یاغ اخذ اولنسه طعمنی آغرلشدیران
لحم رایحه سی ومواد غلیظه سائره سی صویه آیریه جفندن لطافت کسب ایدر .
اشبو تصفیه علمی فن کیمیا ومعادنده دخی حائز اهمیتدر .

§

﴿ تصوف ﴾ — علم کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ تعبیر رؤیا ﴾ — تخیلات نفسانیه وامور غیبیه مابیننده اولان
مناسباتدن باحث بر علمدرکه بونکله تخیلات نفسانیه دن امور غیبیه یه انتقال
واو وسیله ایله احوال نفسانیه یه یاخود آفاقده جاری اولان احواله
استدلال قننور . بوعلمک منفعتی امور آتیه یی تبشیر ویاخود انذاروتخذیردر .
رؤیا نفس ناطقه دن متکون بر کیفیت اولوب بعض طائفه بونک اصلی
اولمدیغنی ادعا ایدرلر ایسه ده دعوالرئی باطلدر زیرا اکر رؤیانک اصلی
اولماش اولسه بوقوایی انسانده ایجاد بیهوده اولمق لازم کلور حضرت
حکیم علی الاطلاق ایسه بالاتفاق خلق باطلدن منزله ومبرادر .

رؤیا ایکی نوع در برنوعی اضغاث واحلام واحادیث نفس وخواطر ردیه
مشاهده اولنان منامدرکه بونوع رؤیا چوق کره واقع اولور نوع دیگر
دخی ایکی یه منقسم اولوب بر قسمی محتاج تأویل واوربری دکلدر .
بعض حکما (معبره واجب اولان اشراف ناسک رؤیاسنی تعبیره اشتغال
وارازل و اسافلک رؤیاسنی تعبیردن اجتناب ایتک) در دیدیلر . زیرا
اشرافک رؤیاسی نبوتدن برجزؤدر نته کم فخر عالم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری (الرؤیا الصادقة جزؤ من سته واربعمین جزء من النبوة)
بیورمشلدر .

کتب آتیه بالخاصه علم تعبیر رؤیا حقنده یازیلان آثار معتبره دندر . (الآثار
الرایعة فی اسرار الواقعة) (ارجوزة التعبير) (اصول دانیال) (ارشاد جابر
المغربی) (تعبیر ابن اشعث) (تعبیر ارسطو) (تعبیر افلاطون) (تعبیر اقلیدس)
(تعبیر حاحظ) (تعبیر جالینوس) (تعبیر المنیف والتأویل الشریف)

§

﴿ تعریف ﴾ — اندلس علماسندن بالجمله علوم وفنونه معلومات تامه سی و لاسیما جراح خلق فتنده مهارت کامله سی اولان ابو القاسم قرطینک اوتوز ایکی مجت اوزرینه تألیف ایلدیکی کتابدر * هر مجت جراح خلق غوامضندن بحث ایدر اولغله لاینجیه ترجمه و (۱۷۷۸ م و ۱۱۹۲ هـ) تاریخنده عربجه سیله برلکده ایکی جلد اوزرینه مرتب اوله رق طبع ونشر اولمشدر .

§

﴿ تعز ﴾ — یمنده سنجاق مرکزی برشهردر بوراسی مقدا اوزدرمر اوغلی عثمان پاشانک ثمره غیرت و بسالتی اوله رق ممالک عثمانیه الحاق اولنش ایدی صکره ایدی مشایخدن تخلیصی دخی حالایمن والیسی فریق اسماعیل پاشانک همتیه حاصل اولدی . اهاالیسی (اصبحیون . اقدیون . بنی طفیل . بنی مجید . ذورعین . همدان . ذویزن . آل مکرمان . بنی سکسک . مدحج . اسودیون . ربیعون . زیادیون) بطون و ذرتیلرنددر . بو سنجاق اراضیسنده واپور کوری وجنسی اعلا تیمور و غاز معدنلری اولدیغی مرویدر .

§

﴿ تعقید ﴾ — کلامک ارکان واجزاسندن اولان برجزؤنک نامجل استعمال و تقدیم و تأخیرینه دیرلر . یکی ترکیه اوکرمنک استیان بر ترکیه میلزک (قاج سنده در مکتبه دوام ایده یورسکز) سؤالنه (ایده یورز مکتبه دوام اوج سنده در) دیو جواب ویرمتی کی .

§

﴿ تعمید ﴾ — نصارانک طهارت معناسنه (وافتیز) دیدکاری عملدر قاموسده (معمودیت) و ذال معجمه ایله (معمودیت) محر اولوب معمودیتک لسان عبرانیده طهارت معناسنه اولدیغی دخی کوسترلشدر . (وافتیز) کلمه سنه نظر بیور یله .

§

﴿ تقر ﴾ — کسره ایله حبشه ستانده نوبه اراضیسیله همحدود برولایتک

اسمیر مرکز اداره سی (عادوا) شهر یدر واهالیسنک اکثریسی
اهل توحید اولوب اراضیسی نلک (تغازه) دنیلان قولنک شعبه لر یله
اروا اولنقه اولدیغندن منبت ومحصولداردر .

§

﴿تغلتفالاصر﴾ — ایکنجی (آثور) دولتی احیا ایدن (بعل
زار فول) ک اوغلی وخلفیدر . پدری بابلی مفر سلطنت اتحاد ایدوب
یونی طرفندن قائم مقام کبی بالاستقلال حکومت ایتک اوزره (نینوه) یه
کوندرمشیدی (۴۸۲۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدیوز التمش طقوز
سنه مقدمه ممالک یهودیه ملکی (آخاز) رقیبی اولان سوریه لیلرک تضییق
اوزرینه مومی الیهدن استمداد ایتدیکی جهته عسکر کوندروب سوریه یی
حرماً تحت جایه سنه آلدقدنصرکه اردن نهرینک جهت شرقیسنده اولان
فلسطین اراضیسی وممالک یهودیه یی ده براقق استمدادی ومرقوم آخازی
عبادتخانه سنه پت آصمق ایچون صیقشدیردی . مؤخرأ تحت ارضدن
چیقار یلان طاشلرده محرز یازولردن استخراج اولندیغنه کوره اشبو
تغلتفالاصرک (۴۶۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک یوز اوتوز سنه
مقدمه سلطنت سوردیکی اکلاشیله یور ایسه ده بونامده ده برچوق
حکمدارلر اولسیده مستبعد دکلدر .

§

﴿تقال﴾ — اغور ویمین طوتمق و برایشک خیر وشرینی استعلام
ایتک دیمکدر . فالک درلو درلوسی اولور ازجمله نیتله محکف شریفی
آچوب صاغ طرف صحیفه سنک یدنجی سطرینی و بوندن یوقاری یدی ورق
آچوب آنکدخی صول طرف یدنجی سطرینی وابتدای صحیفه دن یدی ورق
اشاغی کی صحیفه نک دخی یدنجی سطرینی ضبط وقرائن ایتلی ومعانی
منیغه سیله عامل اولمی بسمله کلورسه سعادتدر .

کذلک بر بندن قیصه جه اوچ سطر نقطه دوکلی ودوکرکن هر برسطرایچون
برر اخلاص شریف اوقوملی وسکزر سکزر طرح ایتلی اگر برقالورسه

۱ قریباً مطلوب حاصل اولور ومسرت قلب ظهوره کلور .

۲ رجوع وصبر ایجاب ایدر .

- ۳ مشتق‌سز حصول مرام میسر د کادر و حفظ لسان لازمدر .
 ۴ زور ایله اولمز لکن صبر و طبیعتنه ترکله اولور .
 ۵ قریباً حصول مطلب میسر اولور و خیر و سعادت ظهوره کاور .
 ۶ خیر و سعادتله حصول مطلب میسر اولور .
 ۷ مقصد یقیناً و فعلاً حاصل اولور .
 ۸ شروعی خیر و حصولی میسر اولور .

کذلک مصحف شریفی نیتله آچوب صاغ طرف صحیفه سنک یدنجی سطرینک
 ابتدای حریفه نظر اولنملی (د ز س ص ع غ ل ن ه لای) اکر اشبو
 حرفلردن بری تصادف ایدر ایسه نیت ایدیلان شیدن رجوع واستغفار
 و تصدیق اتملی و اکر دیگر حرفلردن بری تصادف ایدر سه خیر و منفعت
 اولدیغندن اول ایشه همان تثبث ایدلملی . کذلک قاضی القضاة جمال الدین
 محمد بن عبدالله ناشرینک بر کذاری اولان اشبو

۱	۳۵	۳۴	۳	۳۲	۶
۳۰	۸	۲۸	۲۷	۱۱	۷
۲۴	۲۳	۱۵	۱۶	۱۴	۱۹
۱۳	۱۷	۲۱	۲۲	۲۰	۱۸
۱۲	۲۶	۹	۱۰	۲۹	۲۵
۳۱	۲	۴	۳۳	۵	۳۶

(کافی) و فتنک اوزرینه مغمض العینین اولدیغک حالده بلا قصد پارماغی

باصق ايله دخی تفأل اولور اکر پرمق چفت رقم اوزینه تصادف ایدرسه
 ط سعد اتمزه نحس عد اولنور .

§

﴿تقتازانی﴾ — سعدالدین کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿تفریح الکروب فی تدابیر الحروب﴾ — چرا کسه مصریه دن
 سلطان برقوق نامنه تألیف ویکرمی فصل اوزرینه ترتیب اولنش برفن حرب
 کتابیدر که بونک بوزمانده بيله ارباب مطالعه یه فائده بخش اوله جغی بی اشتباهدر .

§

﴿تفسیر﴾ — علی طاقه البشریه و بر مقتضای قواعد عربیه
 معنای نظم جلیل قرأندن باحث بر علمدر مبادیسی علوم عربیه و اصول کلام
 و اصول فقه وجدل و سائر هدن عبارت اولوب بوندن غرض معانی نظم
 کریمی معرفت و فائده احکام شرعیه یی علی وجه الصحه استنباطه حصول
 قدر ندر .

صحابه کزین رضوالله تعالی علیهم اجمعین حضراتندن علم تفسیرده شهرت
 آلانرا اولا خلفاء راشدیندر و انلردن صکره ابن مسعود و ابن عباس و ابی بن کعب
 الاکبر و زید بن ثابت و ابو موسی الاشعری و زبیر بن عوام و انس بن مالک
 و عبد الله بن عمر و جابر بن عبد الله و عبد الله بن عباس و عبد الله بن زبیر
 و (تابعیندن) سعید بن جبیر و حسن بصری و عطاء بن ابی رباح و عطاء بن
 ابی میسره و ضحاک بن مزاحم حضراتیدر .

متقدمین و متأخریندن علم تفسیرده شهرت شایعه قرآنمش و اولبابده نیجه
 آثار مفیده و کتب شریفه تألیف انلش دهاپک چوق ذوات وار ایسهده
 جهل سنک تحریری بوراجه قابل اولمدیغندن ال مشهور لرندن بعضیلر نیک
 درجیله اکتفا اولندی .

§

﴿تفسیر ابن جریر﴾ — امام طبری حضرتلر نیک اثریدر .

(تفسیر ابن العربی) — شیخ محیی الدین عربی حضرتلر نیک . مشار الیه
 بو تفسیری مسالک متصوفین و دیگر بر تفسیری دخی اسلوب مفسرین اوزره
 تحریر بیور مشدر .

(تفسیر ابن کثیر) — ارن جلد — (۱۳۷۲ م و ۷۷۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن حافظ اسماعیل بن عمر الدمشقینک . بونده احادیث نبویه و آثار مسنده سائرہ دخی محرردر .

(تفسیر ابن کمال) — (۱۵۳۳ م و ۹۴۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن فاضل علامہ کمال پاشا زاده شمس الدین احمد بن سلیمانک . (والصافات) سورہ سنہ قدر تحریرہ موفق اولمشدر .

(تفسیر ابن منیر) — اون جلد — (۱۳۳۲ م و ۷۳۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن شرف الدین عبدالواحدک .

(تفسیر ابن نقاش) — (۱۳۶۱ م و ۷۶۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن شمس الدین محمد بن علینک . مشار الیہ بوکتابی یازار ایکن کتب سائرہ دن حرف واحد اخذینہ روی احتیاج کوسترمامشدر .

(تفسیر ابواللیث) — (۹۹۳ م و ۳۸۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن نصر بن محمد السمرقندینک . بوکتاب (۱۴۵۰ م و ۸۵۴ هـ) تاریخنده ابن عربشاه معرفتیلہ ترکیبہ دخی ترجمہ اولمشدر .

(تفسیر اصفهانی) — (۱۱۴۰ م و ۵۳۵ هـ) تاریخنده وفات ایدن امام ابوالقاسم اسماعیل بن محمد فضل یتیمک . اوتوز جلدی جامع اولان (تفسیر جامع) واون جلدی حاوی اولان (معتمد) ودرت جلدی جامع اولان (ایضاح) واوچ جلدی جامع اولان (موضح) نام تفسیر لر دخی مشار الیهکدر .

(تفسیر بخاری) — صحیح مؤلفی امام بخاری حضرتلرینک . تفسیر کبیر دخی مشار الیهکدر .

(تفسیر بدر الدین) ایکی جلد — (۱۴۲۰ م و ۸۲۳ هـ) تاریخنده مصلوباً اعدام اولنان محمود بن اسرائیل قاضی سماونہنک ،

(تفسیر بقی) — (۸۸۹ م و ۲۷۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن مسند صاحبی امام حافظ عبدالرحمن بقی قرطبینک .

(تفسیر بیضاوی) اصل اسمی (انوار التنزیل) — قاضی بیضاوی حضرتلرینک .

(تفسیر بیہقی) — (۱۱۴۹ م و ۵۴۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابوالحسن

مسعود بن علی بهیقنک . مشار الیه (فخر الزمان) لقبیله معروف ایدی .
(تفسیر تبیان) — ترکیه — (۱۳۷۱ م و ۷۷۳ هـ) تاریخنده وفات
ایدن حضرت بن عبدالرحمن ازدینک .

(تفسیر جامی) — فاضل مشهور نور الدین عبدالرحمن بن احمد جامی
حضرتلرینک .

(تفسیر جلالین) — علامه جلال الدین محمد بن احمد محلی بونی غایت
مختصر و مفید اوله رق سوره (اسراء) به قدر یازوب وفات ایلدیکندن
جلال الدین عبدالرحمن بن ابوبکر سیوطی حضرتلری اکیلنه همت
بیورمشدر .

(تفسیر جامی) — (۱۵۲۶ م و ۹۲۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن شیخ
جمال الدین اسحق قرمانی حضرتلرینک . مشار الیه بو کتابده قرآن کریمی
سوره (مجادله) دن نهایتنه قدر اون وجه اوزره تفسیر بیورمشدر .

(تفسیر راغب) — (۱۱۰۶ م و ۵۰۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن فاضل
علامه ابوالقاسم حسین بن فضالک . مشار الیه راغب اصفهانی دیمکله
مشهور و کتابی مفسرین کرامه مأخذ ایدی .

(تفسیر رشیدی) — (۱۳۱۸ م و ۷۱۸ هـ) تاریخنده وفات ایدن جامع
صاحبی خواجه رشید الدین فضل الله بن ابی الخیر الهمدانی حضرتلرینک
مشار الیه سلطان ابوسعیدک و زراسندن ایدی .

(ضیاء القلوب) — شهرتی (تفسیر رازی) — (۱۰۵۵ م و ۴۴۷ هـ)
تاریخنده وفات ایدن ابوالفتح سلیم بن ایوب رازینک .
(تفسیر علی القاری) — (۱۶۰۱ م و ۱۰۱۰ هـ) تاریخنده وفات ایدن

نور الدین علی بن محمد القاری الهروینک .

(تفسیر قزوینی) — اوچیوز جلد (ابویوسف) قزوینی حضرتلرینک .
(تفسیر قلاقل) — (۱۵۰۱ م و ۹۰۷ هـ) تاریخنده وفات ایدن علامه
محمد جلال الدین بن اسعد صدیق دوانی نک . مشار الیه بو کتابده (قل)
ایله ابتدا ایدن سوره (کافرون) و (اخلاص) و (معوذتین) ی تفسیر
ایتمشدر .

(تفسیر کبیر) — امام فخر الدین محمد بن عمر الرازی حضرتلرینک .

مشار اليه اشبو تفسير شريفى تكميل ايده مديکندن (۱۳۷۵ م و ۷۷۷ هـ)
تاريخنده وفات ايدن شيخ نجم الدين احمد بن محمد قولى حضرتلى برتکمله
تصنيفنه همت بيورمشدر .

(تفسير محمديه) — فارسى (۱۴۷۰ م و ۸۷۵ هـ) تاريخنده وفات ايدن
مصنفك شيخ علاء الدين على بن محمد شاهرود بسطامينك . مشار اليه
بونى سلطان محمد ثانى حضرتلرينك امرياه ادرنده يازمشدر .
(مفاتيح العلوم) ايکى جلد — امام فخر الدين محمد بن عمر الرازى
حضرتلرينك .

(مواهب العليه) فارسى — حسين واعظ حضرتلرينك تفسير مختصرى .
بونى (۱۵۷۴ م و ۹۸۲ هـ) تاريخنده وفات ايدن ابى فضل بن ادریس
بدليسى تركجهيه ترجمه ايتشدر و کندوسنك دخی (جواهر النفسير) نامنده
ديكر براترى واردر .

(تفسير منشى) — (۱۵۹۱ م و ۱۰۰۰ هـ) تاريخنده مدينه منورهده
وفات ايدن محمد بن بدر الدين صاروخانى نك . بونده قرائت حفصى
دخی بيان ايدر .

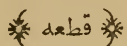
(تفسير نجم الدين) — اون ايکى جلد — (۱۲۸۲ م و ۶۸۱ هـ)
تاريخنده شهيداً وفات ايدن احمد بن عمر خيوقينك . (۱۲۴۸ م و ۶۴۶ هـ)
تاريخنده وفات ايدن بشير بن ابى بكر بن حامد تبريزينك دخی بونامده اوج
جلد برتفسيرى واردر .

(تفسير هندى) — (۱۹۵۱ م و ۱۰۰۰ هـ) تاريخنده وفات ايدن شيخ
فيض اللهك . بوتفسير حروف مهمله ايله محرردر .
(تفسير حافل) — سكرسان جلدی جامعدر (جمال الدين) كلمه سنده
نظر بيوريله .

(در المنثور) اوج جلد — (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ هـ) تاريخنده وفات
ايدن جلال الدين عبد الرحمن بن ابى بكر السيوطينك .

(كشاف) — (۱۱۴۳ م و ۵۳۸ هـ) تاريخنده وفات ايدن علامه ابى
قاسم جار الله محمود بن عمر زحشرينكدر . ابن خلكانده زحشرى
معتزلى الاعتقاد ايدى حتى بوكتابى حين تأليفده خطبه سنى (الحمد

لله الذي خلق القرآن) يازديغي حالده ناسدن كوردیکی طعن وتشنيعه بناءً
(الحمد لله الذي جعل القرآن) عباره سینه تحویل ایلدی (حالبوکه) (جعل)
لفظی دخی عندلرنده ینه خلق معناسنه مستعمل ایدی دیو محرردر .
هرنه ایسه علامه مومی الیهک شو اثری حقیقه شایان تقدیر بر اثر اولوب
حقنده دخی قطعه آتیه عرییه وارد اولمشدر .

ان التماسیر فی الدنيا بلا عدد ✽ وليس فيها لعمرى مثل كشافی
ان كنت تبغى الهدى فازم قرائته ✽ فالجهل كالداء والكشف كالشافي
(معالم التنزيل) — (۱۱۲۲ م و ۵۱۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن محی
السنه ابی محمد حسین بن مسعود غرادر بغوینک .
(کشف الاسرار) فارسی — (۱۳۶۵ م و ۷۶۷ هـ) تاریخنده وفات
ایدن شیخ علامه مسعود بن عمر تفتازانینک .

§

تفایس ✽ — روسیه ده کرجستان و قاققاسیه ولایتینک
مرکزیدر (کر) یاخود (قور) نهری شهرک اورته سندن جریان
ایدر واهالیسی اوتوز بیک تخمین اولنور (۱۸۳۰ م و ۱۲۴۶ هـ)
تاریخندن اول دهاز یاده اولدیگی حالده ظهور ایدن و باعلتی ثلاثانی
تلف ایشیدی بوراده روم وارمنیرک اسقف دارلری و محکمهلری و بر
ارمنی مکتبی واردر و تجارتی ایچه ایلرولمشدر و خارجنده ایلیچه
اولدیغندن سبجاق مملکت معناسنه اوله رق تقلیس نامی و یرلشدر بوراسی
طقوزنجی عصر میلادیده کسب اهمیت ایلدیکنندن کرجستان خانلری
مقر حکومت اتخاذ ایلدی واون ایکنجی عصر میلادیده جنکیز خان
خیلی یرلرینی خراب ایتدی (۱۵۷۶ م و ۹۸۲ هـ) تاریخنده دولت علیه
طرفندن (لالا مصطفی پاشا) قومانداسیله کوندریلان عسا کر عثمانیه
عجملره ایتدیکی چلدر محاربه سنی قزاندیگی متعاقب کرجستان خانی کنج
(منوجهر) یاخود سیون کوردیکی تضییق اوزرینه والده سنک اخطاریله
و برادری (غور غور) ایله اردوی همایونه کلوب اسلامی قبول و سنوی
یوز بیک دینار ویره جکنی تعهد و اوغلنی رهن اعطا و جایه دولت علیه یی

رجا ایلدیکندن بلواققه ملکی اولان قفلیس وشیکی وارش و شماخی و تیمور
قیو کندوسنه ترک اولندی و (۱۷۹۵ م و ۱۲۱۰ ه) تاریخنده ایران
شاهی (اغا محمد خان) تخریب واستیلا ایتدی و (۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ ه)
تاریخنده روسیه کرجستانده او یغونمزلق وار اهاالی روسیه تابعیتی
استه یور دیه رک بی محابا قفلیسه کیروب تصرفی اعلان ایلدی و بوضورتله
دولت علیه جایه سندن چیقدی.

قفلیس اهاالینک برازی مسلماندر و بر جامعلری وارددر.

§

﴿تقالی ارنی﴾ — اوستریا زادکان و اصحاب املاکندن بر پرئسدر.
اوستریا دولتی بونک بعض املاکنی ضبط و اعتبارینی کسر ایتدیکنه بناء
اویچ سنه محاربه و دولت عسکرینه مقاومت ایدوب صکره یعنی (۱۶۸۱ م
و ۱۰۹۲ ه) تاریخنده دولت علیه نک جایه و معاونتی رجا ایلدی و دولت
علیه دخی بجارستان وسطی و یوده سی عنوانیه بالقبول صدر اعظم
قره مصطفی پاشایی ایکی یوز یکریمی یک عسکر ایله امدادینه کوندردی
و مومی الیه بوسایه ده اوستریا دولتنه غلبه ایدوب ایکنجی سنه و یانه نک
ایکنجی محاصره سنده برابر بولندی لکن اوستریا دولتنک نشر ایتدیکی
عفو عمومی مومی الیهی طرفدارلرندن ایردیغی کبی بر آرهلق دولت علیه نک
نظرنندن دخی دوشدیسده (۱۶۹۰ م و ۱۱۰۲ ه) تاریخنده سلطان
(سلیمان) خان ثانی حضرتلری طرفندن ینه (ترانسیلوانیا) و یوده سی
و مؤخرأ بجارستان قرالی تعیین ایدیلهرک خیلی ایشلر کوردیرلدی و
طقوز سنه صکره تنظیم اولنان قارلویچ مصالحه سی ایجابجه درسه عاده
کلوب سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلرینک امریله ازمیدده تخصیص
اولنان چفتلکه ارسال و اوراده اخر عمرینه قدر اعزاز و اکرام اولندی.
و یانه نک برنجی محاصره سی (۱۵۲۹ م و ۹۲۶ ه) تاریخنده در.

§

﴿تقسیم اراضی﴾ — بر مملکتک منتظم خریطه سنی تنظیم
و ترسیم ایتک و داره نصف النهاردن بر مقدار قوسک حولنی اوچلمک
کبی عملیات جسیمنک قواعد و اصولندن بحث ایدر بر فندر بونک

اساس عملياتى دخی (نیرنکی) دیلان مثلثی تشکیل ایتکدن یعنی ارض اوزرنده هر قنغی ایکی محلاک بر برندن بعد مسافه سنی تعیین ایتک ایچون مذکور محالری قاعده تعبیر اولنان وزاویه لری الات مساحه ایله علی التوالی حساب و تقدیر ایدیلان دیگر مثلث واسطه سیله مساحه اولنش بر ضلعه ر ب ط ایتکدن عبارتدر .

§

﴿تقطیر﴾ — مایعاتی اولاً حرارت واسطه سیله بخاره قلب وثانیاً برودت واسطه سیله تکرار مایع حالته ارجاعه دینور تقطیر اکثر مایعاتی بخار ایتیمان مواددن و یا خود بعض موادی سرعتله بخار ایدن مواد سائرهدن تفریق ایچون یاپیلور تقطیر عملیاتده مستعمل اولان آلت (امبیق) اولوب بونی عربلرک ایجاد ایتش اولدقلى مشهوردر شمى کیمیا کرلر غیر قابل بخار اولان مواد عضویه و حیوانیه نك حرارت واسطه سیله تحلیلنده ده تقطیر اطلاق ایتکده درلر .

§

﴿تقطیع﴾ — علم عروض اصطلاحاتندن اولوب هر بیتك اجزاسنی بولندیغی اوزانه نسبتله تفریق دینور فائده سی ایسات و اشعارك قنغی بحرله منسوب اولدیغی اشعاردن عبارتدر مثلاً (وطن مألوف اولانلر بی سبب ترك دیار ایتز - ضرورتسز جهانده کیمسه غربت اختیار ایتز) بیاتی (وطن مألوف) مفاعیلن (ف اولانلر بی) مفاعیلن (سبب ترك) مفاعیلن (دیار ایتز) مفاعیلن - (ضرورتسز) مفاعیلن (جهانده کیم) مفاعیلن (سه غربت اخ) مفاعیلن (تیار ایتز) مفاعیلن (دیلهر ترك تقطیع اولندیغی صورته بحر هزجندن اولدیغی اکلاشیلور . بعض ترك شعرا سنك بو باده بر طرز مخصوص دیکری ده اولدیغی ایشیدلشدر اوده مثلاً (طفل نازیم اونوتام سنی - آیلر کونلر دکل چکرسه ییلار) بیتك موزونیتی بیلمك اوزره (طف . ل . نا . ز . نى . نم . او . نوت . مام . س . نى - آى . لر . کون . لر . د . کل . ك . چر . سه . ییل . لر) صورته بالقطیع مصراعرک اون برر عدد ضرباته تقسیم قلمسیدر .

§

﴿ تقويم ﴾ — بر سندهك شامل اولديغى ايامك اسايىع وشهورة تقسيمى ونير يندن شمسك طلوع وغروبى ساعاتنى وقرك طلوع وغروبى ساعاتيله صفحاتنى وايام مباركه ووقوعات مشهوره يي ييلدير مك اوزره ار باب زيج ونجوم طرفرلندن ترتيب اولنان جداول مخصوصه يه دينور وياخود عموميت اوزره ازمهك تقسيماتنى تنسيق ايچون قبول اولمش اولان اصول وقواعدك هيئت مجموعه سنه اطلاق اولنور.

هر ملت ازمه يي تقسيم ايچون مقتضى اولان وسائط طبيعيه يي آثار وعلامت سماويه ده تحرى ايدرك على العموم تقويملر يي شمس وياقرك دور وحركتلر يه كوره ترتيب ايتشلردر.

ايك اول تقويم شمسي يي مصر لولر استعمال ايتديلر چونكه نيك فيضان موقتك هر سنه انقلاب صيفي يه مصادف اولسى جهتيله شمسك انقلاب صيفيدن مرورى علامته انلر دقت ايتكه مجبور اولمشلر ايدى .
بناء عليه بر سنه شمسيه يي اوتوزر كوني شامل اولق اوزره اون ايكي آيه تقسيم ايدوب سنه كامله يي ۳۶۵ كون اعتبار ايتجربيله ۲۴۲ و ۳۶۵ كون وساعتدن عبارت اولان سنه مدار يدن بر كونك ربغندن زياده سنى ترك واهمال ايتشلر ديك اولور .

(۵۵۵۰ خ) تاريخنده يعنى ميلادك قرق درت سنه مقدمنده (ژول سزار) نام قرال تقويم قرينك ازمه حساباتنده كوريلان قاربشقلغنى اصلاح ايچون اسكندريه لى (سوسپترنى) نام ذاتى مأمور ايتدى ومومى اليه دخى بر سنه يي ۳۶۵ و ۱/۲ كون اعتبار ايتاش ايسه ده عدد ايامك كسرلى اولسى محذوردن سالم اوله ميه جغندن سنين عاديه ۳۶۵ كون اعتبار اولنورق بهر سنه ترك اولنان ربغ كونك دردنجى سنه يه ضمه وبومناسبتله دردنجى سنهك ۳۶۶ كون اولسهنه وبوكونك دخى بعض مناسبات مذهبيه دن اوتورى مارتدن اول كلان آيه ضم اولنسنه قرار ويرمش واو سنه يه دخى سنه كيسه ديمشدر .

مؤخراً ژولين نام ذات دخى بر سنه يي (۳۶۵ و ۲۵) كون اعتبار ايدرك تقويمك اصلاحنه قيام ايلديسه ده بونده دخى (۱۰۶۰۷۷۳۶) كسرى فضله اولوب بوفضله ده تراكم ايده ايله ايلروده بر مشكلات حصولنى مؤدى

اوله جغندن پاسقالیه کونک تعیینی ضمننده (ازنیق) ده عقد ایدیلان
 جمعیت روحانیه اعتدال ربیعینک عقد جمعیت سنه سی اولان ۳۲۵ سنه
 میلادیسنده اولدیغی کبی مارتک (یکرمی برنده) اعتبار اولمسنی تحت قراره
 آلمش فقط ۱۵۸۲ ده یعنی شوقاردن ۱۲۵۷ سنه صکره خطا (۹)
 کونه بالغ اولوب اعتدال ربیعینک دخی بالطبع مارتک (اون برنده) اولمی
 لازم کله جکی اکلاشلش اولمغله نهایت اون اوچنجی (غرغوار) نام پایا
 ۱۵۸۲ سنه سی تشرین اولی دردینک اون بشی اولق اوزره معتبر اولمسنی
 و مرور سنین خطا تکرر ایتماسیچون درت یوز سنه ده اوچ کیسه نك
 حذف اولمسنی اصول اتخاذایتدیر مشدر.

عجملر ایسه (غرغواردن) اول ایام کیسه مسئله سنی حل ایتشلر ایدی
 شویله که هر ۳۳ سنه نك اولکی یکرمی سکر سنه سنه سنه غرغوار تقویمی
 مثلوه دردننجی سنه سنه و باقینک دخی بشنجی سنه سنه برر کون
 ضم ایدوب ذکر اولنان هر اوتوز سنه نك ۴ و ۸ و ۱۲ و ۱۶ و ۲۰
 و ۲۴ و ۲۸ و ۳۳ سنه لرینه سنه کیسه دیهرک اوتوز اوچ سنه نك
 ایامی $۳۶۵ \times ۳۳ + ۸$ دیو حساب ایلدیلر بو حالده بر سنه ۳۶۵
 و $\frac{۸}{۳۳}$ کون دیمک اولدیغندن ۶۲۵۰ سنه ده انجق برکون خطا واقع
 اوله جغنی اکلاشلدی.

§

﴿تقویم الادلة فی الاصول﴾ — (۱۰۳۸ م و ۴۳۰ هـ) تاریخنده
 وفات ایدن قاضی ابی زید عبیدالله بن عمر الدبوسینک اثریدر. بونک
 اوزرینه فخر الاسلام علی بن محمد البردونی دخی بر شرح یازدی.
 ﴿تقویم الادویه المفردة﴾ — فیلسوف ابراهیم بن ابی سعید
 الطیب المغربینک بش یوزاللی عدد ادویه بی جامع جدولیدر.
 ﴿تقویم الالسنه﴾ — ابی محمد قاسم بن محمد الاصفهانی نك.
 ﴿تقویم البلدان﴾ — جغرافیه (۱۳۳۱ م و ۷۳۲ هـ) تاریخنده
 وفات ایدن ملک المؤید عماد الدین اسماعیل الایوبینک.
 ﴿تقویم التواریخ﴾ — کاتب چلبی مرحومک مختصر.

§

﴿ تقی الدین ﴾ — بن عبدالقادر التیمی — علماء متأخریندندر وفاتی (۱۵۹۶ م و ۱۰۰۵ هـ) تاریخنده در (طبقات السنیة فی تراجم الحنفیة) نام کتابی بوذات تألیف ایتدی .

§

﴿ تکروریه ﴾ — افریقا قطعه سنده کینه وسنگامبیا وصحرای کبیر ایله (قوردوفان) بیننده واقع سودان شمالینک اسمیدر . بوکا (وانیقریت) دخی دیرلر .

§

﴿ تکریت ﴾ — بغداد ایله موصل اره سنده بربلده نك اسمیدر . بو شهری وقت جاهلیتده رؤسای عربدن کلیم وائلك قزی تکریت بنا ایتدیرمش و (شریع) نامیله شهرت بولمش ایدی . حالا موجودومعروف اولان دیاربکر دخی برادری بکربن وائلك بنا کرده سیدر بعض کتب تواریح وجغرافیاده محرر اولدیغی اوزره دیاربکره (دارا بگرد) ویاخود (دارا بگرد) دینلسی وبنانك عجم شاهلرندن برینه نسبت اولنسی صحیح دکلدر .

§

﴿ تکریری نور ﴾ — آسیا قطعه سنك وسطنده کائن تبت اراضیسینك چین دولتی جایه سنده بولنان قسمنده جسیم بر کولدر بوکوله بر کوچک نهر آققده اولدیغی کبی کول دخی بر ایاقله (براهماپوتر) نهرینه آققده در .

§

﴿ تکساس ﴾ — امریقای شمالی حکومتات مجتمعه سنندن بریدر . مکسیقا کورفرینك طولاً ماطالنده واقع اولوب شمالاً کندوسنی هند و (تریواری) ایله ارقانساندن تفریق ایدن (ردربور) شرقاً (لویزیان) غرباً وجنوباً مکسیقا و مکسیقا کورفری ایله تحدید اولنور ایکوز بیکی اسیر اولق اوزره التی یوز درت یك نفوسی حاوی و مرکز اداره سی (اوستن) شهریدر . جهت غریبه سنی تشکیل ایدن (سان ساباسیرا) مستثنا اوله رق اشبو ناحیه محصولدار بروأسع صحرادن عبارت اولوب (ربودل نورت) نهری وسائر انهار واسطه لریله اسقا اولنور و سواحلنده کی یتاقلری بولنور هواسی لطیف وصاغلام اولوب کوزل چایرومرعاری

و چام و سروی و میشه اغاجلری ایله مالا مال متعدد اورمانلری وارد
شکر قامشی پموق توتون مصر محصولاتى غایت برکتلى و بولدر بولدرن
بشقه اراضیسی متعدد شمندوفر خطرلیله چیزلشدرد .

تکساس مقدا (مکسیقا) اداره سی التنده بولندیغی حالده (۱۸۲۹ م
و ۱۲۴۵ هـ) تاریخنده رفع لوای قیام ایدرک التی سنه صکره (سان فلیپ)
شهرنده بر حکومت موقتّه تشکیل ومؤخرأ سان ژاسنتو کنارلری قربنده
و (۱۸۳۶ م) تاریخنده مکسیقالیلره چالدقلى دیگر بیوک غلبه اوزرینه
استقلاللرینى بتون بتون تأمین ایلشلدرد اشبو جمهوریت جدیده تاریخ
مذکوردن برسنه صکره حکومتات مجتمعه ومؤخرأ فرانسه طرفندن تصدیق
ایدلدى . حکومت برسانتو و برمبعوثان قاره سیله اداره اولنهرق قوه
اجرائیه اوچ سنه ایچون منتخب رئیسه راجعدر .

§

﴿ تکسل اطه لری ﴾ — فلنک ممالکی داخلنه کیرمش اولان
(زویدرنده) کورفزینک مدخلنده و برقوس دائره شکنده واقع اطه لریک
اسمیدر اک بیوکلری اولان اصل تکسل اطه سی جوارنده (۱۷۱۴ م
و ۱۱۲۶ هـ) تاریخنده وقوعبولان برمحاربه ده برالای فرانسه سوارسی
بوزلرله احاطه اولنش بریلو فلنک دونماسنى ضبط ایتشدرد .

§

﴿ تکعیب ﴾ — علم حسابده بر عددی ایکی دفعه کندی نفسنه
ضرب ایتمه دینور مثلاً (اون) عددی تکعیب یعنی ایکی دفعه نفسنه
ضرب اولندقدّه حاصل ضرب (یک) اولور و بوکا اعدادک اوچنجی
قوته رفعی دخی دینه ییلور .

§

﴿ تکفور ﴾ — ارمیجه صاحب ملک ووالی معناسنه اولان تقاووردن
مأخوذدر ننه کیم استانبول تکفوری و تکفور سرایی دیلور . (تکور)
دخی یازیلور .

§

﴿ تکفور طاغی ﴾ یاخود (تقاوور طاغی) — ادرنه ولایتی

داخلنده وکایولینک شرق شمالیسنندن طقسان یدی کیلو مترو بعدنده و مرمه دکزی ساحلنده برکوزل شهردر وایچیجه تجار تگاهدر و اهالیسی یکریمی یکریمی بشیک راده سنده در و نام صحیحی (ردو صحیق) در حالا ملل سائر (رودستو) دیرلر . و قتیله بوراده پک چوق ارمی ساکن اولدیغنه و جوارنده تقاوورلری بولندیغنه بناء تقاوور طاغی دنیلوب صکره تکفور طاغی زبازدا اولشدر بوراسنی (۱۸۲۹ م و ۱۲۴۵ هـ) و (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) تاریخلرنده روسیه استیلا ایدوب ینه ترک ایلدی .

§

﴿ تکه ﴾ — قونیه ولایتی داخلنده برسناق اسمیدر و مرکزی (انطالیه) شیریدر (انطالیه) کله سنه نظر بیوریله دولت سلجوقیه (اووچ) بکلرندن (تکه بک) و قتیله انطالیه و استانوس و قره حصار و ملحقاتی ایالتنده امارت ایتدیکی ایچون ایالت مذکوره یه (تکه ایلی) دینلش و صکره تکه بک سلاله سنک ایلی اورالردن کسدریلوب یالکز (تکه) نامی قالمشدر .

§

﴿ تألیص المفتاح ﴾ — (۱۳۳۸ م و ۷۳۹ هـ) تاریخنده وفات ایدن خطیب دمشق محمد جلال الدین بن عبدالرحمن قزوینی نام علامه نیک علم معانی . بیان . ویدیعی مشتمل استنادکاه علما اولان متن مشهور فضائل مأثوریدر . باشلوجه شرحلری (۱۳۴۴ م و ۷۴۵ هـ) تاریخنده وفات ایدن محمد بن مظفر خطیبی الخلیفینک (مفتاح تلخیص المفتاح) و (۱۳۸۹ م و ۷۹۲ هـ) تاریخنده عازم سعادتخانه بقا اولان علامه سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانینک (مطول) و (مختصر) ناملرنده کی آثار مرغوبه لریدر اشبو مطول اوزرینه دخی علامه سید شریف وفاضل محقق ابی القاسم بن ابی بکر البیثی السمرقندی و میرزا جان حبیب الله شیرازی و مصلح الدین محمد لاری و علاء الدین بسطامی کی برچوق ذوات مکمل و مدون حاشیه لر یازمشلردر .

(تلخیص جامع الکبیر) — (۱۲۵۴ م و ۶۵۲ هـ) تاریخنده وفات ایدن امام کمال الدین محمد بن عباد الخلاطینک فروعه دائر یازدیغی مجموعه در .

(۱۳۳۰ م و ۷۳۱ هـ) تاریخنده وفات ایدن امیر فارسی علاء الدین علی بن بلبانک (تحفه الحریص) ی و علامه هرونسک (تنویر) و (تمحیص) نام کتابلری جله شروحاندن اولوب بونلردن بشقه (۱۴۳۰ م و ۸۳۴ هـ) تاریخنده وفات ایدن علامه شمس الدین محمد بن حزه الفناری و امام ابی عصمه و مسعودی کبی افاضل علما دخی شرح ایتشلردر .
(تلخیص الآثار فی عجایب الاقطار) — عبدالرشید بن صالح باکونیک اقالیم سبعة اوزرینه مرتب اثریدر .

(تلخیص اقسام مذاهب الانام) — (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابو الفتح محمد بن عبد الکرم شهرستانینک علم کلامه دائر اثر مالا کلامیدر .

§

﴿ تلسقوپ ﴾ — علم هیئت اربابنک رصداتده قوللاندقلری آیینله بیوک دوربینلرک اسمیدر . وعادیلری یعنی هرکسک قوللاندقلری کوچک دوربینلر اشیایی انکسار ضیا ایله کوستردیکی حالده اشبو تلسقوپلر انعکاس ضیا ایله کوسترمکده در .

تلسقوپ ایل اول (۱۶۰۹ م و ۱۰۱۸ هـ) تاریخنده میددلبورغده برکوزلکچئی ایجاد ایلدی نوتونک (۱۶۷۱ م و ۱۰۸۲ هـ) سنه سننده ایجاد ایلدیکی تلسقوپ بر بوری ونهایتنده عکس مقعر اوله رق یرلشدیرلش بر صندوق ایله برده بر آیینله مقعردن ونقطه احتراق اصلیمی اراسنه موضوع بر کوچک مستوی آییندن عبارتدر . مستوی آیینله صندوق محوریله (۴۵) درجه زاویه احداث ایدر و اشیای منعکسه رنکسز وغایت بیوک اوله رق مشاهده اولنور و اشیای مزبوره یه اصل دور بینک یان طرفنه موضوع بوری داخلنده کی خرده بین ایله باقیلور . هرشل نام اهل هیئتک قوللانیدیگی تلسقوپک بعد احتراقیمی ۱۳ متر و سطحی تربیعاً ۲۶۵۰ متر و ایدیسده شمیدیکی حالده پک جسیملری اعمال واستعمال اولنمده در .

§

﴿ تلغراف ﴾ — لسان یونانیده اوزاق معناسنه اولان (تله) ایله یازمق معناسنده قوللانیلان (غرافو) کله لرندن مرکب بر اسمدر . اسکی

زمانك تلغرافی بایراق و آتش و امثالی اشاراتله مخبره دن عبارت اولوب
ملل قدیمه دن سریانیلر و مصریلر و چینلور و میلاددن بشیوز سنه مقدم
ایرانلور و یونانلور مخبراتی اشارات مذکوره ایله اجرا ایدرلر و بدرجه یه
قدر اصلاح و اکلیلله اوغراشورلر ایدی .

یونانلورلر (ترووا) شهرینی اثنای محاصره لرنده آتش اشاراتیه مخبره
ایستدکاری و ماکدونیا قرالی فلیبک بو نوع مخبراتی اجراده کسب ملکه
و مهارت ایلدیکی و روما اردولری بیننده اوامر و تنبیهانک اجرایی ضمنده
(ژول سزار) طرفدن اشارات تلغرافیه استعمال اولندیغی روایات تاریخیه
ایله مستباندیر .

قرون وسطاده اهل صلیب رؤسا سندن (سن لوی) فلسطینه بولنان
فرقه لرله مخبره ایچون قرمزلی اطلسدن خاچواری اوچورتمدلر و هر بر نغمه سی
بر معنایه دلالت ایدر بوریلر استعمال ایتدی عربلر دخی بیراق و آتش
و فنارلر کشاد و اشعالیه مخبره ایلدی و اولنکی قره طاغ محاربه سنده طاغلیلر
آتش تلغرافی استعمال ایدرلر چارچابک طوپلانو (حسن خود) عسکرینه
غلبه چالیدی .

(۱۶۷۶ م و ۱۰۸۷ هـ) تاریخنده فرانسه انجمن دانش اعضا سندن موسیو
(آموتون) قله لر بناسی و اشارت لر کشیده سیله امر مخبراته ده دور بین
استعمالی اختراع ایلدیسده ده چوققلق مظهر قبول اوله مدیغندن تاریخ
مزبور دن یوز سنه صکره هانوره لی (برغ شتراسر) نام اهل هنر ذکر
اولنان اصول مخبره اساسی اوزرینه بر تلغراف اصولی ایجاد ایلدی .
وانکلتزه دولتی کمال ممنونیتله قبول ایدوب هنرور موسیو الیهه بشیپک لیرا
مکافات و یردی بو اصول (۱۷۰۳) تاریخنده فرانسه ده دخی قبول
اولندیسه ده یالکز آچیق هوارده و کوندزلری مخبره اولنه بیلدیکندن
نهایت (۱۷۴۳) ده فرانسه ده کیجه لری دخی مخبره اولنه بیلک اوزره
بر اصول تلغرافی ایجادینه مجبوریت کورندی و حتی محمد علی پاشا زمانده
(ابرو) نامنده هزارفن برارمنی معرقیله قاهره ایله اسکندریه بیننده دخی
اصول اخیره مذکوره اوزره بر تلغراف خطی انشا قلندی . واک صکره

تلغراف الکتریقی کشف اولمغله اسکی اختراعاتک بجهله سی حکمیز قالدی .
 بونی دخی الک اول (۱۷۷۴ م و ۱۱۸۸ هـ) تاریخنده جنوه لی (پساژ) نام
 هنرور یکر می عدد تل تمیدی ویکرمی حرفدن عبارت لاتین الفباسی ترتیبی
 ایله و برالکتریقی ماکنه سی واسطه سیله تحریک ایدلک اوزره ایجاد ایتیش
 و صکره لری بر المانیالو و برده اسپانیالو هنرور لر اصلاحنه همت ایلشردر
 تلغراف الکتریقی ابتدا باو پرا و بلجیقاده انشا و استعمال و بعده انکلتزه
 و فرانسه یه انتقال ایدوب شمدیکی حالده قطعات ارضک همان هر طرفنده
 استعمال اولمغده در .

ضیا بر ثانیه ظرفنده یتیش بیک ساعتک مسافه قطع ایتدیکی حالده قوه
 الکتریقیه نیک بوندن سرعتلی بر مسافه قطع ایلدیکی فنا تجربه اولنشدرد
 (الکتریقی) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿ تلماق ﴾ — جواهر یونانیه دن (ایتاکی) حکمداری (اولیس) لک
 اوغلیدر . پدری (۴۳۱۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک ایکوز سکسان
 سنه مقدمنده جواهر سائر ایله متفقاً ترووا محاربه سنه کتدیکی زمان اشبو
 تلماق بشکده ایدی اولیس محاربه یی اون سنه ده اکمال ایدرک عودتده درلو
 درلو فلاکتله اوغرا دیغی جهته ل ایتاکی یه عودت ایده مدیکندن مرقوم
 پدرینک غیبوبلنک یکر منجی سنه سنده پدرینی آرمغه چیقدی و اثنای سیاحتنده
 برچوق زحمتله دوچار اوله رق عودت ایدرکن پدرینی بولوب بیلمدیکی
 حالده بعض تهلکه لردن قورتاردی و برلکده ایتاکی یه کلدکلرنده پدری
 هر نقدر اسکی حکومتنه نائل اولدیسده بعض غرضکارلر تلماق سنک قاتلک
 اوله جقدر هاتف غیب بویه خبر ویردی دیو ذهنی افساد ایلدکلرینه
 و تلماق دخی ایشی اکلا دیغنه بناء پدر و وطنی ترک وهجرته مجبور اولدی
 و پدرینک وفاتندن صکره کلوب تأهل ایدرک بر قایچ اولاد دنیاه کتوردی .
 روما شهر و حکومتک مؤسسسی اولان (روموس) بونک سلاله سندن ظن
 اولمغده در .

مرقوم تلماق احوال و سیاحتی حقنده اولان مشهور رومان فرانسه لی
 (فته لو) نام ادیب معرفتیه یازلش و مرحوم کامل پاشا واحد و فیک پاشا

حضرتلرینک همتلریله ترجیهیه اولمشدر مومی الیه فنه لونک وفاتی
(۱۷۵۱ م و ۱۱۶۶ هـ) تاریخنده در .

§

﴿ تلمسان ﴾ — جزایره تابع (اوران) ولایتسده و اورانک غرب
جنوبیسنده و یوز اون التی کیلو مترو بعدنده و ساحل بحردن قرق سکز کیلو
مترو کیروده اون اوچبیک نفوسی جامع بر شهر شهیر در درونده اسلحه
فابریقه لری ویاغ و دقیق دکرمانلری و جسم استحکاملری و اطرافنده کوزل
بغچه لری وارد در .

تلمسان وقتیه غایت مهم بر مملکت اولوب بر مدت بر بریلرک و سکزنجی عصر
میلادیده ملوک ادارهسنگ و مؤخرأ موحدیولرک یدینه و (۱۲۴۸ م و ۶۲۶ هـ)
تاریخنده بنی عبدالود الرنات سلاله حکمرانیسنه انتقال ایتدی و بوسلاله
برارهلق فاس جایه سنده بولندیسده ینه اعاده استقلال ایدرک بر قایچ یوز
سنه حکومت سوردی و (۱۵۱۵ م و ۹۲۱ هـ) تاریخنده مشهور خیرالدین
بک ضبط ایدوب اومناسبتله دولت علیه تصرفنه کچدی و (۱۸۴۴ م
و ۱۲۵۰ هـ) تاریخنده فرانسلر جزایرله برابر ضبط و امیر عبد القادرک
اداره سنه و یروب سکزسنه صکره طوغریدن طوغری اداره تحتنه المشدر .

§

﴿ تلوت ﴾ — یهودیلرک اصول دینیهلرینه دأر اولان بیسوک
کتابک اسمیدر . تلوت ایکی اولوب برینه (تلوت پروشالمی) و دیگرینه
(تلوت بابلی) دیرلر و پروشالمی نك مفاهینی اکثر یهودیلر طانیسه مدقلرندن
بابلی بی معتبر طوتارلر . (تلوت پروشالمی) دخی ایکیدر برینی تخمیناً
(۴۵۲ یاخود ۱۹۰ م) تاریخنده خاخام باشی (راینوهقادوش) عبرانیجه
یازوب (شینه سدر و مشنا) تسمیه ایلدی و شرح و تفسیردن عبارت اولان
دیگری (آشه راب) یاخود (آشر) نام خاخام باشی بشنجی عصرده
بر چوق عالمیری جلب و جمع و کلدانی و عبرانی لسانلرینی خلط ایدرک
باشلایوب یکریمی اوتوز سنه ده تکمیل ایتدی و ایچنه مسائل فلسفیه و جبریه
و هندسیه دن دخی خیلی مسئله صوقدی و چله سی التی قسم اوزرینه التمش
جلده بالغ اولدی .

§

﴿تلمیح﴾ — فحوای کلامده بر قصه و یا خود مثله رمز و اشارت
ایتمکه دینور .

(نور فخر عالمه ایله توجه دائمًا)
(ماه قلبک ایده انکشت عنایت ایکی شق)
یتینده شق قر معجزه باهره سینه اولان رمز و اشارت کبی .

§

﴿تمام جیب﴾ — مثلثات مستویه ده مثلثلرک مساحه لرینی تقدیر
خصوصنده زوایا و اضلاع ینلرنده موضوع اولان نسبتلردن (قاعده تقسیم
عمود) نسبتنه اطلاق اولنور و برز اوینه نك تمامنك مماسنه (تمام مماسی)
و تمامنك قاطعنه (تمام قاطعی) و تمامنك سهمنه (تمام سهمی) دینلور .

§

﴿تمستوقلیس﴾ — (دیمستوقلی) کله سینه نظر بیور یله .

§

﴿تیمیری﴾ — علماء مصر قاهره دن ابوالبقا کمال الدین محمد بن عیسانک
شهرتیدر . و (کلمات الحیوان) نام کتابی (کتاب تیمری) دیه شهرت
بولمشدر کتاب مز بورده طقوز یوزدن زیاده حیواناتک طبایعی ذکر
و بیان اولنمغله نسخه لری اورویا کتبخانه لرنده حفظ و ترجمه اولنمشدر .

§

﴿تن﴾ — اورویای روسیده برنهرک اسمیدر بوده ترکیه آقار صو
معناسنه اولان (دنی) نك غلطیدر . (دون) کله سینه نظر بیور یله .

§

﴿تن ایپر﴾ — بسار ایاده واقع (اوزو) ایر ماغنك نام دیکریدر .
(دنی) ترکیه آقار صودیمك اولدیغندن (دنی پر) یازمق دها مناسب
اولور و منبعندن بحر سیاهه منصب اولدیغی محله قدر طولی نيك الی یوز
الی میل اعشاری تخمین اولنور .

§

﴿تنار﴾ — فرانسه کیمیا کرلرندن بر معروف ذاتر . بو ذات
بر چفتجینك اوغلی اولدیغی حالده تحصیل ایتدیکی فنون سایه سنده امور

سیاسیه متعلق بیوجک مأموریتلرده بولنوب (۱۸۲۵ م و ۱۲۴۱ ه) تاریخنده بارون عنوانه نائل اولدی .

بونک (اسیداسه تیک) یعنی سرکه روحی و (پروتوقسیددوفر) و (سولفور دارسنیک) و (پوناسیوم) و (سودیوم) کبی بعض اجزای معدنیه نیک کشفیات و اصلاحاتنده پیک چوق اقدام و غیرتی وقوعبولش و کیمیاہ دائر بالجلمله تحقیقاتنی مبین قلمه الدیغی کتابلر طبع ونشر اولنشددر . مومی الیه اشبو کشفیاتنی اثناسنده صنایعه دخی کرکی کبی خدمت ایتدی و بولندیغی مأموریتلرده خاطره کوکله باقیهرق اجرای وظیفه ایلدیکنندن هر کسک حسن نظر و توجهنی قراندی . وفاتی (۱۸۵۷ م و ۱۲۷۴ ه) تاریخنده در .

§

﴿تناسخیه﴾ — مجوسلرک و بعض فرق ضالہ نیک اعتقادات باطله لرنددر . بونلر ارواحک تناسخنه و بر جسددن دیگر جسده انتقلانه قائل اولورلر و انسانک ایتدیکی راحت و چکدیکی زحمت افعال سابقه سی اوزرینه مرتبدر یعنی بدن آخرده جزاسیدر و جنت و جهنم بوبنده در واعلای علین مرتبه نبوت و اسفل السافلین مرتبه حیانددر کبی بر چوق هذیانلر ایدرلر .

§

﴿تنافر﴾ — تکلم و تلفظی متعسر و مخارج و اصوات حروفی متنافر الفاظی جامع اولان جمله لردر . (فلان ذاتک قرب قبرنده حرب اولدی) کبی .

§

﴿تناسب﴾ — علم حسابده ایکی نسبتک بر برینه مساوی اولسنه دنیلور و بر نسبت ایکی حددن عبارت اولدیغنه بناء بر تناسب درت حدی حاوی اولمش اولور و بو حدلردن ایکی اولکیسنه مقدم اول و تالی اول وایکی صکره کیسنه مقدم ثانی و تالی ثانی دنیلور و هر مقدم کندی تالیسنه نسبت ایدیلور و بو مقدم اول ایله تالی ثانی به تناسبک طرفینی و تالی اول ایله مقدم ثانی به دخی و سسطینی تعبیر قلنور و حدلردن بری دائما مجهول اوله جفغدن مجهولک وضعنه کوره یاوسطین معلومین بر برینه ضرب و طرف

حریان ایتدیک حینده برتناسب ترتیبیله مجموه لک تقدیر فیتی قاعده سینه علم حسابده (تناسب مزدوجه) دربر مثلاً (۱) کون (۲۴) ساعت و (۲) ساعت (۱۲۰) دقیقه و (۳) دقیقه (۱۸۰) ثانیه اولدیغی حالده (۵) کون قاچ ثانیه ایدر دیو سؤال وارد اولسه اولاً سؤال مقادیر معلومه طرزنده

۱ کون = ۲۴ ساعت

۳ ساعت = ۱۲۰ دقیقه

۳ دقیقه = ۱۸۰ ثانیه

۵ کون = س ثانیہ

ياز یلوب ثانیاً ($1 \times 2 \times 3 \times 24 \times \times 120 \times 180 : 5 : س$) دیو
برنسبت تنظیم و بالمعمل ضرب و تقسیم اولنلر ق ($5 کونک = 432000$)
شانه اولدیغی جوانی و بر یلور .

355

تَنَاسُبِ هِنْدَسِيَه ﴿﴾ — هر قنچی بر (مضروب مشترک) و نام
اخر له بر (نسبت مشترکه) واسطه سیله ترایند و یا تناقص ایدن کیاته دینور
و یوکئاندن برنجینک ایکنجی به نسبتی ایکنجینک اوچنجی به وینه ایکنجینک
اوچنجی به نسبتی اوچنجینک درنجی به الخ نسبتنه مساوی اولور
و بوتعریفه کوره ۶ و ۱۲ و ۲۴ و ۴۸ . . . الخ کیتلری ایله ۴۸ و ۲۴
و ۱۲ و ۶ و ۳ . . . الخ کیتلری برر تناسب هندسی هیئتندن عبارت
اولوب بری ایکی فضل مشترکی ایله متراید بر (سلسلهٔ هندسیه علی الولا
مترایده) و دیگر ی نه ایکی نسبت مشترکه سیله متناقص بر (سلسلهٔ هندسیه
علی الولا متناقصه) دیمک اولور . ایمدی اشبو سلسله لره هر قاچنجی
حدّه قدر ججی مراد اولندیغی حالده ۳ + ۶ + ۱۲ + ۲۴ + ۴۸ + . . .
الخ وجهله یازیلوب نسبت مشترکه نك عدد حدود قوتنه رفعنك بر نقصانك
حد اوله ضربنك حاصلی - نسبت مشترکه نك بر نقصانی اوزرینه تقسیم
ایله استحصال اولنور مثلاً شوس سلسلهٔ اخیر ده درت حدی مجوعنك
استخراجی مراد اولندقدّه $\frac{1-(\frac{1}{2})^{10}}{1-\frac{1}{2}}$ = ۴۵ اولدیغی نمایان اولور .

55.

(تَش) یاخود (تکیش) — سلطان ملک شاہ سلجوقینک

برادر یدر و مخلصی تاج الدیندر مشارالیه مستولاً شام امیر مستقی اولوب
(۱۰۸۰ م و ۷۶۴ هـ) تاریخنده اقر باسندن سلیمان بن قتلومشک النذن حلبی
وروم دولتی یدندن طرسوسی حرباً ضبط ومؤخرأ رها و دیار بکر و اخلاط
و آذربایجان و همدانی دخی برر برر تسخیر و سلجوقیه شام شعبه سنی تشکیل
ایتدیهده برمدت صکره برادری ملکشاهک اوغلی سلطان (برقیاروق) ک
(ری) قربنده وقوعبولان مدافعه سنه مقاومت ایدهمدی و عاقبت طوتیلوب
اعدام اولندی .

§

﴿ تنظیمات خیریه ﴾ — ممالک محروسه شاهانهک حسن اداره سی
ضمننده وضع و تأسیس اولنه حق قوانین جدیدنک مواد اساسیه سی اولان
امنیت جان و مال و محفوظیت عرض و ناموس ماده لرینک و تعیین و یرکو
و ترتیب عسکر و سائر نک اجرایی اراده و تعهداتی مبین برقانون اصلیدر .
اشبهو قانونک نشر و اجرایی حقنده (۱۸۳۹ م و ۱۲۵۵ هـ) تاریخنده
شرفصادر اولان خط همایون بالجمله مأمورین شرعی و ملکیه و عسکریه
ورؤسای روحانیه و معتبران اهالی و اصناف کتخداری و سائر طوپیو
سرای همایونده و خرقة سعادت دائرة جلیله سی اوکنده واقع کلخانه
میداننده حاضر اولدق لری و سلطان (عبدالمجید خان) حضرت لری اوراده کی
قصر همایونک پنجره سندن ناظر بولندیغی حالده رشید پاشا معرقیله کرسی اوزرنده
قرائت اولندی و طوپلر آتیلوب اوراق مطبوعه سی نشر ایدلدی فی ۲۶ شعبان
و ۳ تشرین اول فرنکی

§

﴿ تنقیح الاصول ﴾ — (۱۳۴۶ م و ۷۴۷ هـ) تاریخنده وفات
ایدن قاضی علامه صدر الشریعه عبدالله بن مسعود محبوبی البخاریتک
فقه و اصوله دائر تألیف ایتدیکی کتاب بلاغت موصولدر . مؤلف
مومی الیه بوکتابنی (التوضیح فی غوامض التنقیح) نام اثر یله ده تشریح
ایش و مؤخرأ سید شریف جرجانی و امثالی فحول علما دخی پک چوق
شرح لر و حاشیه لر یازمش ایسه ده الک مکمل و معتبری علامه سعدالدین مسعود

بن عمر تفتازانیک (۱۳۵۰ م و ۷۵۱ هـ) تاریخنده (تلویح فی کشف
حقائق التنقیح) نامیلہ چیقاردیغی شرح کبیردر .
(تنقیح المکنون من مباحث القانون) — استاذ اطبا فخرالدین خجندیك
فن طب حقنہ یادیغی رسالہدر .
(تنقیح فی علم القيافه) — امام شافعی حضر تریك اثر نافعیدر .
(تنقیح فی مسئلة التصحیح) — جلال الدین سیوطینك اثر یدر .

§

﴿ تنه دوس ﴾ — قلعه سلطانیه خارجنده اولان (بوزجه اطه) نك
نام عتیقیدر . (بوزجه) كلمه سنه نظر بیور یله .

§

﴿ تنه ریف ﴾ — افریقانك جهت غربیسنده (قناریا اطه لری)
نام دیگر (جزایر خالدات) و (جزایر السعدا) تسمیه قلعان و اسپانیا دولتنك
تحت تصرفنده بولنان جزایر مجتمعه میائنده الك جسم و مسكون براطه نك
اسمیدر قناریه اطه لریك مرکزی اولان و اون یك نفوسی جامع بولنان
(سن قروا) یاخود (سنناقروز) شهری اشبو اطه اوزرنده واقعدر .

§

﴿ تنه سه ﴾ — امریقادہ برنهردر . (قارولین) جنوبیده بولنان
تیمور طاغرندن نشأته (کنوکسویل) قربنده (پرژین) دن ظهور ایدن
(هولستون) و (قلنش) نهر لریله برلشدکن و نامنه منسوب حکومت
اراضیسنی مرور ایدرك یك الی مترو مسافه کسدکن صکره (کنتوکی) یه
بالدخول اوراده بولنان (اوهیو) نهرینه دوکیلور .

§

﴿ تنه سه ﴾ — امریقای وسطی حکومت مجتمعه سندن بر یدر .
شمالاً (کنتوکی) شمال شرقیده (ویرژینی) شرقاً (شمالی قارولین)
جنوب شرقیده (زورژی) جنوباً (الاباما) غرباً (میسیسیپی) ایلہ
تحدید اولنور طولاً غربدن شرقه ۷۵۰ و عرضاً شمالدن جنوبه ۱۹۵
کیلومتر و وسعتی وایکی یوز التمش یدی بیکی اسیر اولق اوزره برملیون
یوز اون یك نفوسی حاوی اولوب مقر اداره می (ناشویل) شهر یدر

هوایی صاغلام ومعتدل واراضیسی علی الاطلاق محصولداردر محصولات طبیعیہ سندن اولہرق قاش شکر ی پموق توتون مصر و بغدادی یتشدیرر کرک حیوانات مأنوسہ وکرک حیوانات وحشیہ سی غایت چوقدر وقتیلہ کلیلی اولان (شروکی) نام یرلی اہالی الیوم جنوب شرقیسنندہ بولنور ابنیہ قدیمہ سنک خرابہ زارلری ایچندہ (فورقدیرہ) قریب ۵۱ مترو ارتفاعندہ براہرام موجوددر.

تہسہ (۱۷۹۰ م و ۱۲۰۵ ھ) تاریخنہ دکین (قارولین) ۵ ملحق بولندیغی حالده مؤخرأ آیریلوب ۱۷۹۷ سنہ سی حکومت عنوانیلہ امریقا اتحادینہ داخل اولدی. ۱۸۶۱ ده مفارقت سیاسیہ یی دعوت ایدن دولترک اتفاقنہ دخی کیرمشیدی. بوحکومتک ہیئت قانونیہ سی یکریمی بش اعضادن مرتب برساتودرکہ جلہ سی ایکی سنہ ایچون منتخب اولق اوزرہ یتش بش اعضادن مرکب برھیئت مبعوثاندن عبارتدر ایکی سنہ ایچون منتخب اولان بروالی یه قوہ تنفیذیہ اعطا ایدیلور ہر فرد بیاض وحر اولدیغی حالده ناخب ومنتخب صفتنی حائردر.

§

﴿تین﴾ — دب اصغرلہ دب اکبر برجلری بینندہ کائن طولانی بر برجک آدیدر درسعادتك افقنہ نظراً قمادی الظهور اولوب اصلا غروب ایتدیکی مشاہدہ اولنمامشدر.

§

﴿تواریک﴾ — افریقا قطعہ سنندہ واقع صحرای کبرک شمال شرقی وجنوب غریبسنندہ (فزان) و (تونبوقتو) ولایاتیلہ محدود قطعہ وسیعہ ده متوطن قبیلہ نک اسمیدر قطعہ مذکورہ حوالیسندہ اولان قبائل سائرہ نک کافہ سی زنجی اولدیغی حالده بونلر بیاض وشبیج اولدقلزندن ترک سلالہ سندن ظن اولنورلر ایسہ ده حقیقی معلوم دکلدر وجلہ سی مسلماندر ومقدار نفوسلری بر ملیونہ قریبدر فرانسزلر بونلر ایچون (۱۸۶۲ م و ۱۲۷۹ ھ) تاریخندہ جزایر اداره سیلہ عقد مناسبت ایتدی دیرلر.

§

﴿توافق اعداد﴾ — بعض مناسبتلی کلماتک ایجد حسابیه دخی
بر برینه توافق ایتمیدر.

ننه کیم	عدد
نوح	۶۴
عبادت	۴۷۷
سعی	۱۴۰
سراج	۲۶۴
صباح	۱۰۱
حساب	۷۱
کل	۵۰
دوا	۱۱
توبه	۴۱۳
جور	۲۰۹
عالم	۱۴۱
صلح	۱۲۸
کاکل	۷۱
محبوب	۵۸
دیوانه	۷۶
افبال	۱۳۴
آتش	۷۰۱
قریب	۳۱۲
دوست	۴۷۰
آب زمزم	۹۷
حب محمد	۱۰۲
نور	۲۵۶
خواب	۶۰۹
بو جهل	۴۶
شعر	۵۷۰
آتش	۷۰۱
سیف	۱۵۰

§

﴿توای پونا مو﴾ — پولنیز جزایر مجتمعه سی میانده وانکلتره
دولتک تحت تصرفده اولان (زه لاند جدید) اظه لرینک ال بیوکارندن
برینک اسمیدر که اشبو اظه به انکیزلر (نول مونستر) دیرلر جزیره

مذکورہ (تغامو) یا خود (نول اوستر) نامندہ وقر بندہ واقع برج زیرہ
کبیرہ دن (قوق) بوغازی واسطہ سیلہ تفریق اولنشدن اشبو ایکی اطہ
۱۸۰۰۰ نفوسی مشملدر.

§

﴿توپا﴾ — مؤخرأً (آوار) تسمیہ اولنان ترك قبیلہ سنك نام
عتیقیدر. بونلر مقدا سبیر یادن (یا بقال) کولی اراضی سنہ پکوب بر
چوق مدت اورادہ ومؤخرأً ممالک چیندن اولان (تاتونغفور) قطعہ سنہ
کیدوب (۲۶۱ م) تاریخنہ قدر اوچ سلالہ یہ انتقال ایدن حکومتلری
ادارہ سنندہ یشادقدن صکرہ برو طرفلرہ توجہ ایلدیلر. (آوار)
کلمہ سنہ نظر بیور یلہ.

§

﴿توبال﴾ — یافث بن نوح علیہ السلامک التنجی اوغلیدر.
بو ذات اثنای تفرقدہ قبیلہ سی خلقیلہ (ارمنیا) یعنی ارمنستان جهتنہ کیدوب
اورادہ توطن ایلدی. موحی الیه (طاک) و (ارمن) طائفہ سنك جد
اعلاسی ظن اولنیور.

§

﴿تورات﴾ — (سفر التکوین) و (سفر الخروج) و (سفر اللا
وین) و (سفر الاعداد) و (سفر تورات المثنی) دن عبارت بر کتاب
سمویدر. سفر التکوین دنیانک و حضرت آدمک خلقت واولادلرینک
انتشارندن و حضرت موسی علیہ السلامہ کلنجہ یہ قدر ظهور ایدن انبیاء
کرام و سائرہ دن. و سفر الخروج حضرت موسانک احوال یلہ مصر دن خروجندن
و سفر اللا وین خروجندن ایکنجی سنہ یہ دکین ظهور ایدن اوامر الہیہ
واحوال سائرہ دن. و سفر الاعداد ذکر اولنان ایکنجی سنہ ندہ بریہ
سینادہ حضرت موسی علیہ السلامک امر حقلہ بنی اسرائیل قبیلہ لرینی
و عسکرہ یرارلرینی تفریق و تعداد و هر برینه بر رئیس تعیین ایتدیکنندن
و اوامر سائرہ یہ دائر خصوصاتدن. و سفر تورات المثنی حضرت موسانک
بریہ سینادہ قرق سنہ یی بالاکمال باسان ملکی عوجی و امور ملکی سیحونی
اوروب اردن نهرینک قدس شریف جهتنہ یکدیکنندن وفاتہ دکین بیان

بیوردیغی شیردن باحثدر . یوشع علیه السلامک وسائر حکام وملوک
وکبار بنی اسرائیلک سفرلری دخی بشقه در بونلر برطاقم وصایا ونصایحی
شامل واکثر یسی حضرت (داود) علیه السلامک التہیات وفناجات
یولنده مزامیرینی و (سلیمان) علیه السلامک تمشلاتنی مشتملدر .

سفر	فصل	اسامی
۱	۵۰	سفر التکوین
۱	۴۰	سفر الخروج
۱	۲۷	سفر اللاوین
۱	۳۶	سفر الاعداد
۱	۳۴	سفر تورات المتنی
۱	۲۴	سفر یوشع
۱	۲۱	سفر حکام
۱	۰۴	سفر راعوث
۱	۳۱	سفر ملوک اول وشمویل اول
۱	۲۴	سفر ملوک ثانی وشمویل ثانی
۱	۲۲	سفر ملوک ثالث یاخود ملوک اول
۱	۲۵	سفر ملوک رابع یاخود ملوک ثانی
۱	۲۹	سفر التواریح اول
۱	۳۰	سفر التواریح ثانی
۱	۱۰	سفر عزرا (یعنی عزیر علیه السلام)
۱	۱۳	سفر نحمیا
۱	۱۰	سفر اخیتر
۱	۴۲	سفر ایوب (علیه السلام)
۱	۱۴۸	سفر مزامیر
۱	۳۱	امثال سلیمان (علیه السلام)
۱	۱۲	واعظ
۱	۰۸	اغنیة الاغانی
۱	۶۶	شعیا (علیه السلام)
۱	۵۲	ارمیا (علیه السلام)
۱	۰۵	نیاخات ارمیا (علیه السلام)
۱	۴۸	حرقیا
۱	۱۲	دانیال (علیه السلام)
۱	۱۴	هوشع
۱	۰۳	یوال

عاموص	۰۹	۱
عو بدیا	۰۱	۱
یونان (یعنی یونس علیه السلام	۰۴	۱
میخا	۰۷	۱
ناحوم	۰۳	۱
حبقوق	۰۳	۱
صفنیا	۰۳	۱
حجی	۰۲	۱
زخریا (ذکر یا علیه السلام	۱۴	۱
ملاخیا	۰۴	۱

طور سیناده حضرت (موسی) علیه السلامه ایکی لوح اوزرنده اعطا
بیوریلان اوامر عشره الهیه دخی شونلردر .

کلمه توحید	۱
جعه ایرتسی کونلرنده مصالح دنیای ترک	۱
والدینه حسن معامله	۱
قتلدن اجتناب	۱
زندان اجتناب	۱
سرقیدن اجتناب	۱
کذب اوزرینده شهادتدن اجتناب	۱
قومشونک مال وعرضنه تسلطدن اجتناب	۱
یت پرستلکدن اجتناب	۱
اسم الهی بی نا بحمل ذکردن اجتناب	۱
	۱۰

§

﴿ توران ﴾ — آسیاده بحر حزک شمال شرقیسنده ماوراء النهر
وترکستان مستقل دنیلان قطعه جسمیه نک نام دیکریدر که اشبو نامک سبیریاه
قدر شمولی وارددر بخارا خانلخنه مر بوط اولان اراضی قطعه مز بوره نک
وسطنده در بونام فریدونک قطعه مز بوره ده حکمدارلق ایدن (تور)
نام قزندن قالدی دیرلر . توران حکمدارلری وقتیله سبیریایی دخی مقر
سلطنت اتحاد ایتشلر ایدی .

هند چینیده یوقاری قوسنبسین نام ولایتک ساحل شرقیسنده ده توران نامنده
برشهر وبرلیمان وارددر بوشهری صوک عصر میلادی نهایتنده فرانسزلر

آلوب کرکی کی تحکیم و اوراده متصرف اولدقلى ولايتى مرکز اتخاذ
ابتدیلر ونامنى (قوانغ نام) ه تحویل ایلدیلر .

§

﴿تورلوین﴾ — دردنجی عصر میلادیده بلجیقاده و فرانسه نك
جهت شمالیسنده ظهور ایتش و (۱۳۷۲ م و ۷۷۴ هـ) تاریخنده طقوزنجی
غراغوارك افروزی و بشنجی شارك امریله لغو اولنش اولان ادبسرلر
اسمیدر .

بونلر جناب حق ایله مخلوقاتك هیچ بر فرقی یوقدر و بو فرقمزلق مناسبیله
حاشا انسان الله دیمکدر و انسان کماله واصل اولدقه کناهدن معفودر
دیرلر و انادن طوغمه عریان اولدقلى حالده علی ملاء الناس کرلر و ابدأ
اوتامق ییلزلر ایدی .

§

﴿توری﴾ — انکلترده عوام ناس ایله (ویق) لره یعنی سربستی
طرفدارلرینه مخالف اولان بر فرقه نك اسمیدر . بو فرقه ده بولنانلر علی
الاطلاق قرالغه و انکلیقان کلیسامی منافعه طرفدار بولندقلرندن دیگر
فرقه لرک مافوقنده اوله رق محافظه کار نامنى دخی آلمشلردر . توری
کلمه سی ایرلانده لسانده (بکاور) معناسنه اوله رق مقدا خرسزلر حریق
صویارلر ایکن سویلدکاری سوزدن آلتوب (۱۶۴۸ م و ۱۰۵۸ هـ) تاریخنده
پارلمنتویه قارشو اختلال چیقارمق ایسته یان قرال طرفدارلرینی تحقیراً
سویلمش و کیده رك حقارت معنامی براغیلوب بتون قرالیت طرفدار لرینه
تعمیم ایدلشدر .

دولت عثمانیه ده جرید اوینامق عادتك ظهورندن صکره سرای همایون
خلق و سائره بیننده بر مدت معتبر طوتیلان (لحسه جی) و (بامیه جی)
فرقه لری دخی مذکور فرقه لره مشابه کبیدر .

§

﴿توریحالی﴾ — علمای فن حکمتدن بر معروف ذاتدر اصلی
ایتالیالی اولوب (۱۶۲۷ م و ۱۰۵۷ هـ) تاریخنده اوتوز طقوز یاشنده
وفات ایتشدر .

مومی الیه مشهور (غالیه) دن تحصیل علوم ایدرك خط تمائل الى التدوير
وميزان الحراره وامشالی بعض کشفیاتہ موفق اولمش وغالیه وفات ایتدکدن
صکره فیلورانسده یرینه حکمت خواجه سی تعیین ایلشدیر . مؤلفاتی
فیلورانسده (اوپر رویتریا) نامیلہ جمع وطبع اولندی .
غالیه طلومبہ نك ایچنسدہ کی صویك سلندیرك یوقاری چکلمسیله حاصل
بوشلغه صعودینی بولوب تور یچالی صویك اوتوز درت قدمدن زیاده
صعود ایدہ مدیکنی کشف ایلدی .

§

﴿توسور ثروس﴾ — مصر قدیمک اون اوچنجی سلاله سندن
کمش بر حکمدارک اسمیدر مشار الیه ابنیه ده اویمه لی طاش استعمالی
(هیروغلیف) دنیلان اصول حکمی ترویج ایلشدیر .

§

﴿توغ﴾ — اوائله مطلی و طپوزلی بر صریغک اوجنسه الوان
بو یالوآت قیلارندن کیسوی پریشان کبی باغلنان بر دسته قیلدن عبارت
علامت امتیازیه در .
دولت عثمانیه ده سلطان محمود خان ثانی حضرتلی زمانته کلنجه یه قدر
امرایه برر بکر بکیلره ایکیشر وزیرایه اوچر دانه سی ویریلور و پادشاهلره
دخی طقوز دانه سی تخصیص ایدیلور ایدی مشار الیه حضرتلی
یکچیر یلری الفا ائناسنده سائر علاماتله برابر اشبو علامتی دخی فسخ وابطال
ایلدی .

§

﴿توقاد﴾ — سیواس ولایتی داخلنده بر سنجاق مرکز یدر
وسیواس شهر نك غرب جنوبیسنده و سکسان بش کیلومتر و بعدنده قرق
الهی بیک نفوسی جامع بر شهر شهیردر . مقدا بورایه (برزا) یاخود
(قومانا پونتیکا) دیرلر ایدی متعدد جامعلری و مدرسه و مکتبلری
و کلیساری و جاملری واردر و اوانی نحاسیه و قالیجه نسج و اعمالی
کرکی کبی ایلرولشدیر .

بوراسی قیصریه و حوالیسی ممالکیله برابر دانشمندیه دن (قاضی برهان

الدین) ید اداره سنده ایکن (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ هـ) تاریخنده قره عثمان
بایندری مشارالهی اوروب تلف ایتمسینی متعاقب (یلدیرم بایزید خان)
حضرتری بالذات کیدوب حاضرجه ضبط و بمالک دولت علیه الحاق
ایلدی. (۱۸۲۸ م و ۱۲۴۴ هـ) تاریخنده ظهور ایدن بویک زلزله دن خیلی
یرلری خراب اولمشدر.

§

﴿تولدا﴾ — روسیه دولتنک وولغا نهری ساحل یمیننده
التمش بیک نفوسی جامع برشهر جسیمیدر دولت مشارالیهانک اک مشهور
اسلحه فابریقه لری بوراددر.

§

﴿تولدا﴾ یاخود (تولیدا) — طلیطله کله سنه نظر بیوریه.

§

﴿تومان﴾ یاخود (تومن) — مسکوکات ایرانیه دن بر سکه در
وقتیی لیرای عثمانی یوز غروش حسابیه قرق سکز غروش یکریمی طقوز
پاره در. مقدما بونام اون بیک درهم وزننده برکوش سکه یه و یریلورایدی
بو حالده کموشک شمدیکی قیمت تخمینیسنه نظراً اولوقت بهر تومان یکریمی
یدی بیک غروش دیمک اولور.

§

﴿توه یروس﴾ — ماساچت حاکمه سیدر. (۵۰۶۰ خ)
تاریخنندن یعنی میلادک بشیوز اوتوز درت سنه مقدمندن صکره جه ملکنه
هجوم ایدن عجم شاهی (کیخسرو) ک اردوسنی پریشان و کندوسنی اسیر
ایدوب مقدما اوغلنی اولدردیکی جهته له اعدام و اخذ انتقام ایش و مورخ
هردوسک روایتنه نظراً باشنی قان طولی بر طلوم ایچنه قویوب (تشنه
اولدیغک قانی بوراده قانه قانه ایچ) دیه رک تحقیر ایشدر.

§

﴿تونبوتو﴾ یاخود (تونبوتو) — افریقاده سودان شمالینک
غرب شمالیسنده و (نیزر) نهری جوارنده بر بویک اسلام زنجی حکومتیدر
ویکریمی بیک نفوسی جامع اولان مرکز اداره سی دخی (تونبوتو) نامیه له

مشهور در . و شرق جنوبی سنده و اون طقوز کیلو مترو بعدنده اولان
(قابر) لیانیدر . بوراسی مقدا ابن بطوطه و لئون معرفتلیله بر درجه یه
قدر کشف اولندیسه ده اوروپا لیلرجه اصل کشفی (۱۸۲۸ م و ۱۲۴۴ ه)
تاریخنده (قایه) معرفتلیله در مرقوم اولوقت پارس جمعیت جغرافیسی
طرفندن اون بیک فرانق مکافاتنه نائل اولمشیدی .

(تونوقتو) وقتیله فاس دولتی حایه سنده ایکن (۱۷۹۵ م و ۱۲۱۰ ه)
تاریخنده استقلال بولدی فقط شرلرندن امین اولمق ایچون شمدی قومشولری
اولان (تواریک) لره بر مقدار شی و بر مکده درلر .
(تونوقتو) افریقانک ایچرولرندن کلان تجارلرک آره یتاغی اولدیغندن
آن بان کسب ترقی و عمرانه استعداد فراوان کوسترمکده در

§

تونس — دولت علیه نك ممالك ممتازه سندن بر ولایتدر
اراضیسی شمالدن جنوبه طوغری طولاً بشیوز سکسان و عرضاً ایکوز
طقسان کیلو مترودر و اهالیسی ایکی ملیون بشیوز بیکدن زیاده در مقر
اداره سی یوز یکرمی بیک نفوسی جامع اولان (تونس) شهریدر و هواسی
سیحاق ایسه ده غایت منبت و محصولدار اولدیغی کبی اوروپای جنوبی ایله
اقطار معتدله سائرده بولنان هر درلو محصولاتی یتشد بر مکده در و آتلی
ودوه لری و کوکر جنلری و ایلیجه لری و معدنلری کوزلدر و صابون و یوک
قاش و سختیان و شال و فس کبی شیلر اعمال اولمقده در و تجارتی و اسعدر .
تونس اسکی قارتاجلرک ممالك مشهوره سندن اولوب انلرک انقراضیله روما
دولتنه و بر ارهلق (واندالر) و وایمپراطور (ژوستنین) زماننده شرق
اداره سنه و (۸۰۰ م و ۱۸۴ ه) تاریخنده بنی اغلب حکمدارلرینه
و (۹۰۹ م و ۲۹۷ ه) تاریخنده علویلردن (مهدی) نامنده برذانک ظهوریله
تشکل ایدن (ملوک فاطمییه) یه و (۱۱۶۰ م و ۵۵۵ ه) تاریخنده موحدین
فروغندن حفصیونه کچدی و (۱۵۷۳ م و ۹۷۸ ه) تاریخنده
اهالینک استرحاملری اوزرینه جزایر بکر بکیسی اولوج (قلیچ علی بک)
کیدوب دولت علیه نامنه ضبط ایلدی و اوچ سنه صکره اسپانیالولرک
معاونتیله ظهور ایدن اختلال حرباً بر طرف اولدی . شمدی دخی فرانسه

دولتی بعض بهانه لرله و کویا عشارک اصلاحی قصدیلله عسکر سوق ایدوب
اهالینک مدافعه سنه قارشو محاربه ایتکده ودولت علیه نک پرتستوسنی
پکشدیرمک ایله اوغراشمقده در .

§

﴿تهافت﴾ — امام حجة الاسلام محمد الغزالی حضرتلرینک
فلاسفه یی ردأ تألیف ایتدیکی کتابک اسمیدر . قاضی ابو الولید المالکی
دخی کتاب مزبوره ردیه اوله رق ینه (تهافت) نامیله برکتاب تألیف
ایتدیکندن فاتح سلطان محمد خان حضرتلری اشبو ایکی کتابک محاکمه سنی
متضمن اولمق اوزره مشاهیر علمادن خواجه زاده مولانا مصطفی ایله
علاء الدین علی الطوسی یه برر رساله قله المرینی امر ایتش و خواجه زاده
دورت آیده وطوسی التی آیده برر رساله تألیف ایدوب خواجه زاده نککی
مقبوله یکمشدر .

§

﴿تهامه﴾ — جزیره العربک بحر احمر ساحل غربیسی بونجه
امتداد ایدن صحاری ایله اوزرنده کائن جبال عادییه دنیلورکه داخل اشبو
امتداده موازی اوله رق (سرا) دنیلان جبال متسلسله در تهامه نک یمن جبال
سراسنه محاذی اولان قسمنه (تهامه یمن) و عسیر جبال سراسنه محاذی اولان قسمنه
(تهامه عسیر) و حجاز جبال سراسنه محاذی اولان قسمنه (تهامه حجاز) دینور . تهامه
اراضیلرنده جنس حبوباتدن (دوره) دنیلان برنوع داریدن بشقه شی حاصل اولز
فقط یمن تهامه سنک وادیلرنده بعضاً مصر بغدادی و بکرلجه اکیلور . دوره
دورت جنس اولوب ایکیسنک جنسی بیاض اویری قرمزی دیکری صاریدر
وبرجنسی بردفعه اکیلوبده وقت حصا ددن صکره برکره جک یغمو ریاغه جق
اولور ایسه اوچ کره ده ا محصول النور اهالی کاملاً دوره مککی ییوب
حیوانلرینه ده صاپلرینی یدیرلر بعض یرلرده سیسام زرع ایتدکلریده
واردر .

§

﴿تیاترو﴾ — یونانستانده پک اسکیدر لکن شمیدی صورتده
دکل ایدی ابتدا شعرلر سویلنهرک و چالغیلر چالنه رق اکثمت اوزره

باشلايوب مؤخرأ برطاقم شهوت پرستره على ملاء الناس اجرا اولنان لعبیات
شنيعه ايله اکتیجه محلی اولدی و بو حال کیدرک ناموس ملتسه طوقینور
درجده رزالته واردیغندن حکومتجه یساغ ایدیلوب براز صکره ارباب
معارف و صنایع هنر و صنعتلرینی نظرگاه عمومه عرض ایچون کشاد اولندی
وخیلی زمان صکره بو اصول دخی بوزیلوب تیاترولرده اشعار و حکایات
سویلمکجه قرار ویرلدی و کیده کیده شمديکی حاله کلدی .

تیاترونک رومایه (۵۲۳۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچموز التمش ایکی
سنه مقدمنده کیردیکی وروماده ابتدا یایلان تیاتر و خانهک قرق پیک کشی
استیعاب ایدر درجده بیوک ایدوکی تواریخنده مقیددر .
رومالور اولوقت تیاترویه (فلاویوس) دیرلر ایدی .

§

(تیانشان) — کوه آسمانی مناسنه اوله رق آسیای وسطاده
التي بيك بشيوز ذراع اعشاري ارتفاعنده برتیه بی حاوی اولان طاغک
اممیدر بو طاغک اوزرنده وولقان واردر آق صو کله سنه نظر
یوريله .

§

(تیر) — روما ایمپراطورلرنندر . بو ذات ایتدیکی خدمتله مکافه
قونسل و تربونلق مقامنه واصل و (۱۴ م) تاریخنده ایمپراطورلغه نائل اولدی
و سسلطنتنه اشتراک و کندوسنی اشلاک املنده ظن ایتدیکی برطاقم معتبرانی
اعدام ایتدیردی وروماده بالجه اهالینک بغض و عداوتندن قورتلق ایچون
(قاپری) اطلسنه چکیلوب اوراده ذوق و صفایه طالدی لکن روما
اهالیسی ایچون غدارلقدن هیچ بروقت کیر و قلمدی و اهالییه عظمت
کوسترمک و دهشت ویرمک ایچون شریکی متوفانک اولاد و عیالی اعدام
ایتدیروب لجم پاره لرینی سوقاقره آصیدیردی . و کندو تمثالنی التوندن
یایدیروب قدسه ارسال و یهودیلرک اکا پرستش ایتلرینی امر ایلدیسده
قدس والیسی و اهالی قبول ایتدکلرندن عسکر کوندروب والی مرقومی
اخذ و نئی ایلدی .

سلطنتی ۲۳ سنه در (تیریات) یعنی طبریة شهری بونک نامنه یاپاش

وروماك كنارندن آقان (تير) نيرينه بونك نامى ویرلشدر .
(۵۷۸ م و ۶۹۸ م) تاريخلنده شرق ايمپراطورلغى مقامنه (تير) نامنده
ايكى ذات دهها كلشدر .

§

(تير) — ايتاليا قطعه سنده بولنان نرلرک ايکنجى درجه ده
جسيمدر . آين سلسله سندن ظهور و رومانن مرور ايدرک ۳۵۰ كيلو
متر و متد و ايکي شم ايله بجه منصوب اولور صوينک رنكى ليونيدر . بونهر
ايکي فنى بيننده (ساقره) نامنده براطه بى و ايکي عدد چاغليانى حاويدر .

§

(قى قاقا) — آمريکاي جنوبيده (بوليوييا) و (پرو)
جمهوريتلى اره سنده بريوک کولت ايميدر . شمالا جوانب نله سى
جبال شامحه ايله عباط اولوب جوارنده کى جسيم کولرک اياغى بوکوله
اقتده در .

§

(نيت لى و) — قدامى مورخيدندر (۵۳۵ خ) تاريخنده
يعنى ميلادک اللى ططور سه مقدمه دنيايه کلوب (۱۹ م) تاريخنده وفات
ايلشدر . بو ذات ايمپراطور (اوکوست) ک اوغلنه خواجه اولديغى
حاله رومانک ابتدای تأسيسندن کندو زمانه قدر وقوعانى مين يوز قرق
جلدى جامع بر تاريخ قبله آلمشدر که شمى انجق اوتوز بشى موجوددر
مندرجاتى غايت لطيف و موشکافانه و اناداتى درست و بى طرفانه و باخصوص
حاوى اولديغى نطقلر نوادر دن معدود اولديغند بناء اوروپاجه پک معتبر
طو تلفده در .

§

(تيتوس) — روما دولتى حايه سنده اولان قدس شريف
اهاليه سنى تأديب ايچون رومانن کوندريلان جنرال (وسپاسين) ک
اوغليدر . بو ذات پدريله برابر قدسه کلش و پدرى مؤخرأ روماده
ايمپراطور انتخاب اولنديغنه بناء کيدوب يرينه بونى برانش ايدى . بو دخى
قدسک محاصره سنى بر درجه دهها تشديد ايدوب يدنجى آيده يعنى (۶۹ م)

تاریخنده ضبط و بیت مقدسی تخریب و سلطنت یهودیه بی بر باد ایدی .
 بو محاصره و محاربه اثناسنده یهودیلردن التی یوز بیک کشی تلف اولدیغنی
 بعضی تواریخ یازوب اکرچه دیگر بر طاقم تاریخلر مقدار مذکور استکشار
 و اعتراض ایدرلر ایسه ده بو اعتراضلری بر درجه یه قدر طوغری دکدر
 زیر محاصره دن براز اول موسم زیارت اولمق ملاسه سیله اطراف
 و اکنفدن بر چوق کسه لر کلوب قدس شریفک ایچی انسانله طولش
 و ملحقاندن جلب اولنان عساکر و فیره جمعیت مذکوره انضمام ایش
 ایدی و بوندن بشقه تلفات مذکوره یالکر محاربه دن و طبعی الظهور
 اولان قحطلیدن اولیوب اثنای محاصره ده ریاست دعواسیله ایچلرینه
 دوشن اختلاف و مقاتله دن دخی پک چوق کسه تلف اولمش ایدی .

§

﴿تیر﴾ — سوریه ولایتده بیروت سجاغی داخلنده بر قضا
 مرکزی اولوب شمذیکی اسمی (صور) در . بوشهری (۴۰۳۶ خ) تاریخنده
 یعنی میلادک بیک بشیوز الی سکر سنه مقدمنده (آزه نور) نامنده بر
 افریقالینک سوریه سواحله کلوب بنا و فنیکه لیلرک ریاستی درعهده
 ایلدیکی و حضرت (داود) علیه السلام زماننده فنیکه حکمداری بولنان
 (حیرام) لک شهر مزبوری بر چوق طاش ییغنیسی ایله قارشوسنده کی
 کوچک اطیه وصل و ربط ایتدیکی تواریخده مقیددر . (صور)
 کله سنه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿تیرداد﴾ — ملوک فرسدن چوق کسه لرک اسمیدر الک
 مشهورلردن بری اشکانیان طبقه سنی تشکیل ایدن (ارشک) لک برادری
 و خلفیدر . بوذات برادرینک (۵۳۴۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکی
 یوز الی درت سنه مقدمنده وفاتی اوزرینه تخته جلوس ایدوب دولتی
 توسیع و تقریره و نالک معظم عنوانی استحصاله موفق اولدی و سلفکیرلرک
 ممالکی داخلنده ظهور ایدن اختلالی فرصت اتخاذا ایدرک کیدوب (هرکان)
 و (مدیا) ولایتی دخی آلدی و اوتوز سکر سنه سلطنت سوردی .
 (۵۲ م) تاریخنده ارمنستان حکمداری اولان دیگر (تیرداد) اشبو

حکمدار لغه فارس پادشاهی و برادری (بلاش) ثانیك توجیهله نائل اولدیغندن ارمنستانى کندو حایه سنده طانیان رومادواتى مومى اليك حکمدار لغنى تصدیق ايتك استه مدی و خلع و تأدی و حایه سنك تأیدی ایچون عسکر کوندردی و نیر داد دخی برادر یله بالاتفاق مقابله ایدوب بر قاچ سنه دوام ایدن محار باتك اکثر یسنى قزاندی و روما ایمپراطوری (نزون) ك تاج و تختنى باشنه کچورمکی بيله قوردیسه اوده کی بازار چارشویه اویموب (۶۷ م) تار یخنده بر یوک انهمه اوغرا دیغندن ناچار دولت مشار اليهاك حایه سنى تصدیق ايله عقد مصالحه ورومایه کیدوب و سینی قینه یخیلى اولدیغی حالده حضور ایمپراطوری به چیتوب رسم توجنی اجرایه موافقت کوستردی.

(۲۵۹ م) تار یخنده ارمنستان حکمداری اولان دیگر (نیر داد) حین صباوتنده رهن اوله رق رومایه کوتور یلوب اوراده تر به اولمش و پدری مقتولاً وفات ایتدکن صکره رومادن ترفیق اولنان عسکر ايله کیدوب تخت موروثه اوتورمش و اهالینك افکارینه قارشو مجوسیلکی براغوب خرسیتانلغی قبول ایتشیدی.

§

﴿تیرول﴾ — اوستریاده بر جسیم ولایتك اسمیدر . جهت شمالیسی باویرا و شرقیسی ایلریا و جنوبیسی لومباردیا ممالکی اولوب ثلثانی ایتالیان اولوق اوزره اهالیسی طقوز یوز الی ییك راده سنده در مقر اداره سی (انسیروك) شهریدر . هوامسی غایت صغوق و سرت و اراضی جنوبیه سی اولدقچه محصولدار ایسه ده قصور پرلری خالی اوه لردن و سیوری سیوری طاغلردن و یالچین قیالردن عبارتدر . سکنه سی قوی البینه و ساده دل و متعصب اولورلر .

بوراسی ابتدا غوتلر و صکره لومباردیا و باویرا و جرمانیا قراللری اداره سنده بولنوب (۱۳۵۹ م و ۷۶۱ ه) تار یخنده اوستریا خاندانه ترك اولندی و تیرول پرنسلیك دعوای تصرفی خیلی زمان سوروب بونك ایچون وقوع بولان محاربات و اختلالات تیرولك تصرف و اداره سنى بر قاچ کره دها تغییر ایتدی و (۱۸۱۴ م و ۱۲۳۰ ه) تار یخنده اوستریا لولر طوغریدن

طوغری به تصرف ایدوب اگرچه اوتوز درت سنه صکره بر اختلال دها
چیقارلدیسه ده رادسکی نام فلد مارشالک اقدامیله تأثیری اولدی.

§

﴿تیره﴾ — ایدینده وازمیر سنجانی داخلنده وایدین ایله ازمیر
اره سنده بر کوزل شهردر اوه سی غایت منبت و محصورلدار اولوب
اون ایکی ییک اها لسی و کوزل جامعلر و مکتبلر و کایساری واردر
و (ابن ملک) حضرتلرینک غایت مکمل اولان تره سی زیارتکه خراس
و عوامدر (۱۲۰۴ م و ۸۰۷ هـ) تاریخنده تیمورلنک بوشهری
الوب بر قیش چیقاردی و اوه سنک اورتی سنه بر یازولی طاش
دیکدیدی.

§

﴿تیسیر﴾ — منظوم بر تفسیر شریفدر عدد ایاتی اوچ ییک
ایکی یوز مقداری اولدیغی حالده قرآن عظیم الشانی کاینبغی تفسیر ایدر.
یذبجی قرن هجرت علماسندن عبدالعزیز دیرینی نام ذات معارفسماتک
اثر قلم اعجاز رقیدرکه قرق کون ایچنده نظم و تحریر ایتشیدی.

§

﴿تیغار﴾ یاخود تیغر — آسیاده واقع (دجله) نهرینک نام
عتیقدر (دجله) به نظر بیوریه.

§

﴿تیغوز﴾ — اسکی مصر اولرک اعتقادنجیه شروظلمت وییوست
مبدائی بر شخص موهومدر. بوشخص بر زمان مصرک تصرفنه
قالشمس و حکمدار (اوزیریس) خیانت ایدوب اوغلی اوروسه مغلوب
اولمش ایش.
دکز آغیرلری و خنزیرلر و تمساحلر و عر بلر اولوقت تیغونه نسبت اولنورلر
ایدی.

§

﴿نیمه﴾ — اسکی یونانلرک اعتقادنجیه بر شخص مهیب صورت
و آتشین سیرت اولوب یوز عدد باشلرنده جهنم قپوسی دینکه شایان اولان

آغز لرندن دائما آتشلر پوسکورور و غضبلندیغی بر کیسه و یا خود بلده یی یاقار ییقار و آرده کورکه ییله شراره پاش عروج اولدقدن بشته حیوانات مقدسه صورتلری تحتندہ تستر ایدن اوفق تفک آلہلری مصره سورر ایش . صکره اله آلاله دیدکاری (ژو بیتز) مرقوم تیغه یی تیغویه یقین بر حاله کتیره رک یعنی صاعقه سیله اوره رق بر یئار طاغ التنه صوقش و حالا او طاغدن چیقمتده اولان آتش آنک پوسکوردیکی قعجلملر ایش .

§

﴿ تیماء ﴾ — جزیره العربده حدود شاهه اوچ مرحله مسافده واقع تبوک مضافاتندن بر حصندر حوالیسندہ بر چوق نخلستان و طاتلی صومبلری واردر .

§

﴿ تیمار ﴾ — دولت عثمانیه مک حین فتحده اصحابی مقود اولدیغی جهته اراضی امیریه اعتبار ایتدیکی محالردن سپاهیله اچقه حسابیه قلیج حق اوله رق و یردیکی حصه اراضی یه دیرلر ووزرایه و یردیکی اراضی یه (خواص وزرا) و خزینه خاصه شاهانه ایچون تفریق و تخصیص ایدیلانلرینده (خاص همایون) تعبیر ایدرلر ایدی .

تیمار اوچ نوع اولوب الک کایتلونی اولان برنجی نوعی اشکنجی تیماریدر که متصرفلری آلای بکیملری بیراغی التنده مأمور اولدقلری محالره اشملر وایکنجی نوعی مستحفظ تیماریدر که متصرفلری مأمور اولدقلری قلملری محافظه ایدرلر اوچنجی نوعی خدمه تیماریدر که سرحدانده بولنان بعض جوامع و زوایا خدمه سی و برطاقم سرای همایون اغاری بونکله تلطیف و اعاشه اولنورلر ایدی .

نیمار قلیج حق دیلان حد معینی تجاوز ایتدیکی حالده اوست طرفنه (ترقی) نیلور . (سپاهی) گلده سنه دخی نظر بیور یله .

تیمار علل و بلوا اصحابنه خدمت و غمخوارلق ایتک معناسنه دخی کلور .

§

﴿ تیمه بوس ﴾ — مصر قدیم حکمداران سلاله سندن اون ایکنجی سلسله نک عقینده کلان بر حکمدارک اسمیدر . مشارالیهک زمان سلطنتنده

جانب شرقدن طوغری اجنئی بر قوم بلای اسمانی کبی مصره هجوم ایدوب
بلا محاربه مملکتی ضبط و شهرلری و معابدی تخریب و اهالی بی قتل و اسیر
ایتدی و ایچلرندن (سلاتیس) نامنده بری مصره حکمدار اولدی. روش
اشعاره باقیلور ایسه اشبو یکی تشکل ایدن حکومت (هیقسوس) سلسله
حکمرانیسی اوله جقدر. (هیقسوس) کله سنه نظر بیور یله.

§

﴿ تیموراطه سی ﴾ — افریقای غربی سواحلنده واقع (قناریا)
اطه لرندن بر مشهور ینک اسمیدر. مقدا اشبو اطه نك منتهای شرقی سندن
یكن نصف النهار دائره سی خریطه لرده (دائرة طول) انخاذا اولنور ایدی
مؤخرأ هر دولتك ملكنده یاپیلان خریطه لرده او دولتك پای تختندن یكن
نصف النهار دائره سی دائرة طول اعتبار اولندی.

§

﴿ تیمورباش ﴾ — اسوج قرالی بهادر مشهور اون ایکنجی
شارلینك ممالك عثمانیه جه شایع اولان عنوانیدر. بهادر مشار الیه
(۱۶۹۷ م و ۱۱۰۹ هـ) تاریخنده و اون بش یاشنده ذمام حکومتی کف
کفایتنه الوب اوچ سنه صکره روسیه دایمارقه المانیاوله کبی درت بیوک
دشمن بالاتفاق علیه قیام ایلش و بنا برین مستغرق دریای وله و حیرت اولان
و کلاسی ایقه و یاخود اراضی اعطاسیله دفع بلایه مسارعتدن بشقه چاره
استخلاص ممکن اولدیغی قرار قطعیسنی و یروب ارائه آثار خوف و جبانیت
ایتمش لر ایکن اووقته قدر هنوز چو جق نظریله عواقب اموردن بیخبر
صاندقلری کبخ قرال بونلرک هیچ برینه التفات ایتیوب همان و کلاسنه
(دشمنه ایلحق طرفزی کوستره رک هر زمان ذلت و مسکنتله پایمال اولقدن
صووک درجه یه قدر چالیشوب هیچ اولمزسه صحایف عالمده ابقای نام
مردانکی یه موفق اولقی بزم ایچون الک بیوک بردولتدر) کلیک ارقه صره
دیهرک سلاح شجاعته صار یلوب ابتدا دایمارقه وله متعاقباً المانیایی بحق
دوچار مغلوبیت ایتدکدن صکره ملک و ملتک سلامت حال و استقبالی دعی
غایت کوزل بر معاهده تنظیمه موفق اولش و دردنچیلری اولان روسیدنک
ایسه سکسان یك کشیدن عبارت بر جسیم اردوسنی عشری نسبتنده اولان

سكزيك اسوجلى ايله (ناروا) نام محمله محو و پریشان ايدرك ايمپراطور مشهور دلى پترووی دخی عقد مصالحه یه مجبور ايتشد (مشکلی نیست که آسان نشود . مرد باید که هراسان نشود) مؤخرأ (۱۷۰۹ م و ۱۱۲۱ هـ) تاريخنده دخی قرق اوچيك معلم عسکر ايله روسیه اوزرينه يوريوب روس ممالکنک يوز ساعت ايجرولرينه قدر کتديسه ده (پولتاوه) ده راز بورغ دنیلان قزاقلرک رئيسی (مازاپا) بی مقاوله ايتدیکی محمله بوله مديغندن یعنی روسیه رئیس مرقومک شارل ايله اتفاقی ده اولجه خبر آلوب جمعیتی طاغتمش بولنديغندن ناچار کندو عسکر یله روسیه اوزرينه هجوم ايتديسه ده محاربه هنوز قيريشتمسزین شارلینک تختروانی کله اصابتيله دور يلوب وفاتی شیوع بولمغه اردوسی طاغلدی وعسکرینک يکرمی بشبیک قدری اوتوز ايکی پاره طوپ ايله روسله اسیر دوشوب کندوسی ايکی يک قدر سوارى ايله ممالک عثمانیه دخالت ایلدی ودرت سنه بندرده مسافرة اقامت ايتدکن صکره (۱۷۱۳ م و ۱۱۲۵ هـ) سنه سی ترفیق اولنان عساکر شاهانه ايله مملکتنه کتدی و برمدت ده اعداسيله میدان مقاتله یه کيريشوب (۱۱۳۲ هـ) سنه سی وفات ايتکله غوغای جهاندن قورتلدى .

§

﴿ تیمور حصار ﴾ — سلانیک ولایتده سیروز سنجاغنده وسلانیکک طقسان کیلو مترو بعدنده بر قضا مرکزیدن واهالیسی سکزيك راده سنه در و برطاغ اوزرنده واقع اولديغندن هواسی غایت لطیف و موقعی مستحکمدر .

§

﴿ تیمور طاش پاشا ﴾ — غازی خداوندکار حضرتلری مشاهیر امراسندن اولوب تنظيم عسکر و تدبیر مصالح حضر و سفر خصوص صلرنده يد طولاً کوستر مشدر غازیء مشار اليه زماننده و مخدومی بيلديرم بايزيد خان حضرتلری اوآننده روم ايلي بکر بکيسی اولوب يکجه و يابولوی وارنودلغک و صریه نك خيلى محللرينی فتح ايتدی و صرب قرالینک کندینى پادشاهک دائرة اطاعت و عبوديته ادخال و قرال مومی اليهک

همشیره می (ملیچا) ین حرمسرای همایونه قبول ایتدیردی برارالق مأموراً
انقرده بولندیغی صرده قرمان اوغلی علی بک پاشای مشار الیهی بقتة
باصوب اسیر ایتیش ایسه ده مؤخرأ اسارتدن قورتلدیغنده فرقدسیله واروب
اوده علی بکی طوتمش و فقط صماغ براتیوب اولدرمشدر . تیمور طاش
پاشانک (یحشی بک) نامنده اولان اوغلی دخی نامداران امرای عثمانیه دن
اولوب بودخی بک چوق حروب و مغازیده قوماندانلقد ه بولمش و حتی
یلدیرم خان حضرتلرینک استانبول محاصره سنه توجهنده طلیعه
قوماندانلغیه بحر سیاه بوغازینه قدر کلوب بک چوق محارفتیش ایدی .

§

﴿تیمورقازتی﴾ — قدر ثانیدن (قطب یلدریزی) نك یاخود
(جدی) دنیلان کوکبک بین العوام اسمیر سنه نك هر بر موسمنده کیجه لین
شمال طرفنه توجه اولندقد ه سمت رأس ایله افق بیننده یی زاویه نك خط
منصفی استقامتده کور یلور و قطب شمالی سمانک غایت یقینده و (دب اصغر)
برجنک نهایتده واقع اولدیغندن حرکات عمودیه ایله متأثر دکل کبی یعنی
(ثابت برحالده مشاهده ایدیلوب کره سمانک قطب شمالیسی اولق اوزره
تلق اولنور

§

﴿تیمورقپو﴾ — روم ایلنده قوجه بالقانده واسطیه جوارنده
برمعبرك واسیاده شیروان ولایتده (باب الابواب) نامیه دخی یاد اولنان
شهرك اسمیر . شهر مزبور ایچون (باب الابواب و شیروان) کله رینه
مراجعت بیور یله .

§

﴿تیمورلنك﴾ — ترکستان پادشاهلرنددر . ترکستانده
سمرقند جوارنده واقع کاش شهرنده دنیایه کلوب سلاله حنکیزیه دن
طوغلق شاهه قرابتی مناسبتیه بلخ والیسی اولدی و موخی الیهك
وفاتندن صکره باجناحی یاخود قان پدری امیر حسین ایله برلشهرك
(۱۳۶۳ م و ۷۶۵ ه) تاریخنده مومی الیهك اوغلنی حرباً اخذ و قتل
ویرینه سلاله مذکوریه منسوب حقدان برینی اقعاد ایدرك نفوذ دولتی

ید اقتدار لرینه الدیلر و برمدت صکره تیمورلنک امیر حسین دخی محاربات
 کثیره ایله دپه لیوب (۱۳۷۰ م و ۷۷۲ هـ) تاریخنده بلخنده استقلالنی اعلان
 ایلدی و برارهلق (خوارزم) و سمرقند و کاشغری دخی آلوب (۱۳۷۶ م
 و ۷۷۸ هـ) تاریخنده پای تختی بلخندن سمرقنده کتوردی و بحر حزنک
 جهت شرقیسنده بولنان خانلرک کافه سنی و تاتارستان حکمداری (تیمور
 دلك) ك مالكنی ضبط و ملك مووی الیهی قتل ایلدی و مؤخرأ نمالك
 ایرانیهی و روسیه نك جهت جنوبیسنی و ازا ق حوالیسنی بر قاچ سنه
 ظرفنده خراب و یغما ایتد کدن و (سرخس) و (فوشخ) شهرلری اهاالیسنی
 قتل عام ایلوب قندهار و سیستان اهاالیسنی دیری دیری یره کومد کدنصکره
 احمد جلایرینک بغدادده تدارکات اوزره اولدیغنی انیشیدوب اورایه دخی
 نیشدی و مووی الیه مصره فرار ایلدیکی جهته بغداد اهاالیسنه شرابری
 دو کدیروب برچوق امر ونهی اجرا ایتدی و کسیدکی طقسان بیک بغدادلینک
 باشریله بر علامت رکز ایلدی و علما و مشاهیردن خیلی آدم آبیروب سمرقنده
 کوندردی و (۱۳۹۷ م و ۸۰۰ هـ) تاریخنده همالایه طاغلرینی آشه رق
 هندستانه کیدوب دهلینک دیوارلری دینده محمود شاه رابع ایله غایت
 خونریزانه بر محاربه دن صکره باشدن باشه هندستانی دخی قبضه تسخیر
 الدی و الله یکن اسیرلردن بوز بیک کشی بی اظهار عظمت ایچون ذبح
 ایتدیردی و (۱۴۰۰ م و ۸۰۳ هـ) تاریخنده احمد جلایری بی آلق اوزره
 مصره توجه و حلب صحراسنده واقع (مرج دابق) نام محله حلب و شام
 عسکرینی و متعاقباً مصر حکمدارینک جا و حصه کی بیولک اردوسنی
 بوزوب و شام شریفی تحریب و استیلا ایلوب عسکرینه هر درلو افعال
 شیعہ اجرا ایتک اوزره رخصت و بردی واحد جلایری مصردن سلطان
 (بایزید اول) حضر ترینه التجا ایتدی اوزرینه مووی الیهی سلطان مشارالهدن
 استه یوب و برمدیکچون (۱۴۰۱ م و ۸۰۴ هـ) انقره ده انکله دخی
 دو کوشدی و عساکر عثمانیه بعض اغفالاته قایلله رق خیانت ایتدیکنه بناءً
 سلطان مشار الیه اسیر اولدی و تیمورلنک آیدین ولایتنه اینه رکز امیر
 وادرمیدی قوالرلردن الدقندن صکره اظهار عصیان ایدن کرجهستان
 اهاالیسنی تأدیب ایدرک پای تختی اولان سمرقنده واردی و (۱۴۰۴ م

و ۸۰۷ هـ) تاریخنده نفیر عامدن بشقه علوفه لی اوله رق یازمش اولدیغی
ایکیوز بیک سواری ایله چینه طوغری کیدرکن (سیخون) جوارنده وفات
ایتمکله نعشی سمرقنده کتورلدی .

مرقوم طوپال اولدیغی جهتهله تیمورلنک نامیله شهرت بولش ایسه ده اصل
اسمی (تیمور کورکان) در و کورکان داماد معناسنه در . مرقومک سرخس
وفوشخ و قندهار و سیستان و اصفهان و بغداد و سیواس و سائر ممالکده
قتل عام ایله تلف ایتدیکی نفوسک مقداری ایکی مایونی و محاربه لرده ایکی
طرفدن تلف ایتدیکی آدم لک مقداری اوچ ملیونی متجاوزدر .

§

﴿ تیمور نقاب ﴾ — فرانسزلر (ماسکه دوفر) دیرلر حکایه سی
مشهوردر شویله که اون اوچنجی لویی دنیلان فرانسز قرالنک زمان
سلطنتنده تیمور نقابلی برآدم جزایر بحر سفید قلعه لرینک برینه حبس اولنش
و کیمک نه سی اولدیغی بیلنه میوب فقط قلعه ده کندوسنه ایدیلان حرمت
ورعایته و کندوسنک طرز و طورینه نظراً بریوک ذات اولدیغی اکلاشلشدر.
بعضیلری قرال موچی الیهک زوجه سی (ژان دوتریس) ک قاردینال
(مارتران) دن پیدا ایتدیکی ولد زنا ایدوکنه قائل اولدیلر ایسه ده صحتی
اثبات ایده مدیلر هر نه حال ایسه بونک خدمتی یالکز قلعه ضابطی ایفا
ایدر و هیچ برکسه ایله دکل اختلاط برچفت لقردی بيله ایتدیرلر ایدی
بو بیچاره برکون برکوش یک طباغنک کنارینه بیچاق اوچیله برشی
یازوب قلعه نک برچندن اشاغی آندی و بر بالقجی بولوب طوغریجه قلعه
قوماندانه کتوردی و قوماندان بالقجی یه سن بو طباغی کیمسه یه اوقوتدک
یاخود اوقودکی دیو سؤال ایدوب اودخی نه اوقودم ونه اوقوتدم جوابی
ویردکده اگر بونی اوقومش و اوقوتمش اولیدک سنی شمدی اعدام ایدردم
دیدی .

بیچاره تیمور نقاب باشی بویله بریوک بلا ایچنده اولدیغی حالده خیلی زمان
محبوساً یشایوب (۱۷۰۳ م و ۱۱۱۵ هـ) تاریخنده وفات ایتمشدر .

§

﴿ تیوه ﴾ — (تب) کله سنه نظر بیوریله .

§

تیهو بر اهه — علم هیئته مذهب مخصوص صاحبی بر فاضلدر
اصلی دانیار قهلی اولوب (۱۶۰۱ م و ۱۰۱۰ ه) تاریخنده براغه شهرنده
وفات ایتشددر .

(ت) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
تاتار عشیرتی	عشیرت	ایچ ایل	اطنه
تاتوان (کوار)	قضا	وان	وان
تاجرلی	ناحیه	جیل برکت	اطنه
تاجورا	ناحیه	طرابلس غرب	طرابلس غرب
تارخاله	ناحیه	صاروخان	ایدین
تامزده	ناحیه	قره حصار	سیواس
تاورغه	ناحیه	خس	طرابلس غرب
تدین	ناحیه	یپروت	سوریه
تیریل مع رادویز	ناحیه	پره وزه	یانیه
تیه دان	قضا	ارکری	یانیه
تحت الطریق	ناحیه	اماسیه	اماسیه
تدمر	ناحیه	حص	سوریه
تر بده انجیم	ناحیه	تعز	یمن
ترجان	قضا	ارضروم	ارضروم
ترجیل (خضرو)	ناحیه	دیاربکر	دیاربکر
ترشخا	ناحیه	عکا	سوریه
ترغویشته	قضا	یکی بازار	قوصوه
ترقوس	ناحیه	چتالجه	شهر امانتی
ترکانلو	ناحیه	انقره	انقره
ترکان عشیرتی	ناحیه	دیاربکر	دیاربکر
ترلیه	ناحیه	بروسه	خداوندکار
ترمه	قضا	جانیک	طر بزون
ترهونه (طرحونه)	قضا	خس	طرابلس غرب
تریانده	ناحیه	ازمیر	ایدین
تعز	قضا	تعز	یمن
تفن	ناحیه	بولی	قسطنطینی
تفخی	ناحیه	حید	قونییه

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
بغداد	بغداد	طرسوس	ناحیه	تکریت
سلانیک	سپروز		ناحیه	تکریطه
ادرنه	تکفور طاغی		قضا	تکفور طاغی
ارضروم	ارضروم		قضا	تکمان مع خنس
سلانیک	سلانیک		قضا	تکوش
قونیه	تکه		قضا	تکه
اطنه	اطنه		ناحیه	تکه لو
دیاربکر	دیاربکر		ناحیه	تلمسا
کرید	قندیه		قضا	تنوس
سیواس	سیواس		قضا	تنوس
طرابلس غرب	غریه	طرسوس	ناحیه	تواتل قبیله
قسطنطنی	کنغری		ناحیه	توخت
سیواس	سیواس		ناحیه	توزاندو
سیواس	توقاد		قضا	توقاد
تونس			ممتاز	تونس
اشقودره	دراج		قضا	تیران
طرابلس غرب	غریه		ناحیه	تیران قبیله
ایدین	ازمیر		قضا	تیره
طرزون	طرزون		قضا	تیره بولی
ایدین	صاروخان		قضا	تیموریجی (مرمره جک)
سلانیک	سپروز		قضا	تیمور حصار
یانیه	برات		قضا	تیموریجه

حرف — ث

﴿ ثابت ﴾ — اصحاب کرامدن ثابت ابن قیس ابن شماس خزرجی الانصاریدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم افندمز حضرت تترینک خطیبلی اولوب غزواتک کافه سنده بولنمش و عهد خلافت حضرت صدیق رضی الله عنده یمامه محاربه مشهوره سنده شهیداً وفات الیشدر . طرف رسالتدن ملوک متجاوریه کوندریلان نامه همايونلری اکثریا بونلر تحریر ایدرلر ایدی .

§

﴿ ثبیت ﴾ بن کره — هجرت نبویهک قرن رابعی مشاهیر علمای اسلامیه سندن و مشهور ابو جعفر بن موسی بن شاکرک تلامیذ خاصسندن برذاتدر . موحی الیه علوم و فنونک همان کافه سنه و لاسیما علوم ریاضیهک حقایق و دقایقسه واقف برفاضل ذو معارف ایدی . جبرک هندسه ده استعمالنی ابتدا بو ذات کشف ایتمش و بطلمیوسک مجسطیسنی مکمل بر صورتده ترجمه و علمای اسلامیهک تحقیقانی و کندو تحقیقانی علاوه ایدرک اخلافه یادکار براقشدر .

§

﴿ ثبیه ﴾ — فضلاهی صحابیاندن جلیله القدر برخاتوندن و اصحاب کزبندن ابو حذیفه حضرت تترینک زوجه سیدر زوج و زوجه اوته دنبرو فضل و درایتله مشهور اولدقلری حالد ایمان ازلیلرینی پک اول اظهار وارض حبشه و بعده مدینه منورهیه هجرت بیوردیلر ابو حذیفه حضرت تتری

بدر غزاسنده دشمن طرفندن بر یله یالکز مبارزه ایتک اوزره دعوت اولندقدہ
فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری کتمکدن منع یورمشر ایدی .

§

﴿ تراکیا ﴾ — تراسیا کله سنه نظر یور یله . بونام بعضاً کلیولی
شبه جزیره سنه دخی و یریلور ایدی .

§

﴿ ثروت ملل ﴾ — ثروتک کیفیت حصولیله جمعیت بشریه مک
منفعتنه موافق اوله رق صرف و تقسیم اولنسی اسبابی تعیین ایدر رعمدر .
مبادله نقود و اشیا و محل استهلاك مسئله لری نظر اعتباره النه رق فن مذکور
منع و زجر و حایت رسوم حریت مبادله کی برطاقم اصول تولید ایلشدر
بونده تراب و سرمایه و عملدن حاصل اولان واردات درت نوعه تقسیم
اولنور شو یله که برنجیسی صاحب اراضی وارداتیدر اکر اراضی
صاحبی طرفندن ایشدلمکده ایسه (ایراد) و اکر اخره ایجار اولنه رق
ایشدلمکده ایسه (بدل ایجار) دیلور . ایکنجیسی اصناف و عمله نک ال
ایشلرینه مقابل آلدق لری یومیه لدر . اوچنجیسی فائض و سیغور یطه
اچمسی و رأس الماله محسوباً و یریلان مبالغ کی سرمایه دن حصوله کلان
هرنوع منافع . دردننجیسی احتیاجات عمومیه قارشولق اوله رق
واردات ثلثه سابقه اوزرینه طرف حکومتدن طرح اولنان و یرکولدر
بناء علیه سعی و عملدن متحصل اشیا ی نافع جموعنه واردات غیر صافیه
و عاملک صرف و اعطا ایلدیکی مقدار دن فضله قالانه واردات صافیه دیرلر .
بشنجیسی استهلاكدر بر محصولدن احتیاجات بشریه دن برینی دفع
طریق یا مصرفه معادل و یا مصرفدن فضله بر ثروت استحصالی طریق یله
استفاده یه استهلاك تعبیر اولنور محصول ایله استهلاك آره سنده رابطه
مشترکه واردر فقط استهلاك احتیاجات طبیعیة بشریه نک و سائط
اندفاعیه سیله محدود اولدیغدن محصولاتک بهاسی اهون اولور و واردات
زیاده اولدقه استهلاك تزايد ایدر . اشبو فن ثروتک قواعد اساسیه سنی
ابتدا روملر وضع ایلدی و افلاطون بر اثرنده تقسیم عمل اصولنک محسناتنی
کوستردی و (قره نقون) تزید واردات نامیله ایلدیکی بر تألیفنده اته

مالیدسنک اصول اداره سی حقننده برخیلی معلومات نافعه و یرمشر
 خصوصیه (ارسطو) نك (ثروت) نام تألیفنده کوستردیکی برقاعده
 اموال طبعیه ایله صنعیه آره سنده کی فرقی میدانه چیقارمشر که زمانزده
 اولان ارباب فن غنا و ثروت آره سنده کی مبیاننی حقیقه اراه ایدر
 صورتده بولدقاری قیمت موضوعه و قیمت مبادلہ تعریفلرینی ذکر اولنان
 قاعده اساسیه اوزرینه بنا ایتمشردر . بواصولرده اعمال صنعیه نك
 نظر اهمیتہ انیموبده اسارت اساسنه حصر افکار ایدلمسی عمومی برنقیصہدر
 رومالور صورت دائمده حروب و قتال و یغما کرلکله امرار وقت
 و بناء علیه امور مالیه لرندہ قواعد مشروحہ بی الترام ایدرک زراعتدن بشته
 برشیئہ رغبت ایتدکلرندن نقود موجودہ لری تدریجہ لرندن چیقوب
 بالاخرہ دوچار فقر و ضرورت اولمشرلدر لکن صکرہ لری ارسطونک
 مسدلکنہ سالک اولان ارباب فن فائض مسکوکات و مبادلہ قوانینک جهت
 نظریہ لرندہ اعمال فکرہ باشلایوب برطرفندہ پولیجہ اصولی ایجاد اولنوب
 بانقہ لر تأسیس ایتدیکی کبی تجارجه اداره یدواحد و مکرکرجہ حایت
 رسوم اصولاری باش کوسترمش و پروتستانلرک اموال و املاک رهاین
 امتیازاتی فسح و الغا ایدیشی توسیع و ترقی سعی و عملہ یاردم ایتش و دہا
 صکرہ زراعت و صناعت جہتلری دخی نظر اعتنایہ النہرق شرکملر ایجاد
 و علم ثروت تدوین اولمش و کیدرک اوروپادہ علم مذکورری تحصیل ایچون
 مکتبلر و ترقیسی ایچون جمعیتلر آچلمش و مخصوص جریدہ لر چیقارلمقده
 بولمشردر .

§

﴿ ثریا ﴾ — (اولکر) کله سنہ نظر بیوریلہ .

§

﴿ تعالی ﴾ — ابی منصور عبدالملک بن محمد بن اسمعیل ثعالی
 نيسابوری در تیلیکی پوستی دیکخیسنہ منسوب دیمکر مشار
 الیہ زمانندہ رئیس مؤلفین و امام اولوب نامی اقطار عالمہ منتشر
 اولمشیدی ولادت (۹۶۱ م و ۳۵۰ هـ) وفاتی (۱۰۳۷ م و ۴۲۹ هـ)
 تار یخندهدر .

(مونس الوحید) (یتیمہ الدھر) (فقہ اللغة) (سحر البراعه) تألیفات
کزیده سی جله سندن اولوب دها خیلی اثار حائز الاعتبار ودواوین اشعار
پراشتهاری واردر .

§

﴿ثعلب﴾ — احمد بن یحیی بن زید بن سیار شیبانینک بین العوام
آمش اولدیغی نامدر کینه سی ابو العباس در علم نحو ولغته امام
کوفین ایدی علم عربیت وشعر ولغته مناظره یه اون التي یاشنده ابتدا
ایلدی قوه حافظه سنک کمال وسعت واحاطه سی جهتیه عصرنده کافه
علمانک مقدمی اولوب خصوصیه کتب قرآنی برحرفی خارج اولماق
اوزره خفظنه آلمشیدی بوقدر فضائل لایحصى ایله برابریه امر معیشتده
برحال اسف اشتالدن یعنی ضرورت وسفالتدن قورتیله مدی وواخر
عمرنده علت صمه مبتلا اولوب برجهه کونی بعدالعصر جامعدن کلورکن
ارقه سندن کلان حیوانانک صدماتیله برچقوره دوشمکه متأراً وفات ایلدی
تاریخ وفاتی (۹۰۳ م و ۲۹۱ هـ) در نحوه (المصون) (اختلاف
النحویین) (معانی القرآن) (معانی الشعر) (القرآت التصغیر) (الوقف
والابتداء) (الهماء) (الامالی) (غریب القرآن) (الفصحیح) دن بشقه
دها بعض تألیقاتی واردر .

§

﴿ثعلبه﴾ — بن حاطب الانصاری . مشاهیر اصحاب کرآمدن
ایدی برکون حضور حضرت پیغمبری یه کلوب یار رسول الله ضرورتم
برکالدر غنام ایچون دها بیور دیدکده علیه الصلاة والسلام افندمن
یأثعلبه بنم احوالم سکا اسوه حسنه دکلی بن طاغریک التون اولوب
برابرمده بولمنسنی نیاز ایتمده قبول بیور یله جغنده شهید اولدیغی حالده
اولور یله قناعت ایده یورم پیوردیسه ده ثعلبه براز صکره تکرار کلوب
یار رسول الله جناب حق بکمال کثیر احسان بیورر ایسه حقوق شرعیه سنی
بهر حال ادا ایدرم دیو تعهد واسترحام ایلدیکنه بناء حضرت پیغمبر افندمن
(اللهم ارزق ثعبته مالا) دیو دها پیوردی ثعلبه اتخاذ ایتدیکی برقاچ غنمه
احسان بیوریلان برکت سایه سنده پک چوق ثروته مالک اولدی لکن کیدرک

قیونلر مدینه منوره جوارنده تعیش ایده مز راده ده چوغالوب اوزاقلره کتمکه مجبور اولسدیغندن برمدت اویله وایکندی نمازلرندن ماعداسنی حضرت پیغمبره اقتدا ایله ادادن محروم قالدی ومؤخراً اکا دخی تیشه میوب یالکز جعه لرده کله بیلکه ودها صکره لری بتون بتون کله مامکه باشلادی و او ائشاده ذکاة آیتی نازل اولوب هر مالداردن استئلدیکی صره ده بوندن دخی مالنک قرقده بر ذکاتی مأمور واسطه سیله طلب اولندقه بوجزیه یه بکزه یورشم دیک ویره مام براز دوشونه یم جوابی ویردی و کیفیت حضرت رسول اکرمه خبر ویرلدیکی متعاقب (ومنه من عاهد الله) الی اخره ایت کریمه سی نازل اولغله حضور سعادتده بولنان اقر باسنک اخبار یله مومی الیه عرض ندامت ایدرک کلوب ذکاتمی ویره یم دیدیسه ده حضرت پیغمبر افندمز بن جناب حقک امرینه مخالف حرکتده بولنه مام یعنی ذکاتنی قبول ایده مام یوردیغندن مأنوساً عودت ایلدی و ابا بکر الصدیق و عمر و عثمان رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی زمانلرنده دخی بر کره باش اوروب ذکاتمی ویره یم دیدیسه ده انلر دخی قبول ایتدیکندن بیچاره اویلجه معیوباً وفات ایتدی کتدی .

§

﴿ تعالی ﴾ — فقهاء کرامدن بر مشهور ذاتدر ومسقط رأسی (نیشابور) اسمی (احمد بن محمد) کنیه سی (ابو اسحق) در وامام ثعلبی دیمکه مشهور و متعارفدر . فن تفسیرده زماننک فریدی و علمای سائرهنک تاج افتخاری ایدی .

تصنیفه موفق اولدیغی تفسیر کبیر بین العلماء مشهوردر و کتاب العرائس و قصص انبیاسی بین الانام مقبول و معتبردر و وفاتی (۱۰۳۴ م و ۴۲۶ هـ) یا خود (۴۲۷ هـ) تاریخنده در .

§

﴿ شه ﴾ — عسیر قطعه سنده قنفده اسکله سنک التمش ساعت ایچروسنده و ابهال قصبه سیله محائل موقعی بیننده بر قصبه در بوراسی اوج عدد بروج میشده ایله مستحکم ایکن ابن عائض وقعه سنده عسا کر

شاهانه نك هجومی صروده ایچنیدن جېخانه سی آتش المغله بر جك بری
بیقیلوب سگسان نفر عاصی آتنده قالمشدر.

§

﴿ثقة الدين﴾ — محدثیندن وفقهاء شافعیه دن بر معروف ذاتدر
اسمی علی وکنیه سی (ابن عساکر) و مسقط رأسی (دمشق) و تاریخ
وقاتی (۱۱۷۶ م و ۵۷۲ هـ) در. موی الیه پک چوق سیاحت ایتدی
ویک چوق حدیث شریف تحقیق و حفظ و تدریس ایدرک زمانی محدثلرینک
برنجیسی اولدی وخیلی کتاب تألیف ایلدی سگسان جلدی جامع
اولان تاریخی مشهوردر.

§

﴿ثقلت اضافیه﴾ — حکمت طبیعیه ده اجسامک (+۴) درجه
حرارتده بولنان هر قنغی بر حجم ماء مقطر وزنیله ینه او حجمده اولان
جسمک وزنی ییننده کی نسبت هندسی یه دنیلور. بر جسم صلبک ثقلت
اضافیه سی (آرشمید) قانونی دنیلان اصول ایله تعیین اولنور شویله که
صوده غیر منحل اولان جسم صلب اغزیله برابر صو طولی بر قاب درونه
غطس اولندقدده بالطبع صو طاشه جغندن اشبو طاشان صو ایله جسم غاطس
بشقه بشقه وزن ووزنلر بر بری اوزرینه تقسیم اولنمغله و جسم مایع اولدیغی
حالده بر قاب بر کره صو و بر کره ده جسم مایع طولدیریلهرق وزنلری استحصال
و بر بری اوزرینه تقسیم قلمغله و جسم هوایی اولدیغی تقدیرده قدر
صافدن معمول موصلقلی بر بالونک هوایی تخلیه اولنهرق اولاً بر کره
وزن و ثانیاً جسم هوایی املا اولنهرق تکرار وزن اولنوب اشبو وزنلر
بر بری اوزرینه تقسیم ایدلمکله ثقلت اضافیه لری اکلاشیلور.

§

﴿ثقیف﴾ مکّه مکرمه جوار قبائلندن برقبیلّه معروفه در اصحاب
کرامدن عروه بن مسعود رضی الله عنه حضرتلریله ظالم مشهور حجاج بن
یوسف اشبو قبیلّه یه منسوب ایدی.

§

﴿ثلا﴾ — خطّه یمانیه ده و صنعا سنجانی داخلنده بر طاقم قرا

و منبت اراضی و میاه جاریه بی حاوی بر محلك اسمی اولوب اهایسی بابالریك
اسامیسیله یاد اولنور قبائلدن عبارتدر

§

﴿ ثانیوم ﴾ — (۱۸۱۸ م و ۱۲۳۴ هـ) تاریخنده (برزیوس)

نام کیما کر طرفندن کشف اولنش بر جسم عنصریدر . جسم مزبور
بوهیمیده وانکترده باقری حاوی پیریتل دروننده و بعضی پرلده دخی
قادمیوم و مکوش ایله ممزوج اوله رق بولنور و صورت مخصوصهده
استحصال اولنور . حرارتی عادی درجهدهدر و صلب و معدنی و بجلا
قوی قرمزی رنگلی وانکساری زجاجی و پارلاق و ثقلت اضافیه سی
(۴،۳) در سهولتله سحق اولنغله لطیف قرمزی رنگده و پولر شکنده غبار
حاصل اولور ۲۵۰ درجه حرارتده مذابدر و ۷۰۰ درجه حرارتده
غلیان و تبخیر ایدرک کوکرت کبی بر ماده براغور واجسام سائر ایله کوکرت
مرکباتی مثللو مرکبات احداث ایدر .

§

﴿ ثمانین ﴾ — عربجه سکسان معناسینه اوله رق جبل جو دیده
بعدا الطوفان تأسیس اولنش بر قریهدر . سفینه نوح علیه السلامده بولنان
سکسان نفر بنی بشر طوفانک سکونیه چیقوب ابتدا اشبو قریه بی تأسیس
ایلدلکرندن اسمی (ثمانین) قالدی دیرلر .

§

﴿ ثمرات الاوراق ﴾ — (۱۴۳۳ م و ۸۳۷ هـ) تاریخنده وفات

ایدن شیخ تقی الدین ابی بکر بن علینک محاضرات ونوادر و حکایاته دائر
ترتیب ایندیکی اثر شمردر .

(ثمرات البستان وزهرات الاغصان) — (۱۵۵۱ م و ۹۵۹ هـ)

تاریخنده وفات ایدن شیخ ابراهیم برهان الدین بن یوسف بن عبدالرحمن
حلبینک ثمره قلم شیرین رقیدر .

(ثمرات القواد فی المبدأ والمعاد) ترکی — کاتب عبد الله افندینک

خلافة آدم علیه السلامدن و طلب حب اصلی واقسام اهل سلوک و سلسله

مشایخ و روح حیوانی و سلطانیدن باحث و بش باب بر خاتمه بی جامع اثر

برکزیده سیدر .

(ثمرۃ الاشجار) فارسی منظوم — سلطان یعقوبك عصر خلافتی
اعیانندن جلال الدین روز بهانك حدیقه قریحه سنده نشو و نما بولان آثار
لطافت شعارندرد شوو جهله بدأ ایدر .

تاج محمد تونزهره زد بلبل

همه کوشیم چون درخت کل

(الثمرۃ فی احکام النجوم) حکمای مشهوره دن بطلمیوسك رومجه
(الظرومطا) تسمیه اولنان اثرینی ابی یوسف اقلیدس و ابی محمد شیبانی
و ابی سعید ثمالی و ابن طیب جائلیقی سرخسی و علامه نصیر الدین طوسی
شرح ایدرك بونامی و یرمشردر .

§

﴿ثمود﴾ — (کاشر) یاخود (عابر) بن (ارم) بن (ارفخشده)
بن سامك اوغلیدر بو نام مرقومك قبیله سی خلقنه دخی عنوان
اولمشیدی . قبیله مرقومه ابتدا یمن الکاسنك جانب شرقیسنده مسکون
ایکن (۳۱۲۱ خ) تاریخندن یعنی میلادك ایکی بیک درت یوز یتیش اوچ
سنه مقدمندن اول یمن پادشاهی اولان (حیر بن سباء) خسارات و فسادات
واقعه لرندن دلکیر اولدیغنه بناء بونلری یمندن طرد ایتیش و بونلر دخی حجاز
ایله شام ارده سنده واقع ارض حجره کلوب توطن ایلشیدی لکن اوتهدنبرو
آلشمش اولدقاری فسادات و فسق و فجوره اولکندن زیاده میل و جرأت
و پیغمبرلری (صالح) علیه السلامك نصایح و تهدیداته قولاق و یرمدکن
بشقه معجزات باهره لرینی تحقیره دخی جسارت ایلدکارندن تاریخ مزبورده
بر صیحه هولناك ایله هلاک اولمشلردر .

§

﴿ثویه﴾ — دیسانیه کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ثور﴾ — منطقه البروجك حاوی اولدیغی بروج اثنی عشردن
ایکنجی برج شمالینك اسمیدر و قدر اولدن (دیران) نامنده بر پارلاق
یلدیزی حاویدر . شمس نیسانك طقوزنده برج مزبوره داخل اولور .

§

﴿ثوابت﴾ — جوسماده اولان اجرام مضيئه نك یینلرنده کی ابعاد

واوضاع د کشمیرک سکون حالنده کوریلان ویک تدریجی اوله رق حرکات مخصوصه لرله دور ایلیان قسم اعظمه دنیلور و بونلره حرکات یومیه عمومیه لرندن بشقه بر حرکه ایله متأثر اولوب اولمقلری هنوز کشف اولنه مدیغندن (ثوابت) نامی وریلور . اشبو ثوابت ایکی قسم اولوب بر قسمی آلات رصدیه استعمال اولمیه رق کوریلانلر و دیگر قسمی آلات رصدیه ایله مرئی اولانلردر و آلاتسز کوریلنلرک عددی الی بیکه طوغری واردیرلش ایسه ده الات ایله کوریلانلرک عددی معلوم دکلدن نه کیم مشهور راصدلردن (ستروو) یکریمی قدامک برتلسقوپ ایله یکریمی ملیون قدر (ثوابت) تعداد ایتدی . و (شاقورناق) نام ذات اون دردنچی قدره قدر سکسان ملیون ثوابت رؤیت ایدیله چکنی بیلدیردی . الاتسز کوریلان ثوابت لمعان و جسماتلرینه کوره یدی قدره قدر تفریق و آلات ایله کوریلان ثوابت یدنجی قدردن اون یدنجی قدره قدر تقسیم اولمشدر . یکریمی دانه دن عبارت اولان قدر اول کواکبنک برنجیسی (شعرای یمانی) و الشمس دانه دن عبارت اولان قدر ثانی کواکبنسک ال مشهوری (منکب الجوزا) در و قدر ثالث کواکبی (۲۰۰) و رابع (۴۲۵) و خاس (۱۴۰۰) و سادس (۳۲۰۰) و سابع (۱۳۰۰۰) و ثامن (۴۰۰۰۰) و ناسع (۱۴۲۰۰۰) الی آخره تخمین اولمشدر .

§

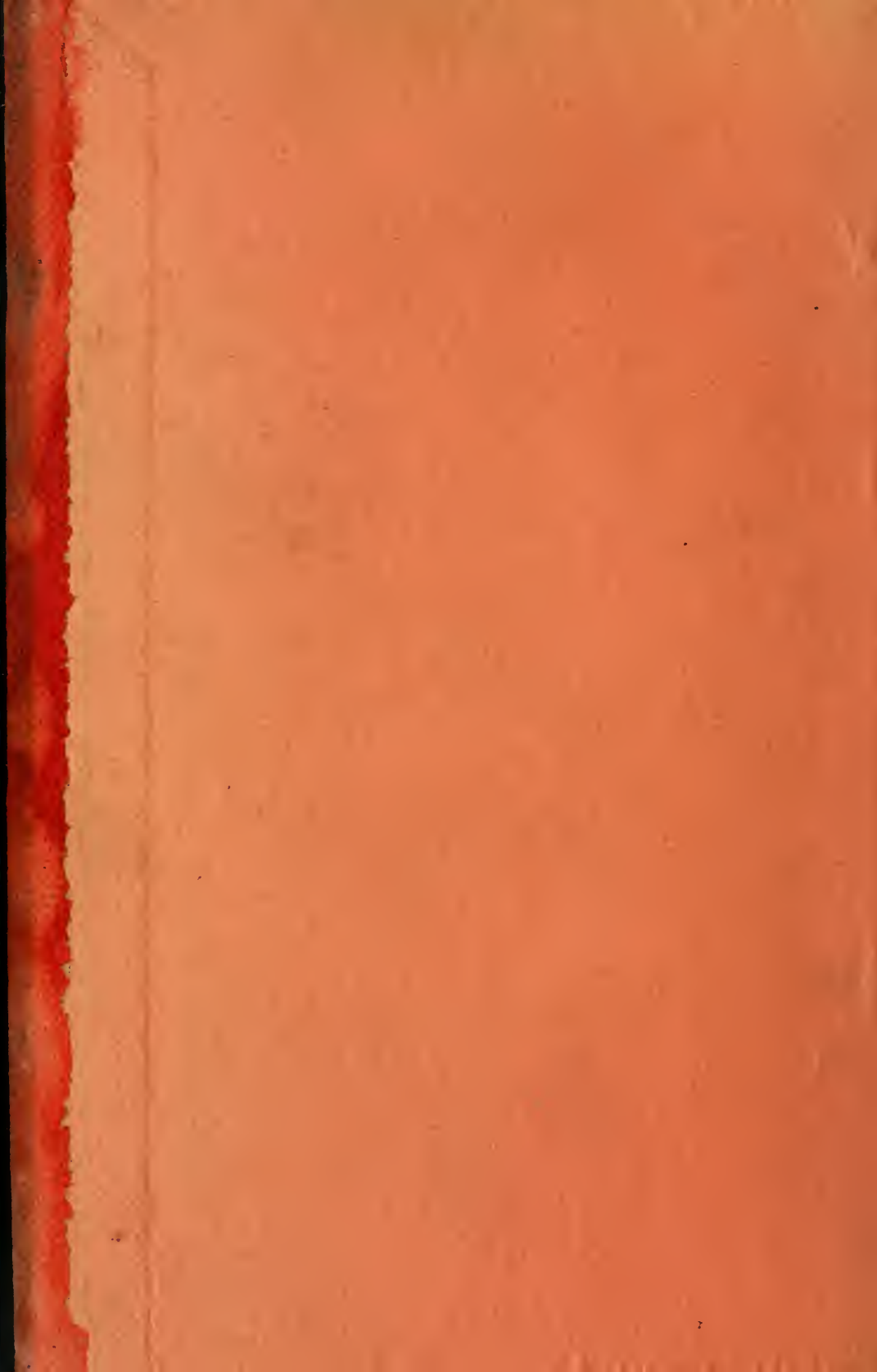
﴿ ثواب ﴾ — اصحاب کرامدن و خدام نبی ذیشانندن ابو عبد الله رضی الله عنه حضرت لریدر واصلی بمنلیدر . اسیر اوله رق کتورلدیکی زمان حضرت پیغمبر افندمز آلوب آزاد بیوردی مشار الیه دخی انتقال حضرت پیغمبری یه قدر خدمت سنیه لرند ه بولنوب بعد الانتقال (۶۷۳ م و ۵۴ ه) تاریخنده حصده وفات ایلدی . (طوبی لمن ملک لسانه و وسعه بینه و بکی علی خطیئته) یعنی نه موظلو او آدمه که لسانی محفوظ و خانه سی وسعتلو و کناهلر بنی آکوب اغلاییحی اوله کلام دری النظامی مشار الیه کلمات حکمت آیاتنددر .

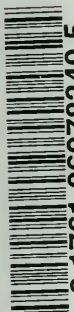

3 1761 06978340 5

